

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

శ్రీయతీంద్ర ప్రసాదరాస మణవాళపాముసకల్

తిరువాయ్ నులర్ న్దగుళియ

య తి రా జ విం శ తి.

ఇతఁలు

శ్రీశుద్ధసత్యం దొడ్డయాచార్య రగుళిచ్చెయ్ శ

వ్యాఖ్యానమున్

శ్రీప్తిల్లైలోకం జీయరగుళిచ్చెయ్ శ వ్యాఖ్యానముమ్,

తిరుమత్తిశై - శ్రీమాన్, అణ్ణావప్పక్కార్ స్వామి

ప్రసాది త్తనాన్కృత వ్యాఖ్యానముమ్

పదపురై యున్

సభాపణ్డితరాన

శ్రీమాన్, పు.తిరువేంకటాచార్యరాల్ నానాదేశానీత

శ్రీకోశసహాయ త్తినాల్

పరిశోధిక్కప్పట్టు

శ్రీవైష్ణవగ్రంథముద్రాపక సబై యారాల్

చెన్నై

శ్రీనికేతనముద్రాక్షర శాస్త్రైయిల్

అచ్చిట్టు ప్రచురప్ కెయ్యప్పట్టు.

దుర్మతిశామ సంవత్సరమ్.

1921

శ్రీమతేరామానుజాయనమః.

శ్రీ వైష్ణవ గ్రంథ ముద్రాపక సభ (లిమిటెడ్.)

3౧, వెంకటాచలముదలిపేది, చెన్న పట్టణము.

ఈ సభలో తెనుగులిలిలో అచ్చువేసిన గ్రంథములు

౧ రామచరమశ్లోకము	౦-౦-౬	౨౩ తిరుప్పల్లాణ్డవ్యాఖ్యానం	౦-౩-౬
౨. దుష్కర్మశ్లోకటిప్పణి	౦-౧-౦	౨౪. తిరుప్పావై మూవాయిరప్పడి	
౩ కాణ్డిల్లివిళిప్ప పరమధర్మశాస్త్రం	౦-౩-౦	అరుమ్మదసహితమ్ వ్యా	౧-౫-౬
౪. యమకరత్నాకరమ్	౦-౧౪-౦	౨౫. తిరుప్పావై అటాయరప్పడి	౧-౮-౧
౫. శరణశబ్దార్థవిచారమ్	౦-౦-౯	౨౬ దీప్రకాశిక తిత్తదీపమ్	౨-౦-౦
౬. ప్రపత్త్యానుపాయత్వవిచారం	౦-౦-౬	౨౭. గురుపరమ్మరాప్రభావమ్	౨-౧-౬
౭. నాయమాత్మా భాష్యమ్	౦-౧-౦	౨౮. యత్సన్రప్రపాప్రభావమ్	౦-౧౨-౬
౮. తత్త్వసజ్ఞిహమ్	౦-౦-౯	౨౯. రహస్యత్రయమీమాభాష్యమ్	౨-౧-౧
౯. ముదల్ తిరువ్దాదివ్యాఖ్యానం	౦-౫-౦	౩౦. పరస్థరహస్యమ్	౦-౮-౦
౧౦. ఇరన్దామ్ తిరువ్దాది వ్యా	౦-౩-౦	౩౧. సమ్మర్దదాయకరాతిఅచ్చు	౧-౧౩-౦
౧౧. నాన్మగన్ డిటా వ్యా	౦-౩-౬	౩౨. చతుశ్లోకీసవ్యాఖ్యానమ్	౦-౬-౬
౧౨. తిరువిరుత్తమ్ వ్యాఖ్యానం	౧-౨-౦	౩౩. నాయ్చ్చియార్ తిరు మొట్టి	౧-౧౦-౬
౧౩. తిరువాళిరియమ్ డిటా	౦-౧-౬	౩౪. చరమశ్లోకటిప్పణి	౧-౮-౬
౧౪. పెరియతిరువందా డిటా	౦-౩-౬	౩౫. స్తోత్రరత్న వ్యాఖ్యానమ్	౦-౩-౬
౧౫. శీటీయతిరువదల్ డిటా	౦-౨-౬	౩౬ పెరుమాళ్ తిరు మొట్టివ్యా	౦-౧౨-౬
౧౬. పెరియతిరువదల్ డిటా	౦-౩-౯	౩౭. కణ్ణినుణ్ శేణుత్రామ్మ వ్యా	౦-౧౫-౬
౧౭. తిరుమొక్కుళ్ బ్ధిరుక్క్	౦-౧-౦	౩౮. ఆచార్యప్పదయం ఆ ప్రక	
౧౮. తిరుప్పావై ఈరాయరప్పడి		రణములు	౨-౦-౬
నాలాయరప్పడికళ్ వ్యా	౦-౬-౬	౩౯. గద్యత్రయవ్యాఖ్యానమ్	౧-౦-౦
౧౯. ముముక్షుప్పడివ్యాఖ్యానం	౧-౦-౦	౪౦ తాత్పర్యదీపిక బాలసరస్వతి	౨-౪-౬
౨౦. మూన్దామ్ తిరువందాది వ్యా	౦-౬-౦	౪౧. జితేన్ద్రాస్తోత్రవ్యాఖ్యానమ్	౦-౬-౬
౨౧. శ్రీపచనభూపణమ్ వ్యా	౧-౧౨-౬	౪౨. భారతాదితనిశ్లోకం	౦-౨-౬
౨౨. ఇరామానుజమాల్ బద్దాది	౧-౧౨-౦	౪౩ యతిరాజవింశతి వ్యా	౦-౧౨-౬

పై కనుపరిచిన గ్రంథములకన్నిటికిని వైష్ణవార్జి ప్రత్యేకము.

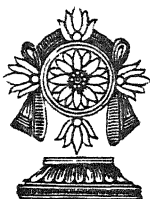
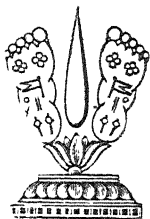
1 మొదలు 19 వరకు కొంతమట్టుకాగితములోనున్న 20 మొదలు 42 వరకు మంచి కాగితములోనున్న అచ్చువేసియున్నది.

1 మొదలు ౫ వరకు పాఠము 1-టింటికి 2 వైలుచొప్పుననున్న 9 మొదలు 18 వరకు 3 వైలుచొప్పుననున్న తక్కినవి 6 వైలు చొప్పున అచ్చుటకు వెలవేసి యున్నది.

౫౦ రూపాయలకు తక్కువలేక రొక్కమునకు తీయవారికి ౧౦౦-టికి ౨౫-రూపాయలు కమిషన్ ఇవ్వబడును.

శ్రీమ తేరామానానాయనమః.

జీ య ర్ తి రు వ డి క శే శ ర ణ మ్.

సన్యాఖ్యానమాన

య తి రా జ వి ం శ తి.

త ని యక్

ఎరుమ్మియిలప్పా అనుళిచ్చెయ్తతు.

యస్తుతిం యతిపతి ప్రసాదిని

వ్యాజహగయతిరాజవింశతిమ్

తంప్రపన్నజనచాతకామ్బుదం

నామిసామ్యవగయోగిపుజ్యవమ్ ||

(పదపురై).

యః-ఎమ్మెరుమానారుడైయ అవతార విశేషమాక ప్రసిద్ధ
రానయాతారు. అట్టికియ మణనాళమామునికళ్, యతిపతి ప్రసాది
నీమ్- తన్నై యనుసన్నిక్కు మసర్ కళ్ పక్కన్ ఎమ్మెరుమానారుడై
అనుగ్రహ శీలగామ్మడి పణ్ణవర్త్రాని, యతిరాజవింశతిమ్-ప్రతిశ్లోక
ముమ్ యతిరాజశబ్దతై యిట్టుచ్చొల్లుకైయాలే యతిరాజవింశతి
యెన్లు తిరునామముడైయ, స్తుతిమ్-ఎమ్మెరుమానారుడైయ గుణాను

(యతిరాజ వింశతిమ్) ప్రతిశ్లోకముమ్ యతిరాజ శబ్దతై యిట్లు చొట్టకైయాలే యతిరాజవింశతి యెన్నిటి తిరునామముడై య వెన్నుతటి : ఇతిగారు శ్లోకతైయనుసంస్కృతే అనుసంస్కృత్య విషయ త్రిత్ ప్రేమమ్ కరై పురణ్ణు ఓరాయర త్తిట్టుడియే ఇరుపతుపడి యాయ్త్తు ఎమ్మెరుమానార్ ఇనన్ తనక్కు- రక్షక రామ్మడియు మెన్దతు ఇతిల్ పడియెను తిరుమేని :

(స్తుతిమ్) స్తోత్రతై, “స్తూయత ఇతిస్తుతిః” ఎన్దు ఎమ్మెరుమా నారుడైయ గుణానుభవమాపమాన ఇప్రబన్ధతై, (వ్యాజహార) ఇశ్యబ్దమ్-“జహార, ఆజహార, వ్యాజహారి” ఎన్దుప్రిప్రకారమా యిరు క్కైయాలే (౧) “ఎన్దై తిరువాయ్ మొట్టి ప్పిళ్ళైయిన్నరుళాల్ పన్ద పుపదేశ మార్క్కతై” ఎన్దిటపడియే పూర్వాచార్యకళుడైయ ఉపదేశ పరమ్పరా ప్రాప్తమాన వర్ణతై సంసారి కళుడైయ దుర్గతి యొక్కణ్ణు పొటుక్కమాట్టాతే ఇప్రబన్ధరూపేణ అరుళిచ్చెయ్ తా రెన్దిటతు.

అవ్వళియాలే ఉపకారకరాయ్, అరవివ, (ప్రపన్న జన చాతకామ్బుదమ్) ప్రపన్న జనజ్గళుణ్ణు-పరాభిమానమే ఉత్తారక మెన్దిరుక్కు మవర్కళాకిట చాతకజ్గళుక్కు వర్షుకవలాహకరాన; ప్రపన్న జనజ్గళై చాతకజ్గళాకవున్ ఇవరై అమ్బుదమాకవున్ నిరూ ప్పిళ్ళైయాలే, చాతకజ్గళుక్కు నన్దబిన్దువన్ది క్కే ధారికమిల్లాతా ప్పొలేయాయ్త్తు ప్రపన్న జనజ్గళుక్కు పరాభిమానమిన్దియే ఉజ్జీ వనోపాయమిల్దై యెన్దైయమ్, అమ్బుదమాపతు - సముద్రోదకతై త్తాన్ పరుకి స్వసమ్మన్దతాలే అఃన్ లావణ్యతైప్పొక్కి మాధుర్యతై

యుక్తాక్కి అత్తై సర్వోపభోగ్యమాక కొడుక్కుమాపోలే, ఇవ
గుమ్ *యతీన్ద్రాఖ్య పద్మాకరగతమాన భగవత్కరుణ్యరసజై త్తా
మనుభవిత్తు అతిల్ ఈశ్వరస్వాత స్త్ర్యత్తాలేనకుమవై రస్యజైమాన్
శ్రి సాపరాధచేతన రక్షణోపయోగియాక్కి, అత్తై సర్వర్ కుమ్
కొడుక్కు మవరెన్దయుమ్, నిరిపేక్షోపకారకరెన్దయుమ్, పరసమ్మ
ద్దియేస్వసమ్మద్దియాయరుక్కు మవరెన్దయుమ్, తామ్ నూతనమాక
ఓరరజై క్కల్పిత్తు ఉపదేశిక్తయన్ది క్కే ఉపదేశ పరమ్పరా
ప్రాప్తమాన వర్ధజైయే ఉపదేశితారెన్దయుమ్ తోన్ద్రుకిటతు.

అన్ది క్కే ప్రపన్నసమ్మన్దికళాన జనజ్జళాకిట చాతకజ్జళుక్కు
వర్షకవలాహకరాన వెన్నుమామ్; అప్పొత్తైక్కు ఎమ్మెరుమానారు
జైయ కల్యాణగుణజ్జలై తామనుభవిత్తు అవైకళై, తత్సమ్మన్దికళు
క్కు భోగ్యమాక పుపదేశిక్కుమవరెన్దిటతు “భగవద్వస్తనం కార్యం
గురువస్తన పూర్వకమ్” ఎన్దు తదీయ విషయత్తిలు మొక్కుమితే.

(సౌమ్యవరయోగి పుజ్జవమ్) మహోపకారకరాక్షాయాలే
సదాదర్శనీయరాయ్, మజ్జళానహరాయ్, ఇన్విరణ్ణాకారత్తాలే పెరు
మతిప్ప తమ్తిరుపుళ్ళత్తిల్ తట్టాతవరాయ్, పరసమ్మద్దియే ప్రయో
జనమాయరుక్కిట అత్తికియ మణవాళమామునికళై.

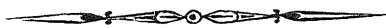
(నామి) పెరియజీయర్ తిరువడికళై యాశ్రయిత్తు అధిగత
పరమార్థరాన ఎటుమ్బియిలప్పా, యతివర ప్రసాద జనకమాన ఇప్ర
బన్దజై యువకరిత్తరుళిన మహాపాపకారత్తుక్కు తోన్ద్రుత్తమ్మై
అత్తలైక్కు శేషమాక్కి కొడుక్కితార్. “ఋస్తుతై” ఇతే.
ఇత్తాల్-అహజ్కారసివత్తియెచ్చొల్లుకిటతు. అతావతు-స్వస్మిన్
స్వార్థ తానివ్వుత్తి; శాణోల్లీధమానమణిక్కు ఒళిన్వాభావికమితే.

తనియన్ వ్యాఖ్యానమ్ మున్ద్రున్ద్రు

శ్రీమతే రామానుజాయనమః.

యతి రాజవింశతి వ్యాఖ్యానావతారికై.

శ్రీయః పతియాన్ పరమకారుణికనాన నర్వేశ్వరిన్ అస్త
మిల్ పేన్బమాన త్రిపాద్విభూతియిలే శ్రీవైకుంఠాఖ్య దివ్యనగర
త్తిలే సహస్రస్తమ్భశోభితమాన తిగుమానుణి మణ్ణపత్తిలే సహస్ర
ఫణామణ్ణల మణ్ణితి నాన తిగువనద్వాధ్రానాకిఱ కోప్పూడైయ శీరియ
శిజ్గాశన త్తిల్ (౧) “తిగుసుకళ్ మడోమకళాయర్ మడసుకళ్” ఎన్గిఱ
లక్ష్మీభూమి నీళాసమేతనాయ్ * ఏఱ్ఱులకుమ్ తనిక్కోల్ శెల్లవీల్ శ్రీ
రున్దు, (౨) “గృహీత తల్లత్తురిచార సాధనైర్ని షేవ్యమాణం సచివై
ర్యథోచితమ్” ఎన్గిఱపడియే ఛత్రచానురతాళవృన్తాద్యనేక కైజ్కు
ర్యోపకరణశోభితహస్తరాన * అయర్వఱు మమరకళాలే అన
వరత పరిచర్యమాణ చరణనళిననాన్కుక్కణ్ణ (౩) “ఏతత్సామగా
యన్నాస్తే” (౪) “శామవేదగీతనాయ” (౫) “తన్నైయిన్కివిపాడి
యవీశనై” (౬) “యానాయ్ తన్నైత్తాన్ పాడి తెన్నా వెన్ను మెన్ను
మ్మాన్ ” ఎన్గిఱపడియే సహస్రశాఖోపనిషద్రూపమాన తిరువాయ్
మొయ్ కేట్టరుళానిఱ్ఱ, (౭) “సవకాశీనరమేతి” (౮) “అల్లల్
మిక్కాళుమ్” (౯) “నాతిస్వస్థమనాః” ఎన్గిఱపడియే, దేశాన్తరగత
నాన పుత్రనిడ త్తిల్ పితృహృదయన్ శెల్లుమాపోలే సంసారిచేతన
రిడ త్తిల్ తిరువుళ్ళమ్మకుడిపుకున్దు ఉణ్ణతుగుక్కట్లాతే, సమ్మన్ద మొత్తి

(౧) తి-వాయ్-౧-౯-౪.

(౨) స్తో-౪-

(౩) తై-భృగు-

(౪) తి-చి-వి-౧౪

(౫) తి-వాయ్-౭-౯-౧-

(౬) తి-వాయ్-౧౦-౭-౫-

(౭) మహోపనిషత్.

(౮) తి-వాయ్-౪-౫-౧-

(౯) భార-

గుక్క ఇవర్కశివ్వునుభవత్తై ఇద్దిద్దిదుక్కి-ఱతు తన్దామైయటియామై
 యాలేయన్టోవెన్టు పోరనొన్దు తిరువుళ్ళమిరగ్గి “ఇనియాకిలుమ్ ఇవర్
 కళ్ ఉజ్జీవిక్కుమ్ విగకటియుమ్బుడియెన్ ” ఎన్టు విచారిత్తు (౧)
 “ శెన్టాల్ కుడైయా మిరున్దాల్ శిజ్గాశననూమ్ ” (౨) “ నివాన
 శయ్యాసనపాగుకా ” ఇత్యాదియిల్పుడియే తమ్తిరువడికళితే * ఒట్టి
 విల్ కాలత్తియిడియే ఎల్లానడిమైకళుమ్ తామొరునరుమేశెయ్న
 తాక ప్పొత్తుక్కుణ్ణిగుక్కి-ఱ తిరువనన్దాన్దాన్దై క్కటాక్షి త్తరుళ,
 అననుమ్, (3) “తతస్తదిగ్గితంతస్య జానన్నేషజగన్నిధేః । తస్మిన్
 ధామ్ని శతారాతేః పురేపునరవాతరత్ ” (౪) “ భూత్వాభూయో
 వరవరముని రోగినింగసాగ్వభామః ” ఎన్దిఱపడియే భావజ్ఞనాకై
 యాలే సంసారికన్ † త్తవర్కళుక్కు ఇరుప్పిడమాన
 ఇవ్విభూతియిలే మాఱకమ్మత్తై పయిలుమవరాకై యాలే అహ్వార్
 తిరువనతారస్థలమాన తిరునకరియిలే అద్దికియ మణవాళమాముని
 కళాయ్ తిరువనతొత్తు, తిగువాయ్ మొట్టిప్పిళ్ళై శీరరుళాలే యతి
 వరతత్వవిత్తనురాయ్ సంసారికళ్ దుర్గతియైక్కుణ్ణు తిగువుళ్ళమిరగ్గి,
 ఇవర్కళ్ (౫) “ రత్యోపేతాంప్రతీక్షతే ” ఎన్దిఱపడియే రత్యో
 పేతాంప్రతీక్షరాన భగవద్విషయత్తు క్కాళాకామైయై త్తిరువుళ్ళ
 మ్బుట్టి, ఇని ఇవర్కళుక్కు (౬) “ కారేయ్కరుడై యిరామా
 నుశ ” ఎన్దిఱపడియే “ కృపామాత్రప్రసన్నాచార్యరాన వెమ్మెరు
 మానార్ సన్మన్థమిన్ది మగ్గ్గొగు ఉజ్జీవనోపాయమిల్లై ” ఎన్దుఱుతి

(౧) ౧-తిరు-౫౨

(౨) స్తో-౪-

(3) యతీన్ద్ర-ప్రభావ

(౪) వర-శతక-

(౫) లక్ష్మీతన్త్రై-౧౩-

† శిధిలం ప్రక్షిప్తమ్.

(౬) ఇరా-నూ-౨౫

యిట్లు ఉపదేశాదికాలే అహింసకర్మార్థకే స్వాత్మరాదికై
యిట్లు అన్యధాకర్మార్థకైస్తు, (౧) “యద్యదాచాతిశ్రేష్ఠః”
ఎన్నితన్యాయతై తిరుప్రభునోహగ్ని స్వానుష్ఠానతాలే తిరుత్తప్పర్
క్కితార్ ఇప్పిబన్దత్తిల్ ; అనుసన్ధాశ్మవిషయత్తిల్ ఎమ్మెరుమా
నార్కు కప్పెప్పణ్ణయల్లతు అమ్మెణ్ణాతపడియాన ఇప్పిబన్దత్తై
యరుళిచ్చెయ్ కితా గాకవుమాన్

ఎమ్మెరుమానాగుడై య ఉపాయత్వమాయత్తు ప్రతిపాదిక
ప్రపంచీకృతు ఉపక్రమోప సంగహరిజ్గళిల్ అనిష్టనిష్టత్తి పూర్వకేష్ట
ప్రపంచీకృతమ్ శాబ్దమాకత్తోద్భూతై యాలే; ఎజ్జనేయన్నిల్ ; ఉప
క్రమత్తిల్ “శ్రీమాధవాఙ్మృజలజద్వయనిత్యసేవా ప్రేమావిలాశ
యపరాఙ్ముఖపాదభక్తమ్” ఎన్తు తదీయపర్యంతమాన భగవత్కై
జ్గర్యత్తై ప్రసక్తిపణ్ణి, మేల్ “కామాదిగోపహరిమ్” ఎన్తు తద్విరు
ద్ధజ్గళాన కామాదిగోపజ్గళుక్కు నివాగిరెన్ద్రయాలుమ్, ముఱివిల్,
“తామన్వహంసుమవివర్ధయనాథశస్త్రిః కానగవిగుద్ధమఖిలఞ్చ నివ
ర్తయత్వమ్” ఎన్ద్రయాలుమ్ ఉపాయమ్ ఎమ్మెరుమానా రెన్ద్రీకృతు.

ద్వయత్తిల్ పూర్వో త్తరిఖణ్ణజ్గళాలే ఉపాయోపేయజ్గళు
డైయ ఐక్యమ్ శొల్లప్పడానిఱ్, ఇజ్జ ఉపాయమ్ ఎమ్మెరుమానా
రుమ్ ఉపేయన్ ఎమ్మెరుమా నెన్ద్రయున్ శేగుమో వెన్నిల్; శేగుమ్;
అజ్గమ్ తిరువడికల్తై ఉపాయమాకవుమ్ త్రియాపత్తయై ఉపేయమా
కవుమ్ శొల్లిగ్గళిజ్ అజ్గతిగునడికల్ అనన్యజ్గళనోవెన్ద్రాల్ ఇనర్ తా
ముమ్ తిరువడికల్తై యాలే అనన్యగాకక్కుడైయిల్. అక్తైయిజ్
“విష్ణుశ్చేషీ” ఎన్నితన్తొకమ్ నిగుననతత్తతు;

అన్ని క్షే, ఇనర్ తామే ఉపాయముమ్ ఉపేయముమాకై యా లే ఐక్యమెన్నపుమామ్. చరమోపాయోపేయజ్ఞో ప్రథమోపాయోపేయజ్ఞభుక్కు శేషజ్ఞాకై యాలే ప్రపత్తిశాస్త్రవిరోధమితి.

ఇని ఉపాయత్తుక్కు వేణువతు-విషయపూర్తియుమ్ అపరాధభూయస్త్వముమ్ ఆకింఞ్చన్యముమ్ అనన్యగతిత్వముమ్ † ఉపాయోపేయప్రార్థనై యుమాకై యాలే, అతిత్ ముతలిరణ్ణ శ్లోకత్తాలే విషయపూర్తియైయుమ్, మేల్ శ్లోకత్రయత్తాలే ప్రాప్యప్రార్థనై యుమ్, వేల్ శ్లోకసప్తకత్తాలే తమ్ముడై యవాకింఞ్చన్యత్తైయుమ్ దోషభూయస్త్వత్తైయుమ్, మేలూరుశ్లోకత్తాలే విరోధనివృత్తి ప్రార్థనై యైయుమ్, మేలిరణ్ణశ్లోకత్తాలే తమ్ముడై యవనన్యగతిత్వత్తైయుమ్, మేలూరు శ్లోకత్తాలే విరోధనివృత్తిపూర్వకప్రాప్యచరమావధిప్రార్థనై యైయుమ్, మేలూరుశ్లోకత్తాలే అత్తలైయిల్ కార్యకరత్వోపయోగియాన శక్తివిశేషత్తైయుమ్, మేలూరుశ్లోకత్తాలే ఎమ్మెరుమానారుడై యస్వసమ్బుధి పరమ్మరావిషయమాక ప్రవృత్తమాన భగవదేకోపాయత్వప్రార్థనై యే తత్సమ్బుధికభుక్కు రక్షకమెన్నుమత్తైయుమ్, మేలూరుశ్లోకత్తాలే ఆచార్యరుచి పరిగృహీతమామతువే తత్సమ్బుధికభుక్కు ప్రాప్యమెన్నుమత్తైయుమరుశిచ్చెయ్తు, నిగమత్తిల్ అడియేనుడై య అజ్ఞానాదికలై క్కటాక్షిత్తు ఇవన్ అనన్యగతికనెత్తు తిరువుళ్ళమ్మమ్మి ఇప్రుబద్ధరూపమాన అడియేన్ విణ్ణప్పత్తై అగ్గీకరిత్తురుళవేణుమెత్తు విణ్ణప్పమ్ శెయ్తు తలైక్కట్టుకితార్.

ఇతిర్ ప్రతిశ్లోకముమ్ ఎమ్మెరుమానారై “యతిరాజ” “యతీంద్ర” ఎన్దు సమ్బాధిక్కిఱతు-“యతతఇతి-యచ్ఛతీతి-యతిః” ఎన్నిఱ

† ఉపేయప్రార్థనై

వ్యుత్పత్తిద్వయత్తాలుమ్ శొల్లస్పడుకిఱ బ్రహ్మప్రాప్తిప్రయత్నముమ్, ఇతరవిషయవై రాగ్యముమే ఇవరుక్కు ప్రకాశహేతువాకై యాలే యెన్తాతల్; స్వార్థ పయత్న తైయుమ్ ఇతరవిషయతోడే శేర్తు అతిల్ నిస్తుమ్ వ్యావృత్తరాయ్ పరాధైక ప్రయత్నపరరాయరుక్కుమతువే తత్సమ్బద్ధి కళుక్కు పశునా శెన్దిరుక్కు మవరాకై యాలే యెన్తాతల్. ఇతితే ఇజ్జుతైక్కు అసాధానమానగుణమ్ ;

తిరువాయ్ మొట్టినూన్ శున్దాతి తిరువాయ్ మొట్టిక్కు సజ్గిహా మానాప్పొలవుమ్, ఉపదేశరత్నమాలై గురుపరమ్పరా సజ్గిహామా నాప్పొలవుమ్ ఇప్పబన్ధమ్ ప్రపన్నగాయత్రీ సజ్గిహామాయరు క్కుమ్.

ముతల్ శ్లోక త్తిల్ ఎమ్మెరుమానారుడైయ జ్ఞానపూర్తియై యుమ్ అతినుడైయ సమ్ప్రదాయప్రాప్తియైయుమ్, అత్తాల్ ఇవర్ పెన్ద్రునన్దెయు మరుళిచ్చెయ్యానిస్తుకొణ్ణు, ప్రారీప్సితగ్రన్థ పరిసమాప్త్యర్థమ్ ఆచార్యాభివాదన రూపమజ్జళతైచ్చెయ్ తరుళుకితార్.

అవతారికై మున్ శ్రీన్ శ్రీ.

పితైలోకమ్ జీయరుళిచ్చెయ్ త యతిరాజవింశతి వ్యాఖ్యానమ్.

ప్ర వే శ మ్.

(౧) “తొణ్డొక్కముతుణ్ణుచ్చొన్తాల్లై కళో శొన్నేన్” ఎన్నిఱ పడియే భూసురరాన శ్రీవైష్ణవర్కళుక్కు భోగ్యమాకవవతిరిత్త తిరువాయ్ మొట్టియిలవగాహిత్తు, అతిల్ శబ్దరసమ్ అర్థరసమ్ భావ రసమ్ ఇవన్ శ్రై యనుభవిత్తు త దేకనిష్ఠరాయ్ తద్వ్యతిరిక్తశా

స్త్రీజ్ఞై తృణవత్ప్రతిపత్తిపణ్ణి యిరుక్తైయా లే తిరువాయ్ మొట్టి
యభిమత్తార్దైయే తమక్కునిరూపక మాకన్రజై యరాయ్, అత్వార్
ర్తిరువడికళిత కైజ్జుర్యమే అనవరతమ్ శెయ్తుకొణ్ణుపోరుమ్
తిరువాయ్ మొట్టిప్పిల్లై శ్రీపాదత్తిలే యాశ్రయిత్తు ద్రావిడవేద
తదజ్గో పాజ్జగళాన సమస్త దివ్యప్రబంధతాత్పర్యజ్ఞైయుమ్ అవ
రుపదేశముఖత్తాలే లభిత్తు, (౧) *మిక్క వేతియర్ వేత త్తినుప్పరు
ళాన చరమ పర్వత్తిలేనిష్ఠరాయ్ శేషిత్వశరణ్యత్వప్రాప్యత్వజ్గో
మూన్ఱుమ్ పిల్లైవిషయత్తిలే యనుసన్ధిత్తు తదేకనిష్ఠరాయ్మొన్ద
రుళి యిరుక్కొణ్ణియరై పిల్లైతామేయుకన్దు ఉడైయవర్ తిరువడి
కళితే కాట్టిక్కొణ్ణుక్కైయా లే అనర్ తిరువడికళితే మిక్కన్రమ్ ప్రవణ
రాయ్, తన్గుణచేష్టితజ్జై ప్పేళి యనుభవిక్కవేణ్ణున్బుడియాన
దడైపిఱన్దు తద్వైభవత్తై ప్పేళుకిఱవివర్ చరమోపాయనిష్ఠరాన
చరమాధికారికళుక్కు అనవరతానుసన్ధియజ్జళాన చరమాన్రజ్జై
ఇప్పొబన్దమువేన వెళియిడానిన్ఱుకొన్దు స్వాపేక్షితజ్జైయుమ్ అవర్
తిరువడికళితే అపేక్షిత్తు త్తలైక్కట్టుకిఱార్.

క్రీమతేరామానుజాయనమః.

క్రీవాధూల వీరరాఘవార్యకృత యతిరాజవింశతి వ్యాఖ్యాప్రారంభః.

అ న తా రి కా.

ఏవమభిగమనోపాదాచేజ్యాసుస్వాచార్యం పరపరమునిమను
భూయ, క్రమప్రాప్తేస్వాధ్యాయే తమనుబుభూషుః, స్వాధ్యాయస్య
“వ్యాఖ్యానైర్లెఖనైర్వాపి గ్రన్థనిరాణకక్తాః । శిష్యాశాంశిక్షయా
వాపి స్వాధ్యాయార్థోయముచ్యతే” ఇత్యాదిశాస్త్రోక్తీ క్తరీత్యా అనే

కప్రకార త్వేన, తత్రవ్యాఖ్యానరూపం స్వాధ్యాయప్రభేదం “వాక్యాలబ్ధితివాక్యాని వ్యాఖ్యాతారమ్” ఇత్యుత్తరత్రవత్వన్, “గ్రంథనిర్మాణకర్షణా” ఇత్యుక్తం భగవతావరవరమునినా స్వాధికారానుగుణం భగవద్యతీంద్రవిషయస్తోత్రనిర్మాణరూప గ్రంథకరణత్వకం స్వాధ్యాయప్రభేదానన్, “తద్వచస్సృణోతుకః | † ఆత్మభ్యర్థనమాలోక నిర్దేశవచనాదరిః” ఇతి భరద్వాజోక్తదిశా స్వాచార్యవచశ్చనణసజ్ఞాతం స్వస్యమనః ప్రసాదమ్, “ఇతియతికులధుర్యమేధమానైః” ఇత్యాదినా ఉత్తరత్రచనత్వన్, తత్రస్వసమభివ్యాహృత శబ్దస్వరూప పరామగ్న కేనేతిశబ్దేనపరామర్శాయ యతిరాజవింశతిమనునదతి.

వ్యాఖ్యానమ్.

భగవాన్ వరవరమునిః ప్రపన్నజనకూటస్థ పరాబ్రుశసూరి ప్రభృతీసర్వపూర్వాచార్యపరమ్పరాప్రాప్తం స్వాచార్యేణ శ్రీశైలనాథేన స్వస్త్వైప్రసాదితం రహస్యత్రయ తాత్పర్యసర్వసానభూమిభూతం భగవతోరామానుజస్య నిరపాయోపాయత్వం నిరతిశయోపేయత్వంప్రీతిప్రకర్ష హతాత్కారేణ దుగ్ధతప్రాణిగణప్రాణనప్రవీణ కరుణోద్ధారేణచ యతిరాజవింశతి సమాఖ్యానతా స్తోత్రేణ ప్రతిపిపాదయిష్యేకీర్ణితస్యావిఘ్నపరిసమాప్త్యర్థం స్వాధికారానురూపంగురునమస్కరియాయాం మజ్జశమాచరిత ద్వాభ్యాం శ్లోకాభ్యామ్.

అత్రచవివక్షావశాత్ మూలమస్తేత్రీణిపదాని, మస్త్రరత్నేషట్పదాని, చరమశ్లోకేత్వేకాదశపదానీతి సజ్కలనయావింశతీనముత్త్యా వ్యాఖ్యేయరహస్యత్రయపదసజ్ఞ్యానుగుణా వింశతీసజ్ఞ్యావ్యాఖ్యాయాం యతిరాజవింశ తావాశితేతి ద్రష్టవ్యమ్

శ్రీమణవాళమామునిగళరుచ్చెయ్తె

య తి రా జ వి ం శ తి.

(శ్రీమాధవాక్ష్య) జలజద్వయనిత్యసేవా

ప్రేమావిలాశయపరాఙ్ముశపాదభక్తమ్ ।

కామాదిదోషహరమాత్రసదాశ్రితానాం

రామానుజంయతిపతింప్రణమామిమూర్ధ్నా ॥

౧.

(పదవురై).

(శ్రీమాధవాక్ష్య) జలజద్వయ నిత్యసేవాప్రేమా విలాశయ పరాఙ్ముశపాదభక్తమ్. శ్రియఃపతియాన వెమ్మెరుమాన్ తిరువడిత్తా మరైకళిత్ నిత్యకై జ్జుర్యత్తిలాశైయాలే కలగ్గిన తిరువుళ్ళత్తైయు డైయరాన ఆర్థ్వాత్తిగువడికళిత్ ప్రేమమే తమక్కునిరూపకమా కవుడైయరాయ్, ఆత్మసదాశ్రితానామ్-తమ్మడైయ తిరువడికళిలా శ్రయిత్తవర్కళుక్కు, కామాదిదోషహరమ్ - స్వోపదేశానుష్ఠాన కటాక్షాదికళాలే విషయప్రావణ్య రూపమాన కామాదిదోషజ్గళై నవాసనమాకప్పొక్కుమవరాయ్, యతిపతిమ్ - జితేన్రియరాన స న్నాస్తికళుక్కు తలైవరాన, రామానుజమ్ - మోక్షహేతువాన రామానుజన్గెఱ తిరునామ త్తైయుడైయ ఎమ్మెరుమానారై, మూ ర్ధ్నా-శిరస్సినాత్, ప్రణమామి-దెణ్ణన్ సమర్పిక్కితేనెన్ఱు, మణవాళ మామునికళే ఎమ్మెరుమానార్ తిరువడికళిత్ సమస్కారాత్మకమాన మజ్గళాచరణజై ప్రబధ్ధారమ్భత్తిల్ పణ్ణకిఱార్.

(౧)

దొడైయూచార్య వ్యాఖ్యానమ్

వ్యాః—(శ్రీమాధవేత్యాది) “మాయాధవః-మాధవః” ఎన్ఱి ట వ్యుత్పత్తియాలే శ్రియఃపతిక్కువాచకమాన మాధవశబ్ధత్తుక్కు

విశేషణమాకై యాలే శ్రీశబ్దమ్ శ్రియఃపతియినుడై య, (౧) “తిరు
వుక్కుమ్ తిరువాకియ శెల్వా” ఎఱ్ఱమ్, (౨) “శశ్రీశ్శ్రియః” ఎఱ్ఱమ్,
(౩) “శ్రియశ్శ్రియమ్” ఎఱ్ఱమ్ శొల్లుకిటపడియే సర్వమజ్జళావహాయా
న పెరియపిరాట్టిక్కుమ్ మజ్జళావహానెన్గిట మేన్దైయైచ్చొల్లుకిటతు ;
అన్బిక్కే శ్రీశబ్దమ్-లక్షణయా శ్రీమద్వాచకమాయ్, మేల్ శొల్లపు
డుకిట పిరాట్టి సమ్మన్దత్తాలే తలైయెఱుత్తై వాత్సల్యాదిగుణసమ్మద్ధక్
శ్రియఃపతియెన్ను మత్తై చొల్లుకిటతు. అతువునున్బిక్కే శ్రీశబ్దమ్మా
శబ్దత్తుక్కు విశేషణమాయ్ శ్రీయానమావెఱ్ఱు పిరాట్టియైడై య
ప్రావృత్తపురుషకారత్వోపయోగికళాన సేవ్యసేవనాదిభావజ్గళై యు
మ్, జ్ఞానస్వరూప జ్ఞానగుణకత్వాదికళై యుమ్ శొల్లుకిటతు.

అజ్జనుమన్బిక్కే “శ్రియామాధవః” ఎఱ్ఱువృత్తత్తియాయ్
శ్రీశబ్దత్తాలే (౩) “యదిదంసాన్దర్యలావణ్యయోః” ఎన్గిటపడియే సా
న్దర్య సాకుమార్యాది గుణసమ్మద్దియైచ్చొల్లి, అత్తాలే పిరాట్టిక్కు
వల్లభ నెన్ను మత్తై చొల్లుకిటతు, అజ్జనుమన్బిక్కే మాధవశబ్దమ్ -
రూఢ్యాభగవద్వాచకమాయ్, “శ్రిమాయుక్తోమాధవః” ఎఱ్ఱుమధ్య
మపదలోపసమాసమాయ్, శ్రియఃపతియినుడై య వెఱ్ఱుమామ్.

అజ్జనుమన్బిక్కే, శ్రీశబ్దమ్-అష్టాద్యయశబ్దత్తుక్కు విశేషణ
మాయ్, తిరువడికళుడై య పరిస్పరసాహిత్యత్తాల్ వన్దశోభాతిశయ
త్తైచ్చొల్లవుమామ్. మాధవశబ్దత్తాలే ద్వయత్తిల్ పూర్వోత్తర
ఖణ్డజ్గళిల్ శ్రీమచ్చబ్దార్థముమ్, గుణసమ్మద్ధివాచకమాన శ్రీశబ్దత్తా
లే పూర్వోత్తరఖణ్డజ్గళిల్ నారాయణశబ్దార్థముమ్ శొల్లప్పట్టుతు.

ఆక సమస్త కల్యాణగుణాత్మకనాన శ్రియఃపతియిన్నై యవెనైయా లే ప్రాప్యముమ్ ప్రాపకముమ్ పిరుమిథుచమెన్నిటతు.

(అష్టిజలజ) సాన్దర్యసాగన్ద్య సాకుమార్యాదికళాలేతామనై యిరుపాలియాన తిరువడికళుడైయ, మాధవాష్ఠ్రియెనైయా లే. తిరు వడికళుడైయ ఉద్దేశ్యత్వముమ్, జలజసామ్యత్తాలే అనుద్దేశ్యమా యిరున్దతేయాకిలుమ్, విడవైన్జాత భోగ్యతాతిశయముమ్ శొల్లప్పడు కిటతు. (ద్వయ) ఇరన్డినైయ; ఇత్తాల్-సహాయాన్తరనైరిపేత్త్య ముమ్ సదృశాన్తరరాహిత్యముమ్ పరస్పరసాహిత్యత్తాల్ వన్ద శోభా తిశయముమ్ శొల్లప్పడుకిటతు. అష్టిజలజద్వయవెనైయా లే. చరణ శబ్దాగ్రముమ్ ద్వివచనార్థముమ్ శొల్లప్పడుకిటతు.

(నిత్య) (౧) “ఒత్రివిల్ కాలమెల్లాముడనాయ్మన్ని” (౨) “సర్వేషుదేశకాలేషు సర్వావస్థాసుచాచ్యుత । కిజ్కరోస్మి” ఎన్నిట పడియే సర్వదేశ సర్వకాల సర్వావస్థాకలిలుమ్ ఉశతాన. (౩) “సత్వోన్య నిత్యానామ్” (౪) “ఒశ్చైరుశీజిల” ఎన్నిటపడియే స్వరూపమ్ నిత్య మానాల్ తన్నిరూపకధర్మముమ్ నిత్యమాయ్చెల్లుమితే. (సేవా) దాస్యపర్యాయమాన సేవాశబ్దత్తాలే “వల్లువిలావడిమ్మై” ఎన్నిటపడి యే స్వభోక్తృత్వగన్ధహితమాన కైజ్కర్యత్తై చ్చెల్లుకిటతు.

ఇతుతాన్ సమస్తకల్యాణగుణాత్మకనాన శ్రియఃపతివిషయ త్రిల్ శెయ్యుమత్తాకైయా లే సుఖరూపమాయుమ్ స్వరూపాను రూపమాయుమిరుక్కుమ్. ఇత్తాల్ ద్వయత్రిల్ పూర్వఖణ్డత్రిల్ “శ రణంప్రపద్యే” ఎన్నిటపదజ్జళుడైయ వర్థముమ్ ఉత్తరఖణ్డత్రిల్ సమ

శ్చబ్దార్థశోడుకూడిన చతుర్థ్యర్థముమ్ శొల్లపుశుకిఱత్తు. భజనపర్యా
యమాన సేవాశబ్దమ్ ఉపాయవాచియితే. ఇతుతానుమ్ ఈశ్వర
కృషిఫలమాకైయా లే ప్రాప్యన్తర్గతమాయితేయిరుప్పతు. ఆక ఇ
వ్వళవాల్ ద్వయార్థమ్ శొల్లపుశుకైయా లే ఉపాసకనుక్కు స్మర్త
వ్యవిషయసారస్యత్తా లే ఉపాసనమ్ అత్యర్థప్రియమాయుక్కితా
ప్పోలే ప్రపన్నాధికారిక భుక్కు ద్వయమత్యర్థప్రియమెన్నిఱతు ప్రప
న్నజనకూటస్థితే ఆత్వార్ ; (ప్రేమ) ప్రేమశబ్దత్తా లే ప్రాప్తము
మాయ్ భోగ్యముమాయ్ స్వరూపానురూపమాన నిత్యకైజ్కర్మత్తి
లే ప్రేమైఱరావిల్ ధరిక్కుమాట్టాతపడియాన ప్రేమత్తైచ్చొల్లుకిఱ
తు. ఇత్తాల్ ప్రాప్యత్వరాతిశయత్తై. చొల్లుకిఱతు, (ఆవిలాశయ)
ఆశయమావతు-అభిప్రాయమ్. అతావతు-నిశ్చయాత్కజ్ఞానమ్ ఇ
త్తాల్ ఈశ్వరనే ఉపాయోపేయజ్ఞశెన్నిఱ అధ్యవసాయ తైచ్చొల్లుకి
ఱతు. ఆవిలమావతు - ప్రాప్యత్వరాతిశయత్తా లే అనన్యోపాయత్వ
విరోధియాన మడలెడుక్కై-ముతలాన స్వయత్నత్తిలే అన్వయిక్కై.

ఆనాల్ ఇతుపిన్నై కూడుమోవెన్నిల్, స్వస్వరూపత్తైప్పల్లి
వరుమ్ కలక్కమాయ్త్తు త్యాజ్యమాకిఱతు. అత్తలైయిల్ వైలతు
ణ్యమడియాక వరుమవైయెల్లామ్ ప్రాప్యన్తర్గతమాకైయా లేకూడు
మ్. ఆక ఇప్పడికలగ్గిన వాశయ తైయుడైయరాన (పరాజ్ఞుశ)పరా
భుణ్డు-ఈశ్వరనుక్కు గుణమిలై విగ్రహమిలై, విభూతియిలై, ముతలి
లే అవన్ తానుమిలై యెన్నుమ్ కుదప్పిక్కుభుమ్ శూన్యనాదికభుమ్ ;
అవర్కభుక్కు ఆజ్ఞుశమాకైయావతు-మత్తగజత్తిన్ తలైయిలే
ఆజ్ఞుశ తైనాట్టిమద తైనిసిత్తు, అత్తై స్వవశమాక్కొక్కొళ్ళువా
రైప్పోలే, ఈశ్వరన్ ఇవరైయిట్టుకుమతికభుడైయ†దుర్మద తైప్పో

క్కి అవరోక్షై స్వసశమాక్కిక్కొచ్చుకైక్కు సాధనమాయగుక్కై.
ఇవరో తామ్, *ఉయర్వళు పుయర్వళమెచ్చు తువక్కి గుణవిగ్రహవిభా
తి విశిష్టేశ్వరస్తై, అవన్ మయర్వళమశినల మరుళక్కణ్ణుభవిత్తు
ప్పిళర్క్కుముపదేశిత్తు, *ఉరుమ్ నాసుములకముమ్ తన్నైప్పోలా
క్కినారోక్షే; ఆక్కెయార్, అఱ్ఱుశ మెన్నుక్కుతైరుత్తై.

అన్తిక్కే పరమణ్ణు-ఈశ్వరన్, అవనుక్కు-అఱ్ఱుశమానవ
రెచ్చు మామ్; అప్పోతైక్కు అఱ్ఱుశమానతు-అన్తెయిన్తైయి
లేతానిరుచ్చుతిన్నుతియాలే అన్తెవశీకరిక్కుమాపోలే ఇవరుమ్తమ్మ
డైయ జ్ఞానభక్తిన్తై రాగ్యజ్ఞాలే ఈశ్వరస్తై త్తైత్తులుక్కుమ్మసిష్టశ్శి
(౧) “ఎమర్క్కిర్ మేత్తుపిళప్పమ్ కేశవత్తుమర్” ఎచ్చు తమ్వాయా
లేశొల్ల వల్లరామ్మపిళప్పి వశీకరిత్తారొరువరెన్దితు. ఆక ఈశ్వరచే
తనరిరువరైయుమ్ వశీకరిత్తవాత్వారుడైయ; ఈశ్వరచేతనరిరువరై
యుమ్ వశీకరిత్తు ఒన్తో వొన్తెచ్చేవిడుమననిశే ఆచార్యన్. ఇవర్
తామ్ పరమాచార్యుడే.

(పాదభక్తమ్) తిరువశిక్ళోవిషయమాన భక్తిమే తమక్కు
నిరూపకమాయురుక్కు మనరాయ్; ఇత్తాల్ పరమాచార్యరాన ఆ
త్వారుక్కు భగవత్ప్రేయమ్ నిరూపకమానాపోలే ఎమ్మెరుమానా
రుక్కు ఆత్వార్తిగువశిక్ళిల్ భక్తియాయ్త్తు నిరూపకమెన్దితు.
“భక్తమ్” ఎచ్చు సామాన్యమాకి వొప్పొక్కెయాలే ఈశ్వరవిషయత్తి
ల్ ఆత్వారుక్కుణ్ణాన పరభక్తిపరజ్ఞాన పరమభక్తిరూపానస్థిత్రయ
విశిష్టేయానభక్తి ఇవర్తమక్కు ఆత్వార్ విషయత్తిలున్దిన్దితు;
ఇవర్ తామ్ * మాటనసిపశిర్దుయ్న్దవరితే. ఆక పూర్వార్థత్తాలే

(౧) “ఆచార్యస్యజ్ఞానవత్తామనుమాయ” ఎట్టుమ్, (౨) “జ్ఞానమనుష్టానమివై సన్తాకవేయుజైయనాన కురువైయడైన్దక్కాత్” ఎట్టుమ్ శొల్లకిఱపడియే సహేతుకమాక ఇవక్కుడైయ జ్ఞానపూర్తియైయుమ్ అతినుడైయసమ్మదాయపరమ్మరాప్రాప్తియైయు మరుళిచ్చెయ్తారాయ్తు.

స్వాశ్రితవిషయత్తిల్ ఇనర్ శెయ్యముపకారత్తై చ్చొల్లకిఱతు మేల్ (కామాదీత్యాదియల్) కామమావతు - అపేక్షాత్మకజ్ఞానమ్. అతావతు విషయాన్తరస్పృహై; అత్తై ఆదియాకవుడైత్తాన దోషజ్గళుణ్ణు-క్రోధలోభమోహమదమాత్సర్యజ్గళి; అవైకళైప్పొక్కుమవరాయెన్నుతల్; కామత్తై, స్వకారణమాకవుడైత్తాన దోషజ్గళుణ్ణు-క్రోధలోభాదికళి, అవత్తై పొక్కుమవరాయెన్నుతల్; కామమడియాకవిత్తై క్రోధలోభాదికళుణ్ణావతు, అవత్తై ముక్కుడియాన కామత్తైప్పొక్కువే అవైతన్నడైయే పొక్కినవైయామితే.

కామమ్ ఉపలక్షణమాయ్, అత్తాలే అరిషడ్వర్గత్తైచ్చొల్లి, ఆదిదోషపదజ్గళాలే అతుక్కు హేతువాన అహజ్కారత్తైచ్చొల్లి, హరమెన్టు-అత్తై పొక్కుమవరాయెన్నుతల్; ఇవైయెల్లావత్తూలుమ్ అహజ్కార మనుకారనివర్తకరెన్గిఱతు; కీర్త్ “నిత్యసేవా” ఎట్టు భగవత్కైజ్జుర్యత్తైచ్చొల్లి, “పరాఙ్ముఖపాదభక్తమ్” ఎట్టు-అతిన్ వృద్ధిరూపమాన తదీయకైజ్జుర్యత్తైచ్చొల్లి, ఇట్టు “కామాదిదోషహరమ్” ఎట్టు తత్ప్రతిబంధకనివారకరెన్గియాలే కీర్త్ చొన్న తదీయ పర్యన్తమాన భగవత్కైజ్జుర్యత్తుక్కు ఇవరే ప్రాపకరెన్గిఱతు.

ఇప్పడిచ్చెయ్కెఱతుతాన్ ఆరుక్కెన్నిల్, (ఆత్మపదాశ్రితానామ్) తమ్తెరువడికళై యాశ్రియిత్తవర్కళుక్కెన్గితార్. పదాశ్రి

తానామెన్దు తిరువడికల్ సమ్మన్దత్తైయే నిరూపకమాకచ్చిల్లుకైయాలే వర్ణాశ్రమాదినియతియిలై యెన్గిటతు; ఇత్తాల్ ప్రథమపర్వమొబ్బితే చరమపర్వముమ్ సర్వాధికారమెన్గిటతు.

ఆత్మపద-తమితరువడికల్లై, ఆశితానామ్-మాతాపితేత్యాది పుడియే సర్వప్రకార ప్రాప్యమాకప్పల్లినవర్కళుక్కు; (౧) “సదేవ లోకాక్రమణమ్” ఇత్యాదిపుడియే తద్విరుద్ధమాన కామాదిదోషజ్జుళుక్కు నివారకరెన్నుమామ్; అప్పీతు సేవైయమ్ భక్తియుమ్ ఇవ రుక్కు నిరూపకజ్జల్, ఇత్తాల్ ఇవర్ తామే ఉపాయముమ్ ఉపేయ ముమెన్గిటతు.

ఇవిడత్తిల్ ఎమ్మెరుమానార్ సమ్మన్దమాకిటతు - ఎమ్మెరు మానారుడైయ సాత్తుత్సమ్మన్దముమ్, అవరాలే ఆచార్యపదత్తిలే నియుక్తరాన ఎట్టుపత్తునాలు సింహాసనస్థరుడైయ సమన్దిపరమ్మరై యిలే తానుమొరువనాకై, ఇత్తాల్ నియుక్తరుడైయ సమ్మన్ది పర మ్మరాసమ్మన్దముమ్ కార్యకరమెన్గిటతు.

ఇవర్ తమక్కు-వాచకమాన తిరునామమేతెన్న (రామాను జమ్) కృష్ణావతారత్తుక్కు అల్లాత తిరునామజ్జుళుమ్ కిడక్క, గోవింద నెన్గిట తిరునామమ్ (౨) “గోవిందేతియదాక్రంద త్కృష్ణామాందూరవా సిసమ్” ఎన్గిటపడియే ప్రధానమానాప్పీలే “సచేదామానుజేత్యేషా” ఎన్నుమ్మిడి ఇవ్వనతారత్తుక్కు ప్రధానమాయ్క్కణమ్ ఇరామా నుళ నెన్గిట తిరునామమిరుప్పతు.

(యతిపతిమ్) జితేన్రియరిల్ తలై వరాన వెమ్మెరుమానారై. జితేన్రియరావార్ - చతురాదీన్రియల్లై రూపాదివిషయజ్జుళిల్ నిన్దుమ్

మీట్లు భగవద్విషయ త్తిలే శేర్ క్కునువకళో; అవర్ కళిల్ తలైవ రాకైయావతు. సర్వేన్నియా ప్పాయకమాన భగవదనుభవమే తమ క్కు ప్పుగుపార్థమెన్నిరుక్కైయన్తి క్కే అనుభవజనిత ప్రీతికారిత కై జ్జగర్వత్తాలున్డాన అత్తలైయిల్ ముఖవిఖాసమేతనక్కు పుగుపార్థ మెన్నిరుక్కై.

(యతిపతిమ్) ఆశ్రిత ప్రయత్న సాపేక్షగన్తి క్కే తామే మేల్ విఱ్ఱున్దు రిషీక్కున్ స్వభావరాన వెమ్మెరుమానారై యెన్నుమామ్, (రామానుజం యతిపతిమ్) (౧) “మాత్పాల్ మనమ్ శుభ్రీప్ప మజ్జై యర్ తోళ్ కై విట్టు” ఎన్గిఱపడియే సర్వాజ్ఞసుందరరాన పెరుమాళిడ త్తిలే తిరువుళ తై వైత్తుత్తిరువవతరి త్తవ రాకైయాలే ఇతరివిషయ విరక్తరాన వెమ్మెరుమానారై యెన్నుమామ్.

(౨) “త్వయికిభ్యుత్సమాపన్నే కింకార్యంసీతయామమ” (౩) “అభిషిచ్యచలజ్కాయాం రాక్షసేన్ద్రంవిభీషణమ్ । కృతకృత్య సదా రామో విజ్వరఃప్రముమోదహ” ఎన్దు అవన్ స్వార్థనిరి పేక్షనాయ్ పరాక్రైకపర నాయరుక్కుమాపోలేయాయ్త్తు అన్దనై యనుసరిత్తు త్తిరువవతరి త్తవివర్ స్వార్థనిరి పేక్షరాయ్ పరాక్రైకపర నాయరుక్కు మ్బుడియుమెన్నువుమామ్ ;

అన్తి క్కే, ఇనర్ ఆశ్రితర్ క్కు ఇష్టానిష్టప్రాప్తి పరిహారజ్జలై చెయ్యుమ్బుడి ఎజ్జనేయెన్ను, (రామానుజమ్) అతు వ్రాతిరునామత్తా లే అఱియలమెన్గితార్ ; “రామమనుస్మృత్యజాతః-రామానుజః” ఎన్దు వ్యుత్పత్తియాయ్, అత్తాలే నారీణాము త్తమైయాన పిరాట్రియై యను

సరిత్తు త్తిరువనతరి తనరాకై యాలే, పిరాట్టి-రావణనుక్కు హితమ్
శొల్లియుమ్, ఏకాక్షి ఏకకర్ణముతలాన ఎఱ్ఱునూఱురాక్షసికభుక్కు
తమ్ కృపై యాలేతానే (౧) “భవేయశరణహివః” ఎన్టాప్పోలే
ఇనరుమ్ సంసారికల్ పుమలమాప్పుకణ్ణ పొఱుక్కమాట్టలే
తామే మేల్ విఱ్ఱున్దు ఇవర్ కభుక్కు హితమ్ శెయ్ వతు, తమ్ కార్య
త్తుక్కాక వన్తి కే అనర్ కభుజ్జవిక్కైయే ప్రయోజనమాక వెన్దె.

(రామానుజా యతిపతిమ్) (౨) “ఇరామానుశ నెన్ను మేమా
మునియే” ఎన్గిఱడియే రామానుజ నెన్నుమ్ తిరునామముడైయ వె
మెప్పరుమానారే, (యతిపతిమ్) స్వానుష్ఠానతాలే స్వాశ్రితరుక్షక రాన
వెమెప్పరుమానారైయెన్ను మామ్. కీర్త్ “పాదభ క్తమ్” ఎన్టాశొల్లివైత్తు
ఇజ్జ “యతిపతిమ్” ఎన్దెయాలే ఇనరుడైయ జ్ఞానభక్తిచైరంగిజ్జో
శొల్లిప్పట్టన ;

(ప్రణమామిమూర్ధ్నా) కీర్త్ చొన్న పడియే ఇవర్ శెయ్ త మ
హోపకాంక్షలైక్కణ్ణ పెరుమాళ్ విషయ త్తిల్ పిరాట్టి (౩) “శిర
సాచాభివాదయ” ఎన్టాప్పోలే తాముమ్ ఇవిషయ త్తిల్ తలైయా
ల్ నణ్ణుకిఱార్ (మూర్ధ్నాప్రణమామి) కృతజ్ఞతాతిశయమిరున్దపడి
యెక్ తాన్ ; సనైపుమ్ శొలపుమ్ పిఱ్ఱుమప్పడి కాయజ్ఞానుమ్
ముఱ్ఱుట్టతు

అన్తికే, “మూర్ధ్నా” ఎన్ట కాయికతై మునుఱుచ్చొల్లి,
మేల్ “ప్రణమామి” ఎన్టతుక్కు పూర్వభావియాన వాచికతై
చ్చొల్లి, ఉపాక్షణతయా ఇంఱుక్కు మడియాన మానసిక తైచ్చొల్లి
పుమామ్; ఆకరణత్రయత్తాలుమ్ సేవిక్కిరారెన్నుపుమామ్.

(౧) రా-సు-౧౮-౯౩

(౨) ఇరా-నూ-౧౬.

(౩) రా-సు-

అన్తి క్కే (౧) “తద్విజ్ఞానార్థం సగురుమేవాభిగచ్ఛేత్” ఎన్టుమ్, (౨) “అత్తానీశేయతనవడియే నతియేనే” ఎన్టుమ్ శొల్లుకిటపడియే శిష్యునుక్కు జ్ఞానలాభమాచార్యనాలేయాకై యాలే, తదర్థమాక వనర్ తమ్మైయే శరణమాకప్పన్ బుకితారెన్నపునూమ్.

“సమామి” ఎన్టు-ననమేయ మెన్తిరుక్కు-న్నుడి పణ్ణుకిట వహ జ్ఞాననివృత్తియైచ్చొల్లి, “ప్ర” ఎన్టిటపుపనర్గత్తాలే అతినుడైయ నిశ్శేషనివృత్తియైచ్చొల్లుకిటతు. ఇత్తాల్ ఆత్మరక్షణత్తిల్ తనక్కొరు అన్వయమిన్తి క్కే అవనిట్టపర్తక్కాయరుక్కుమిరుప్పైచ్చొల్లుకిటతు.

శిష్యలాభమ్ ఆచార్యనుక్కు ప్సరుషార్థమితే. (౩) “ఆత్మ లాభాత్పురంకిచ్చి దన్యన్నాస్తీతినిశ్చయాత్ | అజ్ఞీకర్తుమివప్రాప్త మకి శ్చానమిమంజనమ్” ఎన్టు స్వాజ్ఞీకారత్తై అత్తలైక్కు ప్సరుషార్థమా కవితే అప్ప అరుగిచ్చెయ్తతు. (యతిపఠింనూర్థాప్రణమామి) అవర్ మేన్దైక్కు ఎత్తెనిలమానవ్రాపాతి ఇవర్ తాన్ మైక్కు ఎత్తెనిల మాకితార్. అవర్ మాటనడిపణిన్దుయ్న్దవర్. ఇవర్ - యతీన్ద్రప్ర వణర్. ఇత్తాల్ ఆచార్యాభివాదనరూపమగ్గళత్తైచ్చెయ్తరుళు కితార్.

(౧)

వీల్లైలోకమ్జీయర్ వ్యాఖ్యానమ్.

అవ — ఇతిల్ ముతర్ శ్లోకత్తాలే, ఆహ్వాన్ తిరువడికళిల్ ప్రేమ పొమ్మ-ల్యత్తైయుమ్ స్వాభిమానాన్తర్భూతరుడైయ దుఃఖజ్జళై పొక్కి రక్షీక్కుమ్బుగ్గియైయుమ్ పేశానిన్దుకొణ్ణు, తుడజ్జినస్త్రమ్ త డైయటనడక్కత్తక్కతాక ఉడైయవర్ తిరువడికళిలే విఘ్నకితార్.

(౧)

(౨) తి-వాయ్-౨-౩-౨

(౩) పూర్వదివ ౬౪

వ్యా;—(శ్రీమాధనాఢ్యజలజన్వయేత్యాది) (౧) “తిరుమా
లే నానుముచక్కుప్పచ్చనశియే” ఎన్నిఱుపడియే-మిథున శేషత్వమే
స్వయామకైయా లే, స్వయాపాదుమాన పురుషార్థముమ్ మిథు
నవిషయ కై జ్యోతిరూపాయుకుమ్; ఆకై యిడే (౨) “తిరుమాళ్ళిర
పు-శెన్టాళ్ళు-యేయామ్” ఎన్టు-నిత్యసూరికళిత తలై నరాన తిరువన
న్దార్థాక్ అననువళిమాన శేర్ త్తియిలే కిచ్చెత్కు-దిక్కుమెన్టు
శొల్లుకీఱు; అన్ద కరున్దరైయిల్ వాననైయా లేయితే తొడర్ న్దు
కున్ద శ్రేవత్ శెయ్యప్పొన్న్ విడ త్తిలుమ్ (౩) “భవాన్తుసహనై దేహ్య”
ఎన్టుమ్ “అహంసర్వం కిరిప్పామి” ఎన్టుమ్ అచర్ ప్రాధ్ధిత్తము; అప్పడి
యే. ఆర్థారుమ్ (౪) “అశిమై శెయ్ వార్ తిరుమాలుక్కు” ఎన్టుమ్
(౫) “కోల త్తిరుమామకళోఁనై క్కూడ” ఎన్టుమ్ మిథునమే కై జ్యో
తిరప్రసాదనబ్ధిమాక నరుళిచ్చెయ్ తాఁతే ;

ఆకైయా లే, శ్రియఃపతిమాన వెచ్చెగుమాన్తి గునశిత్రామనై
కళిత నిత్యకై జ్యోతిరూ త్తిలూ శైయా లే కలగ్గిన తిరువుళ్ళ తైయుడైయ
రాన ఆగ్నార్ తిరునడికళిత ప్రేమమే తమక్కు నిరూపక మాకవుడై
యరాయిరుక్కు మవరెన్గిఱు. “మాయాః ధవ్రా మాధవః” ఎన్టు-
మాధవశబ్దత్తా లే శ్రియఃపతిత్వమ్ సిద్ధమాకైయా లే, శ్రీశబ్దమ్ శౌ
పచారికమ్. (౬) “శీమాతవక్ కోవిన్దక్ ” ఎన్టు-ఆగ్నార్ తిరుళిచ్చెయ్ త
దివ్యసూక్తియై యుగ్గొన్డాయ్ త్తొలు ఇనరిప్పడియగుళిచ్చెయ్ తతు.

ఉడైయనర్ క్కు నై భవజ్ఞాన్లుకీఱుచళివల్. జ్ఞానభక్తివై రాగ్య
జ్ఞతైయిట్టు నొచ్చుకైయన్తి క్కే, ఆగ్నార్ తిరునడికళిత సమ్మన్దతైయ

(౧) తిరుప్పల్ల-౧౧

(౪) తి-వాయ్-౬-౨౫-౧౧

(౨) ౧-తిరువ-౫౩.

(౫) తి-వాయ్-౬-౯-౩

(౩) రా-ఆమో-౩౧-౨౫.

(౬) తి-వాయ్-౮-౨ ౩

ప్రేమోద్భవోల్లులైకృడి-(౧) “మాటనడిపణిస్తుయన్దన” ఎఱ్ఱ ప్రియైయ
ముతనారరుళిచ్చెయిత దివ్యసూక్తియాయిత్రు; అట్టిశబ్దత్తాలే -
దివ్యగుణభవిగ్రహయోగమేశోల్లుకీటతు. జలదశబ్దత్తాలే-తిరువడికిళిల్
భోగ్యతైయైచ్చొల్లుకీటతు. ద్వయశబ్దత్తాలే (౨) “ఉన్నినైయడిత్తామ
రైకిశ్” ఎన్నికపడియే-ఇండ్లు తామరైప్పువై ఒప్పుజుపడనిరైత్తువై
త్తాప్పోలేయిరుక్కిటశేర్ త్రియమైచ్చొల్లుకీటతు. సేవాశబ్దత్తాలే-
శేషవృత్తియైచ్చొల్లుకీటతు. నిత్యశబ్దత్తాలే(౩) “ఒభివిల్ కాలమెల్లా
మ్” ఎన్నికపడియే ఇతుతా యావదాత్త భావియెన్నుమిడమ్ శొల్లు
కీటతు. ఇతుతా “ఉడనాయ్ నున్ని వల్లువిలావడిమై శెయ్యవేణుమ్”
ఎఱ్ఱ శోన్న సర్వదేశత్తిలమ్ సర్వకాలజ్ఞళిలుమ్ సర్వావస్థాకళిలుమ్
పణ్ణక్కడవ సర్వవిధకైజ్జుర్యజ్ఞళుక్కు ముపలక్షణమ్. ఏవంవిధమా
నకైజ్జుర్యతై పెఱువేణుమెన్నుమ్ ప్రేమపారవశ్యత్తాలేయాయి
త్రు (౪) “శిన్దైకలగ్గిత్తిరుమాలెన్ద్రైపు” ఎఱ్ఱ ఇవర్ కూప్పిట్టతు;
నాడడజ్జ అన్న పానాదికళుక్కు వాయ్పులత్రి కూప్పిడానిక్క,
కైజ్జుర్యత్తాలల్లుతు శెల్లామల్ కూప్పిట్టలమాక్కిటవివర్పడి ఉధయ
విభూతియిలుమ్ వ్యావృత్తమాయరుక్కయాలే; ఇప్పడియిరుక్కిట
అభ్యోరుడైయ స్వభావత్తిలే విధరాయ్ ఇనరుడై యతిరువడికిళిలే నిర
వధిక ప్రేమయుక్తరాయాయిత్రు ఎమ్మెరుమానా రిరుక్కుమ్బడి.

(కామాదీత్యాది) భగవత్కైజ్జుర్య విరోధియాన శబ్దాది
విషయప్రావణ్యరూపమాన కామముమ్, ఆదిశబ్దసజ్ఞహీతజ్ఞాన
భగవదేకరక్ష్యత్వవిరోధియాన అర్థతృప్త్యయుమ్, తదేక శేషత్వవిరోధి

యాన అహజ్కారముమ్ ముశలానదుర్గుణజ్జలై, తమ్ముడై యతిరువడి
కలిలాశ్రయి త్తవర్కళుక్కు, స్వోపదేశానుష్ఠానశ్లఱాలుమ్ స్వకఱాక్ష
విశేషాదికళాలుమ్ సవాసనమాకప్పొక్కుమవరెన్దై (రామానుజమ్)

(౧) “సచేద్రామానుజేత్యేషా చతురాచతురక్షరీ । కామవస్థాంస్రప
ద్యనేజస్తమోహస్తమాదృశః” ఎన్ఱుఅటిన్ఱుడై యారీడుపడుమ్బడి, మో
క్షహేతువాన తిరునామత్తైయున్దై యవరెన్దై (యతిఁతిమ్) జలేన్ద్రీయ
రాన సన్నాన్యసికళుక్కు త్తలైవరానవరెన్దై ఇత్తాల్ కీర్ఠ్చొన్న ఆశి
తదోషనిన ర్తకత్వత్తుక్కడియాన గుణయోగమ్ శొల్లుకిఱతు. “ప్రణ
మామి” ఎన్ఱిఅమాత్రమేయమైన్దరుక్క “మూర్ధ్నా-ప్రణమామి” ఎన్ఱి
ఱతు-విషయవై భవత్తై యనుసన్ధిత్తుమానసమాన ప్రణామమాత్రత్తి
ల్ నిత్తైయన్ఱిక్కే, తమ్ముడైయ వాదరాతిశయత్తాలే నిర్భరరా
య తిరువడిఃళిలే తలైయైదుడుక్కితారెన్ను మిడన్దోర్తై. (౧)

వ్యాః—(శ్రీమాధవేతి) శ్రీమాధవస్య-సర్వప్రకారిభోగ్యస్య
శ్రియఃపత్వః; శ్రీర్వ్యాసన్యాధేయాతిశయా ; తద్వత్ సర్వప్రకార
భోగ్యత్వం దర్శయతి-శ్రీశబ్దఇతినమాశబ్దేన పానరుక్త్యమ్; శ్రీశబ్దో
వా ముఖ్యార్థపరవచనః, అష్ఠ్విజలజద్వయే అన్వేతి. (౨) “శ్రీమన్తై
హరిచరణా” ఇతివత్; శ్రియోమాధవాష్ఠ్వి జలజద్వయమితి షష్ఠీ
సమాసః, సమ్బంధశ్చ-వాన్తస్య నివాసభావరూపః; జలజేషనఅష్ఠ్వి(అ
ష్ఠ్విజలజే) తయోర్ద్వయస్య, (నిత్యసేవాయామ్) నిత్యకైః జ్ఞాన్ద్యై,
(ప్రేమ్ణా) అత్యుత్కటరాగేణ, (ఆవిలః) అప్రకృతింగతః, (ఆశయః)
ప్రజ్ఞా, యస్యతథోక్తః, తథావిధస్య(పరాఙ్ముఖస్య) ప్రమాణతరైః;
ప్రతిపక్షనిరసనసిద్ధ పరాఙ్ముఖనామధేయస్య భగవతఃకారినూనోః,

పాదయోఃభక్తమ్-పరమభక్తిమన్తమ్; అత్రలక్ష్మీజలజద్వయప్రేమా
విలాశయేపరాఙ్ముఖే భగవతః ప్రేమాతిశయాభిప్రాయేణమాధ-
వేత్త్యుక్తమ్ ; “మాధవ్రాభక్తవత్సలః” ఇతినహస్రనామసుఃకరితమ్,

(అత్మపదాశ్రితానామ్) స్వచరణసమాశ్రితానామ్, (కామాది
దోషహరమ్) కామక్రోధలోభాద్యాత్మ స్వరూపగతహేయ ధర్మని
వర్తకమ్, (రామానుజమ్) లక్ష్మణానతారత్వాత్ గుణవిశేషైశ్చ
రామానుజనామధేయమ్, (యతీనామ్) నిర్జితేంద్రియగ్రామాణా ముత్త-
మాశ్రమిణామ్, (పతిమ్) శేషిణమ్, రక్షకశ్చభగవన్తం భాష్యకృ-
తమ్, (మూర్ధ్నా) శిరసా, (ప్రణమామి) ప్రకర్షేణ ప్రహ్నిభవామి.

అత్రపూర్వాధేన ప్రాప్తవిషయప్రావణ్యమ్, కామాదిదోషహ-
రమితి-అప్రాప్తవిషయప్రావణ్య నివర్తకత్వభోక్తమ్; తదుభయని-
దానన్తు-రామానుజంయతిపతిమిత్యాభ్యాముచ్యతే; రామానుజస్య
హి అభినవదశావతారేషు రామానతార త్వేన ప్రసిద్ధపరాఙ్ముఖ
ప్రావణ్యముచితమ్; యతిపతేర్హి కామాదిసంసరమనురూపమితి గుణ-
కృతభగవత్ప్రవణ్యాదపి స్వరూపప్రయుక్త భగవతప్రావణ్యమితి
శయితమిత్యభిప్రాయేణ పాదపదయోర్జలజ విశేషణానుపాదానమ్ ;
చరమపర్వనిష్ఠస్య ఉత్తమాశ్రమిణశ్చ స్వస్యాదరనిబద్ధనం చరమనిష్ఠ-
త్వముత్తమాశ్రమిత్వైశ్చైత్యభిప్రాయేణ పరాఙ్ముఖపాదభక్తం యతి-
పతిమిత్యుక్తమ్; (౧) “భక్తిశ్చనియతా వీరభావ్రానాన్యత్రగచ్ఛతి”
ఇతిన్యాయాత్ ; అత్రచ శ్రీమాధవాక్ష్యీత్యాదికం శ్రీమదమృ-
తార్వప్రణీతప్రపన్నసావిశ్రీతై లీం ప్రత్యభిజ్ఞాపయతి; సాహిభగవతా
రామానుజేనసాక్షాదనుమోదితా. అత్ర దేవతావాచకా ఇత్యాదికం

పూర్వత్రలిఖితమనునధేయమ్, “సంయుక్తా శ్చేత్ గద్యపద్యాద్యయుక్తాః యోగ్యే సర్వేక్రార్యమాపదయన్తి” ఇత్యుక్తేః. (౧)

శ్రీరజరాజచరణామ్బుజరాజహంసః

శ్రీమత్పరాఙ్ముఖపదామ్బుజభ్రుజరాజమ్ ।

శ్రీభట్టనాథపరకాలముఖాబ్జమిత్రం

శ్రీవత్సచిహ్నశరణం యతిరాజమీదే ॥

౨.

(పదవురై).

శ్రీరజరాజ చరణామ్బుజరాజహంసమ్ - పరమపదైశ్వర్యతైయుమ్ స్వభోగ్యతైయాల్ మఱిప్పిత్తు సర్వేశ్వరనై ఆర్జున్ పడుత్తుమ్మడి నిరతిశయభోగ్యమాన తిరువరజమ్ తిరుప్పయై ఆంబుకొంబుపారుకైయాల్ వద్దపెరుమైయైయైయై అమ్మకియమణవాళన్ తిరువడితామరైకళిలలైయెటికిఱ మధుప్రవాహత్తిల్ శిఱకడిత్తుక్కొంబు నర్దిక్కిఱ హంసశ్చేష్ఠమోన్మన్తనరుమ్, (శ్రీమత్పరాఙ్ముఖ పదామ్బుజభ్రుజరాజమ్) కైజ్కర్యాభినివేశమాకిఱ స్వరూపానురూపమానసమ్మతైయైయైయైయై, స్వతస్త్వరాన ఈశ్వరచేతనర్కళై స్వసూక్తికళాలే వశీకృతరాయ్ తలైశీయక్కుమ్మడి ప్పణ్ణకైయాలే పరాఙ్ముఖరెన్ఱు తిరునామమ్మైయైయై ఆధ్వారుడైయై పరవభోగ్యమాన తిరువడితామరైకళిన్ భోగ్యతైయై జీవనమాకృష్ణైయై మధుకరమోన్మన్తనరుమ్, (శ్రీభట్టనాథపరకాల ముఖాబ్జమిత్రమ్) మజ్గళాళాననరూపమాన శ్రీయైయైయైయై పెరియార్వారుడైయైయై, బాహ్యకుదృష్టికళాకిఱ ప్రతిపక్షజ్ఞుక్కుమ్మత్తుభూతరాన తిరుమడైయార్వారుడైయైయై తిరుముఖపిండలమాకిఱ తామరైయై

అలర్ త్తుమాదిత్యనోష్ఠనరుమ్, (శ్రీవత్సచిన్తాశరణమ్) శిష్యాచార్య
క్రమత్తుక్కు సీమాభూమియామ్ శ్రీవత్సాంశరాన కూరత్తాగ్రాన్తుక్కు
ప్రాప్యప్రాపకజగిరణ్ణమ్ తామేయాయరుక్కుమవరుమ్, (యతిరా
జమ్) జితేన్ద్రియాగ్రేనరరుమాన వెమ్మెరుమానారై, (ఈజ్) స్తోత్ర
మృణ్ణుకితేనెన్దితార్. (౨)

దొడ్డేయూచార్య వ్యాఖ్యానమ్.

వ్యా;—(౧) “ఉభాభ్యామేవపతౌభ్యామాకాశేపక్షిణాం
గతిః । తదైవజ్ఞానకర్మభ్యాంప్రాప్యతేపురుషోత్తమః ” ఎన్నిటపడియే
జ్ఞానానుష్ఠానజగిరణ్ణమ్ భగవత్ప్రప్తిసాధనమాక శాస్త్రవిహితమా
కైయాలే, కీర్త్యోకత్తిల్ ఇవరుడై యజ్ఞానపూర్తియైచ్చిల్లి, ఇశ్లోక
త్తిల్ తదనుగుణమాన వనుష్ఠానపూర్తియై యరుళిచ్చెయ్కితార్.
(శ్రీరజ్జేత్యాదియాల్) ఈశ్వరనే ఉపాయమెన్దిరుక్కుమివర్క్కు
జ్ఞానానుష్ఠానజగిరణ్ణమ్ ప్రయోజనమెన్నెన్నిల్, ఇవరుక్కు ఇవన్
ద్రాల్ వరువతోరు ప్రయోజనమిల్లెయ్కిటుమ్, ఇనైతాన్ స్వరూ
పానుబద్ధికళాకైయాలే విడవరితాయరుక్కుమ్; స్వరూపానుబద్ధికళా
యైత్తత్తు కై జగ్యరూపజగళాకైయాలే, “రజ్యతేఅనేనేతిరజ్జమ్” “ర
జ్యతేఅస్మిన్నితిరజ్జమ్” ఎన్నిట పృథ్విత్తిద్వయత్తాలుమ్ పెరియ పెరు
మాళుక్కు సర్వచేతనరుమ్ తనై యాశ్రయిక్కెయాల్ వన్ద ప్రీతి
క్కుక్కారణమాకైయాల్ అవర్తమక్కే ప్రీతివిషయమాన దేశ
మెన్దిటతు.

అతుక్కుమేలే శ్రీమత్త్వమాకిటతు. (౨) “ దేశాంతరగతో
వాపిద్వీపాంతంగతోపివా శ్రీరక్తాభిముఖోభూత్వాప్రణిపత్యనీదతి”

“ రజ్వరజ్జమితిబ్రూయాత్ త్సుధప్రస్థలనాదిషు । బ్రహ్మలోకమవా
 ప్నోతి సద్యఃపాపక్షయాన్నరః ” ఇత్యాదియిహోల్లుకిపడియే తన
 కుండ్రాన భగవదగ్గీకారబలత్తాలే తానిరుద్దదిక్తై-నోక్తి దెణ్ణన్ సమ
 ద్విత్తల్ పేరైచ్చొల్లుతల్ శెయ్ వారెన్న అవ్వళనాలే అవర్ కళుక్కు
 ణ్ణాన సమ స్తదురితజ్జళై యుమ్ పోక్కి అభినుతఫలవిశేష తైక్కోడు
 క్తైక్కిడాన శక్తివిశేషమాతల్ ; (౧) “అద్యంస్వయంవ్యక్తమిదంవి
 మానంరజ్జసంజ్ఞకమ్” ఎన్నిటపడియే స్వయంవ్యక్తదివ్య దేశజ్జళిల్ ప్రా
 ధాన్యమాతల్ ;

శ్రీశబ్దమ్ పూజ్యవాచియాకై యాలే భగవత్సమ్మనత్తాలుణ్ణా
 న పూజ్యతైయైచ్చొల్లవుమామ్, ప్రాప్యతైయైచ్చొల్లవుమామ్. అన్తి
 క్కే “శ్రియోరజ్జమ్-శ్రీరజ్జమ్” ఎన్టు ప్యుత్పత్తియాయ్, అత్తాలే,
 (౨) “బౌదార్యకారుణికతాశ్రితవత్సలత్వపూర్వేషుసర్వమతిశాయిత
 మత్రమాతః” ఎన్నిటపడియే పెరియపిరాట్టియారుడై య బౌదార్యాది
 గుణజ్జళుక్కు ప్రకాశకమానదేశమెన్నవుమామ్.

(రాజ) అదేశత్తుక్కు నిర్వాహకనాకై యాల వన్దబౌజ్వల్యతై
 యుడై యవనెన్నుతల్ ; తన్నుడై య సౌలభ్యాదిగుణజ్జళుక్కు ప్రకా
 శకమానదేశ తై పెఱ్ఱుకై యాల వన్ద బౌజ్వల్యతైయుడై యవనెన్ను
 తల్ ; పెరియపిరాట్టియార్ తనక్కు తన్నైక్కోడుకైక్కుప్పొణ్ణాన
 దేశ తై పెఱ్ఱుకై యాల వన్ద బౌజ్వల్యతైయుడై యవనెన్నుతల్.

(శ్రీరజ్జరాజ) ఉభయవిభూతై శ్వర్యత్తిక్కాట్టిల్ ఇన్వై
 శ్వర్యమ్ ఇననుక్కు విలక్షణమాయ్ కాణమిరుప్పైన్దితార్. (శ్రీ
 రజ్జరాజ) అవన్ బన్దైఅభిమానిపుతు - అతు తనక్కునిరూపకమా

మృగీయితే అభిమానిపుత్రు. (చరణామ్బుజ) పెరియ పెరుమాళ్ళు డైయ తిరువడిత్తామరై కళుక్కు ఉపమానమ్ నేర నిల్లామైయాలే ఉపమేయన్దనైయే ఉపమానమాకచ్చొల్లుకిఱతు.

(రాజహంసమ్) అత్తిరువడిత్తామరై కళిల్ విహరిక్కుమ్ రాజ హంసన్గణుమివరెన్గిత్తార్. అతావతు-రాజహంసత్తుక్కు త్తామరై విహరిన్గణానమాకితాప్పాలే ఇవరుక్కు పెరియ పెరుమాళ్ తిరువడి కళి విహరిన్గణానమానపడియుమెన్దై (౧) “రమన్తేయోగినోనన్తే సత్యా నన్దేచిదాత్మని” ఎన్నక్కడవతితే. ఆకైయాలే (౨) “అత్తైవల్లీరజై సుఖమాన్వ” ఎన్దు పెరియ పెరుమాళ్ అనుగ్రహి త్తతుమ్. అన్ది క్కే తామరైక్కు రాజహంసమ్ ప్రకాశకమానాప్పాలే ఇవరుమ్ తిరువడి కళుక్కు ప్రకాశకరెన్నవుమామ్. శేష శేషికళి ఒరువర్క్కొరువర్ ప్రకాశకరితే.

అన్ది క్కే (౩) “కపర్దిమతకర్దమమ్” ఇ త్యాదియిచ్చొల్లుకిఱపడి యేభగవత్తత్వత్తుక్కు బాహ్యకుదృష్టికళాలుణ్ణాన అప్రకాశతైయై పోక్కి అన్దతత్వతై శ్రీభాష్యాదిగ్రన్థశాలే ప్రకాశిప్పిక్కుమవరె న్నవుమామ్ ; భగవత్తత్వమ్ స్వయంప్రకాశమాయన్తోయిరుప్పతు. అతఱ్కు ఇవర్ ప్రకాశకరావతెన్నినిల్ ; అతు స్వయంప్రకాశమే యాకిలుమ్ తద్విషయజ్ఞానమిల్లాతార్క్కు అప్రకాశమాయన్తో యి రుప్పతు. అవర్ కళుక్కు తద్విషయజ్ఞానతైయుణ్ణాక్కి అత్తై ప్రకాశ మామ్బుడిపణ్ణుకై. ఆకైయాలే ఇవర్ ఈశ్వరచేతనరిరువర్క్కుమ్ ఉ పకారకరెన్గితు. ఇప్రపకారమ్ శేషిముఖవికాసజనకమాకైయాలే స్వరూపానురూపమాన పురుషార్థమాయిరుక్కుమ్.

(౧)

(౨) శరణాగతిగద్యే

(౩) యశిరాజసప్తతి.

(౪) తి-వాయ్-౬-౫-౧౧-

కీర్తి ఇవరుక్కుణ్ణాన భగవదగ్రీకారత్తుక్కు నిదాన తైచ్చొల్లు
కిఱతుమేల్ (శ్రీమదిత్యాది) ఇవర్క్కు శ్రీమత్త్వమానతు-(౪)
“శిస్టేయాలుమ్ శొల్లాలుమ్ శెయ్కైయినాలుమ్ తేవపిరానైయే
తస్తైతాయెన్దైన్దవణ్ణురుకూరవర్చుడకోపన్” ఎన్నిఱపడియే ఈశ్వ
రనైయే సర్వవిధబద్ధవాక పున్ద్రీనశీర్మైయాతల్, *ఉణ్ణుమ్శోన్
ద్రీల్ పడియే అవన్దనై ౨యే ధారకపోషకభోగ్యజ్ఞళాక పున్ద్రీనశీర్మై
యాతల్; *ఒట్టివిల్ కాలప్పడియే సర్వదేశసర్వకాలసర్వావస్థైకళిలుమ్
సమస్తవిధకైజ్జుర్యజ్జలైయుమ్ తామొరునరుమే శెయ్యవేణుమెన్నిఱ
మనోరథమాతల్; అన్తిక్కే, (౧) “ఉరుమ్నాడుములకముమ్తనై ౨
పోల్ ” ఎన్నిఱపడియే తప్పడి స్వసమృద్ధిపరమ్మరై క్కుముణ్ణామ్మడి
పణ్ణుకైయాతల్.

(పరాఙ్ముళ) ఇప్పడికళాలే బాహ్యకుదృష్టికలై వశీకరిక్కవన్
రాన ఆధ్వోరుడైయ, (పదామ్బుజభృజ్జరాజమ్) అత్తిరువడిత్తామరై
కళిన్ మధువైభుజత్తు మధుపానమత్తమాయ్ శుభ్రున్దు తిరిన్దువిశ్శ
కిఱ భృజ్జ శ్రేష్ఠరాన. ఇత్తాల్ భ్రమరమానతు - తామరైయిన్
మధువైయున్దు తన్కుత్తై తీర్న్ద్రుత్తన్తిక్కే మధుపానమత్తమాయ్
చుభ్రున్దు తిరియుమాపోలే ఇవర్ మాఱనడిపణిన్దు కవియముత్తుణ్ణు
కళిత్తు కుమతీకృతికలై మతియాతే భూమణ్ణలమెణ్ణుమ్ విజయయాతై
యాయ్ సజ్జురిక్కుమనగెన్ఱిఱతు.

భృజ్జత్తుక్కు మధు జీవనమానాపోలవుమ్, రాజహంసత్తు
క్కు తామరై విహారస్థానమానాపోలవుమ్ ఇవరుక్కు ఆధ్వోర్ తిరు
నడికల్ ధారకమాయుమ్ పెరియపెరుమాల్ తిరునడికల్ విహారస్థాన

మాయమిరుక్కుమెన్నిటతు. (౧) “ఆచార్యవాన్ పురుషోవేద” ఎన్నిట పడియో ఆచార్యాధీనమితే ఉజ్జీవనమ్, శిష్యన్ ప్రథమపర్వత్తిలిఖికిట తుమ్ అవనుకన్ద విషయమెన్తాయ్తు.

ఇని ఇవర్ తదీయవిషయత్తిల్ కిజ్జిత్కరిక్కిటపడిశొల్లుకిట తుమేల్ (శ్రీభట్టనాథేత్యాది) శ్రీశబ్దమ్ పూజ్యతైయైచ్చొల్లుకిటతా తల్; శ్రీమత్త్వతైచ్చొల్లుకిటతాతల్; ఇవర్ కళుక్కు శ్రీమత్త్వ మావతు-శ్రీమూలాకారై ప్పొలే తిరునన్దననమ్ శెయ్తు తిరుమా లై సమప్పిక్కెయుమ్, పరమతనిరిసనపూర్వకమాక శ్రీమన్నారాయణనాకిట తత్త్వైస్థాపిత్తు అవన్దనై సాత్మత్కరిత్తు తమ్మెప్పేనాతే అత్తలైక్కుమజ్జళాశాసనమ్ ప్పణ్ణకైయుమ్, గోపురప్రాకారనిర్మాణమ్ ముతలాన కై జ్జుర్యకరణజ్జళుమ్; ప్రాప్యత్వమాతల్. ఆక ఇప్పడి శ్రీమాన్దళాయరున్దుళ్ళ(భట్టనాథ)బ్రాహ్మణ(శేష్తరాన పెరియాభ్రావ రెన్న; ఇవర్ కు బ్రాహ్మణిల్ శ్రేష్ఠ్యమావతు-మన్ద్రబ్రహ్మమాన తిరుమన్ద్రత్తిల్ ప్రథమపదత్తాలే శొల్లప్పడుకిట స్వరూపానురూప మాన మజ్జళాశాసనముమ్ అస్థానేభయశక్తైయుమ్ మేన్మేయుమ్ మజ్జళాశాసనముమ్. (పరికాల) శత్రుమృత్యువాన తిరుమన్ద్రయాభ్రావ రెన్న. ఇవరుక్కు శత్రుక్కళ్-భగవద్దివ్విట్టక్కళ్; అవర్ కళాకిత్తార్ - “ఆత్మైక్యమ్” ఇత్యాదియిచ్చొల్లుకిటపడియే ఆత్మైక్యవాదికళ్ ముత లాననర్కళ్; ఇవర్ కళుడైయ.

(ముఖాబ్జ) తిరుముఖవణ్ణలజ్జళాకిట తామరై కళుక్కు; ముఖ తైత్తామరై యాకచ్చొల్లుకిటతు - తామరై యుడైయ సాకుమార్యమ్ స్పర్శసహమన్త్రిక్కేయిరుక్కుమాపోలే తిరుముఖమణ్ణలముమ్ పర

దుఃఖమ్ పాటుక్కు మూట్టాత సాకుమార్యతైయుడై య శెన్నిఱతు. (మి
త్రమ్) నూర్యనాయిరుక్కుమవరాయ్ ; అతావతు-ఆదిత్యన్ స్వాద
యత్తాలే తామరైయై యలర్ త్తుమాపోలే ఇవరుమ్ పరమతప్రతిక్షే
పాద్యనేకవిధక్కై జ్జుర్వజ్జళాలే ఇవర్కళుక్కుభినుతరాన పెరియపెరు
మూళై ఉకప్పిక్కై ;

అన్ని క్కే, ముఖశబ్దమ్ - ఆదిశబ్దపర్యాయమాయ్, పెరియా
థ్వార్ తిరుమడైయాథ్వార్ ముతలాన ఆథ్వార్కళాకిఱ తామరై
కళుక్కు మిత్రరానవరాయెన్నపుమామ్; అప్పొత్తైక్కు అవర్కళుక్కు
విషయమెన్టు పెరియపెరుమాళి తిరువడికళిల్ అనన్తకై జ్జుర్వజ్జళై
యుమ్ శెయ్తగుళుక్కై యాలే అవర్కళి తిరుముఖమణ్ణలత్తుక్కు వికా
సకరెన్నిఱతు. ఆక క్కీర్ణ్లొక త్తిల్ పూర్వార్థత్తాలే శొల్లప్పడుకిఱ ఇన
రుడైయ తదీయశేపత్వపర్యన్తనూన తచ్చేసత్వజ్ఞానత్తుక్కు అను
గుణమాన పర్యత్రయ క్కిచ్చిత్కారమ్ శి ల్లిత్తై ధ్రాయ్ త్తై.

ఇవి ఆశ్రితవిషయత్తిల్ ఇవరిరుక్కుమిరుపై ఎచ్చొల్లకిఱతు.
(శ్రీవత్సచిహ్న శరణమ్) శ్రీవత్సచిహ్నాంశభూతరాకై యాలే శ్రీవత్సచి
హ్న రెన్నిఱ తిరునామముడైయ కూరత్తాత్త్వొనుక్కు, “రామానుజ
స్యచరణౌశరణంప్రపద్యే” ఎన్టు అవర్ తమ్వాయాలే శొల్లలామ్బుడి
ఉపాయభూతరాయ్. అథ్వానేతే (౧) “నచేద్రామానుజేత్యేషాచతు
రాచతురక్షరీ” ఎన్టు వ్యతిరేకత్తాలుమ్, (౨) “రామానుజాంఘ్రిశర
ణౌస్మి” ఎన్టు అన్వయత్తాలుమ్ ఇవరుడైయ ఉపాయత్వజ్ఞైయరుళి
చ్చెయ్ తార్. అకై యాలే “శ్రీవత్సచిహ్న శరణమ్” ఎన్టితార్; ఇతు
ఎల్లార్ క్కు మొక్కుమాకై యాలే ఉపలక్షణమ్. క్కీర్ణ్లొక త్తిల్

“కామాదిదోషహరఃసూత్రపదాశ్రితానామ్” ఎన్నిటవిడ త్తిల్ తాత్పర్యవిధయాతోద్భవఃకీటకపాయత్వమ్, ఇట్లు “శ్రీవత్సచిహ్నశంకామ్” ఎన్లు శరణశబ్దంతాలే వ్యాఖ్యాతమ్.

(యతిరాజమ్) కీర్తించొన్న వాకాద్యభాలుజ్ఞాన స్వీకర్తమ్ నెఱ్ఱెల్ తట్టాతపడియాన వైరాగ్యముడైయ వెమ్మెరుమానారై. అన్ని క్కే కీర్తించొన్న వేద్యుజ్గుభుక్కుల్లామ్ నిదానమాన వైరాగ్యముడైయ వెమ్మెరుమానారైయెన్నుమామ్. ఇవై వైరాగ్యమితే ఇన ర్కొన్లు ప్రకాశహేతు. (ఈడే) వాగ్నియిమ్మడై త్త ఫలమ్ పెద్య్రో మెన్లు స్తోత్ర త్తిలే ప్రవృత్తరాకితార్. (ఈడే) కీర్తించొన్న గుణజ్గుభుక్కుతోద్భవ స్తోత్రమ్ పణ్ణుకితార్. కీర్త “మూర్ధ్నా ప్రణమామి” ఎన్లు కామికమాన కై జగర్వత్తైవొన్లు, ఇతిల్ “ఈడే” ఎన్లు వాచికమాన వడిమైయెవొన్లుకీటతు. *అన్నిప్వలకిప్పడియే గుణజతర్ కు స్తోత్ర మితే కృత్యమావతు

(౨)

పిల్లైలోకమ్ జీయర్ వ్యాఖ్యానమ్.

అవ. — ఇప్పడి తుడజ్గన స్తోత్రమ్ నిర్విఘ్న మాక త్తలెక్కట్టు కైక్కాక అవర్ తిరువడికళై యాశ్రయిత్తు అత్తాలే నిఱమ్ పెద్య్రో వరాయ్ కొన్లు, ఎమ్మెరుమానారుడైయ భగద్భాగవత విషయ ప్రేమపాపకల్యతైయమ్ ఆశ్రితజనగ్గుభుక్కు చరమప్రాప్యరాయి రుక్మిణపడియెయమ్ శొల్లి సాదరమాక వేత్తుకితార్.

వాఙ్:—(శ్రీరజ్గరాజేత్యాది) భగవద్విషయ త్తిల్ వందాల్ *వెళి తానలంశ త్తైక్కట్టిత్తు సారమాన అంశ త్తిలేయాయ్ త్తు ఊన్ఱియిరు ప్పుతు. పరివ్యాహర్ణా నిత్యము కర్ కుమ్ ము క్తప్రాయర్ కుమ్ ముకర్ణోడుక్కిట విడమాకై యాలుమ్, విభవాన్తర్యామిత్యజ్గో పుణ్య మ్ పణ్ణినార్ కుమ్ ఉపాసకర్ కుమ్ ముకర్ణోడుత్తు నిఱ్ఱిటనిలై యా

కై యాబుమ్, అవ్రాహ్మనిలై కళుక్కు ఓరోకుతై కళుణ్ణు ; (౧) “అసి యోము క్కేయెమ్మెరుమాననీరో ” ఎన్దు పరత్వాదికళుక్కాకాత *పిత్తాడోర్కుమ్ ముకజ్గొడుత్తు నిఱ్ఱుమ్ అర్చావతారత్తుక్కు చ్చొల్లలావతొరు కుతైయిలైయే !. ఇప్పడి నీడైక్కెల్లెనిలమాన అ ర్చాస్థోజ్జళుక్కెల్లామ్ వేరొవర్తాన కోయిల్ నిలై యిలేయాయ్తొ యి ఎమ్మెరుమానార్ ఆఱ్ఱుక్కోల్ పట్టిరుప్పతు.

ఆకై యాలే, పెరియ పెరుమాలో తిరువడికళిల్ మిక్కభోగ్య తైయై యనుభవిత్తు సరసనళ్ళురణమ్ పణ్ణుమ్మడి కొల్లకిఱతు. పరమ పదై శ్వర్యతైయుమ్ శిత్తాగ్గిక్కుమ్మడియాన విభవై శ్వర్యతైయుడై త్తాయ్, “రతింగతిః” ఎన్నిఱపడియే సర్వజ్ఞనాన సర్వేశ్వరనై యుమ్ స్వభోగ్యతై యాలే ఆఱ్ఱుక్కోల్ పడుత్తుమ్మడి నిరతిశయభోగ్యమాన తిరువరగమ్ తిరుప్పతియై, (౨) “అరజ్జచూళి” ఎన్నిఱపడియే స్వాధీన మాక వాణ్ణుకొణ్ణుపోరుకై యాలే నన్ద పెరుమైయైయుడై య * అరజ్జ త్తమ్మా తిరుక్కుమలపాత త్తిల్ అలై యెఱికిఱ మధుప్రవాహ త్తిలే శిఱకడితుక్కొణ్ణువర్రిక్కిఱ హంస శ్రేష్ఠమాయుళ్ళనరైయెన్దే (3) “పొన్నరజ్జమెన్నిల్ మయలే పెరుకుమిరామానుశక్ ” ఎన్నుమ్మడి యితే ఇద్రేశ త్తిలివర్కుణ్ణానప్రవాణ్యమ్.

(శ్రీమత్పరాబ్జు శే త్యాది) ఇవి భాగవతవిషయత్తిలుమ్వన్దార్, స్వయత్నత్తాలే ఈశ్వరనై పెరిఱప్పార్కు ముపాసకరై యుమ్, ప్రపత్తి యిలే అన్వయి త్తిరుక్కు-చ్చెయ్ తే తజ్జళో స్వీకార తై సాధనమాకక్కొ-ళ్ళురువర్కలై యుమ్, అవనేయుపాయమాకక్కొళ్ళొఱ్ఱుచ్చెయ్ తే యుమ్ పెర్తొనపోతు పెరిఱుకిఱో మెయ్ ఆఱియిరుక్కుమవర్కలై యుమ్ కట్టిత్తు, “ప్రాశస్త్రప్రాపకజ్గళిరణ్ణునుననే” ఎన్దుధ్యవసీత్తు, “ఇపో

తే పెద్దనుభవిక వేణుమ్” ఎన్నునుభినివేశత్రాలే కణ్ణమ్ కణ్ణీరు నూయ్త్తుడిక్కున్నుడియాన ఆర్తియైయుడై యరాయ్, పరవ్యూహాది స్థలగళిత్కాట్టిల్ (౧) “కణ్ణియూరరజ్జమ్” ఇత్యాదిప్పడియే-కోయిల్ తుడక్కమాన అర్చనవతారస్థలగళిలే ఆత్మక్కోట్టుట్టిరుక్కుమాథ్వార్ కళళవిలే యాసుత్తులు త్తిగువుళుమూన్దియిరుప్పతు.

ఆకై యాలే, కై జ్జుర్యాభిచివేశమాకిట స్వరూపానురూపమాన సమ్మజైయుడై యరాయ్, నిరజ్జుశస్వతన్త్రినాన ఈశ్వరనేయుమ్ (౨) “ఈశ్వరోహమ్” ఎన్నిగుక్కుమ్ సంసారికళైయుమ్ స్వసూక్తి విశేపజ్జళాలే వశీకృతరాయ్ తలై శీయ్కున్నుడి పణ్ణుకైయాలే పరా జ్జుశరెన్నుమ్ తిరునామతైయుడై యరాయ్ రుక్మిణ ఆధ్వార్ కళిల్ తలై వరాన నమ్మాథ్వారుడై య పరమభోగ్యమాన తిరువడికళిల్ భో గ్యతానుసన్ధానమేతిత్యజీవనమాకవుడై యవరెన్దై.

కీర్త్ “పరాజ్జుశపాదభక్తమ్” ఎన్ను - అవర్ తిరువడికళిల్ ప్రేను తైయుడై యరానమాత్రమ్ శొల్లిత్తులు; ఇట్లు, అన్దప్రేమారు రూపమాక వవర్ తిరువడికళిల్ భోగ్యతైయుఁ పుఁగునుభవిక్కున్నుడి శొల్లుకిటతు. అల్లాతవాథ్వార్ కళిత్కాట్టిల్ నమ్మాథ్వారుక్కుణ్ణాన వ్యావృత్తితోత్తు, అవర్ కళోడేకూడవనుసన్నిక్కిటమాత్రమ్ పోరా తెన్దు తనియేముట్పుడవనుసన్నిత్తార్ ; ఇప్పోతు అవర్ కళోడేకూడవ నుసన్నిత్తగుళుకిత్తార్ ; పెరియపిరాట్టియూరై అల్లాతనాయ్చ్చిసూ రోడేకూడవనుసన్నియానిక్కుచ్చెయ్ తేయుమ్ మున్దటవే (3) “శ్రియః పతిః” ఎన్ను అవశో వ్యావృత్తితోత్తుడై యవనుసన్నిత్తరుళినాప్పోలే, అల్లాత వాథ్వార్ కళి ఇనర్ కుక్కు అవయవభూతకెన్నుమ్బడియితే ఇవ రుడై యవేగ్గోమ్

(శ్రీభట్టనాథేత్యాది) మజ్జిమానికాయానినమాన వైశ్వర్యై యుజ్జయియాయై బ్రాహ్మణోత్తమరాన పెరియాత్వోరుజ్జయపుమ్, బ్రాహ్మకుద్దప్పికళాకిఱ ప్రతిపత్తజ్జభుక్కుమ్మత్తుభూతరాన తిరుమ్మజ్జె యాత్వోరుజ్జయపుమ్, తిరుముకమ్మణ్ణలమాకిఱతామరైయై అలర్త్తు మాదిత్తనెన్దై. (౧)“ఆభుమాళార్”ఎన్దిఱవణ తనిమ్మైతీర ఆళ్ శేర్ త్త రుళురై యాలుమ్, ఇవరైక్కణ్ణపోతే అవర్కళి ముకమ్మలర్త్తపడి.

(శ్రీవత్సచిహ్న శరణమ్) కీర్తీ, “ఆత్మపదాశ్రితానామ్-కామా దిదోషహరమ్” ఎన్దు-సామాన్యేన, తిరువడికళై యాశ్రయిత్తవర్క భుక్కు ఉసాయభూతరెన్నుమిడమ్మొల్లిల్లొలు ; ఇట్లు, అవర్కళి శెల్లారు మొరుత్తుమ్ తా మొరుత్తుమామ్మడియానవేల్లిల్లొయైయై యరా య్ శిష్యాచార్యక్రమత్తుక్కు సీమాభూమియాన కూర్తాత్వానున్దు ప్రాప్యప్రాపకజ్జలిరణ్ణమ్ తామేయూరుక్కుమ్మడి శొల్లుకిఱతు. (యతిరాజవీడే) ఇప్పడి ఆత్మార్కళిభుక్తవిషయమాన పెరియ పెరుమాళళవిలుమ్ * ముకిల్వణ్ణనడియైయై న్దురుళి శూడియుయ్ న్దు ఆత్మార్కళివిషయత్తిలుమ్ తత్తద్విషయానురూపమాన ప్రేమపూర్తి యైయై యరాయ్, ఆశ్రితర్క్కు ప్రాప్యప్రాపకభూతరుమాయిరు క్కుమవరెన్దు స్తుతిక్కి-తేనెన్దై.

(౨)

సంస్కృతవ్యాఖ్యానమ్.

అవ;-(౧)“దుర్లభోమానుషోదేహణోదేహీనామీణభక్తాః! తత్రాపిదుర్లభంమన్యేవైకైకాప్రియదర్శనమ్” ఇత్యత్రప్రసజ్యప్రతిషే ధన్యాప్యకరణేన వ్యజ్ఞోతదార్లభ్యాతిశయేన చరమపర్వమూర్ధాభిషి క్తయతిరాజవింశత్యాత్మకస్తుతికరణరూపభాగవతశేషత్వేవిఘ్న భూయస్త్వమాశంజకమానఃపునరపినుజ్జళంస్వాధికారానురూపనూ చరతి ;

వ్యాః—(శ్రీరజరాజేత్యాది) అత్ర శ్రీశబ్దః - శ్రీమత్పరోరజ
రాజవిశేషణమ్; చరణామ్బుజవిశేషణంవా; శ్రీరజరాజస్య-చరణా
వేవామ్బుజే-చరణామ్బుజే; తయోరాజహంసమ్ తచ్చాయానిషణ్ణ
హంసశ్రేష్ఠమ్; రాజహంసమిత్యత్ర “రాజహంసవచరాజహంసః”
ఇతి శ్లిష్టరూపకమ్; రాజహంసః-పరమహంసః; శుద్ధత్వవివేచకత్వా
దినాసాదృశ్యాద్రూపణమ్; శ్రీమతః - భగవదనుభవ కైజ్జ్వర్యపర
భక్తి పరజ్ఞానపరమభక్తి ప్రముఖస్వరూపానురూప సమృద్ధార్ణవస్య;
భూమ్నిమతుప్; పరాఙ్ముఖస్యచరణావేవామ్బుజే; తయోర్భుజరా
జమ్-భృగ్గ్రశ్రేష్ఠమ్; భృగోహిమధువ్రతః; తద్వత్ ధారకనై యత్య
ముక్తంభవతి; భృగోవాస్తవభేదేషూత్తమజాత్యభిప్రాయేణరాజశబ్దః;

(శ్రీభట్టనాథేత్యాది) అతాపి శ్రీశబ్దః-శ్రీమత్పరః, భట్టనాథ
స్యశ్రీః-పరతత్వస్థాపనరూపా, తత్పూర్వక మజ్జశాశాసనరూపాచ;
పరకాలస్యతుశ్రీః-పరవాదినిరసనరూపా, దివ్యదేశజ్యోధారణరూపా,
అంతరసాధారణ భగవత్సంశ్లేష విశ్లేషానహత్వలక్షణమార్ద్రవక్తాపా
రూపాచ; శ్రీభట్టనాథపరకాలయోః ముఖేవవాజ్ఞే-పద్యే, తయోర్ని
త్రమ్-వికాసకత్వాద్రూపణమ్, పరతత్వస్థాపనాదితద్ధర్మధర్మకత్వాత్
తన్మఖోల్లాసకరత్వమితిభావః. శ్రీభట్టనాథపరకాలముఖానామ్-తత్ప్ర
ముఖానామ్. “ముఖంప్రధానేప్రారమ్భే” ఇతిరత్నమాలా; సరో
యోగిప్రభృతీనామ్, అబ్జానామ్-పద్మానామిమ్రమితివార్థః, శ్రీపత్న
చిహ్నవీవపరమకారుణికత్వాదినాశ్రియా సుసదృశః, కూరనాథవీవ
చరణాపదాయస్యసత్యోక్తః, తంయతిరాజంభగవత్సంభాష్యకారమ్,
(ఈజ్ఞే) స్తామి

పూర్వత్రకాయికంమజ్జశమ్, అత్రవాచికజ్జ్వలతమ్ తమభ
యాక్షిప్తస్తు మానససుపసిద్ధమ్; పూర్వత్రైవిమజ్జశంకృతమ్, అత్ర

తుచిక్ష్ణీతస్తోత్రనిర్దేశ ఇత్యపిద్రప్తన్యమ్; అత్రాపి, అమృతాన్యకృత
త్రపన్న సావిత్రిత్రత్యభిజ్ఞాపనం ప్రాయేణకృతమితిబోధ్యమ్. (౨)

వాచా యతీంద్ర మనసా వపుషా చ యుష్మ

త్పదారవిందయుగళం భజతాం గురూణామ్ ।

కూరాధినాథకురు కేశముఖాద్యపుంసాం

పాదానుచింతనపర స్సతతం భవేయమ్ ॥

3॥

(పదవృత్తి)

హేయతీంద్ర-ఎమ్మెరుమానారే! (వాచా) వకు త్తవిషయతై
స్తుతిక్లైక్కు స్పృష్టమానవాక్కాలుమ్, (మనసా) వకు త్తవిషయతై
ధ్యానిక్లైక్కుఁబ్బాన మనస్సినాలుమ్, (వపుషాచ) వకు త్తవిష
యత్తిల్ ప్రణామకరణాదికభుక్కుఁబ్బాన శరీరత్తాలుమ్, (యుష్మ
త్పదారవిందయుగళమ్) వకు త్త శేషి నూన దేరీరుడైయ నిరతిశయభో
గ్యమాన తిరువడిత్తామరైకళై, (భజతామ్) నిరస్తరమాకి సేవిత్తిరు
క్కుమవర్కకళాయ్ (గురూణామ్) స్వనూక్తివిశేషజ్ఞశాలే సంసారిక
భుడైయ అజ్ఞానాన్ధకారతై పోక్కుమవర్కకళాన (కూరాధినాథకురు
కేశ ముఖాద్యపుంసామ్) కూరత్తాత్వానెన్న, తిరుక్కురుకైప్పిరాన్బి
ళానెన్న, ఇవర్కకళ ముతలాన పూర్వాచార్యర్కకభుడైయ, (సతతం
పాదానుచింతనపరః) తిరువడికిళిల్ శేషత్వానుసన్ధానమే యాత్రైయా
కవుడైయవనాక, (భవేయమ్) ఆకుమ్బడి క్కసైశెయ్యవేణమెన్దు
ఎమ్మెరుమానారై ప్రార్థిక్కిఱార్. (3)

దొడైయూచార్య వ్యాఖ్యానమ్.

అవ;—(వాచేత్యాది) క్షీరణ్ణుల్లోక్తిత్తాలుమ్ ఎమ్మెరుమా
నాకుడైయ జ్ఞానానుపానపూర్తియై యగుళిచ్చెయ్తు మేల్ మూన్దు

శ్లోకతాలే ప్రాశస్త్యపార్థనై శెయ్తరుభుకితార్. ఉపాయవరణమ్
పాశ్యశేషుణ్ణే. అతిత్ముతల్ శ్లోక త్తిల్ కరణత్రయత్నాలుమ్ దేవ
రీర్ తిరువడికలైయే ఉపాయోపేయజ్గళాక అధ్యవసి త్తిరుక్కుమ్
పూర్వాచార్యర్కళుడైయ తిరువడికలై అడియేన్ ఇడైవిడమల్
నినై త్తుక్కుణ్ణిరుక్కుడవేనాక వేణుమెన్సితార్. అన్తి క్కే “శ్రీవత్స
చిహ్నశరణమ్” ఎన్దు ప్రస్తుతమాన ఉపాయకృత్యమ్ ఇష్టప్రాప్తియు
మనిష్టనివారణముమాకైయాలే అతిల్ ఇష్టతై మూన్దుశ్లోకతాలే
యరుళిచ్చెయ్కితార్. అతిల్ ద్రవమత్తిల్ ఆచార్యాస్వయత్తుక్కు
అవశ్యాపేక్షితరాయ్ కరణత్రయత్నాలుముణ్ణాన స్వానుష్ఠానోపదేశ
జ్గళాలే తద్విషయప్రీతివర్ధకరాన ఉపకారకవిషయత్తిల్ కృతజ్ఞతై
తిమక్కు యావదాత్మభావియాక వేణుమెన్సితార్ (వాచేత్యాదియల్)

వా్య :—(వాచా) తిరువడికళుడైయ భోగ్యతాతిశయమ్
నెజ్జాల్ నినై పుతఱ్కుమున్నే వాయాల్ శొల్లలామ్బుడి కాణుమిరుప్ప
తు. “వాచా” ఎన్దు సనన్దగమ్, “యశీన్ద్ర” ఎన్దిటతు-ఇవరుక్కు ఇన్ది
యనిగ్రహత్తో పిటన్దవై శ్వర్యమ్ స్వసమ్బన్ధిళళవుమ్ శెన్దు అలై
యెఱియుమ్బుడియాయిరుక్కైయాలే; ఇత్తోల్ తమ్ముడై యకరణజ్గళై
యుమ్ నియమిక్కు వేణుమెన్దుకరుడైన్దిటతు. (వాచామనసావపుపాచ)
మనస్సడియాకవరుమ్ క్రమమ్కులైన్దతు - కరణజ్గళుడైయ పత్తల్
త్తోల్; పేనుమ్తలై యెడుత్తోల్ క్రమమ్ పార్క్కవొట్టాతిటే. “వాజ్ఞ
సఃకాయై” ఎన్దు కూట్టిచ్చొల్లాలే పిరిత్తుచ్చొల్లుకైయాలే కరణైకదేశ
సమాశ్రయణముమ్ కార్యకరమెన్దిటతు.

(యుష్మత్) ప్రాప్తరాన దేవరీగుడైయ వెన్నుతల్. ఆన్మశం
స్యద్రధానరాన దేవరీగుడైయ వెన్నుతల్. (పాదారవిన్దయుగళమ్)
అప్రాప్తమాకిలుమ్ విడవైన్ణాత భోగ్యతాతిశయముడైయ తిరువడిక

భుజై యయుగళైః “యుగళమ్” ఎద్దైయా లే ముత్తైయోరుత్తుత్తై శేడ వేణ్ణాతపడి నిరపేతు మాయ్ పప్పిన్నిరుక్కైయుమ్, శేర్ త్రియమై యుమ్ శొల్లుకిఱతు. (భజతామ్) భోగ్యతాతిశయత్తా లే ఇదై విడా మల్ ఆశ్రయిత్తుక్కుణ్ణిరుక్కుమవర్ కళాయెన్ను తల్. ఉపాయమాక వాశ్రయిక్కుమవర్ కళాయెన్ను తల్. భజనమ్-భక్తివిశేషమితే.

(గురూణామ్) తిరువడికళ సమ్మన్ధత్తా లే తజ్జళజ్ఞానమ్ పోకిఱమా త్రమన్త్రిక్కే, తాజ్జళుమ్ స్వసమ్మన్ధికి భుక్కు దేహత్మభావాజ్ఞాననివర్తకరామ్మడియాకిఱతుమ్ ఇనర్ తిరువడికళై యాశ్రయి త్తత్తా లే; అజ్ఞాన నివర్తకత్వమితే గురుశబ్దార్థమ్ ; (యుష్మత్పదార్థవిన్యయగళం భజతాంగురూణామ్) ప్రాప్తమానవిషయత్తై ప్పత్తై నినవర్ కళాకైయా లే అప్రాప్తవిషయజ్గళి లే ప్రాప్తత్వబుద్ధినివర్తకరానవెన్ను తల్ పరమ భోగ్యమాన విషయత్తై ప్పత్తై నినవర్ కళాకై యా లే అభోగ్యవిషయ త్తి త్ భోగ్యతాబుద్ధినివర్తకర్ కళానవెన్ను తల్. నిరపేతు పాయజైప్పత్తై నినవర్ కళాకై యా లే సాపేతు పాయజ్గళి లే ఉపాయత్వబుద్ధినివర్తకర్ కళానవెన్ను తల్. కృపామాత్రప్రసన్నమాన విషయత్తై ప్పత్తై నినవర్ కళాకై యా లే (౧) “దేహి మేదదామితే” ఎన్నిఱపడియే ఇత్తలై యి లే తేను మొన్జైయ పేక్షిక్కుమ్ విషయ త్తి త్ కృపామాత్రప్రసన్న త్వబుద్ధి నివర్తకర్ కళానవెన్ను తల్.

అన్త్రిక్కే, “త్యజ్య” “వ్రజ” “మోక్షయిష్యామి”. ఎన్నుమ్ విషయ త్తి త్ కృపామాత్రప్రసన్నత్వబుద్ధి నివర్తకర్ కళానవెన్ను తల్. ఇనరుదైయ త్యాగస్వీకారజ్గళిగణ్ణుమ్ సంసారికభుదైయ సంసార మోక్షత్తుక్కాకవితే ; (౨) *పల్లుయిర్ క్కుమ్ వీడళిప్పాన్ విణ్ణెన్న్తలై నినుమణిన్ తలత్తుతి త్తవరితే ఇవర్.

(కూరాధినాథకురు కేశముఖాద్యపుంసామ్) స్వాసతారత్రాలే
అవ్యూరై సనాధమాస్మి అతు తన్నైయే తనక్కు నిరూపకమాక
వుడైయ ఆధ్వానెన్న, ఆధ్వాన్ విషయత్తి లుపకారస్త్వతియాలే
అవర్తిరునామమ్ శాన్త్రత్తిరుపుళ్ళమాయ్ ఎమ్మెరుమానారాలే
పుత్రత్వేనాభిమతరాయ్ “కురుకైప్పిరాన్” ఎన్దు శాత్తప్పట్టతిరునా
మముడైయ తిరుక్కురుకైప్పిరాన్బిళ్ళానెన్న, ఇవర్కళ్ ముతలాన
పూర్వాచార్యకళుడైయ; ముఖశబ్దత్రాలే ముతలియాణ్డాన్, అరు
ళాళప్పెరుమాళెమ్మెరుమానార్ ప్రభృతికల్తైచ్చొల్లుకిఱతు. ఇవర్
కళుడైయ కరణత్రయసమాశ్రయణముమ్, అజ్ఞాననివృత్తిపూర్వక
జ్ఞానప్రదత్వముమ్, ఇవర్కళ్ గ్రన్థజ్ఞిళి కాణలామ్.

(పాదానుచిన్తనపరః) ఇవర్కళ్ పణ్ణిన పుపకారజ్గళైనినైత్తు
ఇవర్కళ్ శ్రీపాదజ్గళుడైయ అవిచ్చిన్నస్త్వతియిలే తామ్ ఆనక్త
రాకవేణుమెన్గితార్. (సతతమ్) ఇతుతాన్ కాలతత్వముళ్ళతనైయుమ్
నడక్కువేణుమెన్గితార్. (పాదానుచిన్తనపరస్సతతంభవేయమ్) ఉప
కారకవిషయత్తిత్ ఉపకారస్త్వతి తమక్కు ధారకమాకైయాలే
అతు తమక్కు యావదాత్మభావియాకవేణుమెన్గితార్. (పాదాను
చిన్తనపరోభవేయమ్) వృతిరేకత్తిత్ తాముళరన్తుపోలే కాణుమ్; ఉపే
యత్వాప్రతిపత్తియితే కృతఘ్నతాబీజమ్. అన్బిక్కే నామాదరిక్కై
క్కు ఎమ్మెరుమానారుడైయ సాత్మోత్సమ్మన్ధిసమ్మన్ధమ్ వేణుమో?
అవర్కళుడైయ సమ్మన్ధిపరమ్మరాసమ్మన్ధమే అమైయాతోవెన్గితార్.

పిల్లైలోకమ్జీయర్ వ్యాఖ్యానమ్.

అవ.-“సమైప్పల్ శ్రీనార్ కు ప్రాప్యముమ్ ప్రాపకముమ్ నామే
యాకచ్చొన్నీరే, సమైప్పల్ శ్రీనిఱ్ఱి-అపుమక్కుమితోవ్వాతో?” ఎన్దు
ఎమ్మెరుమానార్ కుత్తిరుపుళ్ళమాక, ఎనక్క జ్ఞనన్దు, “దేవర్ తిరువడి

క శ్రీ ప్రాప్యముమ్ ప్రాపకముమెప్పుపద్యైయిరుక్కుమ్ కూరత్తా
ప్రొద్దు ముతలానవర్కళితరువడిక శ్రీ ప్రాప్యముమ్ ప్రాపకముమాక
పుద్యైయిరుక్కునువనాకవేణమ్” ఎచ్చు ఎచ్చెగుమానార్ తిరువడిక
ళితే ప్రార్థితరుకుకితార్.

వ్యాః-(వాచాయతీద్రేత్యాది) (౧) “ప్రత్యక్షే గురువస్తుత్యాః”
ఎన్నిటవడియే-భగవద్విషయత్తుక్కు ఉపకారకరాన వాచార్యర్కళై
స్తుత్తిక్కైక్కుమ్ స్మరిక్కైక్కుమ్ వణ్ణుక్కైక్కుమాయిద్యై ఇవ
నుక్కు వాఙ్మనఃకాయఙ్గళై అడియిలేయుణ్ణాక్కిద్యై. (౨) “విచి
త్రాదేహసమ్మత్తిః” ఇత్యాదిప్పడియే-సర్వేశ్వర తన్నెయూత్ర
యిక్కొక్కడుత్త కరణఙ్గళైక్కొణ్ణు అన్యపరరామ్ త్రిలిలివివి
భూతియిలే, భగవత్సమాత్రయణమాత్రత్తిలే తువళుక్కైయన్తిక్కే
అత్తైయుమ్ ప్రథమావధియెన్తు కట్టిత్తు “చరిమావధియాన ఆచార్య
విషయత్తిలే కరణత్రయత్తైయుమ్ వినియోగిక్కుమ్మడియాన వేద్య
దముడైయ వివర్కళుమ్కిలరే” ఎచ్చువిధరాయ్, అవర్కళితరువడి
కళైప్పద్యైకితార్.

(వాచా) (౩) “వాయువనైయల్లతువాద్యత్తాతు” ఎచ్చు
ప్రసమపర్వనిష్ఠర్ భగవద్విషయమల్లతు మద్యైగూరువిషయత్తైయే
త్తాతాప్పిలే, ఇవర్కళుమ్ వకుత్తవిషయమొట్టియ మద్యైగూనై
యేత్తాతపడి; అవర్కళుక్కు వ్యాప్యత్తమ్ దేవతాస్తరమ్; ఇవర్
కళుక్కు భగవద్విషయమ్. (౪) “నావకారియమ్” ఎన్న్వవర్క
ళితే ఇవర్కళే. (మననా) (౫) “మనఃపూర్వోవాగుత్తరః” ఎన్నిట

(౧) (౨) విష్ణుతత్వే- (౩) ౧-తిరువ-౧౧
(౪) పెరి-౩-మొ-౪-౪-౧ (౫) యజు-౩-౩-౫

నియమమిదైయాసుద్ధినివర్తకభుక్కు. వాయ్టితక ఇవ్విషయ త్తి
లల్లతు వాయ్టితవాతాపాల్లే నెళ్లుకుమ్ విషయమతువల్ల త్తి
యాసుద్ధినివర్తకభుక్కు. తిరుక్కోట్టియూర్ నప్పియై “ఉమక్కు
ధ్యానత్తుక్కువిషయమె?” ఎత్తు కేట్టపిన్పు. అరుళిచ్చెయ్త వార్తై
యైనినైప్పతు.

(వాచా .. మనసా వపుషాచ) ఎత్తు - కరణజ్ఞభుక్కుత్తనిత్తని
యుక్తానప్రావణ్యమ్ శోల్లుకిటతు. (యుష్మత్స్వాదారవిన్దయుగళం
భజతామ్) ఇవర్కళ * వేప్పణ్ణిసినిరుక్కిటపడి. ఇవాత్తావుక్కు
వకుత్త శేషియాన దేవరుడైయ, నిరతిశయభోగ్యమాయ శేర్ త్తి
యైకై యుడైత్తాన తిరువడికలై ప్రాప్యమాకవుమ్ ప్రాపకమాకవుమ్
నిరన్తరమాక సేవిక్కు-నువర్కళుడైయ. (౧) “నిత్యంయదీయచరణౌ
శరణంచదీయమ్” ఎత్తు-ఆచార్యన్తిరువడికళే ప్రాప్యముమ్ ప్రాపక
మెన్నునుత్తై పరమాచార్యరరుళిచ్చెయ్తారిణ్ణే. తిరువడికలై వాక్తా
లేభజిక్కైయావతు - తద్వైలక్షణ్యత్తైప్పకముకై ; శరీరత్తాలే
భజిక్కైయావతు - *ప్రణమామిక్కు విషయమాక్కుకై.

(పాదానుచిన్తనపరస్పతతంభవేయమ్) అవర్కళ దేవరుడైయ
తిరువడికలై అనవంతానుసన్ధానమ్ పణ్ణుమాపోలే, ఇవ్వనుసన్ధానమ్
కాదాచిత్కమాకై యన్తి కే నిత్యమాక వేసుమెల్లిటతు “అనుచిన్త
నమ్-అనుస్మృతంచిన్తమ్” ఎత్తుకొళ్ళుమ్బొతు, సతతకల్పం సజ్జతమా
కాతు ; అనుహితార్థత్తిలేయాయ్, (౨) “కృష్ణాచుస్మరణమ్” ఎల్లిట
విడత్తిణ్ణిలే తద్విషయ శేషత్వానుసన్ధానత్తైచ్చెల్లుకిటతు (౩) “ఉన్
తోణ్ణిర్కళై అన్పుద్ధిరుక్కుమ్బడి ఎనై యాక్కియన్తాట్టనుత్తై”

ఎన్త వర్ణతైస్సొల్లుకెటతు. ఇవర్క్కివ్విషయత్తిలుణ్ణాన భావబన్ధత్తి
లూర్మమ్, అవర్ చరమత్తిలేప్రార్థికై, ప్రథమత్తిలే ప్రార్థిక్కు
మృడియాయీర్దు. (3)

సంస్కృత వ్యాఖ్యానమ్.

అన;—ఏవం మజ్జశ్శమసుష్ఠాయస్తోతమారభతే; ఉత్తరశ్లోకే
తచ్ఛేవత్వం ప్రార్థయిష్యమాణస్తత్ప్రతిస్థాపకం తదీయశేషత్వమత్ర
ప్రార్థయతే; శ్రీవత్సచిహ్నాతిచ ప్రస్తుతంకూరనాథం తత్సమానయో
గక్షమానన్యాంశ్చ శేషివృత్తి ప్రతినమ్బున్ధిత్యేన ప్రార్థయతే.

వ్యా;—(వాచేత్యాది) హేయతీంద్ర, (మనసా) హృదయేన,
(వాచా) వాగింద్రియేణ, శబ్దరూపయా వాచావా, (నపుషా) కాయేనచ,
మనసః ఉభయోపకారిక త్వాభిప్రాయేణ మధ్యేనిర్దేశః; మనోవాక్తా
యైఃకరణైః, (యుష్మాకమ్) తవ, “యుష్మదిగురావేకేషామ్” ఇతి
సూత్రేణ ఏకత్వేబహువచనమ్, యతీంద్ర-తదుద్దేశ్యపరాజ్కుశతదు
ద్దేశ్యశ్రీమాధవాభిప్రాయేణ వా యుష్మదినిర్దేశః. పాదారవిందయోః
పావనత్వభోగ్యత్వాభ్యాం పద్మతుల్యచరణయోః, యుగళమ్-సాహిత్య
సాందర్యమ్, నైరపేక్ష్యుష్పభోధయితం యుగళశబ్దఃప్రయుక్తః.
యుష్మచ్ఛబ్దస్యబహుత్వపరత్వేస్తనౌతరుణ్య ఇతివత్ యుగళశబ్దోప
పత్తిః (భజతామ్) సేవమానానామ్. (గురూణామ్) “పరాజ్కుశపా
దభక్తమ్” “శ్రీభట్టనాథపరకాల” ఇతి ప్రస్తుతదివ్యసూరిప్రణీతద్రవి
ణోపనిషద్వాక్యభ్యాసంగృణతామ్; గృణ స్థితి-గుంసః, “కృగ్రోరుచ్చ”
ఇత్యుపత్యయః, అజ్ఞానాన్ధకారనిరాసకానాంవా; (కూరాధినాథః)-
శ్రీనత్సచిహ్నః, (కురుకేశః) “పుత్రీకృతోభాష్యకృతాస్వయంయః”
ఇత్యుక్తః కురుకేశ్వరః, ముఖమ్-ఆచియేషాంతే, తథోక్తాః, తథాభూ
తానామ్; ముఖపదేనోవిందదాశరథిప్రభృతయోగృహ్యంతే. (ఆద్యా

నామ్) పూర్వేషామ్, (పుంసామ్) పురుషాణామ్. తదీయ శేషత్వసార
భూత యతీన్ద్ర శేషత్వనిష్ఠయా పరిశుద్ధత్వాభిప్రాయేణ పుంసామి
త్యుక్తమ్. పూర్ణోమమ్నునీతీ పూర్ణోపవనశ్చత్వస్మాత్పుంశబ్దనిష్ఠ
త్వేః; (౧) “త్యైత్రజ్ఞ స్యేశ్వరజ్ఞానాద్విశుద్ధిః పరమామతే” ఇతిహ్యు
క్తమ్ (సతతమ్) నర్వకాలమ్, (పాదానుచి న్తనపరః) చరణానుధ్యా
నపరః, అనుచి న్తనమ్-కేషి త్వేనస్మరణమ్. భాగప్రతిసమ్బుద్ధిత్వవచీ
హ్యనుశబ్దః, (భవేయమ్) భవితుంప్రార్థయే, అతాప్యగవిద్యతజ్ఞాని
దేశేః స్వరూపప్రాప్తత్వాభిప్రాయక ఇతిద్రష్టవ్యమ్. (3)

సత్యేన్ద్ర యతీన్ద్ర తవ దివ్యవపుస్త్వైతౌ మే

సక్తం మనో భవతు వా గుణకీర్తనేనసా ।

కృత్యం చ దాన్యకరణేతు కరద్వయస్య

వృత్త్యన్తరేన్దు విముఖం కరణత్రయశ్చ ॥

(౪)

(పదపురై).

యతీన్ద్ర-యతిసార్వభౌమనే! (మే) అసాదికాలమ్ ఇతరవిష
యజ్జలిలే పృథివీప్రస్థవెన్నుడైయ, (మనః) మనస్సానతు, (తవ) దేవ
రీరుడైయ, (దివ్యవపుస్త్వైతౌ) దివ్యమజ్జళేవిగహధ్యానత్తిలే, (నిత్యం
సక్తంభవతు) న్ద్వకాలముమ్ అనక్తమామ్బుడి కటాక్షి త్తరుళ వేణుమ్,
(అసా-వాక్) ఇతుక్కు మున్ను ఇతరవిషయజ్జలై. జల్పిత్తుపొస్తవెన్ను
డైయవాక్యానతు, (గుణకీర్తనేనక్తాభవతు) దేవరీరుడైయ కల్యాణ
గుణజ్జలై వర్ణిక్కైయిలే సక్తమామ్బుడి అనుగ్రహి త్తరుళ వేణుమ్,
(కరద్వయస్య) అన్యవిషయజ్జళుక్కు నిహీనవృత్తి శ్చేయతుపొస్త ఎన్
కైకళిరణ్ణుక్కుమ్, (కృత్యమ్) వ్యాపారమానతు, (దాన్యకరణేభవతు)

(౧) యాజ్ఞవల్క్యస్మృతి-

దేవతీర్ తిరునడికళిత కై జ్జుర్యమ్ శెయ్ వళిలాకుమ్బుడి కటాక్షీ త్తరుళ వేణుమ్. (కరణత్రయంచ) ఇనై నిర స్తరిమాయ్ చ్చెల్లుకైక్కాకి, ఎన్ను డై యే కరణత్రయజ్జళుమ్, (వృత్త వ్యస్త రేవిముఖమును) ఇతరవిషయ జ్జళై నిన్నైక్క శొల్లుకై నణజ్జుకైయాకిట వ్యాపారజ్జళినిస్తుమ్ మీళు వ్బడికప్పైవణ్ణియరుళ వేణుమ్. (౪)

దొడ్డైయాచార్య వ్యాఖ్యానమ్.

అనః—కీర్త్ ఉపకారకవిషయత్తిల్ ఉపకారస్మృతి తమక్కు యావదాత్సభావియాక వెణుమెన్టుప్రార్థిత్తు, తదుపకృతమానవెమ్బెరు మానార్ తిరునడికళిత కై జ్జుర్యమ్ తమ్ముడైయకరణత్రయత్తుక్కుమ్ అనవర తాన్వయముణ్ణాక వేణుమెన్టు అవర్ తమ్మైయేప్రార్థిక్కితార్; అ ని క్కే “పాదానుచిన్తనపరస్సతతంభ వేయమ్” ఎన్టు తామ్ ప్రార్థిత్తు పురుషార్థమ్ తమక్కు అపొత్తాకసిద్ధియామైయా లే, అతుతనక్కుమడి యాన తద్విషయప్రేమముమ్ పోనతాకక్కొణ్ణు అతు తనై ప్రార్థి క్కితారాకవుమామ్.

వాఙ్—(నిత్యమిత్యాది) మేల్ తామపేక్షీక్కిటస్మృతి తమ క్కత్యస్తమ్ భోగ్యమాయరుక్కయాలే అ తైప్రార్థిష్టతటుమున్నే అతినుడైయ అవిచ్చేద తైప్రార్థిక్కితార్ (నిత్యమెన్టు) స్వాపేక్షీతమ్ శెయ్ కై క్కుత్తక్కళ క్తివి శేష తైయొప్పి సమ్బాధిక్కితార్ (యతీన్ద్ర) వెన్టు అన్తిక్నే ఇతరవిషయవై రాగ్యత్తాబుణ్ణాన పెరుమతిప్పతోన్ద్ర విరుక్కుమిరుప్పుకణ్ణు “యతీన్ద్ర” ఎన్టు సమ్బాధిక్కితారాకవుమామ్.

(తవ) (౧) “పీతక వాడైప్పిరానార్ పిరనుకురువాకినన్దు” ఎన్టు మ్, (౨) “సాతొన్నా రాయణోదేవః” ఎన్టుమ్, (౩) “ఆచార్యస్సహ రిస్సాతొత్” ఎన్టుమ్ శొల్లుకిట.డియే భగవదనతారవి శేషమాన

దేవరీరుడై య వెన్ను తల్. (౧) “కారుణ్యాద్గురుమాత్త మోయతిఃః” ఎన్నిటపడియే కృపామాత్రప్రసన్నా చార్యరాన దేవరీరుడై య వెన్ను తల్; (౨) “ఎన్దైయెతిరాశిఁ వ్వులకిలెన్దమక్కా యవన్దుతి త్త” ఎన్నిటపడియే అడియోజ్జలే ఉత్తరిప్పిక్క అనతరిత్త దేవరీరుడై య వెన్ను తల్. ఇన్దైయెల్లాత్తాలుమ్ ప్రార్థిక్కిఱతు - అత్తలెక్కవశ్యక ర్తవ్య మెన్నిటతు.

(దివ్య) “దివిభవందివ్యమ్” ఎన్నిట వ్యుత్పత్తియాలే అప్రాకృత మానవెన్ను తల్. (౩) “ఉన్టన్ మెయ్యిల్ పిఱిణ్ణియశీర్” ఎన్నిటపడియే మిక్క తేజసై న్నెయ్డైత్తాన వెన్ను తల్. (౪) “ఆతియమ్ శోతియరువై అజ్జువై త్తిజ్జుప్పిఱన్ద” ఎన్దతు-తదీయర్ కుమ్ మెక్కు మితే (౫) “ఆవిర్భావై స్సురనరిసమోదేవదేవ” ఎన్నక్కడఁ తితే (౬) “తరుణో రూపసమ్మన్నా” ఎన్దైతే. (తనదివ్య) ప్రాప్తమానతువే భోగ్యమాయిరుక్కు మెన్నిటతు.

(నప్రస్స న్నైతే) తిరుమేవిస్మరణ త్తిలే. ధ్యేయమ్ శుభాశ్రయ మితే. (నప్రః) దివ్యాత్మస్వరూపత్తుక్కుమ్ దివ్యసుజ్గళవిగ్రహమ్ భోగ్యమాయిరుక్కిఱతు కాణమ్ ఇనర్ కుమ్. (స్స న్నైతే) విషయత్తోపాత్తి స్స న్నైతానుమ్ భోగ్యమాయిరుక్కిఱవడి. “తన” ఎన్దు-భగవదనతా రజ్జళైయుమ్, ఆథ్వార్ కళైయుమ్ వ్యాన ర్తిక్కిఱతు. “దివ్య” ఎన్దు ఇనర్ తమ్ముడైయవిగ్రహ స్తరజ్జళైయుమ్ వ్యాన ర్తిక్కిఱతు.

ఇత్తాల్ సమ్మాగ్వార్ (౭) “ఉయర్వఱవుయర్ నలముడైయ వన్” ఎన్దుతుడణ్ణి, ఈశ్వరనుడైయ అనన్దాదిగుణజ్జళైయుమ్, దివ్యా

(౧) (౨) ఉపదేశరత్న-౨౯ (౩) ఇరా-నూ-
 (౪) తి వాయ్-౩ (౫) (౬) రా-అర-౧౯-౧౪-
 (౭) తి-వాయ్-౧-౧-౧

త్వస్వరూప తైయుమ్ నిరపేక్షోపాయత్వ తైయుమ్, పరత్వ తైయుమ్ నుసన్ధిత్తు, తామ్, “తుయరణుగుడరడి” ఎన్టు తిరుమేనియులుమ్ సాన్ద్రాదికళిలుమీసుపట్టు, తమక్కన్దరజ్జమాన తిరువుళ్ళత్తుక్కు “తొమ్మితెన్దెన్నననే” ఎన్టు ఉపదేశిత్రాప్పిలే, ఇవరుమ్ “తన” ఎన్టు ఎమ్మెరుమానారుడై య దివ్యాత్మస్వరూప తైయుమ్ అత్మగుణజ్జళాన కృపాసౌలభ్యాదికలై యుమనుసన్ధిత్తు, “దిన్యవపుః” ఎన్టు అప్రాకృతదివ్యసంస్థానమాన తిరుమేనియితే ఈడుపట్టు స్వసమ్పన్ధియానమనస్సుమ్ తిరుమేనిస్మరణత్తిలే సక్తమాక వేణుమెన్దితారెన్దిటతు.

(వపుః) “వశ్యతేపి తే”-వపుః” ఎన్దిట వ్యుత్పత్తియాలే (౧) “సర్వేషామేనలోకానాం పితామాతాచమాధవః” ఎన్టుమ్, (౨) “దేవదేవ్యాహరిఃపితా” ఎన్టుమ్, (౩) “భూతానాంయోవ్యయఃపితా” ఎన్టుమ్ శొల్లుకిటపడియే సకలజగత్పితావాన వెమ్మెరుమానాలే కేనలమ్ స్వేచ్ఛైచ్చుయాలే సర్వచేతనవిషయమాక హితప్రవర్తనోపయోగితయాక్ళిప్తమాకై యాలే జన్మజరామరణజ్జళాలే వివర్జితమాయ్ నిత్యమాయ్ భగవదనన్యార్హ శేషమాయ్ జ్ఞానానన్తస్వరూపమాన వాత్మస్వరూపత్తుక్కు వర్ధకమానతిరుమేనియుడై య స్మరణత్తిలేయెన్నపుమామ్. తిరుమేని అప్రాకృతమాకై యాలే జ్ఞానవర్ధకమాయితేయిరుప్పతు. (మే) (౪) “మాటిమాటిప్పలపిటప్పన్పిటన్దు” ఎన్దిట పడియే జన్మపరమ్పరైకళిలే తోళ్ మాటిత్తిరికిటవెన్నుడై య వెన్నుతల్. తిరుమేనిస్మరణత్తుక్కిట్టుప్పిటన్దవడియేనుడై య వెన్నుతల్. తిరుమేనిస్మరణత్తిల్ భోగ్యతైయటియుచుడియేనుడై య వెన్నుతల్.

(౧) భార-ఆర-

(౨) వి-పు-౧

(౩) సహస్రనామ్మి

(౪) తి-వాయ్-౨-౬-౩

“అసా” ఎన్నతై లిజ్జన్యత్యయమాక్కి “అదోమనః” ఎన్న మనస్సుక్కు విశేషణమాక్కి ఇతరవిషయజ్గళిల్ చపలమాయ్, ఇతి న్వాశియతియుమ్ మనస్సెన్నుతల్. జ్ఞానప్రసరణద్వారమాన మనస్సెన్నుతల్. (మేమనః) మనస్సుతాన్ జ్ఞానప్రసరణద్వారమేయాకి లుమ్ అత్తుప్రాప్తవిషయత్తిలాకామల్ అప్రాప్తవిషయజ్గళిలేయాయ్ త్తడుమాటుకైక్కడి అడియేనుడైయ సమ్మన్ధమెన్గితార్. అన్తిక్కే (మేమనః) అడియేనుక్కు భన్యమాన మనస్సెన్గితార్. ఇత్తాల్ స్వ సమ్మన్ధికళుక్కు మివై యుజ్జాక వేణుమెన్గిఅతు.

(సక్తంభనతు) అప్రాప్తవిషయత్తి లననరతసచ్చరణత్తాలు ణ్ణాన వుత్తావుతల్ తీరుమ్బడి దేవరీర్ తిరుమేనియై నిన్నైక్కయే తనక్కు స్వరూపమామ్బడియాక వేణుమెన్గితార్. జ్ఞానేన్ద్రియజ్గళిల్ ప్రధానమాన మనస్సుక్కు విషయమ్ శొన్నపోతే ఉపలక్షణ తయా మల్లో చత్తురాదిజ్ఞానేన్ద్రియజ్గళైన్దుక్కుమ్ తద్దర్శన తత్సే కుమార్య తద్గుణశ్రవణ తద్దివ్యగన్ధ తత్తీర్థప్రసాదమాధుర్యాదికల్ విషయజ్గళాక వేణుమెన్ను మతువుమ్ శొల్లప్పట్టతు. మనస్సుక్కు శేష మితే మల్లో ఇన్ద్రియజ్గళి ; (౧) “గురుపాదామ్బుజంధ్యాయేత్” ఎన్నక్కడవతిశే

(అసావాక్) (౨) *నితియైప్పొట్టియుమ్ముకిలెన్దు * మన్నా మనిశరైప్పాడి యిళై త్తిరుక్కిఅ వెన్నా వెన్నుతల్. దేవరీరుడైయ గుణకీర్తనలుబైయాన వెన్నా వెన్నుతల్. (గుణకీర్తనే) దేవరీరుడైయ వాత్సగ్గుణజ్గళాన వాత్సల్యాదికళుక్కుమ్ తిరుమేః గుణజ్గళాన సాన్దర్యాదికళుక్కుమ్ వాచకజ్గళాన తిరునామజ్గళైచ్చొల్లుకెయిలే.

(నిత్యంసక్తాభవతు) (౧) “శోలప్పకీల్ వాయముతమ్ పరక్కుమ్” ఎన్నిట పడియే తిరునామానుసన్ధానమ్ ఉపక్రమమేతోడజ్జి భోగ్యనూయిరు క్కైయాలే ఇతిల్ ఎన్నా వానతు అనాదికాలమేపిడిత్తు విషయాన్త యజ్జలై స్తుతిత్తు ఇలైత్తుక్కిడైన తన్నిలై పెల్లామ్ తీరుమ్బుడి ఎన్ఱు మొక్కన క్తమాక వేణుమెన్ఱితార్. “గురోర్నా మసదాజపేత్” ఎన్న క్కడవతిణే.

ఇవిడ త్తిల్ గుణశబ్దత్తాలే తిరునామత్తై లక్ష్మీక్కిటతు. ఇప్పి మాణానుగుణమాక గుణావినాభావత్తైప్పల్లెఱువునూమ్ ; ముతలి యాణ్లాన్ తిరుక్కోట్టియూర్ నమ్మియై సేవిక్కవెల్పున్దరుళినపోతు అవర్థ్యానత్తిలే ఎల్లున్దరుళియిరుక్కక్కణ్ణు పిన్బు దెణ్ణన్ సమర్పిత్తు, “ధ్యానమెతు, మన్త్రమెతు” ఎన్ఱు కేటక్, అవరుమ్, “ధ్యానమ్-ఆళ వన్దార్ తిరుమేని, మన్త్రమ్-యమునైత్తుఱైనరెగ్గిట తిరునామమ్” ఎన్ఱు రుళిచ్చెయ్ తారాకై యాలే, ధ్యానానన్తర ప్రాప్తితరునామత్తుక్కిటే. (౨) “బహవ్రాసృపకల్యాణగుణాఃపుత్రస్యనన్తిజే” ఎన్నిటవిడ త్తిల్ గుణశబ్దజై తిరునామవాసకమాక వరుళిచ్చెయ్ తారిణే.

పెరియజీయర్, ఇప్పడి మనోవాక్కా యజ్జళుక్కు విషయ తైచ్చెల్లి, మేల్ కాయకవ్యాపారముమ్ దేవరీర్ విషయత్తిల్ ప్లెమ్ తై జ్జర్వమాక వేణుమెన్ఱితార్ (కృత్యమిత్యాదియాల్). అన్ఱి క్కే కాయన్దనక్కు విషయత్తైవొల్లుకితారాకవునూమ్ ; *విదితాదేహ సమ్మత్తి రీశ్వరాయవిణే. (కరద్వయస్య) కై జ్జర్వన్ శెయ్యుమిడ త్తిల్ మన్త్రగ్రూరుతుడై తేడవేణ్ణాతపడి అన్యోన్యసహాయమాన కర ద్వయత్తినుజ్జేయ, (కృత్యజ్ఞ) వ్యాపారముమ్, (తవదాస్యకరణన్తు

భవేత్) దేవరీర్ విషయమాయ్ విలక్షణమాయరుక్మిణి కై జ్ఞర్య
మాక వేణుమెన్దితార్.

తుశబ్దమ్ - వైలక్షణ్యవాచి, కై జ్ఞర్యత్తుక్కు వైలక్షణ్య
మావతు-ఇతరవిషయ శిశూప్రైపోలే స్వరూపవిరోధియాయ్ దుః
ఖోదర్కమాయరుక్మై యన్తి కే, స్వరూపానురూపమాయ్ సుఖో
దర్కమాయరుక్మై అన్తి కే భగవత్కై జ్ఞర్యమోపలే శాస్త్రైక
సమధిగమ్యమాయరుక్మై యన్తి కే, దేవరీర్ శ్రీనూక్తికళాలటి
యత్తక్కతాయరుక్మై యాకవుమామ్.

అన్తి కే “కరద్వయస్యతుకృత్యచ్చ” ఎన్తస్వయిత్తు, మున్బె
ల్లామ్ ఇతరవిషయజ్ఞై శిశూప్రిత్తు అతువేయాత్త్రైయాయ్ పోన్ద
ఇన్దకరద్వయత్రినుడైయ వృత్తియెన్నవుమామ్; అజ్ఞనుమన్తి కే,
తుశబ్దమ్-అప్యర్థమాయ్, కాయిక వ్యాపారముమ్ దాస్యకరణరూప
మాక వేణుమెన్దితారాకవుమామ్. ఉపాయవరణాత్మకత్వముణ్ణితే
అజ్ఞలిక్కు; ఇత్తాల్ కరణత్రయత్తుక్కుముపాయోపేయజ్ఞళిల్ అన్య
యముడైన్దిటతు. ఇత్తాల్ కర్మాద్యపాయజ్ఞళుక్కు భగవన్నిహోపా
యత్యాభివ్యజ్ఞకత్వమొత్తీయ సాత్మాదుపాయత్వమిలై యెన్దిటతు.
“నిదిధ్యాసితవ్యః” ఎన్దిటతుమ్ ఇవనుడైయ అజ్ఞతైయైప్పో శ్రియితే.

యద్వా, చకారతుకారజ్ఞళిరణ్ణమ్ - ఏవకారార్థమాయ్, కర
ద్వయత్రినుడైయ వ్యాపారనానే ప్రాప్తవిషయత్రిల్ పణ్ణమ్ కై జ్ఞ
ర్యమాయ్ యాక వేణుమెన్దితారాకవుమామ్. అజ్ఞనుమన్తి కే తుశ
బ్దమ్-ఏవకారార్థమాయ్, విషయాన్తరశిశూప్రైయై వ్యవచ్ఛేదిక్మిణి
తాకవుమామ్, అన్తి కే “కరద్వయస్యచతవదాస్యకరణతుకృత్యం
భవేత్” ఎన్త యోజక్కువుమామ్. “గురోర్వారాశ్చకథయేత్” ఎన్న
క్కడవతితే ఇన్విడత్రిల్ చకారత్తాలే కై జ్ఞర్యజ్ఞైచ్చెన్దిట్టిటతు.

ఇప్పుడి కరణత్రయముమ్ అనుకూలవిషయజ్ఞులిల్ మడ్డియిరు
ద్దాలుమ్ వ్యాపారాస్తరజ్ఞులిల్ లానాల్ కొత్తైయామితే. ఆకైయాల్
కరణత్రయముమ్ వ్యాపారాస్తరత్తిల్ విముఖమాక వేణుమెన్దితార్
(వృత్త్యస్తరేస్తువిముఖంకరణత్రయఇచ్చ) ఎన్దు; ఇతు ఏవకారపర్యా
యమాన తుశబ్దతాలే నిరసిక్కప్పట్టశస్త్రోవెన్నిల్, అత్రాలే దాస్యే
తరజ్ఞళాయ్త్తు వ్యవచ్ఛేదిక్కప్పడుకిఱతు. ఇన్దు భగవత్కైజ్జగ్యమ్
దాస్యమాకైయాలే అత్తై వ్యవచ్ఛేదిక్కిఱతు. ఆచార్యస్థానుక్కు
ద్వయపురుషార్థమాన భగవత్కైజ్జగ్యమ్ విరోధియితే. (కరణత్రయ
ఇచ్చవృత్త్యస్తరేవిముఖమస్తు) తుశబ్దమ్ వైలక్షణ్యవాచియానపోతు
ఇన్దు విషయాస్తరజ్ఞులై వ్యావర్తిప్పిక్కిఱతు; అన్దు కే, చకారమ్
ఇనార్థమాయ్, కరణత్రయమానతు వకుత్తవిషయత్తిల్ సక్తమానా
ప్పోలే తదితరవిషయజ్ఞులిల్ విముఖమాక వేణుమెన్దితార్ రాకవుమామ్.
“గురోరన్యన్నభావయేత్” ఎన్నక్కడవతితే. (౪)

పిల్లైలోకమ్ జీయర్ వ్యాఖ్యానమ్.

అవ.—ఎమ్మెరుమానార్ తిరువడికళుక్కు ఇప్పుడి అవినా
భూతరాయ్ అనరైయల్లతటియాల కూరత్తాన్ద్రావోలార్ పోలార్ పుడైయ
తిరువడికళిలే శేషత్వత్తైయుమ్ ప్రార్థిత్తరుళి, అవర్ కళళవిలూర్త్తుత్తా
లే, అవర్ కళుకన్దవిషయమాన ఎమ్మెరుమానార్ తిరువడికళిలే కరణ
త్రయముమ్ ప్రనణమామ్బుడిపణ్ణి యరుళ వేణుమెన్దు అనరైప్రార్థిత్త
రుళుకిఱార్.

వ్యా.—(నిత్యంయతీంద్రేత్యాది) (మే-మనః - తవదివ్యవపు
స్సలైతే-నిత్యమ్-సక్తమ్-భవతు) అనాదికాలమ్ ఇతరవిషయజ్ఞులిలే
ఘ్రికిప్పోన్దవెన్నుడైయ మనస్సానతు, దేవరుడైయ దివ్యమిగ్గళవిగ్ర
హత్తిలే సర్వకాలముమ్ మణ్ణివిషయాస్తరస్మరణత్తుక్కాళాకాతపడి

నన్తాక చ్చైవ తాక వుమ్. (౧) “ఉన్త్ర మెయ్యిట్టిటక్కియ శీరన్తి వేణ్డి ల్” ఎన్నికపడియే-మనస్సుక్కు శుభాశ్రయమాన అవలమ్మనమ్ దేవ రుడైయ దివ్యనుజ్గళవిగ్రహమే యాక వేణుమెన్దై (వాగ్గుణకీర్తనేసా) ఇతుక్కు మున్ను దున్విషయజ్గళై జల్పిత్తుప్పొన్దవాక్కు, దేవరుడైయ కల్యాణగుణజ్గళై వర్ణిత్తుక్కుణ్ణు పేశుక్తైయిలే సక్తమాక వేణుమెన్దై.

(శ్రుత్యంచేత్యాది) అన్యవిషయజ్గళుక్కు నిహీనవృత్తి కెయ్ తు పోన్దకై కిళిరణ్ణుక్కుమ్ శ్రుత్యమ్, దేవరుడైయ తిరువడికళిల్ నిత్య కై జ్గుర్యమాన తాక. (వృత్త్యన్తరేస్తు విముఖమిత్యాది) దేవర్ విష యత్తిలే కరణత్రయముమ్ అభిముఖమానాలుమ్ విషయాన్తరజ్గళిల్ వైముఖమిల్లాతపోతు ఇతు నిన్దై నిల్లాతెన్దుపార్ త్తు, పుటప్పుచ్చాన వైలక్షణ్యతైయడైయ హేయవిషయజ్గళై నిన్దైక్కళై ‘ల్లుకై తొల్లు కై యాకిట వ్యాపార త్తిల్ నిన్దుమ్ కిరణత్రయముమ్ ముఖమ్ మాటువ తాక. ఇత్తాల్-(౨) “నేయమనము కుణజ్గళై యున్ని” ఇత్త్యాది ప్పడియే-కరణత్రయత్తుక్కుమ్ ఎమ్మెరుమానార్ విషయత్తిల్ ప్రావ ణ్యతై ఇతర నివృత్తిపూర్వకమాక ప్రార్థిత్తరుళినారాయ్ ధ్లు.

సంకృత సవ్యాఖ్యానమ్.

అన;—తదీయ శేషత్వప్రతిష్ఠాప్యం తచ్ఛేషత్వగ్రహార్యతే (నిత్యమితి) మనోవాక్కాయైర్యతీంద్రం సేవమానానాంకూరాధినాథ ప్రభృతీనాం వాదానుచిన్తనఫలం తదనుష్ఠాననిష్ఠ తేత్యుచ్యతే

వ్యా; (నిత్యమిత్యాది) (హేయతీంద్రం) (మే) అప్రాప్తవిషయ ప్రవణకరణత్రయముక్తస్యమమ. (మనః) (3) “చజ్జలంహి” ఇత్త్యా దినాచజ్జల శ్చేనఖ్యాపితంహృదయమ్; కర్తృ, (తన) ప్రాప్తతమస్య

సులభస్యచ శేషిణస్తవ. (దివ్యనవుషః) పరమభోగ్యవిగ్రహస్య,
(స్సౌత్వో) స్మరణే; (నిత్యమ్) సతతమ్, (సక్తమ్) సజ్జయుక్తమ్,
ఇచ్ఛావిశేషయుక్తంభవత్వితిప్రార్థనా (మే) ఇతి-ఉత్తరత్రస్థానత్ర
యేష్యనుషజ్యతే. (అసౌ) అప్రాప్తవిషయప్రావణ్యన శేనవిప్రకృష్టా
(మేవాక్) వాగ్విద్యయమ్, కర్తృ, తవేత్యపిస్థానత్రయేష్యనుషజ్జనీ
యమ్, (తన) కీర్తనీయతమస్యతవ, (గుణానామ్) సౌశీల్యసౌలభ్యా
దీనాం సౌస్థ్యసౌకుమార్యాదీనాం గుణానామ్, (కీర్తనే) భావబద్ధ
పురస్కరంసమ్యగుచ్ఛారణే, కృతినంశబ్దనఇతిహిధాతుపాతః. సక్తా
భవతు; సక్తమిత్యనుషక్తస్యలిజ్జవిపరిణామః. భవత్వితిచానుషజ్జః,
అదసస్తువిప్రకృష్టమిత్యనుశాసనాత్, విప్రకృష్టవాచిత్యమదశ్శబ్దస్యద
ష్టస్యమ్.

(మేకరద్వయస్యచ) అనేష్యనేవానిరతస్యనుమఃరయుగస్య
చ, తవదాస్యకరణస్తు - ఛరిచరణీయస్యతవదాసకర్మనిష్పాదనమేవ,
(కృత్యమస్తు) అవశ్యానుష్ఠేయమస్తు, చకారోవా అనుక్తసముచ్చా
యకః కరణాంతరంసముచ్చినోతి, (మేకరణత్రయమ్) త్వద్విషయస్మర
ణకీర్తనదాస్యకరణాసక్తతయా ప్రార్థితామదీయం మనోవాక్కాయ
రూపకరణత్రయమ్, (వృత్త్యంతరే) త్వత్స్మరణాదిప్రీతయన్యతిరిక్త
న్యాపారేషు (విముఖిచ్ఛాస్తు) సకేవలంత్యత్స్మరణాదినక్తమ్, కీన్తు
త్వదన్యవిముఖిమప్యస్తు, ఇతిప్రార్థనా. తుశబ్దః అవధారణార్థకః (ర)

అష్టాక్ష రాఖ్యమనురాజపదత్రయార్థ
నిష్ఠాం మమాఽత్ర వితరాఽద్య యతీన్ధ్రినాథ ।
శిష్టాగ్రగణ్యజననేవ్యభవత్పదాబ్జే
హృష్టాఽస్తు నిత్య మనుభూయ మమాఽన్యబుద్ధిః ॥
(పదపురై)

(యతీన్ధ్ర) యతిశ్రేష్ఠ రే ! నాథ-పకు త్తస్వామియే ! (అష్టా
క్ష రాఖ్యమనురాజపదత్రయార్థనిష్ఠామ్) తిరువష్టాక్షురమెన్తు పేరై

యుజ్జేయ మన్త్రశ్రేష్ఠత్తిన్ పదత్రయ త్తిలుమ్ శొల్లుకిఱ అనన్యార్హ శ్రేష్ఠత్వ అనన్యశరణత్వ అనన్యభోగ్యత్వజ్ఞాపకవర్ణజళిత చరమ పర్వపర్వస్తమాననిష్ఠయై, మమ - ఇతిలపేక్షయైయుజ్జేయ వడియే నుక్కు, అత్ర-ఇచ్ఛార్హత్తిల్ రుచియిల్లాత ఇవ్విభూతియిలే, అద్య-ఇ ప్సీతే, వితర-తస్తరుళవేణుమ్. శిష్టాగ్రగణ్యజనసేవ్యభవత్పదాజ్ఞే-జ్ఞా నానుష్ఠానపూర్ణరాన శిష్టర్కభుక్కు అగ్రేసరరానకూరత్తాధ్యానో ల్వారాలే నిరస్తరమనుభవిక్కుప్పడానిక్కిఱ దేవరీరుజ్జేయ తిరువడి త్తామరై కళై, అన్యమమ-ఇతు పెణావిడిల్ ధరియాతపడి నిక్కిఱవె న్నుజ్జేయ, బుద్ధిః బుద్ధియానతు-నిత్యమనుభూయ - యథామనోరథ మనుభవిత్తు, హృష్టాస్తు-ఆనందభరితమాక వేణుమ్. (౧)

మహాచార్య వ్యాఖ్యానమ్

అనః—కీర్తిరణ్ణశ్లోకత్తాలే తామ్ప్రాధ్నిత్వవర్ణభుక్కు ప్రమాణమాక తిరుమన్త్రై ప్రసక్తివణ్ణి, తామ్ప్రాధ్నిత్వవర్ణజ్ఞో అష్టాక్ష రత్తిన్ పదత్రయార్హజ్ఞాకైయాలే తన్నిష్ఠైయైఅడియేనుక్కు ప్రసాదిత్తరుళి, అడియేన్ బుద్ధియానతు - దేవరీర్ తిరువడికళై అనుభవిత్తు హృష్టమామ్బుడి శెయ్తరుళవేణుమెన్గితార్, కీర్తీశ్లోకత్తిల్ ప్రథమ పదత్తాలే ప్రణవార్థముమ్, “వాగ్గుణకిర్తనేసా” ఎస్తత్తాలే వాత్సల్యాదిగుణకిర్తనత్తిలే యెస్తపోతే అగ్గుణజ్ఞో ఉపాయగుణజ్ఞాకైయాలే మధ్యమపదార్థముమ్, తృతీయపదత్తాలే చరమపదార్థముమ్, చతుర్థ పదత్తాలే ప్రథమచరమపదస్థానాన్విత సమశ్చబ్ధార్థముమ్ శొల్లుప్పట్టితే.

వ్యాః-(అష్టాక్షరేత్యాది) (అష్టాక్షరాఖ్య) (౧) “ఏతద్వై నారాయణస్యాష్టాక్షరంపదమ్” ఎనుమ్, (౨) “ఎట్టెయ్తుమోతు

వార్” ఎన్టుమ్, (౧) “గతిగప్తాక్షరోన్మాణామ్” ఎన్టుమ్, (౨) “మస్త్రీ
మప్తాక్షరవిద్యాత్” ఎన్టుమిత్వాది ప్రమాణజ్ఞాళితే అప్తాక్షరమెన్టు
ప్రసిద్ధమానవెన్నుతల్. అప్తాక్షరమెన్టుతిరునామముడై యవెన్నుతల్.

(మనురాజు) (౩) “తమీశ్వరాణాం పరమంమహేశ్వరమ్”
(౪) “రాజాధిరాజస్సర్వేషామ్” ఎన్టుమ్, (౫) “వానోరితై” ఎన్టుమ్,
(౬) “అమరొకళతిపతి” ఎన్టుమ్, (౭) “దేవదేవేశ” ఎన్టుమిత్వా
దియిల్ శోల్లుకిఱపడియే వాచ్యనానవీశ్వరన్ స్వాపేక్షయానియా
మకాస్తరశూన్యనాయ్ తాన్ సర్వనియన్తావాయిరుక్కుమాపోలే
యాయ్త్తు వాచకమానతిరువప్తాక్షరముమ్, (౮) “మన్త్రాణాంపరమో
మస్త్రీః” (౯) “సమన్త్రోప్తాక్షరాత్పరః” ఎన్గిఱపడియే భగవన్మస్త్రీ
జ్ఞలిల్ స్వాపేక్షయా అతిశయితమన్త్రాస్తరహితమాయ్ తాన్ప్ర
ధానమానపడియుమ్; ఈశ్వరనై యైభ్రన్ధవక్ కళుక్కురక్షకత్వముణ్ణా
మ్పొతాయ్త్తు మన్త్రాస్తరజ్ఞకుమ్ మస్త్రీత్వముళుత్తుమ్; ఆక ఇప్పడి
భగవన్మస్త్రీజ్ఞలిల్ ప్రధానమాన తిరుమస్త్రీత్తినుడైయ; అవనుడైయ
ప్రాధాన్యమ్ గుణపౌష్కల్యాదినిబన్ధనమ్; ఇతినుడైయప్రాధాన్యమ్ -
అర్థపౌష్కల్యాదినిబన్ధనమ్.

(పదత్రయ) ప్రణవనమోనారాయణాయవెన్గిఱ పదత్రయ
త్తినుడైయ (అర్థ) అనన్యార్థ శేషత్వానన్యశరణత్వానన్యభోగ్య
త్వజ్ఞాకేఱవర్థజ్ఞలిలే, (నిస్సామ్) అవిచాల్యమానవిరుప్పై; అర్థశీతియిల్
అవిచాల్యత్వమానతు - విరోధ్యుడయానహిష్ణుత్వమ్. అతావతు -
అనన్యార్థ శేషత్వవిరోధయాన ఆన్య శేషత్వత్తినుడైయవుమ్, అనన్య

(౧) నార-అప్తా-	(౨)	(౩) శ్వేతాశ్వతరే
(౪)	(౫) తి-వాయ్-౧-౫-౧	(౬) తి-వాయ్-౧-౧-౧
(౭) -విపు-౫-౩-౨౦	(౮) నార-అప్తాక్షర	(౯) నారసింహపు

శరణత్వవిరోధియాన ఉపాయాన్తర సమ్మన్ధ త్తినుడై యవుమ్, అనన్య భోగ్యత్వవిరోధియాన ఉపేయాన్తరజ్ఞభుడై యవుమ్ ఉదయత్తై పెన్ఱ తాతోట్టికై; స్వరూపాపాయ పురుషార్థజ్ఞభిల్ న్నార్థతాబుద్ధితవిర్కై యాకవుమామ్. ఇతితే. నమశ్శబ్దత్తాలే పూర్వోత్తరపదజ్ఞభోడే కాకా ట్టిన్యాయత్తాలే అన్యయిత్తు క్కట్టిపుణిటతు.

(అన్యమ) (౧) “ఉణ్ణియేవుడై యే ఉకన్దోడుమ్” ఎన్ఱిటపడియే అన్న వస్త్రాదివిషయాన్దనలోలనాన వడియేనుక్కెన్ను తల్. అతిల్ ఆశాలేశమిల్లాత వడియేనుక్కెన్ను తల్. మేల్ “వితర” ఎన్ఱ తుక్క నుగుణమాక “మహ్యమ్” ఎన్న వేణ్ణియిరుక్క, మమవెన్ఱిటతు-సమ్మన్ధ సామాన్యాభిప్రాయత్తాలే; అన్ఱి క్కే (అన్యమ) అతిలాశై యుడై యనడియేనుక్కెన్ను తల్.

(వితర) ప్రసాది త్తరుళవేణుమెన్ఱితార్; దేవరీర్ తరప్పార్ క్కిల్, అత్తై ఇపావీ తే తర వేణుమెన్ను, దేశవి శేష త్తిలేయాకిట తెన్ను (అత) ఇరుళో తరుమాణాలమాన విద్దేశ త్తిలే యాక వేణుమెన్ఱితార్. దేవరీర్ సమ్మన్ధికళుక్కు ఇతువన్ఱో అసాధారణలక్షణమ్. ఆకిల్ తరుక తోమ్ పాటు త్తిరుమెన్ను (అద్య) అప్పేత్తైయుడై య విక్కాల త్తిలే యాక వేణుమెన్ఱితార్. *నిన్ఱ నానిల్లా న్జ్జితే.

అన్ఱి క్కే, ఉమక్కిప్పడి స్వరూపానురూపజ్ఞళాన వర్ణజ్ఞభిలాశై యిల్లామైక్కడియెన్నెన్ను (అత్రాద్య) ఇరుళో తరుమాణాలమానవిద్దేశ ముమ్, సదనుష్ఠానవిరోధియాన విక్కాలముమెన్ఱితార్. కాలమ్కలి యితే; దేశకాలపాత్రజ్ఞకైప్పారామల్ దేవరీర్ ఇన్దసమ్మన్ధమేహేతు వాకచ్చైయ్ తరుళవేణుమెన్ఱితార్. * అధికారమిల్లాతార్ క్కన్ఱో ఎతి

రాశ! సిద్ధరజ్ఞ వేణువతు. (౧) “అశై యుడై యోర్ క్కెల్లామారియర్ కాళీ కూఱుమ్” ఎఱ్ఱుల తల్లెయిల్ నిన్దె వఱిన్దితే ఇవరరుళిచ్చెయిరతు.

ఇప్పుడి అనధికారియాయరున్దువెత్తు సమ్మై నిర్బుధిక్కిఱతెన్నె న్ను. (యత్స్థి) సమ్మకుత్తై యారాయుమ్బుడియన్తో దేవరీర్ పూర్తి. దేవరీరుక్కుళ్ళ శమదమాద్యాత్మగుణజ్ఞళ్ దేవరీర్ సమ్బుధిక్కుళు క్కుమ్ పోరుమ్బుడియితే దేవరీర్ మతిప్ప; ఆకిల్ ఉనుక్కెన్నెన్న. (నాథ) దేవరీర్ ఇత్తలైక్కు స్వామియన్తో సమ్మకార్యమ్ శెయ్యామై క్కెన్దితార్. యాచిత్తుమ్ పిఱర్ కార్యమ్ శెయ్యుమవర్ కుప్రార్థనై మిక్తై యన్తో వెన్దితార్.

స్వామియానమైయై సీర్ ఎన్దొణ్ణఱిన్దిరెన్న. (శిష్టాగ్రగణ్యజన సేవ్య) ప్రమాణజ్ఞళిల్ ప్రధానమాన శిష్టాచారజ్ఞొణ్ణఱిన్దేన్దితార్. * ధర్మజ్ఞసమయః ప్రమాణమితి. వేదప్రమాణ్యవాదికళిలే ముత లెణ్ణత్తక్కవర్కళాన తూరత్తాన్దొన్ ముతలియాణ్డాన్ ముతలాన శిష్టజనజ్ఞళాలే సేవిక్కత్తకుతియానవరేయెన్దు సమ్బాధిక్కితార్. ఇవర్కళాశ్రయిక్కుమ్బొతు ప్రాప్తవిషయచూక వేణు మెన్దఱిన్దేన్దు కరుత్తు.

అన్దిక్కి, శిష్టాగ్రగణ్యరుడై యసమ్బుధిజనజ్ఞళాలే సేవిక్కత్త కున్దవరేయెచ్చుమామ్; అప్పోతు అనర్కళ్ తద్దామైప్పల్ శ్రీసనర్ కళుక్కు ప్రాప్తవిషయమెన్దు ఉపదేశిత్తుక్కాట్ట అవర్కళుమ్ కణ్డా శ్రయిక్కైయాలే దేవరీర్ స్వామియానమైయై యఱిన్దేన్దుకరుత్తు; ఆకిల్ తరుకిఱోమెన్దు ఇనర్ ప్రార్థిత్త పడియే ప్రధమపర్వత్తైవెళిచ్చెటి ప్పిక్క, అడియేనుక్కిన్వళవాల్ పోరాతు; ఇతినుడై య ఎత్తెనిలమాన దేవరీర్ తిరువడికళై అనుభవిత్తు అడియేచుడై య బుద్ధియానతు హ ప్రమాక వేణుమెన్దితార్.

ఆచార్యకై జ్ఞర్యమ్ భగవత్కై జ్ఞర్యత్తినుడై య చరమా వధియానమై ఎజ్జనేయెన్నిఠా; ప్రాప్యత్తిల్ ప్రథమపర్వమ్ ఆచార్యకై జ్ఞర్యమెన్ఱుతోడగ్గి-చరమపర్వమ్ భాగవతకై జ్ఞర్యమెన్ఱు అరుళిచ్చె యేతు, అతుక్కర్థమ్ ఆచార్యనుకప్పుక్కాకప్పణ్ణమ్ భగవత్కై జ్ఞర్యమ్ ఆచార్యకై జ్ఞర్యమెన్ఱుతుడగ్గి, భాగవతకథ కుక్కప్పాకప్పణ్ణమ్ ఆచార్యకై జ్ఞర్యమ్ భాగవతకై జ్ఞర్యమెన్ఱు ఆచార్యకై జ్ఞర్యత్తై చరమపర్వమాక నరుళిచ్చెయ్ తారితే పిల్లైలోకాచార్యర్.

ఆచార్యన్ తిరునున్రత్తై ఉపదేశిత్తు అతుక్కర్థమాక భగవ త్తాదర్థత్తై యుపదేశిక్క, భగవానుమ్ (౧) “మద్భక్తజనవాత్సల్యమ్” ఎన్ఱుతోడగ్గి, “నచపూజ్యోయథాహ్యహమ్” “తదుచ్చిష్టంసుపా వనమ్” ఎన్ఱు భాగవతతాదర్థత్తై యుపదేశిక్కయాలే, అవర్కళుమ్ ఆచార్య సమ్బంధత్తైయిట్టు ఇవనై యగ్గీకరిత్తు, పతివ్రతైకళి పతివ్ర తైక్కు పాతివ్రత్యత్తై ఉపదేశిక్కుమాపోలే (౨) “గురుశేవపరంబ్ర హ్మ” ఇత్యాదికళాలే ఆచార్యతాదర్థత్తై ఉపదేశిక్కయాలే ప్రా ప్యత్తిల్ చరమపర్వమ్ ఆచార్యకై జ్ఞర్యమెన్ఱు.

ఇతైయితే (౩) “తిరువెట్టెయ్ తున్కన్ద్రు నానున్ద్రు మున్ను డియార్క్కడిమై” ఎన్ఱు తిరునున్ద్రయాన్ద్రారరుళిచ్చెయ్తతు. భగవ త్కై జ్ఞర్యత్తిల్ ఆచార్యనుకప్పణ్ణు. భాగవతకై జ్ఞర్యత్తిల్ ఆచార్యభగవత్ప్రీతియున్ఱు; ఆచార్యకై జ్ఞర్యత్తిల్ ఆచార్యభగవద్భాగ వతర్కళుడైయ ఉకప్పణ్ణు ఆకైయాల ఆచార్యకై జ్ఞర్యమ్ తదీయ కై జ్ఞర్యగర్భమాయిరుక్కుమ్. ఆకైయాల ఆచార్యకై జ్ఞర్యమ్ తిరువష్టాత్తుర్తుక్కు ప్రధానప్రమేయమాకక్కడవతు

(౧) భగవచ్చాస్త్రే (౨) అద్వయతారకోపనిషత్ (౩) తి-మొ-౨-౧౦-౩

అన్తి క్కే, శిష్టేత్యాదిక్కు ఇప్పడి సమ్మన్ధమాత్రజ్ఞానామ్ ఆరుక్కు అధికారముణ్ణాక్కి ఉతవిసోమెన్న ; (శిష్టేత్యాది) శాస్త్ర విశ్వాసశాలికళాన జనజ్ఞభుణ్ణ-యాదవప్రకాశ యజ్ఞమూర్త్యాదికళ; అవర్కళాలే సేవ్యరానవరేయెన్నమామ్. అవర్కళై అధికారికళా క్కియన్మో దేవరీమన్త్రార్థతైయుతవి యరుళిన్దు.

అన్తి క్కే “శిష్టేగ్రగణ్య జనసేవ్య” ఎన్దు ఇరణ్ణుమ్ సమ్మోధ సమాకవుమామ్. అపోతు, (౧) “సన్దేయాల్ మిక్కు-నాన్ద తెయాళర్ కళ” ఎన్దుమ్, (౨) “ఆన్మశంస్యంపరోధర్మః” ఎన్దుమ్ శోల్లుకిఱపడి యే సకలశాస్త్రతాత్పర్యమాన వాన్మశంస్యప్రధానరిల్ ముతలెణ్ణత్త క్కవరాకైయాలే ఇన్నా రెన్నా తే సర్వజనజ్ఞభాలుమ్ సేవిక్కుత్తకుతి యానవరేయెన్దు పారుల్.

ఇవరుక్కు ఆన్మశంస్యప్రధానరిల్ అగ్రగణ్యత్వమావతు - మున్ముళ్ళముతలికళో ఖ్యాతిలాభపూజానిరపేక్షరాయ్ ఆన్మశంస్యప్ర ధానరాయ్ పరానర్థమ్ పొఱుక్కుమాట్టాతే ఆస్తిక్యాదిపరీక్షైపణ్ణి హితమరుళిచ్చెయ్ వర్కళాకిల్, ఇనర్ అజ్జనన్తి క్కే పరానర్థమెనన్ ద్రాశాః ఆస్తిక్యాదరపరీక్షైపణ్ణామల్ హితమరుళిచ్చెయ్ తుపోరుకై. అగ్నోనై మాసోపవాసగ్గోణ్ణతు నమ్మినియమనత్తుక్కాక.

అన్తి క్కే, శిష్టేగ్రగణ్యజనసేవ్య యెగ్గిఱతు - పదాబ్జవిశేషణ మాకవుమామ్; అపోతు, (౩) “రామానుజస్య చరణాశరణంప్రపద్యే” (౪) “రామానుజపదామ్బోజ సమాశ్రయణశాలినః” (౫) “ఇరామా నుశస్తన్నిజైయడియే - ఉతిప్పనపుత్తమర్ శిన్దెయ్యుల్” ఎగ్గిఱపడియే ఆత్మాన్ముతలాన శిష్టజనజ్ఞభాలే సేవిక్కుత్తకుతియాన పదాబ్జగ్గళై

(౧) కణ్ణి-౪

(౨) రా-ను-౩౮-౪౧

(౩) ఆత్మాన్ముక్త

(౪) ఎమ్పార్ముక్త

(౫) ఇరా-ను-౪౯-

నిజతు. ఇత్తా తామ్ అయోగ్యరెన్దుకరు తైన్దితు. (భవత్పదాజ్ఞే) పరమప్రాప్యరాన దేవరీరుడై యపరమభోగ్యజ్ఞాన తిరువడిత్తామరై కళై. “అనుభూయహృష్టాస్తు” ఎన్న వేడ్డియిరుక్క, ముతలిశ్“హృష్టాస్తు” ఎన్దతు తిరువడికళుడై య భోగ్యతాతిశయమ్ అనుభవోన్ముఖమా కుమ్దళై యిలుమ్ అనుభవజనితానన్దతై యుణ్ణాక్కవన్ద్రైన్దు మభి ప్రాయత్తాలే. (నిత్యమ్) అనుభావ్యవస్తు ప్రాపాతి అనుభవముమ్ రసి త్తి రుక్కైయాలే ఇతునిత్యమాక వేణుమెన్దితార్.

అన్తిక్కే (హృష్టానుభూయాస్తు) తిరువడికళుడై య భోగ్యతాతిశయతైక్కణ్ణు అలభ్యజ్ఞాన ఇత్తిరువడికళా నమక్కనుభావ్యజ్ఞానాకక్కడన తెన్దు హృష్టమాననుభవిత్తు తాన్ సత్తై పెఱక్కడన తెన్దితార్ రాక ప్రమామ్; మున్ను అనన్నే వచితే అన్తిక్కే (అనుభూయాస్తు, హృష్టాస్తు) అనుభవిత్తుత్తానుశతాన మాత్రమన్తిక్కే స్వధర్మమాన ఆనన్దరూపతైయుమ్ అడై న్దతాక వేణుమెన్దితార్. (నిత్యమనుభూయ హృష్టాస్తు) ఇవ్వనుభవమ్ భోగ్యమాయిరుక్కైయాలే కాలతత్వ ముళ్ళళనై యునునుభవిత్తు అనుభవజనితమాన హర్షమ్ పుఱ మ్మెళి న్దుకాట్టుమ్మడియాక వేణుమెన్దితార్. ఏన్ తా నెన్నిల్,

(మమాస్యబుద్ధిః) నిరూపకమ్ మున్నాక నిరూప్యసిద్ధియాకై యాలే నిరూపకమాన అనుభవ తైమున్నే శొల్లి, అన న్దరమ్ నిరూప్యమాన తన్వైయనుసద్ధిక్కితార్. (మమాస్య) దేవరీరుడై య తిరువడికళై అనుభవిత్తు అత్తాలే లభనత్తాక నామ్మసియాన వడియేన్ ఇప్పడి స్వరూపనాశకజ్ఞాన విషయజ్ఞళిలే చపలనావతేయెన్దితార్. ఇప్పడి విషయచపలనాన వడియేరుడై య వెన్నుతల్ ఇవ్వళవాన మనస్స్వభావముడై య వడియేరుడై య వెన్నుతల్, (బుద్ధిః) జ్ఞానమాతల్ మనస్సాతల్

(మహాస్యబుద్ధిః) జ్ఞానమాకిల్ దేవరీరైయొత్తియ మన్త్రో
స్త్రిపుకాతు. అతువిషయా నరత్తిల్ పుకురుకైక్కడి అడియేనుడై
యసమ్మన్దమాన్తు; ఇప్పడి యిరున్దళ్ళ అడియేనుడై యబుద్ధియెన్న
పుమామ్. అన్తిక్కే (మహాస్యబుద్ధిః) దేవరీరాల్లెకొడుక్కప్పట్ట
అష్టాక్షరాఖ్యమనురాజపదత్రయార్థ నిష్ఠైయైయుడై యనాయ్, అతు
క్కిట్టుప్పిటన్ద అడియేనుడై యబుద్ధి యాన తెన్నపుమామ్; ఇత్తాల్ ప్రథ
మపర్వమ్ అతిపిలక్షణమా యిరున్ద తేయాకిలుమ్ అతిల్ చరమపర్వ
నిష్ఠనుడై య బుద్ధియానతు పుకా తెన్దిటతు. శిష్టేత్యాది-పదాబ్జవిశే
షణమానపోతు “నాధ” ఎన్ద నన న్దరమ్, ఆకిల్ శెయ్ కిటో మిత్త్యాది
సజ్జతి కణ్డణాశ్వుతు. (౧)

పిళ్ళైలోకమ్ జీయర్ వ్యాఖ్యానమ్.

అవ.-“ఎమ్మెరుమానే శేషియుమ్ ఉపాయమున్ ఉపేయ
ముమెన్దు శాస్త్రజ్ఞో శొల్లానిక్క, నీర్ నమైయుమ్ నమ్మడైయా
రై యుమ్ శేషికళు ముపాయభూతరుమాకచ్చొల్లానిన్ది; అతెన్దొణ్ణ
నీర్ శొల్లానిటతు”ఎన్దు ఎమ్మెరుమానార్ క్కు నిన్దేవాశ, నకలశాస్త్ర
సారమానతిరుమన్ద్రమ్ ఇతుక్కు మూలప్రమాణన్; అతిల్ ప్రతి
పాదిక్కిట అర్థత్తుక్కు అనురూపమాన నిష్ఠైయైయుమ్ తత్ఫలమాన
దేవర్ తిరువడికళిలనుభవత్తైయుమ్ తన్దరుళ వేణుమెన్దు అపేక్షిక్కిటార్.

వ్యా;- (అష్టాక్షరేత్యాది) (౧) “ఓమిత్యేకాక్షరమ్ । నమఇతి
ద్వే అక్షరే ! నారాయణాయేతి పఞ్చాక్షరాణి । ఇత్యష్టాక్షరం ఛన్ద
సాగాయత్రీచేతి” ఎన్దు తిరుమన్ద్రమ్ ఎట్టత్తిరువత్తురమాయ్ మూన్దు

పదమాయరుక్కు మెన్నుమిడమ్ శ్రుతిసిద్ధమితే. మనుశబ్దమ్ - మన్తవాచి. మనురాజమెన్దతు - మన్తరాజమెన్దపడి. తిరుమన్త్ర త్తుక్కు రాజావాకైయావతు - వేదజ్ఞభుమ్ ఋషికభుమ్ వైదికపురుషర్కభుమ్ ఏకకణ్ఠమాక పరిగ్రహిక్కైయాలుమ్, అర్థపూర్తియాలుమ్, తానే స్వతన్త్రమామ్కొణ్ణు సకలఫలజ్ఞళైయుమ్ కొడుక్కు వత్తొకైయాలుమ్, ఉపాయాన్తరిసహకారియాకైయాలుమ్, తన్నైయొభేన్దవ్యాపకావ్యాపక సకల భగవన్మన్త్రజ్ఞళిలుమ్ ఉత్కృష్టమాయరుక్కై.

పదత్రయజ్ఞళి అర్థమావతు - ఆత్మావినుడైయ అనన్యార్హ శేషత్వమ్, అనన్యశరణత్వమ్, అనన్యభాగ్యత్వమ్, ఇవైకభుమ్, తత్ప్రతియోగియాన సర్వేశ్వరనుడైయ శేషిత్వశరణ్యత్వప్రాప్యత్వజ్ఞభుమ్ అనన్యార్హ శేషత్వాద్యాకారత్రయముమ్ తద్విషయత్తిత్తోలే తదీయవిషయత్తిలు ముణ్ణాయితేయరుప్పతు; ఆకైయితే తిరుమన్త్రమ్కత్త తిరుమన్దేయాన్ద్రారుమ్(౧) “నిఱ తిరువెట్టెయ్తుమ్ కత్తొనునా - ఉత్తొతు మున్నడియార్క్కడిమై” ఎన్దు అరుళిచ్చెయ్తతు. ఇప్పడి సామాన్యేన తదీయర్క్కెల్లామ్ తత్సన్బంధముల మాక శేషిత్వాదికభుణ్ణాకైయాలే, తదీయవిషయమామ్ నిష్కేతుక మాక అడియిలే తన్నైయగ్గీకరిత్తరుళి ఇవ్వపస్థాపన్న నాక్కిన స్వాచార్యవిషయత్తిలుమ్ శేషిత్వాదికశనుసద్ధిక్కు కుక్కుత్తైయై;

ఆకైయాల్, పదత్రయత్తిలుమ్ శొల్లుకిసన్ధజ్ఞళి చరమపర్వ పర్వన్తమాననిష్టేయై, ఇతి లపేత్తైయైయైయ వడియేనుక్కు, ఇవ్వర్థత్తిల్ రుచియైయైయైక్కిడైయాత వివిభూతియిలే యిప్పోతే

తద్దరుళ వేణుమ్. పెరువిడాయ్ పుట్టు “తణ్ణీర్ తణ్ణీర్” ఎన్దు తుడిక్కిఱ వనుక్కు ఇవ్విడ త్తిలే ఇప్పోతే విడాయ్ తీర్క్క వేణుమితే. “నీర్ నమ్మై యపేక్షీ త్తార్ ఇప్పడి ఉమ్ముడై య వపేక్షీ తమ్ శెయ్య వేణుమ్ హేతువో?” ఎన్ను; శొల్లుకిఱతు (నాథ) ఎన్దు; ఇత్తలైయిల్ శొల్లు లావతొరు హేతువిల్లై. ఇవ్వాత్తావుక్కు వకు త్త శేషియాన దేవర్ “ఇతునమ్ముడై యతన్మో” ఎన్దు ఇస్సమ్బన్దమే హేతువాక చెయ్ తరుళ వేణుమెన్దై.

(శిష్టేత్యాది) శిష్టరాకిఞ్జార్ - జ్ఞానానుష్ఠాన పూర్ణరాయ్ కణ్ణివల్ వల్లై ప్రాప్యరుచియైయుడై యనర్కళ, అవర్ కళుక్కు అగ్ర గణ్యరాకిఞ్జార్ - కూర్ త్తాత్వాప్తో వార్; ఇప్పడి యిరున్దుళ్ళనర్ కళాలే నిరన్తరమనుభవిక్కుప్పడా నిఱ్ఱుతాయరుక్కిఱ, వకు త్త శేషి యానదేవరుడై య పరమభోగ్యమాన తిరువడికలై, ఇన్ద్రప్రాప్యమ్ పెఱావిడిల్ ధరియాతపడియాన విన్దవెన్నుడై య బుద్ధియానతు, యథామనోరథ మనుభవిత్తుక్కులిప్పతాక. (౧) “ఉనతడిప్పోతిలొణ్ శీరామ్ తెలితేనుణ్ణమర్న్దిడవేణి నిఱ్ఱాచాలతువే - పోన్ద తెన్నెఞ్జాన్నుమ్ పోవణ్ణు” ఎన్దు వర్తతై ప్రార్థితపడి.

(౫)

సంస్కృతవ్యాఖ్యానమ్.

అవ ;—ఏతత్ప్రభృతినర్వంపూర్వశ్లోకస్యవివరణమ్; “శ్రీమన్యతీన్ద్రితవదివ్యపవాజ్జనేవామ్” ఇతితున్ద్రాత్థార్థోపసంహారః; “విజ్ఞాపనమ్” ఇతిశ్లోకన్తు ఉపక్రమోపసంహారమధ్యైరుపపాదితస్యార్థస్య హేతుక్తిపూర్వకందృఢీకరణమితిబోధ్యమ్.

వ్యా ;—(అష్టాక్షరేత్యాది) (నాథ)అస్మత్సాన్నిధిన్, (య
తీన్ద్ర) (అత్ర) అజ్ఞానాన్ధకారావహేనంసారమణ్ణతే. (అద్య) కలిసా
మ్రాజ్యకాలే, (మమ) ప్రథమపర్వనిష్ఠావితరణస్యాప్యనర్త స్యమే.
(అష్టాక్షరాఖ్యస్య) అష్టాక్షరఇతిప్రథితస్య, “నమన్తోష్టాక్షరాత్పరః”
“గతిరష్టాక్షరోన్మాణామ్” “బీజమష్టాక్షరస్యస్యాత్” ఇత్యాదిమతత్ప్ర
సిద్ధిరభిప్రేతా, అష్టాక్షరాభ్యేతినిర్దేశశ్చ స్వాపేక్షితతదీయ శేషత్వ
ప్రతిపాదకానాముకారనమఃపదనారాయణపదానాం సద్భావాభిప్ర
యేణకృతః.

(మనురాజస్య) మన్త్రపరస్య మూలమన్త్రస్య; తస్యై
వహి—“గృహ్స్థీయాన్మన్త్రరాజానమ్” ఇతిమన్త్రరాజత్వంప్రసిద్ధమ్.
(పదత్రయస్య) ప్రణవనమశ్శబ్దనారాయణపదాత్మకవిశిష్టార్థపరత్వోప
యిక్తతీర్తనశ్శక్త్యాయుక్తపదసజ్ఞాతరూపస్య. (అర్థానామ్) తదీయపర్య
ంతానన్యార్థ శేషత్వానన్యశరణత్వానన్యభోగత్వరూపాణామభిధేయా
నామ్. (నిష్ఠామ్) నిష్పత్తిమ్, త్వయి పర్యవసానమన్తంవా. “నిష్ఠా
నిష్పత్తినాశాంతాః” ఇతికోశః. పదత్రయాగ్ధేషుపూర్వోక్తేషునితరాం
స్థితింనైయత్యంనా, (వితర) దేహి, నాథత్వాద్వితరణంయుక్తమితి
భావః, వితరణస్యచాత్రక్తర్తృపర్యవసన్నస్వత్వకత్వాత్ చతుర్థీనిర్దే
శవిరహః, శేషగతాతిశయోహి శేషిణ ఏవేతిభావః; నిష్ఠావితరణఫల
మాహ (శిష్టేత్యాదినా)

శిష్టాః—తత్త్వహితపురుషార్థేషుభ్రమరహితాః, తేషామగ్ర
గణ్యాః - తత్త్వహితపురుషార్థయాభాత్త్వం తదీయపర్యంతం త్వద్వి
శ్రాంతమితిప్రమావంతః కూరనాధాదయః, తేచతేజనాః-సమీచీనో
† త్వత్త్వమన్తః, తేషాంసేవ్యే-పరిచరణీయే, భవతః - చరమశేషి

ణస్తవ, పదాబ్జే-పద్మసదృశౌచరణౌ, నిత్యమనుభూయ, (అన్యమమ) ప్రథమపర్వణోష్యయోగ్యస్యమే, బుద్ధిః (హృష్టాస్తు) అనుభవఫలకై జ్ఞుర్యలాభజనిత హర్షప్రకర్షవతీభవత్వితిప్రార్థనా; అత్ర శ్లోకే పూర్వోత్తరాభ్యాం మూలమన్త్రీపదత్రయం యతీంద్రీపర్యవసన్నతాత్పర్యోమిత్యుక్తంభవతి. మన్త్రీరాజత్వం సృసింహానుష్టుభే “తేభ్యవీతంమన్త్రీరాజంనారసింహానుష్టుభంప్రాయచ్చత్” ఇత్యాదిషు ప్రసిద్ధమితిద్వైతవర్తనాయ అష్టాక్షరాభ్యేత్యపివదన్తి (గి)

అల్పాపి మే న భవదీయపదాబ్జభక్తిః

శబ్దాదిభోగరుచి రన్వహ మేధతేహః ।

మత్పాపమేవ హి నిదాన మముష్య నాన్యత్

తద్వారయాన్యైర్య యతిరాజ దయైకసిన్ధో ॥ (౬)

(పదవురై)

యతిరాజ-వారీర్ యతికట్కితై ననే! భవదీయపదాబ్జభక్తిః-
దేవరీర్ తిరునడితామరై కళిల్ భక్తియానతు, అల్పాపి - అత్యల్పమున్, మే-ఇతరవిషయ చపలనానవెనక్కు, న-ఇల్లె, శబ్దాదిభోగరుచిః-దేవరీరనుభవవిరోధియాన శబ్దాదివిషయానుభవ శ్రద్ధైయానతు, అన్వహమ్-నాఁజొను, ఏధశే-వర్ధిష్ణువాయ్ చ్చెల్లానిష్టతు, హః-కష్టమ్; అముష్య-ఇన్ద్రవిరణ్డుక్కుమ్, నిదానమ్ - కారణమానతు, మత్పాపమేవహి - పాపియానవెన్నుడైయ దుష్కర్మమితే, అన్యత్-వేతొన్టు, న-కారణమాకమాట్టాతు, ఆర్య - ఎన్పాప తైప్పొక్కుముపాయమతీచైక్కుత్తక్క జ్ఞానాదిపూర్ణరే, దయైకసిన్ధో-రక్షణోపయోగియాన దయాగుణ మొన్టుక్కుమ్ కడల్ పోన్టవరే! తత్ - అన్ద వెన్నుడైయపాపతై, వారయ-పోక్కియరుళవేణుమ్. (౭)

మహాచార్య వ్యాఖ్యానమ్.

అవ ;—కీర్తీ శరణమెస్తు ప్రస్తుతమాన పుసాయకృత్యమ్
 ఇష్టప్రాపణముమ్ అనిష్టనివారణముమాకై యాలే, అతిల్ ప్రాపణీయ
 మానవిష్టతై మూన్తుశ్లోకజ్గళాలే విణ్ణప్పమ్ శెయ్తు, మేల్ శ్లోకన ప్ర
 కజ్గళాలే నిన ర్తనీయమాన అనిష్టతైవిణ్ణప్పమ్ శెయ్యానిన్తుకొణ్ణుతమ్మ
 డైయ వాకిళ్ళన్యతైయుమ్ దోషభూయ స్త్వతైయుమ్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్
 కితార్. అతిల్ ప్రథమత్తిల్ నీర్ తిరుమన్న్రత్తిన్మడైయ పదత్రయార్థ
 నిష్టెయైప్రార్థియానిష్టర్, ఉమక్కు ఇతిల్ ప్రేమముమ్ తదితరజ్గళిల్
 అరుచియుముణ్ణోవెన్న ; అడియేనుక్కు ఇవైయిరణ్ణమిలై. ఇవల్ మై
 యమ్ దేవరీరేయుణ్ణాక్కిత్తర వేణుమెన్గితార్. అన్తి క్కే “అన్తాక్షరా
 ఖ్యమనురాజపదత్రయార్థనిష్టాంమమాత్రవితరాద్య” ఎన్తవాతే ఉమ
 క్కితిలైయోవెన్న ; ఇలైయెన్గితారాకవుమామ్

వ్యా;—(అల్పాపీత్యాది) ప్రాప్తియైయుమ్ భోగ్యతైయైయుమ్
 విచారిత్రాల్ పరిపూర్ణమాకప్రేమమ్ శెయ్యవేణుమ్ విషయత్తిల్ అడి
 యేనుక్కల్పాంశముమ్ ప్రేమమిన్తిక్కేయొట్టివతేయెన్తు ఇన్నాతాకి
 తార్. (అల్పాపి) అప్రాప్తవిషయజ్గళిల్ పరిపూర్ణనానప్రేమతైచ్చె
 య్యమడియేనుక్కు ప్రాప్తవిషయత్తిల్ ప్రేమమ్ అల్పాంశముమిన్తి
 క్కేయొట్టివతేయెన్గితార్. (మే) అప్రాప్తనాయరున్దువైత్తు శెయ్యామై
 యొట్టిదేనో? ప్రాప్తనాయరున్దుకాణుమ్ శెయ్యామలొట్టిన్దెన్గితార్.
 (౧) *దాసభూతాస్స స్వతస్స్వీకృతే. (మే) దేవరీర్ తిరునడికళిల్ నిర
 వధికమాన ప్రేమమ్ శెయ్యక్కు ఉవవంశ త్తిలే పిలన్దువడియేనుక్కెన్ను
 మామ్.

(భవదీయ) అడియేనుడై య ఉజ్జీవన త్రిల్ కృషిపణ్ణుకిఱ దేవ రీర్ సమ్మన్ధిక శాన వెన్ను తల్. ప్రాప్తరాన దేవరీర్ సమ్మన్ధిక శాన వెన్ను తల్. ఉపకారకర నైస్తు ఆటియిరుక్కలామో? అప్రాప్తరైన్దాటియిరు క్కలామోవెన్దితార్. (పదాబ్జభక్తిః) స్వరూపానురూపమాన తిరు వడిత్తామరై కళిల్ భక్తియానతు. (పదాబ్జ) భోగ్యతైయిలైయెన్దాటియి రుక్కలామోవెన్దితార్. (నాస్తి) ఇత్తాల్ భక్తియిల్ స్వల్పాంశము మిలైయెన్దు భక్తిశబ్దవాచ్యత్తినుడై య భ్వంసప్రాగ భావజ్ఞలైచ్చొల్లు కైయప్పి కేక్, అత్యన్తాభావ తైచ్చొల్లుకిఱతు. అన్తి కేక్ (భవదీయ పదాబ్జభక్తిః) (౧) “నల్లార్ పరవుమ్” ఎన్నిఱపాట్రిల్ శొల్లుకిఱపడియే కరణత్రయత్తాలుమ్ సర్వ దేశసర్వకాలసర్వావస్థైకళిలుమ్ సమస్తవిధ తైజ్జర్యజ్ఞలై ప్రార్థిత్తుచ్చెయ్యవేణ్ణుమ్ విషయమాయ్ దేవరీర్ సమ్మన్ధిక శాన ఆధ్వాన్ ముతలానార్ తిరువడికళిల్ భక్తియానతు అడియేనుక్కల్పాంశముమిలైయెన్నుమామ్. ఆక ప్రథమపాదత్తాల్ ప్రథమపదార్థమిలైయెన్దిఱతు.

ఇవరిప్పడి సానుతాపమాక విణ్ణప్పమ్ శేయ్ తవాతే ఉనుక్కు నమ్మిడ త్రిల్ భక్తియిలైయాకిల్ ఉణ్ణాక్కిత్తరుకిఱోమ్. ఇతరవిషయ జ్ఞళిల్ అరుచితానుష్ఠోవెన్ను, అతువుమిలైయెన్దితార్ మేల్ (శబ్దాది భోగరుచిరస్వహమేధ తేహ) ఎన్దు; శబ్దాదివిషయానుభవ త్రిల్ కిడిర్ అడియేనుక్కు ప్రేమముణ్ణాకిఱతెన్దితార్. (భోగరుచిః) విషయ మ్బాలేతానుమ్ * శ్లాఘ్యమాయరుక్కై, (అన్వహమ్) అతుతన్నిల్ ఒరుకాలుణ్ణాయ్ కళికైయన్తి కేక్ దినన్దోటుముణ్ణాకానిన్ద తైన్దితార్. (ఏధ తే) అతుతన్నిలుమ్ ఒరువడిప్పట్టిరుక్కైయన్తి కేక్, స్వయమ్మృ యోజనమాక అభివృద్ధమాకానిన్ద తైన్దితార్. (అల్పాపిమేనభవదీ

యపదాబ్జభక్తి శ్చబ్దాదిభోగరుచిరన్వహమేధతే హా) విరోధివాస
నైయుమిల్లామైయాలే శబ్దాదివిషయానుభవత్తిల్ ప్రేమమానతు
అకుతోభయమాక అనుదినమభివృద్ధమాకానిన్త తేన్గితార్. (అన్వహ
మేధతే) అనఁగోరాత్రజ్గళే ఇరణ్ణైయుమ్ శొల్లామల్ అహస్సైనూత్ర
మేశొన్నతు పకల్ముప్పతుమ్ ఆశైయైవశర్త్తు ఇరాముప్పతుమ్
అనుభవిత్తాలుమ్ వెడియ వెడియ ఆశైవళరానిత్తైయాలే ; (హా)
ప్రాప్తవిషయత్తిల్ రుచి అల్పాంశముమిల్లామైయైయుమ్ అప్రాప్త
విషయత్తిల్ అనుదినమభివృద్ధమాకిటపడియైయుమ్ నిన్తైత్తు ఐయో
వెన్తు క్కేశిక్కితార్. ఇత్తాల్ చరమపదార్థమిలైయెన్గిటతు.

సీరిప్పడి క్కేశిప్పానెన్. ఇన్తైయిరణ్ణుక్కుమడియా రాయ్న్దు పరి
హరిక్కులాకాశోవెన్న, అతు ప్రసిద్ధమన్తోవెన్గితార్. (మత్పాపమే
సహినిదానముమ్మ్య) ఇన్తైయిరణ్ణుక్కుమడి అడియేన్ పణ్ణిన్తై త్తపాప
మేయన్తోవెన్గితార్. “మత్పాపమ్” ఎన్తు తామటిన్దతాకచ్చెల్లుకైయా
లే ప్రామాదిక తైన్యావర్తిక్కిటతు. ఏవకారత్తాలే (౧) “ద్విషన్తపాప
కృత్యామ్” ఎన్గిటపడియే ప్రాప్తమాన సజ్జాన్తపాపతై వ్యావర్తి
క్కిటతు. మత్పాపమెన్తు తామటిన్దతాకవుమ్ తామ్ శెయ్తతాకవుమ్
తోన్ ద్రిన్దుకైయాలే † అన్తైయిరణ్ణుమ్తల్ళి ఏవకారత్తాలే వ్యవచ్ఛేది
క్కుప్పనుకిటతు.

పాపమాకిల్ ప్రాయశ్చిత్తవినాశ్యమాయన్తో ఇరుప్పతు. సీర్
ప్రాయశ్చిత్తజ్గళై పుణ్ణిప్పొక్కిక్కుళ్ళలాకాతోవెన్ ; అడియేనుక్కు
కర్తృత్వముళ్ళతు పాపజ్గళిలేయాకైయాలే ప్రాయశ్చిత్తజ్గళిలన్వ
యిక్కు అవసరమిలైయెన్తు ప్రాయశ్చిత్తాన్వయానవకాశమాకవుమా
మ్; ఇత్తాల్ ప్రాయశ్చిత్తాన్వయానవకాశాసహమాన పాపమేకారణ

మెన్నిటను. “మత్స్యాపమ్” ఎన్నెయాలే లాకికపాపమోలే అనుభవవి
నాశ్యమాతల్, ప్రాయశ్చిత్తవినిశ్యమాతలిన్తి క్కే న్వప్రవృత్తిసా
మాన్యత్తుక్కుక్కారణమాయ్ †అనుభవవర్ధిష్టువాయిరుక్కుమ్ పాప
మెన్టు పాపవైలక్షణ్యతైన్పొల్లవుమామ్. అన్తి క్కే- (౧) “మమైవదు
ష్కృతం కిచ్చిన్మహదస్తి నసంశయః” ఎన్నిటవడియే జ్ఞాతాంశమల్లు
మాయ్ అజ్ఞాతాంశమ్ బహువాయిరుక్కుమ్ పాపమెన్నువుమామ్.

(హి) ఇవ్వర్థమ్ అడియేకశోల్ కొణ్ణటివత్తన్తి క్కే జగద్విదిత
మాయన్తో విరుప్ప తెన్గితార్. (నిదానమ్) పాపశేషత్తాల్ పిఱన్దపాప
మన్తి క్కే పాపగ్గళుక్కెల్లామ్ మూలమాన పాపమెన్గితార్ “నిదా
నన్తావిదికారణమితే. (అముష్య) ఇమ్మహానర్థత్తుక్కు ఇతోఘ్రియ
మద్రోహాన్తుకారణమామోవెన్గితార్. పాపవిజాతీయమాన ఈశ్వర
స్వాతన్త్ర్యమానాలోవెన్నిల్. (నాన్యత్) ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యమన్తిన్
తార్. పరమదయాళువాన వీశ్వరనుక్కు పరానర్థావహమాయిరు
ప్పతోరు స్వాతన్త్ర్యముణ్ణోవెన్తుకరుత్తు; ఇత్తాల్ మధ్యమపదార్థమిన్
యెన్నిటను.

ఆకిల్ నిలై నిఱ్ఱుమేయెన్న ; నివారకరిల్లామెయో నిలై నిఱ్ఱు
తెన్న ; ఆకిల్ నివారకరారెన్న (తద్వార్థియ) ప్రాయశ్చిత్తానుభవజ్ఞ
ళాత్ నశిక్కైయన్తి క్కే అనుదినవర్ధిష్టువాయ్ ప్రసిద్ధమాన అప్పప
జై దేవరీరే పోక్కియరుళవేణుమెన్గితార్. (వారయ) దేవరీర్క్క
శక్యమానతోన్తుణ్ణోవెన్తు విధిక్కుతాత్పర్యమ్; ఎన్గొణ్ణ ఇన్నిర్బన్ద
మెన్నిల్,

(ఆర్యేత్యాది) పాపతైప్పోక్కుమ్ విరకటికైక్కు దేవరీర్
సర్వజ్ఞరత్నీరో? అశుద్ధరైయుమ్ శుద్ధరాక్కవల్లశక్తియుడైయారత్నీ

రో ? ఇతు ఇష్టమాయరుక్మమవర్ణీరో ? పరదుఃఖమ్సాఱుక్మైక్కు కృమైయుడైయారల్లీరో? అడియేన్ ఎన్ పాపతైప్పొక్కియరుళ్ళామైక్కెన్గితార్. (ఆర్య) అడియేన్ పాపతైప్పొక్కుమ్ విరకటికైక్కు ప్పొరుమ్మడి సర్వజ్ఞరాసవరేయెన్గితార్. (యతిరాజ) అఱిన్దపడిశెయ్ కైక్కుత్తక్కశక్తియైయుడైయరాయ్ అత్తాలేవిశజ్ఞమవరేయెన్గితార్. ప్రకాశమ్ ఇష్టసిద్ధ్యధీనమాకైయాలే ఇతుఇష్టమాయరుక్మమవరేన్గితార్.

(దయైకసిన్ధో) జ్ఞానశక్తికళిరణ్ణమ్ కార్యకరమామ్మడి దయాగుణముడైయవరేయెన్గితార్ (దయైకసిన్ధో) రామబాణమౌలేదయై కుఱియట్టియామల్కిడప్పతు దేవరీరిడత్తిలేయెన్గితార్. (దయైకసిన్ధో) (౧) “ఆరేయటిపవర్నిన్నరుళిన్తనై” ఎగ్గిఱపడియే అపరిచ్చిన్నమానదయాగుణముడైయవరేయెన్గితార్. ఇతిత్ తృతీయపాదత్తాలే ఆకిచ్చిన్యతైచ్చొల్లుకీఱతు. (౨)

పిల్లైలోకమ్జీయర్ వ్యాఖ్యానమ్.

అవ.—“ప్రాప్యరుచియైయుడైయరాయ్ పుఱమ్మళ్ళభోగ్యజ్ఞళిల్ నళైయథ్తరూరత్తాత్త్వోపాత్ వారన్తో సమ్మైయనుభవిక్కుమవర్కళాకచ్చొన్నీర్, అవర్కళైప్పొలే ఉమక్కు అవైయిరణ్ణముణ్డో?” ఎన్న ; ఏకదేశముమ్ ప్రాప్యరుచియథ్తరూరక్కిఱపడియైయుమ్, ఇతరవిషయరుచి కొఱ్ఱునుప్పిటువళరుకీఱపడియైయుమ్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్తు, ఇవైయిరణ్ణక్కురుడియాన పాపతైప్పొక్కియరుళ్ళవేణుమెన్ఱు ప్రార్థిక్కితార్.

వ్యా.—(అల్పాపిమేనేత్యాది) (భవదీయపదాబ్జభక్తిః-అల్పాపిమేన) దేవరీర్ తిరువడిత్తామరైకళిల్ పూర్ణభక్తియిల్లాతమాత్ర

మన్త్రికే, అత్యల్పభక్తియుమ్, ఇతర విషయచపలనాన వెనక్కి-ల్లే. ఆనుకూల్యలేశమిలైయానాలుమ్ ప్రాతికూల్యనివృత్తితానుజ్ఞాకిలమై యుమితే, అతువుమిలైయెనక్కెగితార్ (శబ్దాదీత్యాది) దేవరీరతిరు వడికళి లనుభవత్తుక్కు విరోధియాన శబ్దాదివిషయానుభవశ్రద్ధై నాడోటుమ్ వర్ధిల్లునాయ్ చెల్లొన్ద్రతు, ఐయో!. ఇత్తాల్-తృతీయ పదార్థనిష్ఠావిరోధిశొల్లొన్ద్రు.

ఇవిరణ్ణుక్కుమడియేతెన్న (అముష్య-నిదానమ్ - మత్పాస మేవహి) ఎనితార్; ప్రాప్తవిషయప్రావణ్యాభావత్తుక్కుమ్ అప్రాప్త విషయప్రావణ్యత్తుక్కుమ్ కారణమ్, పాపియాన వెన్నుడైయ దుష్కర్మమితే; అపధారణత్తాలే - హేత్వన్తర తైక్కభిక్కిఱతు. హిశబ్దమ- ఇవ్వర్థత్తినుడైయ ప్రసిద్ధియొచ్చొల్లుకిఱతు. (నాన్యత్) ఈశ్వరస్వా తస్త్రిమితుక్కు హేతువన్దు; అవక్ ఉజ్జీవనత్తుక్కు కృషిపణ్ణుకిఱవ నాకైయాలే; “ఉమ్ముడైయ కర్మదోషత్తాలే వన్దతాకిత్ నమ్మాల్ శెయ్యలావతుణ్డో?” ఎన్న; ఏక్? శెయ్యలావతిల్లెయో? (తద్వార య) అత్తై అడియేనళవిత్ కిట్టాతపడి తక్కన్దరుళవేణుమ్.

నామతుక్కుశక్తరోవెన్న (ఆర్య) శెయ్యుమ్ విరకటికైక్కు తక్కువటివిల్లెయో? (యతిరాజ) అటిన్దపడి శెయ్యవల్లశక్తియిల్లెయో? జితేన్దియరాన సన్న్యాసికళుక్కు తల్లెవరాకైయాలే అభిమానా న్దర్శుతరుడైయ పాపత్తైప్పొక్కుకైక్కు శక్తియిల్ కుత్తెయిల్లె. (దయైకసింహో) అన్దజ్ఞానశక్తికల్తై రక్షణోపయోగియాకనడత్తుమ్కృపై క్కుమ్ సజ్జోచముణ్డో? (౧) “అన్యదయైకసింహో?” ఎన్దు విశేషజ్ఞర్ ఆర్థ్తాల్ పడుమ్బడియన్తో కృపాపాచుర్యమ్; ఏకశబ్దత్తాలే-గుణాన్ద రజ్జల్ తడవిప్పిడిక్కవేణుమ్బడి శొల్లుకిఱతు.. (౬)

(౧) ఆత్మార్ మక్తకమ్.

సంస్కృతవ్యాఖ్యానమ్.

అవ.-దివ్యవత్సస్సైతౌ మనస్సక్తం భవతు; పృత్యస్త
రేస్తు విముఖం కరణత్రయఞ్చేతివ్యంజతం మనసః ప్రాప్తవిషయ
ప్రావణ్యవిరహమప్రాప్తవిషయప్రావణ్యఞ్చ సహేతుకం నివర్త
యేత్యాహ.

వ్యా.- (అల్పపీత్యాది), (దయాయాః) స్వార్థనిరపేక్ష పర
దుఃఖా సహిష్ణుతాయాః, (ఏకసిన్ధో) అద్వితీయ సముద్రభూత, ఏతేన
దయాయానిర్దేతుకత్వమక్షయ్యత్వఞ్చ లభ్యతే; (ఆర్య) ఆచార్య,
అజ్ఞాతజ్ఞాపనాదిభిర్మదుజ్జీవనకారిన్!; వైదికాగ్రేసరేతివార్థః; మమ
ప్రాప్యభూతేతివార్థః, ఋహలోణ్య=దితి ఋగతావిత్యస్తాణ్య ప్రత్య
యేహ్యార్యశబ్దో నిష్పన్నః; అద్యేత్యపికేచిత్పతన్తి, తదా అద్యై
వేత్యర్థః; హాశబ్దవ్యజ్ఞేతా పరమార్థిరనే నోక్తాభవతీతి ద్రష్టవ్యమ్,

(అల్పపి) కీఞ్చదపి, భవదీయయోః-ప్రాప్తసులభభోగ్యత
మత్వత్సమ్బంధినోః, పదాబ్జయోః-పద్మవత్పావన భోగ్యయోః, స్వరూ
పాచితయోశ్చ పాదయోః, (భక్తిః) రుచిః, మే-మనునాస్తీత్యర్థః,
(శబ్దాదీనామ్) అప్రాప్తహేయ విషయాణామ్, ఆదిశబ్దేన స్మర్యా
దీనాం సజ్గ్రహః, (భోగే) తజ్జన్య సుఖసాక్షాత్కారే, (రుచిః) అభి
ప్రీతిః, (అన్వహమ్) అహన్యహని, (ఏథతే) వర్ధతే, (హా) ప్రాప్తవి
షయప్రావణ్యవిరహః-ప్రాప్తవిషయప్రావణ్యవృద్ధ్యోద్దుఃఖ్యత ఇత్య
ర్థః; భోగరసికతయా శబ్దాదిరుచిమతోమమ కథమతిశయితభోగ
వైముఖ్యమితి విస్మయోవా హాశబ్దార్థః,

(అముష్య) ప్రాప్తాప్రాప్త విషయాప్రావణ్య ప్రావణ్యద్వయ
స్య (నిదానమ్) ఆదికారణమ్, (మత్పాపమేవ) మదీయ మనాదిదురిత

మేవ; భవతీతి శేషః; ఏవకారేణ (౧) “ద్విషంతః పాపకృత్యామ్”
ఇత్యుక్తరీత్యా అన్యానుష్ఠిత మత్రాసంభవతం పాపం వ్యావర్త్యతే.
(నాన్యత్) ఈశ్వరస్యస్వాతంత్ర్యం లీలారసముభయోద్దిశంచ నాన్యని
దాన మిత్యర్థః, నిదానమితి పూర్వస్మాదనుపజ్యతే, (తత్) మత్సా
పమ్, (వారియ) నివర్తయ,

యద్వాత్వత్పదాబ్జవిషయరుచివిరహః, శబ్దాదివిషయరుచిః,
తన్నిదానం పాపఞ్చేతి పూర్వోక్త త్రితయం వారయేత్యర్థః; తదిత్య
త్ర, త్యదాదీని సర్వైర్నిత్యమితి తచ్ఛబ్దశేషే జాతావేకవచనఞ్చ;
భవదీయ పదాబ్జేత్యత్రభవదీయానాం పదాబ్జేష్విత్యర్థఇత్యపివదంతి.
“ఆద్యపుంసంపాదానుచింతనపరః” ఇతిప్రకమానుగుణ్యమితిత
దాశయః.

(౬)

వృత్త్యా పశుర్నరవపున్వహ మిదృశోపి
శ్రుత్యాది సిద్ధసిఖలాత్మగుణాశ్రయాయమ్ ;
ఇత్యాదరేణ కృతినోఽపి మిథః ప్రవక్తు
మద్యాఽపి వచ్చనపరోఽత్ర యతీన్ద్ర సర్వే॥

2॥

(పదవురై)

యతీన్ద్ర - యతిఃసతియే, అహంతు-నానోవెన్ట్రాల్, వృత్త్యా-
శాస్త్రనిరూపణై కడినిరుక్కుమ్ అకృత్యకరిణాది వ్యాపారత్వత్,
పశుః-జ్ఞానహీనమాన పశువ్రాడౌత్తిరానిష్టేన్; (శరీరతైప్పార్తా
ల్) సరవపుః - శాస్త్రవశ్యమాన మనుష్యశరీరతైయుడైయనా
యిరాన్వేన్; ఈదృశోపి-ఇప్పడిప్పట్ట దోషభూయిష్ఠనాయుక్కుచ్చె
యతేయుమ్, “అయమ్-ఇవర్. శ్రుత్యాది సిద్ధసిఖలాత్మగుణాశ్రయః
ఇతి - శ్రుతిస్సృత్యాదికళిల్ శొల్లుకిఱ శమదమాదియాన వెల్లాఆత్మ

గుణజ్ఞః క్షీరుప్పిడమావర్ ” ఎన్ఱు, కృతినోపి-జ్ఞానాధిక రెల్లారుమ్,
మిథః - ఒరువర్-క్కొరువర్, ఆదరేణ - ప్రీతియోజే, ప్రవక్తుమ్-
ఎన్నే పుకఱుమ్బడి, అత్ర-ఇన్ద్రలోక త్రిల్, అద్యాపి - ఇహోపితుమ్,
వఞ్చనపరః - పిఱరై వఞ్చిప్పతే వ్యాపారమాక వుడైయనాయ్,
వర్తే - ఇరానిష్టన్, (2)

మహాచార్య వ్యాఖ్యానమ్.

అహః. కీర్థ్ ఇవరిప్పడి నిర్బన్ధిక్కైయాలే, “ సీర్ మనుష్యర
ల్లీరో ? ఆస్తిక్యాదికలై యుక్తాక్కి కొళ్ళలాకాతోవెన్న, అడి
యేన్ శరీరమాత్రతాలే మనుష్యన్, వృత్తియాలే పశుసజాతీయ
నుమ్ పశువ్యావృత్తను మెన్దితార్ (వృత్త్యేత్యాదియాల్)

వ్యాః (వృత్త్యేత్యాది) తుశబ్దమ్ - వ్యావృత్త్యర్థమాయ్,
“ అహన్తు ” ఎన్ఱు తమ్ముడైయ వ్యావృత్తియై చ్చొల్లుకితార్ ; అతా
వతు-తమ్ముడైయ మనుష్యత్వమ్ లోక విలక్షణమెనై; అత్తై వివరిక్కి
తార్ (వృత్త్యేతి) అడియేన్ వృత్తియాలే పశువెన్న వుమాయ్
శరీరతాలే మనుష్య నెన్న వుమాయిరుప్పానొరున నెన్దితార్. పశు
త్వేనరత్వం లోక విలక్షణమితే. ఇత్రాల్ అడియేనుక్కుళ్ళతు పశు
వుక్కుపోల్ ఆహార నిద్రాభయమైథున నిమిత్తమాన ప్రవృత్తిని
వృత్తికళాభియ స్వాత్మోజ్జీవనాను రూపమాన ప్రవృత్తినివృత్తిక
ళిలైయెన్దిఱు.

ఆకిల్ ఉమక్కు వృత్తియన్తో శిక్షణీయై ; అత్తై సత్తుక్కులై
అనున ర్తిత్తు శిక్షిత్తుక్కుళ్ళలాకాతోవెన్న ; అడియేన్ అవర్కలై
వఞ్చిత్తుక్కుళ్ళిరుప్పతు అవర్కల్ ఎన్ఱుకల్ తాళ్ళల్ వృత్తిశిక్షేనణ్ణి
వైత్తుక్కుళ్ళున్బుడి కాణుమెన్దితార్. (ఈదృశోపి) ఇప్పడి నరపశు

వాయిరుద్దేనేయాకిలుమ్, పిఱర్ అడియేనైక్కణ్ణాల్, ఐయో, ఇనన్ మనుష్యనాయిరున్దువైత్తు తదనురూపమాన శాస్త్రసశ్యతా జ్ఞానమిన్తి కేక్ యొత్తినతేయెత్తు దయెవణ్ణున్బుడి వర్తితేనో, అతువుమిల్లె.

అవర్ కళ్ ఇనన్ సర్వజ్ఞ నెన్నుమ్బుడికాణుమ్ వర్తితెన్గితార్. (శ్రుత్యేత్యాదియాల్) నిత్యనిర్దోషమాయ్ స్వతఃప్రమాణమాయ్ ఎన్దుమొక్క గురుముఖశ్రవణసిద్ధమాన శ్రుతియాలుమ్, తదుప బృంహణజ్ఞశాన స్మృతీతిహాసపురాణధర్మశాస్త్రజ్ఞశాలుమ్ (౧) “శాస్త్రోదాంతః” ఇత్యాదిప్పడియే సంశయవిపర్యయమట ప్రతిపాదిక్కు పుడానిన్దుళ్ళ సమస్తాత్మగుణజ్ఞభుక్కుమ్ వకుత్తవిడమివనెన్దుటుతియిట్టు ఇన్ద్రశక్తిల్ తామరై పూత్తాప్పిలే ఇరుళోతరుమాళాలమాన ఇవ్వీభూతియిలే ఇప్పడియిరుప్పా నొరువనున్ణావతేయెన్దు ప్రీతియుడనే అల్పుజ్ఞరన్ది కేక్ కీర్తించొన్న శ్రుత్యాదికభుడైయ వర్జ్యశ్చైయథావాక వఱియుమ్బుడియాన జ్ఞానశక్త్యాదికశ్చైయైయైయవర్ కభుమ్ తజ్జలిలేతాజ్గళ్ విశ్వాసపూర్వకమాక చొల్లుకైయే ప్రయోజనమాక స్వవృత్తియై దేవరీసన్నిధియిల్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్యుమ్ దక్షైయిలుమ్ పరవచ్చనత్తిలే అత్యాదరవిశిష్టనాయ్కొణ్ణ ఇవ్వీభూతియిలే వర్తియొనిన్దేన్.

(వచ్చనపరః) అవర్ కళ్ అడియేనుడైయ శాఖ్యాకారత్తిలే ఆదరశ్చై పుణ్ణునూపోలేయాయ్త్తు అడియేన్ అవర్ కశ్చై వచ్చిక్కైయిల్ పుణ్ణ మూదరముమెన్గితార్. (అద్యాపివచ్చనపరః) ఇప్పడి విణ్ణప్పమ్ శెయ్కిఱతుమ్ ఒరువచ్చనా విశేషమెన్గితార్. (వచ్చనపరః) ఇతువాన్దువువృత్తియాలున్ణాన పశువిత్ వ్యావృత్తి; ఇతుక్కుపేతు

వేతెన్న. (అత్ర) ఇవ్వీభూతియి లిరుప్పాయ్ తైన్నితార్. (యతీన్ద్ర))
జతేన్ద్రీయరిత్ తలైవరాకైక్కుమ్ అడియేక్ పరవళ్ళనపరనాకై
క్కుమెన్న శేర్ త్రియుణ్డైన్నితార్.

అస్తి క్కే, ఇత్తాల్ పెల్లొఫలమేతెన్న. (అత్రవరే) పత్తుమ్
పత్తాక సంసారత్తుక్కాళానేన్ (యతీన్ద్ర)వరే)థాన్మికర్కరైయిలిరుక్క
ప్పెరుక్కాల్ శ్రీల్ ముఱ్ఱుకిప్పివార్ కూవుమాపోలే తామ్సంసారా
ర్లవనిమగ్నరాయ్ తరుద్ధరణవత్తురాన వెమ్పెరుమానారైక్కణ్ణ దేవ
రీర్ సన్నిహితరాయిరుక్క అడియేక్ ఇప్పడి సంసారసాగరనిమగ్న
నావతేయెత్తు కూప్పిడుకితార్. (ప్రవక్తుం వళ్ళనపరః) శాస్త్రార్థజ్ఞులై
యతీన్ద్రువెత్తు అనుష్ఠియామల్ పరవళ్ళనమ్ పణ్ణకిటవడియేన్ నాస్తి
కనాకైయాలే అడియేనై ఒరునాళుమ్ తిరు త్తలూకాతెన్దుకరుత్తు.

అస్తి క్కే, తుశబ్దమ్ వ్యావృత్త్యర్థమాయ్, “అహన్తు” ఎన్దు
తమ్ముడైయ వ్యావృత్తియెచ్చొల్లుకితార్; అతావతు మనుష్యనైఱ్ఱి
భ్రాన్తివిషయనాన వడియేక్ మనుష్యనజ్జెన్ద్రే. ఆనారీ పిన్నైయారె
న్నిల్, (పశుః) పశువెన్నితార్. ఉమ్మిడత్తిల్ తద్వ్యావృత్తి తోల్
థ్రానిన్ద్రతేయెన్న. (నరవపుఃపశుః) అతు తన్నిలుమ్ విజాతీయ పశు
వెన్నితార్. అతావతు బాహ్యమాన చతుష్పాత్త్యమిల్లైయేయాకిలు
మ్ ఆన్తరమానవజ్ఞానముణ్డెన్ద్రే (౧) “జ్ఞానేనహీనః పశుభిస్సమానః”
ఎన్దిటపడియే ద్విపాత్పశువు ముణ్డెన్నితారాకవుమామ్. ఇత్తాల్ ప్ర
యోజకజ్ఞానాభావనిబ్ధనపశుత్వమ్ అడియేనిడత్తిలే పుణ్డెన్నితా
రెన్దిటతు.

(అహంనరవపుఃపశుః) పశువానవడియేన్ ద్విపాత్పశువాకై

యా లే కేవలనరనుమన్తు; కేవలపశువుమన్తు; ఉభయవ్యావృత్తనైన్తి
తార్. ఇత్తాల్ కేవలనరనై పోలే శాస్త్రవశ్యనుమన్తి కే కేవల
పశునై పోలేకట్టవుమ్ విడవుమామ్బడి పరవశ్యనుమన్తి కే సేవ్చాచ
చారియా యిరుప్పానెరువనైన్తి. ఇత్తాల్ సాధ్యసిద్ధోపాయజ్ఞ
భుక్కు అనధికారియైన్తి.

ఆకిల్ ఉమక్కుజ్ఞానమన్తో వేణువతు. అత్తై సత్తుక్కుళై యనువ
ర్తిత్తు ఉణ్ణాక్కిక్కుళ్ళలాకాతో వెన్న. అడియేన్ న్నిత్తియా లే అవ
ర్కళై వజ్జిత్తుక్కుణ్ణిరుప్పతు, అవర్కళో తాజ్గళో అజ్ఞాననివృత్తి
అడియేన్బక్కుల్ పణ్ణివైత్తుక్కుళ్ళలామ్బడి కాణమెన్దితార్ మేల్ ;
(ఈదృశోపి) ఇప్పడి సరపశువ్యావృత్తనాయ్ జ్ఞానాభావనిబధనమా
న పశుత్వముడై యనా యిరుప్పేనేయాకిలుమ్ తదనురూపమాన బా
హ్యకారతోడే వర్తిత్తేనో? అతువుమిలై, తద్విరుద్ధమాయ్ కాణ
మ్ వర్తిత్తతైన్దితార్.

(వృత్త్యా) కేవలబాహ్యకారత్తాలేకిడిర్ అవర్కళో ఇవర్
సరజ్ఞనెన్తు తజ్గళిల్ తాజ్గళో విశ్వాసపూర్వకమాక చ్చొల్లుమ్బడికా
ణమ్ అవర్కళై వజ్జిత్తతైన్దితార్. (వృత్త్యా అద్యాపివజ్జనపరః)
ఇప్పడి దేవరీరై అనువర్తిత్తు పోరుకిటతుమ్ వజ్జనావిశేషమెన్ది
తార్.

(అత్రయతీన్ద్రవర్తే) దేవరీర్ ఇవ్విభూతియిల్ జితేన్ద్రియరిల్
తలై వరాయ్ వర్తిక్కుమాపోలే అడియేన్ వజ్జికరిల్ తలై వనాయ్
వర్తిక్కుమ్బడియైన్దితార్. (యతీన్ద్రవర్తే) దేవరీరుక్కు ఇన్ద్రియ
జయత్తాల్ పిఱన్దవైశ్వర్యమ్ దేవరీర్ సమ్బుద్ధికభుక్కుమ్ పోరుమ్బ
డియిరుక్కు అడియేన్ ఇన్ద్రియపరవశనాయ్ సంసారత్తుక్కు ఆశా
వతే యైన్దితార్.

పిల్చైలోకమజీయర్ వ్యాఖ్యానమ్.

అన - ఇప్పడి యెమ్మెరుమానార్ తిరువడికిలిల్ ప్రేమాభావ త్తుక్కుమ్ ఇతరవిషయ ప్రావణ్యత్తుక్కుమ్ హేతువానపాపతైప్పోక్కి యరుళ వేణుమెన్ఱు ప్రార్థిత్తవర్, మీళవుమ్, పదత్రయార్థస్థా విరోధిక శాయ్. అనాదికాలమేపిడిత్తు పుణ్ణిప్పొన్దలకృత్యకరణ భగవ దపచారాదికళుమ్ ఇప్పొత్తుపణ్ణిప్పొరుకిఱ గురుమన్ద్రజేవతాపరిభ వాదికళుమ్ తుడక్కనానవన్ద్రై అనుసన్ధిత్తు, ఇప్పడి దోషభూయిష్ఠనాన నాన్ దేవర్ తిరుమున్నే కూశాతేన్దిత్తు ఇత్తై విణ్ణప్పమ్ శెయ్ తేన్" ఎన్ఱు భీతరాయ్, తమ్ముడైయ మూర్త్యైయనుసన్ధిత్తరుళుకి తార్ మేల్ నాలుళ్ళోకత్తాలే.

వ్యా.- (వృత్త్యాపశురిత్వాది) శాస్త్రాభ్యాసాదికళుక్కు యోగ్యమాన మనుష్యజన్మ తిలే పిఱక్కెయాలమ్, తద్విరుద్ధమాన వక్య త్యాదికళిలే తడైయఱ నడక్కెయాలమ్, నరసామ్యముమ్ పశు సామ్యముమ్ తమక్కుణ్ణాక ననుసన్ధిక్కితార్ (వృత్త్యాపశుః) ఎన్ఱు డైయ వృత్తియైప్పార్తాల్, జన్యజనక విభాగమఱ వర్తిక్కుమ్ పశు వృత్తియోడొక్కుమ్ (నరనపుః) ఎడు త్తవుడమైప్పార్తాల్, శాస్త్రవశ్యమాన మనుష్యశరీరమాయిరుక్కుమ్. తుశబ్దత్తాలే - మనుష్యశరీర పరిగ్రహవృణ్ణివ ర్తిక్కిఱ అల్లాతారిల్ తమక్కుణ్ణాన వ్యావృత్తియైచ్చొల్లుకితార్.

(ఈదృశోపి) కీర్తచ్చొన్న పడియై యుడై యనాయిరుక్కుచ్చె య్ తేయమ్. తమ్ముడైయ దోషపురపుక్కు ప్పాశురమిడప్పోకా మైయాలే-ఇప్పడిప్పట్టననెన్దితార్. నమ్ముడైయ దోషమితువానపి న్ను నామివ్విషయతైక్కిట్టుకై అయు క్తమెన్ఱు కై వాఙ్మవేణ్ణియిరుక్కు,

అతు శెయ్యాతవళవన్తి క్కే, “ఇవనై పోలే ఆత్మగుణపూర్ణులై, ఆత్మ
యాల్ ఇన్విషయ తైక్కిట్టి పురిమాటుకై కు ఇవన తనై అధికారి
కళితై” ఎన్ఱు అతివిత్ తనై నిన్ఱ వర్క శెల్లారుమ్ తన్ఱళితేకకణరాయ్
ప్రీతిక్కుపోక్కువిట్టు పుక్కయ్యుప్పిడియన్ఱో ఇపోతుమ్ వళ్ళనపర
నాయ్కొన్ఱు అడియేవర్తి క్కిఱతు. (యతీన్ఱ) రోగనివర్తకనాన
భిష్క్కైప్పల్లీయిరుక్కుచ్చెయ్ తేయుమ్ నోయిక్కైయిలే తు
కైయున్ఱుమ్ వ్యాధిగ్రస్తనై పోలే, ఆశితదోషన్ఱళై క్కట్టిక్కై కు
శక్తరాన దేవరైప్పల్లీయిరుక్కిఱవడియే ఇన్ఱోషసాగరత్తిలే
కిడన్ఱున్ఱుకై ప్రాప్తమో పిరానే! ఎన్ఱార్. (౭)

సంస్కృతి వ్యాఖ్యానమ్.

అవ.-కృత్యశ్చదాస్యకరణ నివృత్త్యనేన ధ్వనితమప్రాప్తవృత్తి
నిరతత్వం నివర్తయేత్వాహ.

వ్యా.-(వృత్త్యేత్యాది) (హేయతీన్ఱ) (వశ్యనపరః) పరభ్ర
మోత్పదనైకనిరతః. (అహమ్) నిర్జితేన్ఱ్రియగ్రామస్యతవ స్రతికో
టిభూతోహమ్; ఇన్ఱ్రియాధీన ఇతియావత్. (నరివపుః)నునువ్యశరీ
రిః. (పశురితి) (వృత్త్యా) వ్యాపారేణ జ్ఞాయతే, వృత్తిజ్ఞాప్యనరపశు
త్వవానిత్యర్థః; తుశబ్దః-ఏవకారార్థః, (ఈదృశోపి) ఏవమూభతోపి
దార్థ్యార్థః పునరినువాదః; స్వతస్సర్విజ్ఞాన్యాపి యతీన్ఱస్య స్వస్తి
ఃక్ష్యమాణః భ్రమాశిజ్ఞయాయా వృత్త్యావశురితివిధిః.

(శ్రుత్యాదిభిః) (౧) “శాన్తోదాన్తఉపరతః” ఇత్యాదిశ్రుతిభిః,
(౨) “అహింసాసత్యమక్రౌర్యం శౌచమిన్ద్రియనిగ్రహః । దానందమః
తుమావిద్యాసర్వేషాం మునిభిన్ఱ్నతమ్” ఇత్యాదిభిః (౩) “అథాష్టా

వాత్స్యగుణాః" ఇత్యాదిభిశ్చస్త్రాతిభిః, (సిద్ధాః) బోధితాః, (నిఖిలాః) అశేషాః, (అత్స్యగుణాః) స్వాశ్రయభూతాత్మస్వరూపాత్కర్తృవాసహః శమదమాదయః, తేషామ్, (అశ్రయః) ఇదముద్దేశ్యసమర్పకమ్. (అయమ్) బుద్ధిస్థోపరసరిమునిః, ఇదస్తువిధేయసమర్పకమ్, (ఇత్యా దరేణ) ఆత్మసాక్షిక ప్రీతివిశేషేణ; సత్స్వన్యార్థమారోపబుద్ధ్యేత్య ర్థః, (కృతినోపిమిధః ప్రవక్తుమ్) నిరూపకా అపియథాన్యోన్యం (౧) "బోధయంతః పరస్పరమ్" ఇత్యుక్తరీత్యా ఆనశ్యకధర్మప్రవచనవత్ ప్రవచనంకుర్యుః తథా. (అత్రాపి) విప్రలిప్సాదిగన్ధ విధురనాథాది పరమధార్మికగోష్ఠీనే శ్రీరజే. (వరై) తిష్ఠామి. అత్ర తద్వారయేతి పూర్వస్యాదనుషజ్యతే. తథాచ, ఏతాదృశం మమవిప్రలమ్భకత్వం నివర్తయేత్సర్వః.

ప్రాయశఃత్వ నివృత్త్యర్థం నిఖిలశబ్దః; అన్యస్యాపి ఉదృశవ్యా పృత్యర్థం శ్రుత్యాదిసిద్ధనిఖిలాత్మగుణాశ్రయముద్దిశ్య అయమితి తాదాత్మ్యేనవిధిః; తేనచ, ఉద్దేశ్యతావచ్ఛేదక వ్యాపకత్వం విధే యేభాసతఃఇతి, వ్యాపకనివృత్త్యా వ్యాప్యనివృత్తిసిద్ధిః. "కృతినః ప్ర వక్తుమ్" ఇత్యత్ర "తుముఁణ్మౌ క్రియాయాం క్రియాధాయామ్" ఇతినూత్రేణతుమున్. తద్ధినూత్రం భిన్నకర్తృక క్రియాబోధకాదపి ధాతోస్తుమున్విధాయకమ్; సహ్యత్ర సమానకర్తృకగ్రహణంకృ తమ్, తత్తు ఉత్తరత్ర బహునూత్రవ్యవహితే "సమానకర్తృకేషుతు మున్" ఇతినూత్రేకృతం సమానకర్తృకేష్వితివిశేషంపమర్షియితు మయమారమ్భితి తద్వ్యాఖ్యాతృభిశ్చిరస్తవైరుక్తమ్. అనేన తుముఁణ్మౌలా వితినూత్రేణ భిన్నకర్తృకక్రియాబోధకాదపిధాతో స్తుమున్భి సతీత్యుక్తం భవతి ;

ప్రయోగాశ్చ భిన్నకర్తృకస్థలేదృశ్యస్తే. యథా, “కర్తుంవా
కచ్చి దంతర్వసతివసుమతీ దక్షిణస్సప్తతన్తుః” ఇతి మురారిణాప్రయు
క్తమ్; అత్రకరణ కర్తృత్వంమునే, వానకర్తృత్వం సప్తతన్తోరితిభి
న్న కర్తృకత్వమ్; భగవతాభావ్యకృతాచ, “యోగినఃప్రతిస్సర్వతే”
“స్తారేచైతే” ఇతిసూత్రభాష్యే, దేవయానపితృయానాభ్యే గతీస్స
ర్యేతే, యోగాజ్గతయా అనుదినంస్మర్తు మితిప్రయుక్తమ్; తత్రచైకం
స్మరణం స్మృతికారక కర్తృకమ్, అపరస్తుయోగి కర్తృకమితిభిన్నకర్తృ
కత్వమ్. భట్టారకైశ్చ-“శ్రీరజ్జచన్ద్రీమనమిద్ధిరయావిహర్తుంవిస్యస్య”
ఇతిప్రయుక్తమ్. అత్రవిహారకర్తృత్వం భగవతః. విన్యాసకర్తృత్వం
సేనాన్యఇతిభిన్నకర్తృత్వమ్, నచైషాం ప్రయోగాణాం క్లేశేనాపి
సమానకర్తృకవిషయత్వసమర్థనం న్యాయ్యమ్, మానాభావాత్,

ఏతేనమనోరమోక్తంతుముణ్ణ్వలావిత్యస్యాపి సమానకర్తృ
కత్వనియత తుమునాధాయకత్వం నిరస్తమ్; అత్రచప్రధానశక్త్య
భిధానే గుణశక్తేరభిహితత్వవత్ ప్రకాశాదనభిహితాధికరణ విహిత
యోస్తృతీయాషష్ఠోరసాధుత్వాత్, కర్తృధౌ ప్రాతిపదికార్థమాత్రే
వా కృతినఇత్యత్ర ప్రథమాయాసాధుత్వం బోధ్యమ్, యద్వాకృ
తినఇతిషవ్యస్తం జాత్యేకవచనాన్తఞ్చ. అధవావ్యక్తావేనైక వచ
నాన్తఞ్చ; మిథఃపదన్తు రహసీత్యర్థకమితి ద్రష్టవ్యమ్. (౭)

దుఃఖానహోఽహ మనిశం తవ దుష్టచేష్ట

శ్చబ్దాదిభోగనిరత శ్వరణాగతాఖ్యః ।

త్వత్పాదభక్తజన శిష్టజనౌఘమధ్యే

మిథ్యాచరామి యతిరాజ తతోఽస్మి మూర్ఖః ॥ (౮)

(పదవృత్తి)

యతిరాజ - జితేంద్రియరాన వెవ్వెరుమానారే! అహమ్ -
 దేవరీరుక్మ - శేషభూతనాననాన్, దుష్టచేష్టః-దుర్వృత్తియే శేయతు
 పోరుసువనాయ్, శబ్దాదిభోగనిరతః-శబ్దాదివిషయానుభవత్తిత్ మిక
 వ్రమ్ ప్రసణనాయ్, శరణాగతాఖ్యః-శరణాగతనెన్దు పేర్మాత్రమే
 యుశ్యవనాయ్, (ఇప్పడి యిరుక్కెయాలే) తవ-వకుత్త శేషియాన
 దేవరీరుక్మ, అనిశమ్-సదా, దుఃఖానహూభవామి - (విడవుమ్
 కొళ్ళవుమ్పోకాతే) తిరువుళ్ళత్తిత్ పుడోపడుత్తుమవనాయరానిన్దేన్,
 (ఇప్పడియిరుక్కెయాలే కడక్కవర్తిక్క వేణ్ణియిరుక్క) త్వత్పద
 భక్తఇవ-దేవరీర్ తిరువడికళిల్ పారమార్థికప్రేమయుక్తనోలే, శిష్ట
 జనాఘమధ్యే-పారమార్థిక ప్రేమయుక్తరాన విలక్షణన్ తిరుళుక్కు
 శ్లే, మిథ్యాచరామి - కృత్రిమమాక సద్భరియానిన్దేన్, తతః-అత్తె
 యాలే, మూర్ఖఃఅస్మి - దురాగ్రహయుక్తనాయ్ జ్ఞానశూన్యనాయి
 రానిన్దేన్.

(౮)

మహాచార్య వ్యాఖ్యానమ్.

అవః-నీర్ శరణాగతరన్దో? ఉమక్కుఆనుకూల్యాదికళిలైయో;
 అవైజ్ఞానకార్యజ్ఞశన్దోవెన్న, అవై వివరీతమాయ్ కాణుమిరుప్పతెన్ది
 తార్ (దుఃఖేత్యాదియాలే)

వ్యాః-(దుఃఖావహోహమ్) ఇతువాయ్త్తు అడియేనుడైయ
 ఆనుకూల్య సజ్కుల్పమ్; సర్వప్రకారతాలు మానుకూల్యసజ్కుల్పమ్
 శేయ్కైక్కు యోగ్యమానవిషయత్తిల్ ప్రాతికూల్యమ్ శేయ్కై
 మాత్రమన్దిక్కే ప్రాతికూల్య కారణతాలుణ్ణాన దుఃఖజ్ఞై దేవరీరను
 భవిక్కుమ్బడి ప్పణ్ణినేనెన్దితార్. (దుఃఖావహోహమ్) ఆనుకూల్యమ్

శెయ్ కైయైయిట్టి నిరూపిక్కై తవిర్ న్దు దుఃఖావహ నెన్టాయ్ త్తు అడియేనుక్కు నిరూపకమిరుక్కుప్పడి (అహమ్) ఇప్పడియానతు తాన్ మత్త్రా యేను మొరువ నెన్టాటి యిరుక్కులామో? (౧) “సృష్టస్త్వం వనవాసాయ” ఎన్నిటపడియే దేవరీర్ తిరువడికళిల్ నను స్తవిధ కై జ్జర్వజ్జశై యుమ్ శెయ్ కైక్కిట్టుప్పిటన్ద పడియేన్ కాణుమ్ దుఃఖావహ నెన్నలాన్బుడియావతు.

(అనిశమ్) ఇతు తాన్ ఒరుకాలత్తిలన్బిక్కే స్వరూపముళ్ళ తనై యుమ్ ఇతు వేయాత్తై యాయ్ శైన్దిఱార్. ఇప్పడి దుఃఖావహ నాయిరున్దతు తాన్ ఆరుక్కెన్నిల్, (తవ) మత్త్రై యాదేనుమ్ విషయత్తిలేయాకిల్ అటియిదేనో? “కామాదిదోషహరమ్” ఎన్దు కీర్థ్ వొన్నపడియే ఆశ్రితదుఃఖనివర్తకరాన దేవరీర్ విషయత్తిల్ కిడిర్ అడియేన్ దుఃఖతైచ్చైవతు. (తవదుఃఖావహః) ఇతు వాయ్ త్తు అడియేన్ శెయ్యుమ్ ప్రత్యుపకారమెన్దిఱార్. అన్బిక్కే (౨) “ఓపూణామపివత్సలః” ఎన్నిటపడియే కుత్త్రమ్ శెయ్ తవర్కళి తిటత్తిలుమ్ వత్సలరాన దేవరీర్ క్కెన్నుమామ్.

(దుష్టచేష్టః) ఇప్పడి ఉపకారకవిషయత్తిల్ దుఃఖమ్ శెయ్ వతు. మానసికమాక వన్దిక్కే కాయత్తాలుమ్ దుర్వ్యాపారజ్జళైచ్చై య్ తాయ్ త్తై దుఃఖత్తై యున్దాక్కువతెన్దిఱార్, అవై యాపన-దేవతా స్తభజనాదికళి. (దుష్టచేష్టః) మానసికమాకవుమ్ దుఃఖమ్ శెయ్యనిన్దైక్కవొన్దాత విషయత్తిల్ అడియేన్ కాయకమాక దుర్వ్యాపారజ్జళైచ్చై య్ తాయ్ త్తు దుఃఖతైచ్చైవతెన్దిఱార్.

ఇతు తనక్కడియెన్నెన్న ; (శబ్దాదిభోగనిరతః) అనుతపిక్కే

క్కు మనస్సుతానుమిల్లె, అతు శబాదివిషయజ్ఞులిలే మికపుమాసక్త
మాకైక్కు ద్వారమాయ్ తైన్దితార్. రతి-మనః కార్యమితే.

నీశశబ్దాదివిషయ ప్రవణరాయ్ నిన్దిశజ్ఞులై చ్చెయ్తీరాకిల్
సమక్కు దుఃఖమాకుమ్మడి యెజ్జనేయెన్న; (శరణాగతాఖ్యః) శర
ణాగతన్ కుత్తై శరణ్యనత్తన్టో. (౧) “వ్యసనేషుమనుష్యాణాం భృశం
భవతిదుఃఖతః” (౨) “త్వయికిచ్చిత్సమాపన్నే కింకార్యం సీతయా
మను” ఎన్దననోజ్ ప్పొకినవర్న్టో దేవరీర్. (శరణాగతాఖ్యః) ప్రసి
ద్ధిమాత్రమేయాయ్త్తుళ్ళతు. (శరణాగతాఖ్యః) దేవరీర్ దుఃఖప్పడు
కైక్కు-ప్పీరుమ్, అతిల్ వ్యుత్పత్తియిలైయెన్దితార్. సనామ్ని వ్యు
త్పత్తియితే.

ఉమక్కు శిష్టపరిగ్రహముణ్డే, అతు ఆనుకూల్యాదికలిలే కదే
శమన్టోవెన్న, అతు అడియేనుడైయ వచ్చినాసామర్థ్యతాల్లుణ్ణాన
తిత్తనైపోక్కి తధ్యమన్దైన్దితార్ మేల్; సచ్చిత్తపడి తానెజ్జనేయెన్న,
(త్విత్పాదభక్తభవ) అడియేనై శిష్టర్ పరిగ్రహిక్కైక్కు అడియేన
నుష్టిత్త ఉపాయమ్ దేవరీర్ తిరువడికలిల్ ప్రీతియుళ్ళవన్నోల్ వర్తిత్త
తు. [తద్భిన్న త్వేనతి తద్గతభూయోధర్మమితే - సాదృశ్యమ్] తద్భే
దమ్-భక్తియిల్లామై, తద్గతభూయోధర్మమ్- భక్తిమాన్గళ్ శెయ్యుమ్
శెయ్లోకిల్, అనైయావన - స్వరసేత్రాజ్ఞానిక్రియాదికళ్.

(శిష్టజనాఘనుభ్యే) ఇవ్వనుకారమాత్రతాలే ప్రమాణపర
తన్ద్రరాసనర్కళ్ అడియేనై మెయ్యే దేవరీర్ సమ్మన్దియాక ప్రతి
పత్తిపణ్ణి స్వగోష్ఠియిలే పుకురవిట్టోర్కళ్. (మిథ్యాచరామి) అవ్వ
శవిలుమ్ ఒరువిశేషమిన్ద్రయే అగ్గోష్ఠియిన్ సమవే గోముఖవ్యాప్రూ

మోబిలే అనర్కల్ మేన్స్ట్రలుమ్ విశ్వసిక్కుమ్బడి అన్యత తైయే అను
స్థియానిస్తేన్, అతావతు పూర్వానుకార తైవిడాతోత్తై, (శిష్టజ
నౌఘునుధ్యేమిథ్యాచరామి) ఒరువరిరువరన్తిక్కే మహాసజ్జమాన
శిష్టజనజ్గళుడైయ నడువితే అడియేన్ అన్యత తైయే అనుస్థియానిస్తే
నెన్గిటార్. ఇత్తాల్ (౧) “మహాజనోయేనగతస్సపథాః” ఎన్గిటమార్గ
తైయిమ్ తప్పినేనెన్గిటార్నెన్గిటతు, అతావతు - భావజన్మిల్లామై.

(యతిరాజ) ఇగ్గోష్టిక్కు నిర్వాహకర్ దేవరీరెన్టటిన్తువైత్తు
శెయ్యుమ్ వజ్జునతైత్తవిర్కిటిలేన్; అన్తిక్కే దేవరీర్ ఇగ్గోష్టియిన్
నడువే ఇన్ద్రియజయత్తాల్ పుకర్ పెల్లు సజ్జరిక్కుమాహాలే
యాయ్త్తు అడియేన్ వజ్జునతైత్తలే పుకర్ పెల్లు సజ్జరిక్కుమ్బడి
యెన్గిటారాకపుమామ్, అజ్జనుమన్తిక్కే దేవరీర్ ఇగ్గోష్టియిన్ నడువే
తధ్యతైయాచరిత్తు పుకర్ పెలుమాహాలేయాయ్త్తు అడియేన్ మి
థ్యాచరణత్తాలే పుకర్ పెలుమ్బడి యెన్గిటారాకపుమామ్.

సష్టై ఇగ్గోష్టిక్కు నిర్వాహకరాక అటిన్తువైత్తు భయముమి
న్తిక్కే ఇప్పడి వజ్జునతైచ్చెయ్యనెన్నెన్న, (తతోస్సిమూర్ఖః) ఆకై
యితే అడియేన్ మూర్ఖనాకితేనెన్గిటార్, (మూర్ఖోస్తి) ఇమ్మార్ఖ్యమ్ -
అడియేనుక్కు స్వరూపమెన్గిటార్. హితాహితవివేకమిన్దియే విడి
త్తతు కైవిడామలిరుక్కుమవనితే మూర్ఖనావతు. (౨) “మూర్ఖవై
ధేయబాలిశాః” ఎన్దితే కోశమ్. (౨)

పిల్లైకోకమ్జీయర్ వ్యాఖ్యాసమ్.

వ్యా - (దుఃఖావహోహమి త్యాది) అహమ్ - తవ - అనిశ
మ్ - దుఃఖావహోభవామి) దేవర్ తిరువడికలిల్ శేవత్వమే నిరూ

పకమామ్బుడియాన స్వరూపత్రైయుడై య నాన్ ఇవ్వాత్తావుక్కు
వకు త్త శేషియాన దేవరీరుక్కు ఇడై విజామల్ హర్వావహనాయ్ పో
ర వేడ్డియరుక్కు, అతు శెయ్యాతవళసన్తికే, తద్విరుద్ధమాక దుఃఖా
వహనాయ్ కొండ్లుపోరానిన్దే. ఇ తెన్నుడై య ప్రథమపదార్థనిష్ఠై
యిరున్దపడి. (దుష్టచేప్టః) దయాగుణపూర్ణరుమ్ ఏటిట్టప్పార్ క్కు
వరువరుక్కుమ్బడి దుర్విప్రత్తియేయాయ్ ధ్రియచ్చెయ్ తుపోరువతు.

(శబ్దాదిభోగనిరతః) దేవరీర్ తిరువడికళిల్ కై జ్జుర్యత్తుక్కు
ఇట్టప్పిఱన్దువెత్తు, అతుక్కువిరుద్ధమాన శబ్దాదివిషయానుభవత్తిలే
ఒరుసర్వశక్తియాలుమ్ విడువిక్కువైణ్ణాతపడి మికవుమ్ ప్రవణనాయ్
పోరునువన్. (శరణాగతాఖ్యః) శరణాగతనెన్దిఱ పేర్ మాత్రమీ
యుళ్ళతు. అతిలుమ్ నిస్సైయిలైయెన్దై ఇత్తాల్-మధ్యమపదార్థనిష్ఠా
హానిశొల్లకిఱతు “శబ్దాదిభోగనిరతః” ఎన్దెయాలే-తృతీయపదార్థ
నిస్సైయిలై యెన్నుమిడన్ శొల్లిన్దు ; ఇతరవిషయప్రవణనాయ్
దుష్టచేప్ట నాకైయాలే ఇవనైక్కొక్కొళ్ళపోకిఱితిలై, శరణాగత
నెన్నుమ్ పేటిరుక్కైయాలే కై విడప్పోకిఱితిలై. ఇప్పడితళ్ళవుమ్
కొళ్ళవుమ్మోకా శే యిరుక్కిఱవివనై నామెన్ శెయ్ వశెన్దు వుణ్ణడు
మ్బడియిరుక్కైయాలే నిత్యదుఃఖావహనెన్దై.

(త్వత్పాదభక్త ఇనశిష్టజనాఘనుభ్యిత్యాది) “నమ్మడి
యితువానాల్ సమక్కుమిన్విషయత్తుక్కుమెన్ను శేర్ త్రియుణ్డు”
ఎన్దునడుగ్గొక్కొక్క వర్తిక్కవేడ్డియరుక్కు, అతు శెయ్యాతే, దేవ
రీర్ తిరువడికళిల్ పారమార్థిక ప్రేమయుక్తరాసవిలక్షణర్ తిరళు
క్కుళ్ళే నాను మొరువనాక ప్పాక్కు, ప్రేమలేశమన్ద్రురుక్కు, దేవర్
తిరువడికళిల్ ప్రేమపరిపూర్ణరై పోలే కృత్రిమమాక చరియూ

నిష్టేన్. (తతోస్మిమూర్ఖః) నిష్టేహనాయురుక్కుచ్చెయ్ తే స్నేహ
యుక్తైర్పిలే అనుభవతైర్జ్యుర్యజై ఆతైష్పదువతు, అర్థిష్టతా
య్కోణ్ణు కృతిమమాకవర్తియాసిష్టేనృపుతు యాతోన్టు; అత్తాలే
మూర్ఖనాకానిష్టే నెన్గిటార్. (౮)

సంస్కృతవ్యాఖ్యానమ్.

అవ.-మదీయమప్రాప్తవృత్తి నిరతత్వం తనైవదుఃఖహేతు
త్వాత్వయావశ్యం నివర్తనీయమిత్యాహ.

వ్యా.- (దుఃఖావహ ఇత్యాది) (హేయతిరాజ) విహితవిష
యవిరక్త గోవిందాహ్వయ ప్రభృతీనామపిరజ్జక! (శరణాగతాఖ్యః)
ప్రపన్న ఇతీనామమాత్రవాణ్; సతుతదధికారభూతానన్యగతిత్వ
వాణ్; నాపితత్సమ్భవితస్వభావభూతానుకూల్యాదిమానిత్యర్థః;
తదాహ (శబ్దాదీశి) శబ్దాదిభోగేనిరతః-నియతః; (దుష్టచేష్టః) దుష్టా-
శాస్త్రనిషిద్ధతయా నిష్టాభిజ్ఞకత్వరూపదోషదూషితా-చేష్టా - సద
సదాచారినివృత్తిప్రవృత్తిరూపా యస్యసతథోక్తః. అతఏవ, (అనిశం
తవదుఃఖావహః) ప్రతికూలకారి శరణాగతాఖ్యత్వ శబ్దాదిభోగనిర
తత్వాభ్యాం త్యాగస్వీకారయోర్విచికిత్సాదుఃఖకరఇతివార్థః.

(అహంత్యత్పదభక్తజన) సకేవలం భగవత్ప్రేమన్న ఇవ;
కిన్తుచరమప్రపన్న ఇన. (శిష్టజనానామ్) ఇష్టేష్టసాధనాద్యం శేభాన్తి
రిహితానాం కూరుకులోత్తమ ప్రభృతీనామ్; (ఓశుస్య) పరిషదః,
(మధ్యే) సతుక్వచితోక్త ఇత్యర్థః. (మిథ్యాచరామి) అయథా
భూతాచారవాణ్ భవామి. “మిథ్యాచారస్స ఉచ్యతే” ఇతి భగ
వదుక్తేరహమేవ ముఖ్యవిషయఇత్యర్థః (మిథ్యా). అయథార్థాది

కాగస్సకో, (చరామి) నజ్జురామితివార్థః. మదీయదురాచారసమీ
 డ్యోయోంహి మమో శిష్టగోష్ఠీమధ్యాద్భహిష్కరణమేవ న్యాయ్య
 మితిభావః. యతఏవంతతః(అహంమూర్ఖోస్మి) బాలిశోస్మి. “మూర్ఖ
 వైధేయబాలిశాః” ఇతికోశః. మూర్ఖనాత్ మూర్ఖః; మూర్ఖసం-
 మోహాః. “మూర్ఖా - మోహసముచ్చాయయోః” ఇతిహిధాతు
 పాఠః. అనేన పూర్వోక్తవ్యాహతాచారా పాదకదుర్మహభరితత్వ
 ముక్తంభవతి. అత్రాపేతద్వారయేత్వనువర్తతే ; తథాచోక్తవిధం
 మమమాగ్ధ్యం నివర్తయేత్వార్థః. (౮)

నిత్యం త్వహం పరిభవామి గురుంచ మన్త్రం
 తద్దేవతామపి సకీర్ణదహోబిభేషి ।
 ఇథం శతోఽవ్యశతవ ద్భవదీయసఖే
 హృష్ట శ్చరామి యతిరాజ తతోఽస్మి మూర్ఖః ॥

(పదవృత్తే)

యతిరాజ-యతిపతియే, అహమ్-నాన్, గురుమ్, తిరుమన్త్ర
 శ్చై సార్థమాక ప్రసాదితరుణిన ఆచార్యనైయుమ్, మన్త్రమ్ - అను
 సన్ధాతాక్కలై రిక్షీక్కుమ్ తిరుమన్త్రశ్చైయున్, తద్దేవతామపి -
 అన్నున్త్రప్రతిపాద్యనాన సర్వేశ్వరవైయున్, నిత్యంతు-సర్వకాల
 ముమ్, పరిభవామి (ఆచార్యనరుణిచ్చెయ్తపడిఅనుష్ఠియామైయాలు
 న్, యథోక్తమన్త్రార్థశ్చై మఱు అయథావాకనినైత్తు అనధికారి
 కభుక్కు ఉపదేశితైయాలుమ్, అన్నున్త్ర ప్రతిపాద్య కై జ్జర్యత్తు
 క్కు ఉపయుక్తమాన కరణజ్జలై విషయాన్తర ప్రవణమాక్కుకై
 యాలుమ్) పరిభవియానిన్తేన్. (ఇతువే య్మాత్రైయానిరుక్కుచ్చె
 య్ తేయుమ్) కీర్పిత్-కొ ఇచ్చముమ్, సబిభేషి - భయమిన్తి క్కేయిరా

నిష్టేన్, ఇత్థంశతోపి-ఇప్పడిగూఢమాయ్ గురుమన్త్రాది పరిభవమ్
శ్రేయ్యానిఱ్ఱుచ్చైయ్ శేయుమ్, అశతవత్-గురుమన్త్రదేవతావిశ్వాస
యైక్యన్బోల్, భవదీయసజ్ఞే - దేవరీర్సమృద్ధమే నిరూపకమాక
పుష్టైయ మహాత్మాక్కల్ నమవే. వ్యాప్తిః-“ఇననత్తనై భక్తియుక్త
సితై” ఎన్ఱు శోభ్నున్నుజిహ్వయుక్తనాయ్, చరామి-ఇజ్జుమజ్జుమ్
తిరియానిష్టేన్, తతః-ఇప్పడి గురుమన్త్రాదికలై పురిభవిత్తు భయము
మిన్ఱిక్కే మహాత్మాక్కల్ నమవే నానుమ్ భక్తియుల్భనన్బోల్ తిరి
కైయాలే, మూర్ఖః అస్మి-మికవుమ్ మూర్ఖనాయిరానిష్టేన్. (F)

మహాచార్య వ్యాఖ్యానమ్

అవ. కీర్టుచేమేలుమ్ స్వగతమాక వరుసస్థిక్కిఱ వచ్చునాది
దోషజ్ఞుక్కెల్లామ్ సిదానత్తై విణ్ణప్పమ్ శెయ్కితార్ (నిత్యమిత్యాది
యాల్), అన్ఱిక్కే, ఇవర్ “మిథ్యాచరామి” ఎన్ఱు వాణ్ఱే సీర్ పిఱర్ విశ్వ
సిక్కున్నుజి మిథ్యావేషత్తైధరిత్తు త్తిరియానిష్ఠిరాకిల్, ఉనుక్కు
గురుమన్త్రదేవతైకళిల్ విశ్వాసమిరుక్కుప్పడి యెజ్జనేయెన్న ;
ఐయో, అశియేనుక్కు- ఇన్విషయజ్ఞిల్ విశ్వాసమిల్లామై మాత్ర
మిన్ఱిక్కే, అన్విషయజ్ఞలై పురిభవియానిష్టే న్ననితార్.

వ్యా-(నిత్యమిత్యాది) (నిత్యమ్) యానదాత్మభావియాక;
జ్ఞాఘనీయమాన విషయజ్ఞలైక్కిడీర్ అశియేన్ నిత్యమాక పరిభవి
ప్పతు. (అహన్తు) ఎన్ఱు-పరిభవిక్కిఱ తమ్ముడైయ వైలక్షణ్యత్తైచ్చొ
ల్లకితార్; అతావతు - సాసారికళిలుమ్ ముముక్షుక్కుళిలుచే వేలు
పట్టిరుక్కై; అతావతు-సాసారికల్ స్వరూపజ్ఞరల్లామైయాలే గురు
మన్త్రదేవతైకలై పరిభవిప్పార్కల్, ముముక్షుక్కుల్; స్వరూపజ్ఞరా

కై యాలే స్లాఫియూనిట్పార్కల్, అడియేన్ స్వరూపజ్ఞనా యిరున్దు
వైత్తు పరిభవియానిట్పన్లితి ఇతువాయ్త్తు అడియేన్ వైలక్షణ్యమ్,

(నిత్యస్తుపరిభవామి) ఉచ్చివీషువిడుమాపోలే అల్పకాలవిచ్ఛే
దముమిన్తి క్కే, పరిభవియూనిట్టేన్. (అహస్తునిత్యం పరిభవామి) లో
కత్తిలుళ్ళవర్కల్ భ్రమప్రమాదాదికళాలే కాదాచిత్కమాక పరిభ
విప్పార్కళాకిల్, అడియేన్ అప్పడియన్తి క్కే బుద్ధిపూర్వకమాకయా
వత్కాలముమ్ పరిభవియానిట్టకొడ్డు అతిల్ నిత్తుమ్ కై వాఙ్మకిటిలేన్
(అహస్తునిత్యం పరిభవామి) తాకికరుజ్ఞుడ నిత్యమాక అదరిప్పార్
కళాకిల్, అడియేన్ నిత్యమాక పరిభవియానిట్పన్లితార్. తుశబ్ద
మ్-ఏనకారార్థమాయ్, అడియేనైప్పిలే నిత్యమాక పరిభవిప్పార్
మన్ బ్రూరువరిల్లె యెన్లితారాకవుమామ్

ఇప్పుడి పరిభవిక్కిఱతుతాన్ ఎవన్ బై యెన్మెల్, (గురుత్స
మన్త్రం తద్దేవతామపి) స్వోపదేశాదికళాలే దేశాత్మాభిమానమ్ ము
తలాన అజ్ఞానత్తుక్కు నివర్తకనాయ్, (౧) “నగురోరపరిస్తా”
ఎన్లితిపడియే ఇనన్తనక్కు సర్వవిధరక్షకనాన వాచార్యనైయుమ్
“మన్తారంత్రాయత ఇతినున్త్రః” ఎన్లితిపడియేస్వార్థప్రకాశానద్వారా
ఇనన్తనక్కు స్వాచార్యోపదిష్టార్థజ్ఞిల్ విన్త్రుతియుమ్, తదనురూప
మానవనుష్ఠాన ప్రచ్యుతియుమ్ వారామల్ రక్షకనాన మన్త్రై
యుమ్, అమ్మన్త్రుత్తుక్కుళ్ళిడాయ్ స్వాచార్యనాలే ఇవ్వాత్కనస్తు
వుక్కు ప్రాప్తశేషియాక వుపదేశిక్కుప్పట్ట దేవతైయైయుమ్కిడీర్
అడియేన్ పరిభవిప్పత్తెత్తార్.

చకారిమ్-సముచ్చయార్థమాయ్, గురునున్త్రదేవతైకత్తైయు
మెన్తు సముచ్చయిక్కిఱతు. అవిశబ్దమ్-విరోధార్థమాయ్, (౨) “య

స్యదేవేపరాభక్తిర్యథా దేవతధాగుణా” (౧) “మన్తేతద్దేవతా
యాశ్చతథామన్తప్రదేగురాత్రిషుభక్తిస్సదాకార్యా సాహిప్రథమ
సాధనమ్” ఎన్నిటపడియే ఇచ్చేతననుడైయ ఉజ్జీవనత్తుక్కు ప్రథమ
కారణమాక విధిక్కు పుట్ట భక్తిక్కు విషయమాన గురుమన్త్రదేవ
త్తైకత్తైయుమ్, అతుక్కుతిర్త్తక్కుక పరిభవియానిష్టేనెన్ను. మివ్వర్థ
త్తై చొల్లుకిటతు.

ఇతిల్ గురుపరిభవమావతు-కేట్టనర్థ త్తిన్నడి నడవాతోట్తికైయు
మ్, అనధికారిక భుక్కు ఉపదేశికైయుమ్, మన్త్రపరిభవమావతు-
అతిసర్థజ్ఞిల్ పిస్త్యతియుమ్ విపరీతార్థప్రతిపత్తియుమ్; దేవతాపరి
భవమావతు. కరిణత్రయ తైయుమ్ తద్విషయ త్తిల్ ప్రవణమాక్కా
తోట్తికైయుమ్ ఇతరవిషయజ్ఞిల్ ప్రవణమాక్కుకైయుమ్. ఇవై
యితే అడియేనుక్కుళ్ళు తెన్లు కరుత్తు.

ఇప్పుడియరున్లువెత్తు పరిభవితైక్కుయిల్ భయద్దానిలైయోవెన్న
(నకిళ్ళిదహూవిభేదు) [నకిళ్ళిత్] అల్పాంశముమ్, భయప్పడుకిట
తిలై లోక త్తిల్ పురాణవైరాగ్యమొప్పిలే శ్రవణదళైయిల్ భయ
ముణ్ణాకలామితే. అతువుమిలై అడియేనుక్కున్గిణార్. (అహో)తన్లు
డైయనిలై తమక్కే ఆశ్చర్యనూక త్తోల్ ముకైయాలే “అహో”
ఎన్గిణార్. అన్తిక్కే, “ఇప్పుడి ప్రాప్తవిషయజ్ఞలై పురిభవితాలుమ్
పరిభవితోమెన్నిటభయమ్ అల్పాంశమురుల్లాతోత్తినతే” ఎన్లు న్యస
నప్పడుకిటారాకవుమామ్. “కిళ్ళిదపినబిభేదు” ఎన్న వేణ్ణియరుక్క,
మున్నే “నకిళ్ళిత్” ఎన్నిటతు-నిషేధ్యమాన భయలేశ త్తినుడైయ
అత్యన్తాభావతైప్పల్ మధ్యే “అహో” ఎన్లుతు-పిటన్ద ఆశ్చర్యవి
పాదజ్ఞభుళ్ళుడక్కుమైయాలే;

సీర్ ఇప్పడి గురుమన్త్రదేవతైకతై పరిభవిషుతుతాన్ పిఱ
రటియుమ్బడియా యోవెన్న, గూఢమాయ్ కాణమెన్గితార్ (ఇత్తం
శలోపి) కీర్తించున్న పడియే గురుమన్త్రదేవతైకతై గూఢమాయ్ పరి
భవిత్తు భయలేశముమిన్టిక్కే యిరున్దేనేయాకిలుమ్,

(అశతవత్) అతుపిఱన్ నెజ్జిల్ తట్టాతపడి కరణత్రయత్తాలు
మ్ దేవరీర్ తిరువుళ్ళత్తుక్కు అభిమతమ్ శెయ్యునువన్నోలే వర్తిత్తేన్;
అతుకొణ్ణ (భవదీయసజ్జే) దేవరీర్ సమ్మన్దమే నిరూపకమాయిరుక్కు-
మవర్కళ అడియేనై భావపరీత్నై పణ్ణామల్ స్వగోష్ఠియిలే పుకుర
వీర్టార్కళ. (హృప్తః) ఇవర్కళై వజ్జిత్తు ఇవర్కళన్ సజ్జత్తిల్ పుకు
న్దేనావ తెప్పోతోవెన్దిరున్ద వడియేన్ అతు పెన్ద్రువాతే మనస్సన్తో
షమున్దై యనాయ్, (చరామి) నివారకరిల్లామైయాలే యథేచ్ఛమా
క సజ్జాయానిన్దేన్,

(భవదీయసజ్జేహృప్తశ్చరామి) ఇవ్వచ్చనైతాన్ పుఱమ్మే
శెయ్య పెన్ద్రుతో? (౧) “ఇరామానుశనై క్కరుతుముళ్ళమ్ పెన్ద్ర
థూర్ యవర్, అవరెమ్మెన్ద్రాళుమ్ పెరియవర్” ఎన్గిఱపడియే ఇవ్వాత్త
వస్తువుక్కు ప్రాప్త శేషికళాన దేవరీర్ సమ్మన్దికళ తిఱత్తిల్ కిడిర్
శెయ్య పెన్ద్రు తేన్గితార్; అన్దిక్కే అడియేనుక్కు స్వసజ్జనత్తాల్
పిఱన్దహర్వత్తై అవర్కళన్ స్వగోష్ఠియిల్ పుకురుకై యాల్ వన్ద తెన్ను
మ్బడి కాణమెన్గితారాకవుమామ్.

(యతిరాజ) అడియేనుక్కు ఇన్దియనిగ్రహత్తిలే రుదియై
యున్జాక్కియన్దో దేవరీర్ ఎతిరాశ రాక వేడ్డియ తెన్గితార్. రజ్జనా
ద్రాజావితే. (భవదీయసజ్జేహృప్తశ్చరామి యతిరాజ) ఇన్దియని

యమనత్తైర్ పుకర్ పెఱుమ్ దేవరీరుక్కు అఱియే ఇన్దియవశ్య నాయ్ దేవరీర్ సమ్మన్దికలై నఱ్ఱిత్తు త్తేరివ తేయెన్దితార్,

“అఱిన్దువైత్తు నఱ్ఱిప్పానేన్” ఎన్న; (తఱ్ఱోస్సిమూర్ఱః) కీర్త్ చొన్నవైయెల్లామ్ స్వరూపవిరోధక త్తెన్దిన్దిరుక్కు భయలేశము మిన్ది కే అవర్ త్తై విడమాట్టామల్ శెయ్ కై యాలే మూర్ఱనాకితే న్. (మూర్ఱోస్సి) అఱియేనుక్కు మాన్యమాయిర్లు సత్తైయెన్దితార్ కీర్త్ “కృతి నోపి” ఎన్దుమ్, “శిష్టజనాఘమధ్యే” ఎన్దుమ్ సామాన్యే సశొన్నతై “భవదీయనఱ్ఱై” ఎన్దు ఒరువిశేషత్తైలే పర్యవసిప్పిక్కి తార్. ఇత్తాలే ఎమ్మెరుమానార్ సమ్మన్దికలాయ్త్తు శాస్త్రార్థవిత్తు క్కుళుమ్, తదర్థప్రమాణ్యవాదికళు మ్మెఱుతు. (౯)

పిల్లైలోకమజీయర్ వ్యాఖ్యానమ్.

వ్యా.- (నిత్యోత్పహమి త్యాది) (నిత్యోత్పహం పరిభవామి గు రుమ్) అహేతుకమాక వశీకరిత్తు స్వోపదేశత్తాలే తత్త్వజ్ఞానజైప్పి అప్పిత్తు స్వరూపయాధాత్వ ప్రకాశకమాన తిరుమన్త్రైయైమ్ సార్థకమాక ప్రసాదిత్తురుళి స్వరూపవిరుద్ధజ్ఞో పుకురాతపడి ఇరవు పకల్ అవహితనాయ్ నోక్కిక్కొణ్ణుపోరుమాచార్యనరుళిచ్చెయ్ తపడి అనుష్ఠియామైయాలుమ్, తదుపదిష్ట మన్త్రితదర్శజ్ఞై అనధి కారికళుమ్ ఉపదేశిక్కైయాలుమ్, సర్వకాలముమ్ ప్రతిక్షణమ్ పరిభవియానిజ్జేన్.

అవ్వళనన్ది కే, (మన్త్రించ - పరిభవామి) అనుసన్ధాత్మ క్కుళుక్కు రిక్షకమాకైయాలే మన్త్రీకబ్రవాచ్యమాయ్ సకల వేదాన్తసారమాన తిరువష్టాక్షరత్తైయైమ్ ఆచార్య అతుక్కురుళి

చైయ్ త యధార్థతైయుమ్ మఱియైయాలమ్, అయధార్థతై అ
తుక్కర్థమాక నినైయైయాలమ్, అతిశీర్షైకున్ముప్పడి పరిభవి
యానిష్టేన్. అన్వళపన్తి క్కే, (తద్దేవతామపి - నిత్యమపరిభవామి)
అన్మన్మత్తుక్కు శేషిత్వశరణ్యత్వప్రాప్యత్వవేషత్తాలే ప్రతిపాద్య
నాన వెమ్బెరుమానైయుమ్, తత్సమాశ్రయణత్వైస్పర్శ సప్తజ్జ
ళాన కరణత్రయతైయుమ్ తద్విషయత్తిల్ ప్రవణమాత్కామైయా
లుమ్ తదితరవిషయజ్జళిలే ప్రవణమాక్కుకై యాలుమ్ పరిభవియా
నిష్టేన్.

(సకింబదహాబిభేమి) ఎప్పొత్తుమ్ ఉద్దేశ్యమాక వనుసనిత్తు
గారవిక్రత్తుక్కు గురుమన్మదేవతైకళై అనవరతమ్ పరిభవిత్తు ఇతు
వేయాత్తైయాన్ పొప్పరానిన్టాల్, ఇతిలేయిరుశర్దుమ్ భయమిన్తి
క్కేయిరానిష్టేన్.

(ఇత్థంశోపి) మేలమ్మవ్విక్కే ఉభృత ఆరాయ్న్దుపార్త్తా
ల్ శతనాయిరుక్కుచైయ్ తేయుమ్, (అశతవద్భవదీయ సజ్జేహ్మప్త
శ్చరామి) ఆచార్యవిషయత్తిలుమ్ అననుపకరిత్త మన్మవిషయత్తి
లుమ్ తత్ప్రతిపాద్యమాన దేవతావిషయత్తిలుమ్ ఉక్తక్రమమ్ త
ప్పానుల్ యథాప్రతిపత్తియోడే వర్తిక్కునునర్కళాయ్ దేవరీరు
డైయతిరువడికళిల్ సమ్మన్మత్తైయిట్టై నిరూపిక్కుప్పడుమవర్కళాన
మహాత్మాక్కళోనడువే, “గురుమన్మదేవతైక శశవిలివనత్తనై ప్రే
మాతిశయముడైయవర్కళిల్లై ” ఎన్ఱుతోర్దుమ్మడి నిరతిశయ
హర్షయుక్తనాయ్కొణ్ణు, హర్షత్తుక్కుప్పొక్కుప్పిట్టు ఇతన్తతః
సజ్జరియానిష్టేన్.

(తతః - మూర్ఖోస్మి) ఇప్పడిగురుమన్త్రాదికత్వై పరిభవిత్తు,
అతిలోరుభయమిన్ద్రిక్మే విలక్షణం నడువేపుక్కు, “నానుమవర్కళి
లేయిరువన్” ఎన్దు కణ్ణవర్కళుక్కుత్తోర్మయిమ్మడి * మళక్కుప్పర
లిట్టుక్కుళిత్తుత్తిరియానిన్ద్రే ఎన్దుతు యాతొన్దుణ్ణో, అత్తాలే ఎన్దు
త్తనై మూర్ఖరిల్లెయెనిత్తార్.

(౯)

సంస్కృత వ్యాఖ్యానమ్.

అవ.-వాగ్గుణకీర్తనేనా విత్యాదినానూచితం వాగ్నియస్య
విపరీతవృత్తం తదుపపాదకం మాధ్యజ్ఞనివర్తయేత్యాహ.

వ్యా.- (నిత్యమిత్యాది) హేయతిరాజ! ఆహమ్, (గురుమ్) అ
జ్ఞాతజ్ఞాపనాదినా మహాపకారకరమాచార్యమ్; “యోసామన్త్రవ
రంప్రదాత్” ఇత్యుక్తరీత్యా తదుపదిష్టం (మన్త్రమ్) మూలమన్త్ర
మ్; తస్యమన్త్రస్య (దేవతామపి) ప్రతిపాద్యదేవతాభూతమీశ్వరజ్ఞా,
(నిత్యమపరిభవామి) నిత్యమేవతిరస్కరోమి; అవజానామీత్యర్థః. తత్ర
గురుపరిభవః-యథోపదేశం త్యాజ్యోపదేయయోన్యాయోపాదానా
ననుష్ఠానమ్, ఖ్యాతిలాభపూజాదిప్రయోజనార్థేన అనధికారిభ్యస్త
దుపదిష్టమన్త్రవరోపదేశశ్చ; మన్త్రపరిభవశ్చ - తదర్థవిస్మృతిః;
విపరీతార్థప్రతిపత్తిశ్చ. దేవతాపరిభవస్తు-తద్దత్తకరణత్రయస్య త
ద్విషయేవినియోగవిరహః, అన్యత్ర వినియోగశ్చేతిపూర్వాచార్య
సూక్తిష్వనుసంధేయమ్.

(కేఞ్చిదపినవిభేది) ఉక్తగురుమన్త్ర దేవతాపరిభవప్రయుక్త
భావ్యనర్థాశంకన మిషదపినాస్తీత్యర్థః. (అహం) ఇతివిస్మయే;
లోకేత్వాపి ఈదృశపాప్రపాచుర్యనిర్భకత్వజ్ఞానదృష్టచరమితిభావః.

మళక్కుప్పరల్ - సంశయజనకమానవితై.

(ఇత్థమ్) ఉక్తరీత్యా, (శతోపి) గూఢవిప్రియకృదపి. “గూఢవిప్రియకృచ్ఛరః” ఇత్యుక్తేః. యద్వా, (శతోపి) శాస్త్రప్రామాణ్యబుద్ధిశూన్యతయానాస్తికోపి. “శతచిత్తశాస్త్ర వశతోపాయో భిచారశ్రుతిః” ఇత్యుక్తేః. (అశతపత్) బహిరన్తశ్చైకరూప్యేణ ప్రియకృదివ; పరమాస్తిక ఇవవా. (భవదీయానామ్) భవదేకనిరూపణీయానాం పరమాస్తికానామ్, (నజ్ఞే) సమూహే, (హృష్టస్సక్) మదీయం విప్రియకృత్వమేషాం గూఢమితిహర్షయుక్తస్సక్. (చరామి) సంపరామి. యతఏవం తతోఽహంమూర్ఖోస్తి - మూర్ఖోస్తి. తద్వారయేతిచానువర్తతే. తథాచమమగురుపరిభవాది వాగిన్ద్రియాది దుర్వృత్తీర్షివర్తయేత్వర్థః. (౯)

హం హన్త హన్త మనసా క్రియయా చ వాచా
యోఽహం చరామి సతతం త్రివిధాపచారాన్ ।

సోఽహం తవాఽప్రియకరః ప్రియకృద్వ దేవం

కాలం నయామి యతిరాజ తతోఽస్తి మూర్ఖః ॥ ౧౦॥

(పదవుగై)

యతిరాజ - యతిపతియే! యఃఅహమ్ - యాతొరునాన్, మనసా - భగవద్ధ్యానత్తుక్కుఁబుప్పాన మనస్సలుమ్, క్రియయాచ- భగవత్తైజ్జుకర్మ కరణత్తుక్కుఁబుప్పాన కాయత్తాలుమ్, (క్రియా శబ్దమ్-తద్దేతువానకాయత్తై లక్ష్మీక్కిఱతు), వాచా-భగవద్గుణజ్జలై పుష్కల్లుకైక్కుఁబుప్పాన వాక్కాలుమ్, సతతమ్ - కాలవిచ్ఛేదమిన్ద్రికే, త్రివిధాపచారాన్-భగవద్భాగవత విషయజ్జలిల్ మూన్టువిధమాన అపచారజ్జలై, చరామి - శెయ్తుపోరుకేతెనో, హంహన్త హన్త-అపచారకరణత్తెన్దైత్తు కప్టమ్కప్టమెన్టు దుఃఖిక్కిఱాన్.

సోహమ్ - అన్ద ఆర్ద్రాపరాధియాననాన్, తవ - ఎన్నుజైయ
రక్షణత్తుక్కు కృషిపణ్ణిప్పరుకిఱ దేవరీరుక్కు, అప్రియకరః-అనిష్ట
జ్జలైయే శైయతు పోరానిష్టకొణ్ణు, ప్రియకృదప్వత్ - దేవరీరుక్కు ప్రి
యకర నెన్దు నిన్దైక్కుమ్మడి, ఏవమ్ - ఇప్పడికృతిమమాన పరిమాన్
ద్రత్తాల్, కాలమ్ - కాలత్తై, నయామి - కట్టియానిన్దేన్, తతః -
ఇప్పడి అపచారకరణమేయత్త్రైయాయ్ పోరుక్త యాలే, మూర్ఖః
అస్మి - జ్ఞానశూన్యనాయరానిన్దేన్. (౧౦)

మహాచార్య వ్యాఖ్యానమ్.

అవ.-దేవరీరసమ్భునికలై వచ్చిక్కైమాత్రమ్మన్తి క్కేదేవరీర్
తమ్మైయుమ్ వళిక్కప్పెన్ద్రే నెన్దితార్ (హాహ న్తహ న్తేత్యాదియాల్)

వ్యా.- (హాహ న్తహ న్త) వీపైయాలే విపాదాతిశయమ్ తో
న్దుకిఱతు. తామ్ అత్తలైయిల్ కరణత్రయత్తాలుమ్ పణ్ణుకిఱవప
రాధజ్జలైయుమ్ వచ్చున్దైయుమ్పార్తు, అవన్ద్రే విణ్ణప్పమ్ శైయ
వతఱ్కుమున్దే దుఃఖమ్ ఇరిట్టిత్తు ఏయోవెన్దితార్. అపరాధజ్జలై
చ్చైయవతు ఉపకారకవిషయత్తిలే యాకైయాలే పొఱుక్కమాట్టి
న్ద్రేలర్.

(మనసాక్రియయాచ వాచా) చకారమ్ సముచ్చయార్థకమ్.
అతుతానుమ్ ఒరుకరణత్తాలన్ది క్కే కరణత్రయత్తాలుమ్ శైయప్పె
న్ద్రేన్, (మనసాక్రియయాచ) (సామాదికమాకవన్తి క్కే సజ్గుల్పు
పూర్వమాయాయ్ న్దుచ్చైయవతు, (వాచా) నిన్దైత్తపోతేళ్ళొల్లొ
అఱిన్దు పరిహరిప్పార్కలెన్దు నిన్దైత్తుచ్చైయత విన్బాయిన్దున్దొల్లు
వతు. (వాచా) అతుతానుమ్ గూఢమాయో? పిఱరఱిన్దతుమ్ ఎన్
వాయాలే కాణుమ్. (మనసాక్రియయాచ) “వాచాయతీన్ద్ర మన

సావపుషాచ యుష్మత్పాదారవిందయుగళం భజతామ్” ఎన్నిటతుక్కు ఎతిర్ త్తట్టాకక్కిడీర్ అడియేన్ శెయిలిరుప్పతు.

(యోహామ్) “పాపిఘః క్షత్రబన్ధుశ్చ” ఎన్నిటపడియే పాపమ్ శెయ్ కైయిలే ప్రసిద్ధనానవశియే. (౧) “యోవజ్రపాత” ఇత్యాది కళాలే యచ్చబమ్ ప్రసిద్ధపరామర్శియితే (యోహామ్) ఇప్పిసిద్ధి యైయిట్టు నిరూపిక్కుమ్మడికాణమ్ అడియేనిరుప్పతు. (చరామి) అనుతాపమ్ పిటన్దు క్లేశిక్కిటదశైయిలుమ్ అపరాధజ్జలైచ్చైయైకైయై త్తవిర్ కిటిలేన్. (నతతమ్) తద్దామ్ ప్రసిద్ధియై ఒరునాళుమ్ కైవిడార్ కళితే.

అపరాధజ్జోతానెనైయెన్న; (త్రివిధాపచారాః) మూన్టువ కైప్పట్టిరున్దుళ్ళ పపచారజ్జళాయ్క్కాణమ్ అపరాధజ్జళిరుప్పతెన్ది త్తార్. అనైయావన - భగవదపచారముమ్ భగవతాపచారముమ్ అనన్యోపచారముమెన్దు; నిషిద్ధజ్జలై నాలువిధమాక చ్చొల్లానిట్టు ఇల్లు అపచారజ్జలై మాత్రమ్ శొల్లుకిటతు-విధినిషేధజ్జళిరణ్డుమ్ భగవ దాజ్ఞారూపజ్జళాకైయాలే; తదతిక్రమమ్ భగవదపచారత్తిలే శేరుమె న్నుమభిప్రాయత్తాలేయాతల్; అకృత్యకరణాద్యపేక్షయా భగవదప చారాదికల్ క్రూరజ్జళాకైయాలే అవశ్నీనిన్దుయై అనుష్ఠానలై చ్చొన్నపోతే తదనుష్ఠానమ్ కింపునర్నాయసిద్ధమితేయెన్ను మభి ప్రాయత్తాలేయాతల్.

అజ్ఞనస్తిక్కే మనసేత్యాదిక్కుచ్చేర కరణభేదనిబన్ధనమాన కార్యభేదత్తై త్తిరువుళ్ళమ్మబ్బి త్రివిధాపచారానెన్దితారాకవుమా మ్. అప్పొత్తైక్కు ఓరొరు అనచారజ్జలై కరణత్రయత్తాలుమ్ అను ప్పిత్తేనెన్దు పొరుళాకక్కడవతు.

(సోహమ్) కీర్తనోన్న పడియే అపచారజ్ఞులై చ్చెయ్యావిడిల్ సత్తై పెతాతపడియేన్. (తవ) “సత్యంసత్యం పునససత్యం యతిరాజో జగద్గురుః । సవసనర్వభూతానా ముద్ధర్తానాస్తిసంశయః” ఎన్నిటపడియే సర్వోత్తారకరాన దేవరీర్క్కెన్నుతల్. (౧) “వ్యసనేషుమనుష్యాణాం భృశంభవతిదుఃఖతః” ఎన్నిటపడియే పరదుఃఖమ్పొలుక్కమాట్టాత మృదుప్రకృతికరాన దేవరీర్క్కెన్నుతల్.

(అప్రియకరః) ఉపకారతైప్పార్తూలుమ్, సాకుమార్యతైప్పార్తూలుమ్ ప్రియమే శెయ్యత్తక్క విషయత్తిల్ అప్రియతైచ్చెయ్యానిట్టేన్. శిష్యు ఆచార్యనుకప్పిలే ఊన్టిప్పొరుమెన్నెక్కెతిర్ తట్టాయాయ్దః, అడియేన్నిలై యెన్దితార్. (అప్రియకరః) నెజ్జూలుమ్ అప్రియమ్ శెయ్య నినైక్క వొణ్ణాతవిషయత్తిల్ కిడిర్ అడియేన్ అప్రియతై కాయికమాకచ్చెయ్వతెన్దితార్.

ఆకిల్ నమ్మున్నిఱుమ్ విరకెన్నెన్న, (ప్రియకృప్యత్) దేవరీర్ తిరుపుళ్ళునుటియ దేవరీర్క్కు విప్రియమ్ శెయ్ తేనేయాకిలుమ్ అతుదేవరీర్ తిరుపుళ్ళత్తిల్ తట్టాతపడి దేవరీర్ తిరుపుళ్ళత్తాలే ప్రియమ్ శెయ్ వానోప్పిల్ వర్తిత్తేన్; అతుకొణ్ణ దేవరీర్ తిరుమున్నే నిఱ్కులాయ్ తెన్దితార్. రావణన్ సన్నాసివేష తైక్కొణ్ణ పిరాట్టియై వళ్ళిత్తాప్పిలే అడియే సాత్వికవేషతైధరిత్తు దేవరీరైయుమ్ వళ్ళిత్తే నెన్దుకరుత్తు.

(ఏవంకాలంసయామి) ఇప్పడి ఆచార్యాపచారమ్ పణ్ణాతొత్తియిల్ అడియేనుక్కుకాలమ్ శెల్లాతెన్దితార్. (కాలమేవంసయామి) “గుణానుభవకై జ్ఞర్యజ్ఞళే పోతుపోక్కాకైయుమ్” ఎన్నిటపడియే

గుణానుభవ కై జ్ఞర్యజ్ఞశాల్ పోక్కత్తక్కకాలత్తైక్కీడీర్ అడియేన్ అవ్విషయజ్ఞశైవశ్చిత్తు అతువేయాత్తైయాయ్ పోక్కుక్కిఱతెన్నితార్.

ఇవరిప్పడి విణ్ణప్పమ్ శెయ్తవాఱే ఇవర్ శెయ్తవపచారజ్ఞశైత్తమ్తిరువుళ్ళత్తిల్ తట్టామల్ “స్వాపరాధజ్ఞశైయటిన్దు అనుతపిత్తు ప్రాప్తవిషయత్తిల్ అవర్ శై విణ్ణప్పమ్ శెయ్యుమ్మడి ఓరధికారియు ముణ్ణావతే ” ఎన్దు ఇవర్ తిరువుళ్ళముకన్దపడి యిరుక్కుమిరుప్పైక్కణ్ణ “యతిరాజ” ఎన్దునమ్మోధిక్కితార్. అన్ది కే, ఇవరనుతాపత్తైక్కణ్ణ ఇవర్ ఇవ్వపచారకరణత్తిల్ నిన్దుమ్ మీణ్ణారాకుమ్ విరకేతోవెన్దు తమ్తిరువుళ్ళత్తిలోడుఱిపడి తోర్ విరుక్కుమిరుప్పైక్కణ్ణ ఆశ్రితవిషయత్తిలుజీవనయత్నమన్తో దేవరీర్కుప్పుకరెన్దు యతిరాజశబ్దత్తాలే సమ్మోధిక్కితారాకవుమామ్.

ఇప్పడి సానుతాపమాక స్వాపరాధజ్ఞశై విణ్ణప్పమ్ శెయ్తపిన్దుమ్ అపచారజ్ఞశిలే అన్వయిక్కిఱపడియైక్కణ్ణ అపచారజ్ఞశైన్దటిన్దువైత్తు అవర్ శ్రిలన్వయిక్క పెఱువతేయెన్దు (తతోస్సిమూర్ఘః) ఆకాశెన్దటిన్దువైత్తు అనైతనైయే శెయ్కైయాలితే అడియేన్ మూర్ఘ సాకిఱతెన్నితార్. (౧౦)

పిల్లైలోకమ్జీయర్ వ్యాఖ్యానమ్.

వ్యా.-(హాహ న్తహ నైత్యాది) భగవద్భాగవతాచార్య విషయజ్ఞశై యనువర్తిక్కైక్కుణ్ణాన మనోవాక్కాయరూపకరణత్రయత్తైయుమ్కొణ్ణ అవిషయజ్ఞశై పరిధివిత్తు, అతిలొరుభయమిన్ది కే విలక్షణర్ నడువే అనువర్తియాతమాత్రమిన్ది కే, అనవరతమపచారమే పణ్ణిక్కొణ్ణపోరుకై యాలుణ్ణాన వ్యసనాతిశయత్తాలే యదుళి

చ్యౌయ్కితార్ (హాహ స్తహ స్త) ఎన్టు. (మనసా) భగవద్వైభవాదిక
 శై యనునన్దిక్కక్కణ్డమనస్సు పడుమ్యాడే! (క్రియయాచ) క్రియా
 శబ్దతాలే-క్రియాహేతువానకాయ తై లక్ష్మీక్కిటతు; (వాచా) ఉద్దే
 శ్యజ్జలైక్కుటిత్తు అజ్జలి ప్రణామాద్యనుకూలవృత్తి పణ్ణకైక్కుమ్
 తద్గుణజ్జలై పృకక్కుకైక్కు-మాకక్కణ్డ కాయముమ్ వాక్కుమ్,
 అపచారవృణ్ణి అనర్థపృడుకైక్కుటుప్పావతే! (సతతమ్) స్వరూపా
 నురూపమాన వృత్తియిలే అన్వయిత్తవనుక్కు కాలవిశేషత్తిలే వి
 చ్చేదమ్వరుకై అసవ్యామానాప్పిలే యాయిత్థ్తు అన్దవపచార
 కరణత్తిలుమ్ కాలవిశేషత్తిలుణ్ణాన విచ్ఛేదమ్ అసవ్యామానపడి.
 (చరామి) ఎన్నిట వర్తమాననిర్దేశత్తాలే-సర్వావస్థైలు మపచార
 మనువర్తిక్కిటపడి. (త్రివిధాపచారా) ఓరొరువిషయత్తిలపచార
 మే అతిక్రూరమాయిరుక్క, మూన్టు అపచారత్తిలుమ్ అన్వయిత్త
 పడి. అతుతా కతిపయాపచారత్తిలే శునటుకైయన్టి క్కే నానా
 విధాపచారజ్జళిలు మన్వయిత్తపడియైప్పత్థ బహువచనప్రయోగ
 మ్ పణ్ణకిటతు. *అహంసర్వాంకరిష్యామిక్కు ఎతిర్ తట్టిరుక్కిటపడి.

(సోహమ్) అపరాధమ్పణ్ణినకై యులరాతవిన్దపాపిస్స. (త
 వాప్రియకరః) “స్వరూపానురూపమాన వృత్తియిలే యన్వయిత్తు
 వాహ్మవేణుమ్” ఎన్టు ఇతుక్కు కృషిపణ్ణిక్కొణ్ణుపోరుకిట దేవరీరుక్కు,
 పణ్ణినకృషియైప్పాగొక్కి అనిష్టకరనాయప్పీరుమవత్ (ప్రియకృద్వ
 త్) అర్థస్థితి ఇతువాయిరుక్క, “భగవద్భాగవతాచార్యవిషయజ్జళి
 లివనత్తనై ప్రేమముడైయారుమ్ కై జ్జుర్యరుచియుడైయారుమ్తై.
 ఆనపిన్బు ఇవనేనమక్కు ప్రియరత్” ఎన్టు దేవరీరుమ్ నినైక్కుమ్మ
 డియాయిత్థ్తు వర్తిప్పతు. (ఏవంకాలంసయామి) ఇప్పడి కృత్రిమ
 మానపరిమాత్థ్తాత్థ కాల తైక్కట్టియానిన్దేన్. (యతిరాజతతో ౭

స్మిమూర్ఖః) రక్షణసామర్థ్యముడై య దేవరీరుమ్ సన్నిహితరాయి
రుక్క ఇవ్వస్తు అపచారత్తిలే కైకట్టికై యాలే ఎన్నత్తనై మూర్ఖ
రిలైయెనితార్. (౧౦)

సంస్కృత వ్యాఖ్యానమ్.

అవ.-మనసోదుర్వృత్తిం తత్ప్రియోజకం మార్ఖ్యఞ్చనివర్త
యేత్యాహ.

వ్యా -(హాహస్తేత్యాది) హేయతిరాజ ! (యోహంమనసా
వాచా క్రియయాచ) మనోవాక్కర్తృభిః - కరణైః. (త్రివిధాపచా
రాన్) తిస్రోవిధాః-ప్రకారాః, భగవదపచార భాగవతాపచారాన
హ్యపచారత్వరూపానపచారవిభాజకోపాధయోయేషాంతే - తథో
క్తాః, తథావిధానపచారాన్ - విప్రతీకారకవ్యాపారాన్. (సతతమ్)
అవిచ్ఛేదేన (చరామి) అనుతిష్ఠామి.

(సోహంతవాప్రియకరస్సన్) పరమకారుణికస్య పరమవత్సల
స్యచతవానిష్ఠకరిణైకశీలస్సన్ (పియకృద్వత్) ఇష్టైకకరణశీలః.
ఏవకారేణ అప్రియకరత్వమిషదపి సస్ఫూర్తతత్త్వచ్యుతే. (కాలం
నయామి) సిద్ధసాధననిష్ఠాధికాణో హితాం శేనస్వయాత్, అనుభ
వకై జ్ఞర్య రూపప్రియైకాన్వయేన యథాకాలక్షేపంకుర్వన్తి, తథా
హంకాలక్షేపంకరోమి. “హాహస్తహస్త” ఇతినిపాతత్రయమపి దుః
ఖాతిభూమానర్తతే ; అపచారత్రయానుసన్ధానేన తత్ప్రియుక్తదుఃఖ
త్రయంవా తత్తత్ప్రితినియతం నిపాతత్రయేణద్యోత్యతే.

యతఏవంతతోహం మూర్ఖోస్మి; పూర్వాపరవ్యాహతవృత్తి
ప్రయోజకదుర్గోహభూయిష్ఠోస్మి. అత్రాపితద్వారయేత్యనువర్తతే.

తత్త్రివిధాపచారాచరణం తత్ప్రయోజకఞ్చైజ్జానం నివర్తయేత్స
 ధః. త్రివిధాపచారస్వరూప వివేచనస్తు పూర్వాచార్యసూక్తిష్వను
 సన్ధేయమ్; వృత్త్యాపశురిత్యాది శ్లోకేషుప్రతిశ్లోకం కరణత్రయదోష
 ప్రతిపాదనేషి ప్రాధాన్యాదేకైక పరిత్యజితి “వృత్త్యాపశుః,” “దుష్ట
 చేష్టః” “గురుంపరిభవామి” “మనసాక్రియయా” ఇతి ప్రథమసిద్ధేశా
 దవగమ్యత ఇతి ద్రష్టవ్యమ్. “యోహమస్మిసనన్యజే” ఇతి ఉపా
 దేయయోహానిర్దేశప్రతిపక్షోయమ్, యోహంచరామితీమదీయ
 యోహానిర్దేశఇతిహృదయస్థితోర్ధః. త్రివారంమూర్ఖత్వక్రిఃభక్తా
 జ్ఞిరేణుసూక్తిం భట్టారకసూక్తిఞ్చాభిప్రేత్యేతిబోధ్యమ్.

పాపే కృతే యది భవంతి భయానుతాప

లజ్జాః పునఃకరణ మస్య కథం ఘటేత |

మోహేన మే న భవతిహ భయాదిలేశ

స్తస్మాత్పునః పునఃపుం యతిరాజకుర్వే ||

౧౧||

పదపురై.

యతిరాజ-యతిపతియే, పాపేకృతేనతి - అకృత్యకరణాది
 పాపజ్ఞైః చ్ఛేయేతవళవిత్, భయానుతాపలజ్జాః-సరకాగమాదిభయ
 ముమ్, దుర్వాసనైయా లే నెఙ్గుకలగ్గి శేయతాలుమ్ పిలకుతప్పచ్చేయ్
 తోమెన్నితి నెఙ్గలనుతామున్, శిష్టర్కళోనినిపురెన్గిలజ్జేయుమ్,
 భవన్తియది-ఉడ్డాయిల్లైతాకిల్, అస్యపునః కరణమ్-మిళపుమ్ ఇన్ద
 పాపతైచ్చేయ్కైయానతు, కథంఘటేత-ఎజ్జనేకూడున్బుడి, మోహే
 న - సరకాగమాదికళొనైయుమ్ నిరూపిక్కువటియాత నజ్ఞానతైలే,
 మే - అకృత్యాదికళైయే శేయ్తు పోరుకిల వెనక్కు, భయాదిలేశః-

భయాదికభీతి శీఘ్రము, నభవతి-ఉద్ఘాటితమై, తస్మాత్ - భయాది
లేశముమిల్లాతపడియాలే, పునః పునః-అమత్యమగుచు. అఘమ్ - పాప
జ్ఞేయ, కుర్వే-శిష్యానిష్ఠన్. (౧౦)

మహాచార్య వ్యాఖ్యానమ్.

అవ -“శబ్దాదిభోగరుచిరస్వహ మేధ తేహ” ఎన్నతు, “అద్యా
పినఞ్చనపరః” ఎన్నతు, “తతోస్తి మూర్ఖః” ఎన్నతు, “హహన్త”
ఎన్నతాకానిష్ఠిర్. అకైయాల్ ఉమక్కు- భయానుతాపాదికభుజ్ఞు
పోలే తోఁబడుకొనుట. ఇని ఉమక్కు ప్రాయశ్చిత్తాధికారముజ్ఞా
యిత్తే. పేఁబడుక్కుక్కుతైయెన్నెన్న ; అతువూ అనుకార
మిత్తనై పోక్కి మెయ్యేదియేనుక్కు-వైయిలై యెగ్గితార్. (పాప
ఇత్యాదియాల్)

వ్యా.- (పాపే) పాపమాకిటతు-నిషిద్ధానుష్ఠానమ్ ; నిషిద్ధజ్ఞో
తానుమ్ నాలువిధమాయిరుక్కుమ్. అతిలోన్ఱాన్ఱే అనేకవిధమాయి
రుక్కుమ్. ఆక పాపమెన్ఱు-జాత్యేకవచనమాయ్, పాపత్వజాత్యన
చ్చిన్న సకలపాపజ్ఞతైయిమ్ శొల్లుకొనుట. ఇతు ఇననుక్కు ప్రాప్తి
ప్రతిబంధమాకిట మాత్రమన్ఱి క్కే ఇహపరజ్ఞభిలుమ్ భయహేతు
వాయిరుక్కుమ్. ఇహత్తిల్ ప్రత్యక్షదణ్డహేతువక్తైయాలుమ్ లో
కాపవాద హేతువక్తైయాలుమ్ భయజనకమాయిరుక్కుమ్. పర
త్తిల్ యనునశ్యతాహేతువక్తైయాలుమ్ భగవదప్రీతి జనకజ్ఞభాకై
యాలుమ్ భయజనకమాయిరుక్కుమ్. ఇప్పడి యిరున్ఱుళ్ళ పాపమా
నతు, (కృతే) సజ్జున్ఱిత్తు విశుక్తైయన్ఱి క్కే కాయకమాకచ్చెయ్య
ప్పడానిక్క. చెయ్ శేయుమ్.

(భయానుతాపలజ్ఞః) నామ్ ఇవద్ధై చ్చైయేతాల్ ప్రత్యక్ష
త్తిల్ రాజదణ్డలోకాపవాదజ్ఞభుమ్, పరత్తిల్ యమదణ్డనైయుమ్
వరుమేయెన్దిట భయముమ్, ఇప్పడి భయహేతువాన పాప తైచ్చైయ్
తాల్ నామెన్నతప్పచ్చైయ్తోమెన్దిట అనుతాపముమ్, ఇప్పడినరక
హేతువాన పాప తైచ్చైయ్తాల్ నామెన్దిట్టగోష్ఠియిల్ పుకుర
క్కడవోమెన్దిటలజ్ఞైయుమ్ ముతల్ తన్ని లేయుణ్ణాకిటనవల్ల. (యదిభ
వన్తి) ఒరునాళ్ వరైయిలే యుణ్ణాయిల్ తుకళాకిల్.

(పునఃకరణమన్యకభంజిత) భయానుతాపలజ్ఞానివర్త్యనాన
విప్పాపత్తినుజ్జేయ పునరనుష్ఠానమ్ ఎన్వక్తైయిల్ కూడునతు. ప్రతి
బంధకమకిడక్క కార్యముణ్ణామోవెత్తుకరుత్తు. ప్రాయశ్చిత్తసున్తోపాప
నివర్తకమావతు, భయానుతాపాదికళ్ పాపనివర్తకజ్ఞాకిటపడి ఎజ్జ
నేయెన్న ; మఱిక్కు అగ్నిస్వరూపనాశకత్వమన్దియిలే యొట్టిన్దాలు
మ్ దాహప్రతిబంధకత్వముణ్ణాకిటాప్పోలే, భయానుతాపాదికభుక్కు
పాపస్వరూపనాశకత్వమన్దియిలే యొట్టిన్దాలుమ్ ఉత్తరోత్తర
పాపానుష్ఠాన ప్రతిబంధకత్వముణ్ణాక కుక్కుతైయిలై. ఇత్తాల్ హా
హస్తేత్యాదియిల్ తోల్ ముకిటతు భయానుతాపాదికభుక్తైయవను
కారమిత్తనై పోక్కి వాస్తవమనైన్దిటతు.

ఇప్పడి లోక న్యాయమజ్జెన్ద పుమక్కు భయానుతాపాదికభిల్లా
మైక్కడియెన్నెన్న (మోహేనమే) అతుక్కడి అడియెనుజ్జేయ అజ్ఞా
నమెన్దితార్. మోహమావతు-దేహాతిరిక్తమా యిరుప్పతోరు ఆత్మ
వస్తు ఉజ్జెన్దటియాతే దేహమే ఆత్మావెన్దిరుక్కెయాకిట అజ్ఞానమ్.
(మోహేనమే) ఇన్వజ్ఞానతైయిట్టు నిరూపిక్కుమ్బడియాన వడియెను
క్కెన్నుతల్. దేహాత్మాభిమానియాయ్ బుద్ధిపూర్వకమాక పాపతై
ప్పణ్ణానిట్కిట వడియెనుక్కెన్నుతల్.

(నభవతీహాభియాదిలేశః) ఇప్పడి బుద్ధిపూర్వకమాక పాపతై
 చ్చైయ్ కై యిలే భయానుతాపలజ్జైకో పూర్ణమాకవిన్తి క్కే యొట్టి
 న్నాలుమ్ అల్పాంశమాకిలుమ్ ఉణ్ణాకక్కుడుమే. అతుపుమిలై; ఇట్లు
 అపిశబ్దమ్-అభ్యాహార్యమ్. (తస్మాత్) పాపానుష్ఠానప్రతిబద్ధకజ్జళాన
 భయానుతాపాదికళిల్లామైయాలే (పునఃపునః) మేలుమ్ మేలుమ్. (అ
 ఘమ్) పాపతై. (అఘంపునఃపునః) ఇతిలోరుపుతుమైయిలై. (౧)
 “సన్నితంకర్మయదస్తిలోకే సహస్రశోయన్నమయావ్యధాయ” ఎన్నిట
 పడియే శెయ్తకుత్తుతైయే మేన్మేలుమ్ శెయ్యానిన్దేన్.

ఇవర్ ఇప్పడి అనుతాపశూన్యరాయ్ భయానుతాపాదికళి
 ని క్కే మేన్మేలుమ్ పాపతైచ్చైయ్ వేనెన్దవాతే, నీర్ ఇవ్వకృత్యకర
 ణజ్జళుక్కెల్లామ్ మూలమాన ఇన్దియనశ్యతైయై త్తవిర్కమాట్టి
 రోవెన్న; (యతిరాజ) అడియేనుడైయ ఉజ్జీవనత్తుక్కు కృషిపణ్ణ
 కిట దేవరీరే ఇజ్జైత్తవిర్ త్తరుళవేణుమెన్దు సమ్పాధిక్కితారాతల్.
 ఇన్దియనియమనశ్శరీర్ తలైవరాన దేవరీరే అడియేనుడైయ ఇన్ది
 యనశ్యతైయై త్తవిర్ త్తరుళవేణుమెన్దు సమ్పాధిక్కితారాతల్. (య
 తిరాజకుర్వే) మాతృసన్నిధిరుక్కు ప్రజైకిణ్ద్రీల్ విఘ్ననతే యె
 నితార్.

“భవదీయభయాదిలేశః” ఎన్దు పాపమానహేతు-ఇహపర
 జ్జళిలే పిటానిమిత్తమాన భయాదికళిన్తి క్కే యొట్టిన్నాలుమ్ నేరే
 హితాహితజ్జళై యుపదేశిక్కిట నమ్మిడత్తిల్ భయముమిలైయోవె
 న్న; అతుపుమిలైయెన్దితార్ (భవదీయ)నుత్తై యార్నిమిత్తమాన
 భయాదికళిల్లామైయన్తి క్కే ఇన్వాత్సావినుడైయ ఉజ్జీవనత్తుక్కు

కృషిపణ్ణి పార్షిరుకిఱ దేవరీర్ నిమిత్తమాన భయాదిలేశమునిలైయె
నిగ్గిటార్. అన్తి కేక్ యమాదికళో నిమిత్తమాయవరుమ్ భయమ్ కెట్టు
తుణుక్కల్ మూర్ పిలేకై నైత్తు ఉఱుగ్గుప్పడి ఇవనుక్కు అభయ
ప్రదరాన దేవరీర్ నిమిత్తమాన భయాదిలేశమునిలై యెనిగ్గిటార్.

ఇవనైక్కొణ్ణు యమాదికళో నిమిత్తమాయవరుమ్ భయమ్
కెడుమ్మసి ఎజ్జనేయెన్న; లోక వేదజ్గళిల్ పాపమాయిల్ ము యమా
దికళో నిమిత్తమాన భయమ్ వరుకైక్కు హేతు. అన్దపాపన్దానుమ్,
(౧) [దురాచారోపి] విహితజ్గళై చ్చెయ్యూసులొట్టిన్దా నేయాకిలుమ్ ;
ఇజ్జ దురాచారశబ్దతాలే నిషిద్ధానుష్ఠాన తై చ్చొల్లమల్ విహితాన
నుష్ఠానతై చ్చొల్లుకిఱతు; మేల్ “సర్వాక” ఎత్తు నిషిద్ధానుష్ఠానతై
చ్ఛొల్లుకైయాలే; దుజ్జేయమిత్యాదికళిలే జ్జేయ త్యాభావమితే వివ
క్షితమ్. [సర్వాళీ] ఇతు నిషిద్ధానుష్ఠానజ్గళుక్కెల్లా ముపలక్షణమ్.
అభక్తుభక్షణాదికళో; నిషిద్ధజ్గళై చ్చెయ్ తా నేయాకిలుమ్ [కృత
ఘ్నః] ఇణ్ణుక్కుమడియాక పుపకారికి విషయ త్తిల్ ఉపకారస్త్వ త్తి
యిల్లాత మాత్రిమన్తి కేక్ శేయతపుపకారజ్గళై అప్పో తేమఱక్కు
మవనేయాకిలుమ్. [నాస్తికః] అతుక్కుమడియాక శాస్త్రవిశ్వాస
మిన్తి కేక్ యొట్టిన్దా నేయాకిలుమ్, ఇచ్చుసి శాస్త్రవిశ్వాసాదికళిన్తి కేక్
యొట్టిన్దితు తాన్ ఎత్తనై కాలమెన్నిల్ ; [పురా] మురుబ్బళకాలమె
ల్లామ్; ఆక మునుబ్బళకాలమెల్లామ్ శాస్త్రవిశ్వాసాదికళిన్తి కేక్ విధి
నిషేధజ్గళై యతిక్రమిత్తు వర్తితానేయాకిలుమ్, [ఆదిదేవస్] ఇవ
నాశ్రయిపుతఱు మున్నే ఇవన్తనై యు మగ్గీకర్తికై యిలుణ్ణాన
నకైయాలే ఉజ్వలనాన వెమ్మెరుమానై. [శ్రద్ధయా] విసమృభా
హుశ్యత్తోడేకూడ [శరణమ్] ఉపాయమాక [సమాశ్రయేద్యది]

ఇవనై ప్సార్ త్తాల్ ఆశ్రయిక్కువిరకిల్లై, అవనై ప్సార్ త్తాల్ ఇవనా శ్రయియావిడిల్ తరిప్పిల్లై. అక్కై యాల్ అవనుడై య జీవనాదృష్ట త్తాల్ ఇవన్ అవనై యాశ్రయిత్తానాకిల్; ఇక్కు విన్రుచ్చుబాహుళ్య వాచియాన శ్రద్ధాశబ్దత్తాల్ ఉపాయా న్తరనివృత్తియైయుమ్ “సమా శ్రయేత్” ఎన్నిఱవిడ త్తిల్ “సమ్”. ఎన్నిఱ పువనర్గత్తాల్ ఆశ్రయణ త్తి లుపాయత్వబుద్ధినివృత్తియుమ్ శొల్ల ప్పడుకిఱు. [తమ్] అప్పడి సర్వాపరాధవిశిష్టనాయ్ భగవత్సమాశ్రయణమ్ పణ్ణినవనై, [జన్తు మ్] దేవతిర్యక్కునుమ్య స్థావరజ్జలిలే యాతొన్మాకపుమామ్ అతిలొ రునిర్బన్ధుల్లై. (నిర్దోషంవిద్ధి)నవానసమాక, (౧) “వానోమటికడలో” ఎన్నిఱపడియే పోనవిడమ్ తెరియా తేపోన పాఠజ్జళై యుడైయనాక బుద్ధిఁజ్జక్కడవి; ఎన్గొణ్ణెన్నిల్; (ప్రభావాశ్చరమాత్మనః) తనక్కు మేఱ్వుడి వ్యాపకరిల్లామల్ తాన్ సర్వాపేక్షయావ్యాపకనాన వెమ్మె రుమానుడై య ప్రభుత్వశక్తియాలే; పాపమాత్రమ్ క్రియారూప మాకై యాలే అత్తు తెయ్ తపోతే నశిత్తుప్పోమ్, అత్తై త్తిరువుళ్ళ త్తిల్ నైత్తు ఇవనిప్పడి విధినిషేధజ్జళై అతిక్రమిప్ప తేయెన్ను మనిగ్రహత్తాలే ప్రాప్తకాలజ్జలిలే తదనురూపమాన ఫలత్తెక్కొడుప్పా ఈశ్వరనా లిల్లై, అవన్తానే శరణాగతియై వ్యాజికరిత్తు ఇచ్చేతననై యను గ్రహిత్తవాతే తన్నిగ్రహమ్ కట్టియుణ్ణెయాలే పాఠజ్జళెల్లామ్ పోయి ల్ శ్లెన్ణిఱు. “శ్రద్ధయాసహితమాదిదేవమ్” ఎన్ఱు యోజక్కుపుమా మ్. అప్పోతు (౨) “శ్రద్ధయా దేవో దేవత్వమన్న తే” ఎన్నిఱవిడ త్తిల్ శ్రద్ధాశబ్దమ్ పిరాట్టిక్కు వాచకమాకిఱు. ఇత్తాల్, ఈశ్వరన్ జగత్క రణనాకిఱుమ్ పరంజ్యోతిస్సాకిఱుమ్ చేతనగై యగ్గీకరి క్కుమిడ త్తిల్ ఇవర్ కళాశ్రయిప్పతల్కుమున్నే అవర్ కళై రత్తి

కైక్కు అనసరిప్రతీక్ష నాయరుక్కు మిరుప్పుమ్ పిరాట్రిసమ్మనధత్తాలే
యెన్గిటతు. ఆక, ఇశ్లోక త్రిత్విల్లుకీటపడియే ప్రపత్తియాయ్త్తు ప్రా
యశ్చిత్తరూపమాయరుక్కుమ్.

ఇస్పృపత్తితానుమ్ “మన్తగ్రత్నంద్వయగన్యాసః ప్రపత్తి
శ్మగణాగతిః” ఎన్గిటపడియే ద్వయాత్మకమాయ్, (౧) “ఆచార్యా
ద్దైవవిద్యావిదితాసాధిషంప్రాపత్” ఎన్గిటపడియే ఆచార్యాధీనమాయి
రుక్కుమ్. ఆచార్యత్వద్దానుమ్ “తస్మిన్నామానుజార్జ్యగురుఃపితచప
దంభాతినాన్యత్ర” ఎన్గిటపడియే ఎమ్మెరుమానారుక్కు అసాధారణ
మాయాయుగ్ధిరుప్పతు; మన్తై యసర్కళుడైయ వాచార్యత్వమ్
ఇవరుడైయ సమ్మన్ధనిబద్ధనమ్. ఆత్మయాల్ ఇనర్ సమ్మన్ధముణ్ణాక
వేయమాదికళీనిమిత్తమాయ్ వరుమ్ భయమ్ కెడక్కుత్తైయిల్లై.

(తస్తాల్) సకలభయనినర్తకరాన దేవరీర్ సమిత్తమాన భ
యాదికళిల్లామైయాలే (పునఃపునరఘంయతిరాజకుర్వే) మేస్మేలుమ్
పాపత్తైచ్చెయ్యూనిన్దేన్గిత్తార్.

అన్తిక్కే (భవదీయ) (౨) “అపరెమ్మెనిన్దాళుమ్ పెరియవరే”
ఎన్గిటపడియే అడియేనై అశిమైకొళ్ళనల్ల దేవరీర్ సమ్మన్ధికళీనిమిత్త
మాన భయాదిలేశముమిల్లై యెన్గిత్తారాకప్రమామ్ ఇత్తాల్, ఆచార్య
తదీయనిమిత్తమాన భయాదికళిన్దీయిలే అపరాధజ్గళైచ్చెయ్ వేన్దే
యాలే అనఃశ్యాసచాన్జ్గళైయేయాయుగ్ధు అడియేన్ శెయ్ వత్తెన్
త్తార్.

(౧౧)

పి త్తైలోకమజీయర్ వ్యాఖ్యానమ్.

అవ.-ఇప్పుడి అకృత్యకరణభగవదపచారాదికళితే అన్వితనా
యిరుక్కచ్చెయ్ తేయమ్ అనన్దశ్రీలన్వయియ తననై పోలేయమ్
వర్తిక్తయాలే ఎన్నిల్ కుత్తెన్దారొరువరుమిల్లె యెన్దు వివణ్ణరాన
వివరైప్పార్తు, ఎప్పెరుమానార్, “అనుతాపాదికళుణ్ణాకిల్ అనై
తన్నడైయేక్కయ్ క్కణమ్” ఎన్దురుళిచ్చెయ్య; అనుతాపాదిలేశము
మిల్లామైయాలే ఇప్పోతుమ్ అకృత్యకరణమే యెనక్కు నిత్యాను
ష్ఠానమాయ్ చెల్లాన్దతు ఎన్దు విణ్ణప్పమ్ శెయ్ కితార్.

వ్యా.- (పాపేకృతకార్యాది) భయమావతు-మేల్ పరక్కడవ
అనర్థవిశేషజుక్కు నూచకమానచిహ్నజ్జలై క్కణ్ణుపిటక్కుమ్
దుఃఖవన్దో; “ఇప్పోతి తైచ్చెయ్ తాల్ మేల్ నమక్కు అనర్థమ్ వరు
మ్” ఎన్దు వెరువువవనుక్కు అప్పడిప్పట్ట భయముణ్ణామ్; “నామ్
అకృత్యత్రిలన్వయిక్కడవ్రామల్లోమ్” ఎన్దు అభినన్దివిరామమ్ పిట
న్దిరుక్కచ్చెయ్ తేయమ్ దుర్వాననై యాలే నెళ్ళుకలగ్గి నిన్దై వఱ అకృ
త్యత్రిలే యిఱగ్గీనవనుక్కు అనుతాపముణ్ణామ్; బుద్ధిపూర్వమ్ ప్రవ
ర్తియానిఱ్చెయ్ తేయమ్ శిష్టగ్నైక్కు అభవవనుక్కు లజ్జెయు
ణ్ణామ్; ఇనన్దశ్రీలే తేను మొన్దుణ్ణాయ్ తాకిల్ మీళవుమ్ పావ్తై
చ్చెయ్ కై యెజ్జనకూడున్బడి?.

(మోహేన మేనభవతీహభయాదిలేశః) మేల్ వరుమనర్థతై
యాతల్ ఇప్పోతుణ్ణాన శిష్టగహైయైయాతల్ ఒన్దైయుమ్ నిరూపి
క్కవఱియాతవజ్జానతాలే బుద్ధిపూర్వకమాక అకృత్యాదికళితే మణ్డి
ప్పోరుకిఱవెనక్కు ఏకదేశముమ్ భయాదికళుణ్ణావతిల్లై (తస్మాది
త్యాది) ఆకైయాల్, అడుత్తడుత్తు పాపమే శెయ్యానిన్దే. (౧౧)

సంస్కృతవ్యాఖ్యానమ్.

అవ.-శరణాగతనామమాత్రవతోపి అకృత్యకరణాదాభయ
లజ్జయోస్సతోః పునరకరణంకృతాంశస్యపశ్చాత్తాపేన నివృత్తిరపిభ
వతితిమిత్రమయాకరణీయమస్తీతి యతీద్వాభిప్రాయమున్నీయాహ.

వ్యా (పాపేకృతఇత్యాది) హేయతిరాజ, పాపేకృతేనతి,
(మే) మమ (భయమ్) భాన్యనర్థాశజ్జనమ్, (అను తాపః) కృతాం
శానుసన్ధానేన హృదయతోదవిశేషః. (లజ్జా) శిష్టావగమప్రసజ్జ
నాయత్త హృదయవృత్తినజ్జోచవిశేషః. ఇమాః-భయానుతాప
లజ్జాః (భవన్తియది) ఉత్పద్యంతేచేత్, (అన్య)పాపస్య (పునఃకరణమ్)
పునరనుష్ఠానమ్. (మే)నుమ (కథంఘటేత) కేవ హేతునాఉపపద్యేతః
అత్రభయాదీనాంత్ర యాణాం పునఃకరణప్రతిబద్ధకత్వమ్, అనుతాప
స్య కృతాంశశోధకత్వమపీతివివేకః. భయాదీనాం పునఃకరణవిరహ
స్యచ హేతుహేతుమద్భావైక్తిఃస్ఫుటఇతి తస్యశబ్దేనావివక్షణాత్,
హేతుహేతుమతోర్లిజితి నూత్రవిహిత లిజోన్ప్రయోగః అద్యభ
యాద్యత్పత్తావపిపునఃకరణం నభవిష్యతీత్యభిప్రాయేణచ భవన్తితిల
టప్రయోగ ఇతిబోధ్యమ్.

(ఇహ) పాపకరిణేనతిభయాదీనాం పూర్వోక్తానాం (లేశః)
స్వల్పాంశోపి, (మోహేన) అభోగ్యేషుభోగ్యతాబుద్ధ్యాద్యస్య
ధాన్జానేన. (మే) మమ. (నభవతి) నోత్పద్యతే (తస్మాత్) భయా
ద్యనుత్పాదనాద్ధేతోః, (అఘమ్) మూలఘాతిదురితమ్; హస్తీ
త్యఘమితివృత్తతేః; (పునఃపునఃకుర్వే) కరోమి. ఆత్మనేపదమ్;ఆత్మ
నేపదేనతత్ఫలానుభవోమమదుర్వాంపవేత్సృచ్యతే; సమగ్రభయా
ద్యత్పత్తే పునఃకరణాభావః, భయాదిలేశోత్పత్తేచ పునః పునః

కరణాభావః; అత్ర తుతల్లేశ స్యాప్యనుత్పాదాత్. పునః పునః కరణమిత్యు
భిప్రాయాద్వీపేతిబోధ్యమ్. అత్రాపితద్వారయేత్యనువర్తతే. తద్భ
యాద్యనుత్పత్తిప్రయోజకమజ్ఞానం నివర్తయేత్యర్థః. (౧౧)

అస్తద్భూతి స్సకలవస్తుషు సస్తమీశ
మన్థఃపురస్థిత మివాఽహ మవీక్షమాణః ।
కస్తర్పవశ్యహృదయ సతతం భవామి
హస్త త్వదగ్రగమనస్య యతీంద్రీ నార్హః ॥ ౧౨॥

పదపురైః.

యతీంద్రీ-యతిపతియే ! సకలవస్తుషు-స్వపరవిభాగమట ఎల్లా
వస్తుక్కుభిలుమ్, అస్తఃబహిఃసస్తమ్-ఉభోర్భేద పుటమోడువాశియట
వ్యాపిత్తునిఱుమవనాయ్, ఈశమ్-వ్యాప్యవస్తుక్కులై స్వాధీనమా
కనియమిత్తుక్కుణ్ణ పోటుకిటసర్వేశ్వరనై, అన్ధః-పిటవిక్కురుడన్,
పురఃస్థితమివ-తన్మున్నేనిఱ్ఱిటవనై (కాణమాట్లాతా)ప్పోలే, అహ
మ్-తత్వజ్ఞానశూన్యనాననాన్, అవీక్షమాణః-కాణమాట్లాతవనాయ్
కస్తర్పవశ్యహృదయః-కామనుక్కు పరతంద్రీమాన నెజ్జాయుడై యనా
య్, సతతంభవామి-సర్వకాలముమ్ వర్తియూసస్తేన్, హస్త త్మణకా
లముమ్ భగవద్ధ్యానత్తుక్కు-యోగ్యనూకాతపశీయాన నెజ్జొక్కణ్ణ
విపాదత్తా లేకప్రమెన్ఱిఱార్. (అకై యాలే) త్వదగ్రగమనస్య-జితేంద్రీ
యర్ కిట్టిసేవిక్కుమ్బడియాన దేవరీర్ తిరుమున్నేనరుకైక్కు, నార్హః-
నాన్ అర్హ నజ్జెన్ఱు తమ్మైనిఱ్ఱుక్కుఱ్ఱుకిఱార్. (౧౨)

మహాచార్య వ్యాఖ్యానమ్.

అవ.-“పునఃపునరఘంయతిరాజకుర్వే” ఎన్టు విణ్ణప్పమ్ శెయ్త వాతీ, నీన్ నమ్మేల్ ప్పళియైతుక్కుకిఱి తెన్ సర్వవస్తుక్కుళిలుమ్ అన్త ర్యామి మాయ్ స్వరూపస్థితి ప్రవృత్తినివృత్తికళుక్కు క్కడవనాయ్ కణ్ణాల్ కణ్ణాశ్రయిక్కులాన్బుడి అచ్చారూపేణసులభనాయ్ సర్వనియ న్నావాన వెన్బెరుమానై క్కణ్ణ ఉమ్ముడై యిచ్చియనశ్యజేయై త్తవి రుమెన్న; అనా సర్వసులభనాయ్ సర్వగతనాయరున్దానేయాకిలుమ్ అడియేన్ అననై క్కాణానుల్ కానుచరవశనాకానిన్దేన్; ఇనిదేవరీర్ తిరుముప్పేవకుక్తైక్కు యోగ్యనన్దేన్దితార్ (అన్తరిత్యాదియాల్)

వ్యా.- (అన్తర్బహిః) (౧) “అన్తఃప్రవిష్టశ్చాస్తాజనానాం సర్వాత్మా” ఎన్టుమ్. (౨) “ఏషసర్వభూతాన్తరాత్మా” ఎన్టుమ్, (౩) “అన్తర్బహిశ్చతత్సర్వం వ్యాప్యనారాయణస్థితః” ఎన్టుమ్ (౪) “ఉడన్బిశైయుయిరెనక్కురన్దెజ్జుమ్పరన్తుళన్” ఎన్టుమ్, (౫) “అడియే నుళ్ళాచుడలుళ్ళానణ్ణ త్త త్తాన్ పుఱత్తుళ్ళాన్” ఎన్టుమ్ శొల్లుకిఱపడియే సకలవస్తుక్కుళిలుమ్ అన్తర్బహిర్వాప్తనాయ్, ఇప్పడి వ్యాపిక్కిఱతు తాన్ ఎతుక్కెన్నిల్, (సకలవస్తుఘ) సకలవదార్థజ్జళుక్కుమ్ సస్తు త్వాదికళై యుణ్ణాక్కుకై కాక. (౬) “తదనుప్రవిశ్యసచ్చత్యచ్ఛాభవత్” (౭) “అనుప్రవిశ్యనామరూపేన్ద్యోరివాణి” ఎన్టుమ్ శొల్ల క్కడవతిజే.

(సన్దమ్) ఇనద్ర్మిక్కు వస్తుత్వాదికళై యుణ్ణాక్కి త్తాన్ సత్తైపిద్ర్మనాయరుక్కై (పురస్థితమ్) అన్తఃప్రవిశ్యసత్తాధారక

(౧) యజు-అర-౩-౧౦.	(౨) సుబాలోపం	(౩) తై-నారాయ
(౪) తి-వాయ్-౧-౧-౩	(౫) తి-వాయ్-౨-౨-౨	(౬) తై-అ-
(౭) ఛాన్దో-౬-౩౨		

నాయ్ నియమిత్తుప్పోరుకై మాత్రమన్త్రి క్కే ఇవళ కణ్ణా లేకణ్ణు ఆశ్రయిక్కలామ్బుడి అర్పారూపేణ మున్నిఱ్ఱుచుననాయ్, (౧) *పిన్నానార్ వణ్ ముళోతియితే. (ఈశమ్) ఇవల్ శ్రీనుడై య కార్యమెల్లామ్ తనక్కు ప్పరుమార్థమాకుకై క్కే-డాక, (౨) “ఈ శేశితవ్యసమ్మన్దాదని దమ్పుథమాదపి” ఎన్నిటపడియే స్వామియాననన్.

(సకలనస్తుషున న్తమ్) ప్రజ్ఞైయనుడై య సర్వాజ్ఞస్పర్శమ్ తాయాననపుక్కు ధారికమాకితాప్పోలేకాణమ్ ఇవననుక్కుమ్ ఇవల్ శ్రీన్ స్పర్శమ్. (సకలనస్తుషు) శిటియార్ పెరియారెప్పతిలై. సజ్జల్పరూపజ్ఞానత్తాలస్త్రి క్కే స్వరూపేణన డ్రిక్కిటవనాయ్, (ఈశమ్) ఇప్పడి శెయ్ కై శిటియార్ పెరియారిన్త్రి క్కే ఇవల్ శ్రీనుడై యస్పర్శమ్ తనక్కు ధారికమాకై క్కే-డాన ప్రాప్తియైయుడై యవనాయ్.

(పురస్థితమ్) ప్రాప్తనాయ్ దుర్లభనాయిరుక్కై యన్త్రి క్కే కణ్ణా లేకణ్ణా శ్రయిక్కలామ్బుడి సులభనానవనాయ్, (అన్తర్బహిస్సకలనస్తుషు సన్తమిశమ్) సుశీలనాయ్ సులభ నాయ్ దోషభోగ్యనాయ్ స్వామియాన పెరియ పెన్ మాళై.

(అన్తః) కణ్ణిల్ వైశద్యమిల్లాతననోబ్బల్; అన్తన్ పదార్థదర్శనమ్ పణ్ణాతోట్టికిటతు పదార్థ త్రిన్కుతై యన్తే. అతుపోల సర్వేష్వరన్ వాత్సల్యాదిగుణవిశిష్టనాయ్ అర్పారూపేణమున్నిఱ్ఱు, ఇచ్చేతనన్ కణ్ణునుభవియ్యమై ఇనన్కుతైయితే. అతానతు - సమ్మన్దజ్ఞాన పూర్వకమాక క్కాణామై; ఇప్పడికాణామైక్కు హేతువేతెన్ను, (అహమ్) దేహమే ఆత్మావెన్దిరుక్కుమనయే నెన్ను తల్. “మిథ్యాచరామి” ఇత్యాదియిల్ శొల్లుకిటపడియే పాపమ్ శెయ్ కై యేపోన్దిరు

క్రిత వశియేనన్నతత్. ఇత్తాత్ అవకాణామైక్కు హేతు దేహాత్మాభిమానమున్ తన్ములమాన సాపముమెన్దతాయిత్రు.

(అవీక్షమాణః) అవన్ అడియేన్దన్నైక్కుణ్డైక్కిడాక కృషి పణ్ణమాపాలేయాయత్తు అడియే అవన్దైక్కుణామైక్కు కృషిపణ్ణమ్బడియుమెన్దితార్. ఇత్తాత్ పెన్ద్రువంశమేతెన్న (కన్దర్పవశ్యహృదయః) అడియే మనస్సు కామపరవశమాయ్ తెన్దితార్. అతావతు - ప్రయోజనాన్తరజ్జలై విరుమ్ముకై. ఇతుతాన్తనై కాలమెన్న (సతతమ్) ఇతుక్కురు కాలనియతియిలై. నర్వకాలముమెన్దితార్. (భవామి) ఇతుతాన్ వన్దేతియన్ది క్కే సత్తెయాయ్విట్టతెన్దితార్.

(ఈశమవీక్షమాణః కన్దర్పవశ్యహృదయస్సతతంభవామి) ప్రాప్తవిషయత్తిత్ కణ్డవైయామైయన్దో అడియేనుక్కు ఇవ్వనర్థమున్దాయ్ తెన్దితార్ (హన్ద) కీర్తే తమక్కున్దాన ప్రాప్తవిషయత్తై క్కడక్కున్దైయమ్, అప్రాప్తవిషయజ్జలై ఇడైవిడామత్ నిరూపితైయమ్కణ్డ ఐయోవెన్దితార్. అన్దిక్కే, మేత్సెల్లుకిట అయోగ్యతైయైనినైతు ఐయోవెన్దితారాకవుమామ్ (త్వదగ్రగమనస్యయతీన్ద్రనార్హః) ఈశ్వరన్ శుభమామిక్కిలక్కు నవన్దమ్ కైవిడామత్ (౧) “తేనమైత్రీభవతు తే” ఎన్నున్ పిరాట్టియెప్పోలే, స్వోపదేశాదికళాలే భగవద్విషయత్తిత్ అద్వేషాదికళైయున్దాక్కిరక్షిక్కుమ్ దేవరీర్తిరుమున్దేనరుకైక్కు యోగ్యనాకిటిలేన్.

“త్వదగ్రగమనస్యనార్హః” ఎన్దిటతు-దేవరీర్ తిరుమున్దేనరుకైక్కుమ్ యోగ్యతైయిల్లాతవనుక్కు క్కిట్టుకై యెన్దొరుపూరుకున్దో వెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (త్వదగ్రగమనస్యనార్హః) దేవరీర్

ఇన్ద్రియనియమనశక్తరిత తలై వరానమైయై అడియేనుజీవిక్తైక్కు
ఉడలెన్దరున్నేన్ ; అతు విపరీతమావతేయెన్దితార్. (ఈశమవీక్ష.
మాణస్తద్వదగ్రగమనస్యనార్హః) భగవత్ప్రప్యత్యజ్ఞానమితే ఆచా
ర్యసమాశయణత్తుక్కుమూలమ్. అతిల్లామైయాలే అడియేదేవ
రీర్ తిరుమున్నేనరుకైక్కు యోగ్యనన్దెన్దితార్. (కన్దర్పవశ్యహృదయ
స్తద్వదగ్రగమనస్యనార్హః) కామపరనశనానవశియేజితేన్ద్రియరిత్
తలై వరాన దేవరీర్ తిరుమున్నే నరుకైక్కు యోగ్యతైతానుణ్ణోవె
న్దితార్.

(ఈశమవీక్షమాణః కన్దర్పవశ్యహృదయస్తద్వదగ్రగమనస్య
నార్హః) అడియేనై ప్పార్ త్తాలుమ్ దేవరీరై ప్పార్ త్తాలుమ్ అడియేన్
దేవరీర్ తిరుమున్నేనరుకైక్కు యోగ్యతైయిత్తెయెన్దితార్. అడియేన్
* మాతననే కణ్ణుఱున్దిక్కిలున్ మి కాణకిల్లాతవనాయ్, * పూరుళుమ్
పుతల్ నగుమ్ పూమియుమ్ పూజ్జులగుమ్మెన్దే మగుళొక్కొన్దనన్ ; దేవ
రీర్ * అరజ్జున్ మలగడిక్కాళున్ద్రనరే తనుక్కున్ద్రనరాయ్క్కొ
ళుముత్తగుర్ (హస్తనాహణః) యోగ్యతైయుమ్ పోయిన్ద్రుక్కి
డీరెన్దు క్కేళిక్కితార్. (ఈశమవీక్షమాణస్తద్వదగ్రగమనస్యనార్హః)
ముతల్ తన్నిలే సామాన్యత్తిల్ కణ్ణోవైయాతవన్ విశేషస్తైక్కిట్టు
కైయెన్దొరుపూరుళుణ్ణోవెన్దితార్. (౧౨)

పిల్లైలోకమ్జీమర్ న్యాఖ్యానమ్

అవ “సర్వేశ్వర౯ సకలవస్తుక్కుళిలు మన్తర్యామియాయ్
సమస్తప్రపృత్తికలైయుమ్ పార్శ్వక్కొణ్డెన్దునరుళియరుక్కిఆపడియై
యనుసన్దిత్తాల్ పాపకరణత్తుక్కిడమిత్తైకాణుమ్” ఎన్న; అతువుమను

సన్నికైక్కు యోగ్యతై యిల్లాతపడి కామపరవశాన్తకరణనాయి
రుక్మితేనెనితార్.

వ్యా.- (అన్తర్భహిరిత్యాది) స్వ పర విభాగమట సకలవస్తుక
ళిలుమ్ ఉల్లోషుపుటమోషువాశియట వ్యాపి త్తిరుక్కు మవనాయ్,
వ్యాప్యవస్తుక్కులై స్వాధీనమాకనియమిత్తుక్కుణ్ణుపోరుమవనై. ఉ
ల్లేయిరుక్కిటపడియై యతీన్దల్ “నినైపుక్కువాయ్ త్తలైయాన
నెళ్ళిలరుక్కిటపడ ఎన్ని నైద్దిరుక్కుమ్!” ఎన్దువెరువి నెళ్ళల్ పాపచిన్దై
పణ్ణిప్పోకాతు; పుటమ్మిరుక్కిటపడియై యనుసన్నితార్ “ఉల్లేయన్దో
అవ్, పుటమ్మిల్లై” ఎన్దు బాహ్యకరిణగ్గళ్ళొణ్ణు పాపమ్ శెయ్యిప్పో
కాతు; ఉల్ళుమ్ పుటమ్బుముళనాయిరుద్దాలుమ్, శెయితపాపత్తుక్కు
ఉచితదణ్డమ్ పణ్ణినియమిక్కైక్కు శక్తనల్లవాకిత్ పాపమ్ శెయ్యిలు
మామ్, అజ్జనన్ది క్కై అపరాధానుగుణమ్ దణ్డిక్కైక్కుడిరియ నిర
ఙ్కుశస్వతన్త్రనుమాయిగున్దాలెజ్జనే పాపమ్ శెయ్యిలావతు?.

(ఆన్దఃపురస్థి సతమివాహమవీక్షమాణః) జాత్యన్ధన్ తన్నుడైయ
మున్నేనిట్కిటవనై క్కాణమాట్టాతాప్పోలే, తత్త్వజ్ఞాన శూన్య
నాననా, సర్వత్రసన్నిహితనాయ్ సర్వనియన్తావానవనై క్కాణ
మాట్టుకిటిలేన్.

ఆచార్యోపదేశాది లబ్ధజ్ఞానముజ్ఞాయురుక్కు క్కాణమాట్టామై
క్కు పేతువెన్నెన్దు అరుళిచ్చెయ్కితార్ (కన్దర్పవశ్యేత్యాది)
అవనై క్కాణైక్కు సాధనమాననెళ్ళా కామపారవశ్యత్తాలే కలగ్గినప్పిన్దు
కాణవిరక్కుణ్ణా? విషయప్రసణమాననెళ్ళాలే ఆచార్యోపదేశాదిలబ్ధ
మానజ్ఞానతై ప్రతిపిప్పిక్కై అరితితే. (సతతమ్) మనస్సుక్కు కామ
పారవశ్యమ్ కాదాచిత్కమాయిన్ద్రాకిత్ అల్లాత కాలగ్గళిలేయాకి

లుమ్ భగవదనుసన్ధానమ్ పణ్డలామ్; సర్వకాలజ్ఞులుమ్ చిత్తమ్ కామ కలుషనూనాల్ ఎజ్జనేయనుసన్ధిక్కుమ్బడి.

(భవామి) ఎన్నిట వర్తమాన నిర్దేశతాలే - కాలకలై కదేస ముమ్ కామపారవశ్యమ్ తవిర్ న్దతిల్లెయ్యెట్టతు. తుణకాలమాకిలుమ్ వాసుదేవచిత్తనత్తుక్కు యోగ్యమాకాతపసి పార్థేవోవతే ! ఎన్నిట విషాదతాలే “హస్త” ఎంతార్. (త్వదగ్రగమనస్యయతీన్ద్రనార్హః) సాత్మాత్కృతభగవత్తత్త్వరాయ్ నిర్ న్దనమస్తకామరాసవర్కళకిట్టి నేవిక్కుమ్బడియాన వై భవత్తైయుడై యదేవరీర్ తిరుమున్నేవరుకై క్కు, ఇప్పడియిరుక్కి-అనాన్ అర్హనో? ఎన్లు తమ్మైనిన్దిత్తుక్కుణ్డరు భుకితాన్. (౧౨)

సంస్కృత వ్యాఖ్యానమ్.

అవ.-తర్హిమత్సన్నిధిమేహేతి యతీన్ద్రాభిప్రాయమున్నీయ, తస్యాప్యహమసర్వా ఇతివదన్ సృత్యాపశుత్వక్తవివృణోతి.

వ్యా.-(అన్తర్బహిరిత్యాది) హేయతీన్ద్ర, అహమ్, (సకలవస్తుషు) స్వస్వజ్ఞానవ్యతిరిక్తసర్వవస్తుషు, (అన్తర్బహిశ్చసన్తమ్) తిష్ఠనమ్, (ఈశమ్) నియన్తారంభగవన్తంనారాయణమ్. కర్మ, (పురఃస్థితమ్) సన్నికృష్టమనాపృత్యాపురుషమ్ (అన్తభవ) చక్షుర్ద్వీపభవ (అవీక్షమాణస్య) అపశ్యన్ నన్, “లక్షణహేతోఽః” ఇత్యాదినా హేత్వర్థశ్చానచ్; కన్దర్పస్య-మన్మథస్య, వశ్యమ్. అధీనమ్, హృదయం యస్యసతథోక్తః - తథావిధః. (సతతంభవామి) యతేవవమ్, తతః, (త్వదగ్రగమనస్య)* ఆత్మపదాక్రీతానాంకామాదిదోషహరస్యతవాగ్రగమనస్య-పదాశ్రితశబ్దోక్తసన్నిధిగమనస్య (నార్హః) నయోగ్యః. అత్రభవామీత్యనవజ్ఞః.

అథవా, అస్తస్సస్తమీశమవీక్షమాణః, యతఏవ కస్తర్పవశ్య
హృదయోహమ్, తతఏవత్వదగ్రగమనస్యాన్తోనభవామిత్యేకవాక్య
తయైవయోజనీయమ్; మనసోన్యాయత్తత్వేహి స్వాధీనప్రవృత్తి
శ్చకేతిభావః. ఏవంకామప్రవణస్యనుమత్వదగ్రగమనేనతితవాతిజుగు
ప్సాస్యాదిత్యాశయః; ఈశమవీక్షమాణ ఇత్యత్రచాస్త్ర్యామిప్రకా
శాత్కామప్రావణ్యానుదయస్య గోవిందాహ్వోప్రతియోగి ప్రసిద్ధిభి
ప్రేతా; సతతమిత్యనేనచ-అప్రాప్తవిషయప్రవణానాం యతీంద్రీసన్నిధి
నానిరస్తకామప్రావణ్యానాంరక్తాలయగాయననూనుప్రభృతీనాంవ్య
దాసః; కస్తర్పవశ్యత్వచ్ఛవృత్త్యాపశురిత్యత్రాభిప్రేతం జనన్యామితర
త్రావిశేషదృష్టిరూపంవివక్షితమ్. తథైవనృపశురిత్యత్ర పూర్వా
చార్యైర్వాక్యఖ్యానాత్. అస్తర్పహిశ్చసస్తమీశమన్ధఃపురస్థితమివా
వీక్షమాణఇత్యత్ర, “తద్యధాహిరణ్యనిధింనిహితంక్షేత్రజ్ఞా ఉపర్య
పరిసంశ్చరన్తోనవిందన్తి, ఏవమిమాఃప్రజాఅహరహర్గచ్ఛన్త్యః”ఇత్యాది
శ్శ్రుతిరనుసంధేయా.

(౧౨)

తాపత్రయీజనితదుఃఖనిపాతినోఽపి

దేహస్థితౌ మమ రుచిస్తు న తన్నివృత్తౌ ।

ఏతస్య కారణ మహో మమ పాపమేవ

నాథ త్వమేవ హర తద్యతిరాజ శీఘ్రమ్ ॥

౧౩॥

(పదపురై)

యతిరాజ-యతిపతియే, తాపత్రయీజనితదుఃఖనిపాతినోఽపి-
కర్తానుగుణమాక, ఆధ్యాత్మికాధిభౌతికాధిదైవికభేదేన మూన్తువక్తై
ప్పట్ట తాపసమూహాల్లశాలేయుణ్డాక్కప్పట్ట దుఃఖసాగరత్తిలేఖ్యైస్తు

శిడక్కచ్చెయ్ తేయుమ్, మమ-దుఃఖమ్ వేణ్ణా వేష్ట తియపుమ్ మాట్టాత
వెనక్కు, దేహస్థితౌ-దుఃఖాస్పదమాన శరీర తైనోక్కుకై యిలే,రుచిః-
అతైయానతు, (భవతి) వర్ధిష్ణువాయ్ చ్చెల్లానిన్తు. తన్ని వృత్తై-అన్ద
శరీరనివృత్తియిల్, నతు-అతై ఒదుకాలుమ్ ఉణ్ణాయ్ శ్రితై, ఏతస్య-
ఇన్దరుచిపిటవామైక్కు, కారణమ్-కారణమానతు, మమపాపమేవ-
ఎన్నుడై యపాపమేయ త్తనై. అహో-ఐయో, నాథ - వకు త్తస్వామి
యే, త్వమేవ-దేవరీశే, శీఘ్రమ్-శీఘ్రమాక, తత్-అన్దపాప త్తై, హర-
పోక్కియరుళ వేణుమ్. (౧౩)

మహాచార్య వ్యాఖ్యానమ్.

అవ.-ఇవర్ “ నార్వాః ” ఎన్ద వాతే ఏన్ తానిప్పడిక్లేశిప్పతు;
నీర్ సంసార త్తిల్ వర్తి త్తిలీరో? అతిత్ తాపత్రయత్తాల్ వరుమ్ దుఃఖజ్ఞ
తైక్కిణ్ణు అరుచిపిటవాతో? పిటన్దాల్ అతుయోగ్యతై యన్తోవెన్న,
అడియేనుక్కు ఇతిల్ వరుమ్ దుఃఖానుభవమకణ్ణుమ్ అరుచిపిటవామై
మాత్రమన్తి క్కే, మేన్మేలుమ్ రుచిఅభివృద్ధమాకానిన్ద తెన్దితార్.
(తాపేత్యాదియాల్)

వ్యా.—(తాపత్రయా) ఆధ్యాత్మికాధిదైవికాధిభౌతిక భేదే
స మూన్దువకై ప్పట్టిరున్దుళ్ళ తాపజ్ఞభుడైయ త్రయత్తాలే యెన్ను
తల్. సమూహత్తాలే యెన్నుతల్. ఇవైకళీ తాన్ ఓరొన్టే అనేకవిధ
మాయిరుక్కుమితే. ఆధ్యాత్మికజ్ఞభావన :-—తన్నిడ త్తిలేయుణ్ణామ
వై. అవై యావన:-—అపేక్షి తాలాభత్తాల్ వరుమ్ మానసవ్యాధిక
భుమ్, జ్వరాదిక భాల్ వరుమ్ శరీరవ్యాధిక భుమ్. ఆధిదైవికజ్ఞభావన.-
ఇవన్దై యతియామల్ దైవయత్న త్తాల్ వరుమ్ అశనిపాతాదికల్,

ఆధిభౌతికజ్ఞానావన;—సర్పదంశాదికభావవరుమ్ నలిప్రకళి. ఇప్పడి యిరున్దళ్ళ తాపత్రయత్తాలే,

(జనిత) ఉణ్ణాక్కప్పటిరున్దళ్ళ, ఇత్తాల్ కారణవైచిత్ర్యత్తో డొక్కుమ్ కార్యవైచిత్ర్యము మెన్గిటతు. “జనిత” ఎన్ఱు భూతార్థే క్తప్రత్యయమాయ్, అత్తాల్ దుఃఖాంశ త్తిల్ జన్యమానమాతల్, జని వ్యమాణమాతలిత్తయెన్గిటతు; ఇత్తాల్ రుచిపిటవామైక్కు సామగ్రీ వైకల్యమ్ శొల్లవొణ్ణా తెన్గిటతు. అన్ఱి క్కే ఆదికర్మణిక్త ప్రత్యయ మాయ్, జన్యమానవెన్నపుమామ్, ఇత్తాల్ దుఃఖముణ్ణాయ్క్కట్టి న్దతుమన్ఱి క్కే ఉణ్ణాకప్పికిటతుమన్ఱి క్కే ఇణ్ణై విడామలుణ్ణాకిటతా తై యాలుమ్ సామగ్రీవైకల్యమ్ శొల్లవొణ్ణా తెన్గిటతు.

(దుఃఖనిపాతినోపి) ఇప్పడి బహువిధమాయిరున్దళ్ళ దుఃఖజ్ఞ త్తి అతిన్కరై కాణామల్ విధానిన్ఱేనేయాకిలుమ్. ఇత్తాల్, దుఃఖాను భవమిల్లామైయైయిట్టు అరుచిపిటవామైయై వొల్లవొణ్ణా తెన్గిటతు. “ని” ఎన్గిట ఉపసర్గత్తాలే సుఖభాన్త్యావరుమ్ దుఃఖమన్ఱి క్కే దుఃఖ త్వేనవరుమ్ దుఃఖానుభవ తైచ్చొల్లుకిటతు; అతిల్ వర్తమాననిర్దేశ త్తాలేదుఃఖముణ్ణాయ్క్కట్టికితాప్పిలే * యన్ఱాయ్త్తు దుఃఖానుభవ ముణ్ణాకిటపడియుమెన్గిటతు. అన్ఱి క్కే దుఃఖమొప్పిలేయుణ్ణాయ్క్కట్టి న్దతన్ఱి క్కే దుఃఖానుభవముణ్ణా కానిన్ఱ తెన్గిటతు.

(మమ) దేహమే ఆత్మావెన్ఱిరుక్కు మడియేనుక్కెన్నుతల్; దుఃఖానుభవమే నిరూపకమానవడియేనుక్కెన్నుతల్. (దేహస్థితౌతు రుచి) దుఃఖానుభవమూలమాన దేహత్తిన్ఱుడైయ విరుప్పిలేకిడిర్ రుచియుణ్ణాకిటతు. (మమతుదేహస్థితౌరుచి)దుఃఖానుభవమూలమెన్ఱ త్తిన్దవతిల్ రుచిబరువర్క్కుమ్పిటవాతు. అడియేనుక్కు అజ్జనన్ఱియే

అతినుడై య సమ్మన్ధతాలుణ్ణాన దుఃఖజ్జలై అనుభవియానిట్క చెప్పయ్
తేయుమ్ అతిల్ రుచియుణ్ణాకిటతెన్గితార్. (మమరుచిస్తు దేహస్థితౌ)
అనివృత్తమానబాధక త్తిల్ అరుచిపిటవావిడిలుమ్ ఉపేక్షయాకిలు
ముణ్ణాకిక్కుడుమితే; అడియేనుక్కు అజ్జనన్తి క్కే బాధకసంక్ష
ణత్తిల్ కిడిర్ రుచియుణ్ణాకిటతెన్గితార్.

(నతన్ని సృత్తౌ) దుఃఖపేతువాన దేహత్తినుడై య నివృత్తి
యిల్ రుచియుణ్ణాకిటతై. దుఃఖామృకిమాన శరీర్ త్తి అరుచిపిట
క్కుక్కుడుమితే అతుప్రమిలైయెన్గితార్. (దుఃఖనిపాతేనోపి మమ
రుచిస్తు దేహస్థితౌ) అడియేనుడై య రుచి లోకవిలక్షణైకిడిర్. మన్
శ్శోలారుడై యప్రమ్ రుచిఃమానతు దుఃఖపేతువామతిల్ నిన్దుమ్ నివృ
త్తైయాకానిట్క అడియేనుడై య రుచిమానతు దుఃఖపేతువామతి
ల్ అభివృద్ధమా కానిన్తి తెన్గితార్. (మమరుచిస్తు దేహస్థితౌ) దేహ
త్తాభిరూసియాన వడియేనుడై య సమ్మన్ధినియాయ్ ఇతరవిజాతీయ
మానరుచి దేహత్తినుడై య విరుప్పిలే యుణ్ణా కానిన్తి తెన్గితార్.
స్పవిషయ త్తిలరుచి ఒరువర్ క్కుముణ్ణా కాతెన్తి కరుత్తు.

ఇప్పుడి బాధకమాన శరీగత్తిల్ అరుచి పిటవామైక్కుమడి
యెన్నెన్న; (ఏకస్యకారణమహోమమపాపమేన) ఇన్విండ్డుక్కుమడి
అడియేక వణ్ణివై త్తి పాపమెన్గితార్. (౧) “ఏవం సంసృతిచక్రస్థే
భ్రామ్యమాప్తస్వకర్మభిః | జీవేదుఃఖాకులే” ఎన్నక్కడవడితే (మమ
పాపమ్) పిఱర్ వణ్ణివైత్తు. (పాపమేన) కర్మమడియాన భగవత్సజ్జ
ల్పమితే సంసారప్రసర్తకమ్; అజ్జనన్తి క్కే కేవలకర్మమాయ్త్తు సం

సారప్రవర్తకమెన్నిటను; పరమదయాభువాన వీశ్వరన్ పరమదుఃఖ
జనకమాన శరీర త్తిర్ రుచిపిఱక్కుమ్బడి పణ్ణవనో వెన్గితార్,

అన్నిక్కే, (౧) “యదివారావణస్వయమ్” ఎన్టవన్ ప్రతి
కూలి త్తవర్ పక్కలాభిముఖ్యజ్ఞోణ్ణ రక్షిక్కైయిల్ కృతసజ్కల్పనా
యిరుక్క, * ననమేయమెన్నుమ్బడియితే ఎన్ పాపమిరుప్పతెన్న
వుమామ్. (అహో) స్వదోష త్తినుడైయ బలాధిక్యతైక్కణ్ణ అహో
వెన్టాశ్చర్యపుడుకితారాతల్, దుఃఖపుడుకితారాతల్.

నీరిప్పడి ఆశ్చర్యపుడువతు దుఃఖపుడువతాకా నిస్తిరాకిల్
ఉమ్ముడైయ పాపనివృత్తిక్కు యత్ని ప్పారారెన్న; (నాథత్వమేవ
హరతత్) ఇత్తలైయిల్లివుపేఱుకల్ తన్న తామ్బడియాన సమ్మన్ద
ముడైయ దేవరీరే అప్పావ తైప్పోక్కి యరుళవేణుమెన్గితార్. (నాథ)
ఆరుడైమై యభికిఱతు; ఆరుడైమైక్కు ఆర్ ప్రార్థిక్కిఱ తెన్న వుమామ్.
(త్వమ్) పాప తైప్పోక్కుమ్ విరకటియుమ్ దేవరీర్, (త్వమేవ) అడి
యేనటియిల్ తవిర్ త్తుక్కుళ్ళు వేనాకై యాలే అడియే నటియామల్
దేవరీరే పోక్కియరుళవేణుమెన్గితార్. (త్వమేవ) “త్యజ్య, వ్రజ”
ఎన్ట తేవైయిడాతే (౨) “భవేయంశరణంహివః” ఎన్నుమవల్ కోటి
యిలేయాన దేవరీరేయెన్టమామ్.

(నాథత్వమేవహరతత్) ఎతిర్ త్తలైయిల్ ఒరుపచ్చైయిన్జిక్కే
దేవరీరటిన్ద సమ్మన్దమేహేతువాక రక్షిక్కుమ్ దేవరీరేయెన్న వుమా
మ్. (త్వమేవహరతత్) దేవరీరై అకలుకైక్కడియాన దేహత్తిల్
రుచియై యుణ్ణాక్కుమ్మోతు అడియేన్ పాపమే అసాధారణకారణ
మాకితాప్పోలే అత్తైప్పోక్కుమ్మోతు దేవరీరేయాక వేణుమెన్ను

మామ్. (త్వమేన) సనుభౌ పాతి సావిత్రిపాతిహాలే అడియేనుమ్ దేవ
రీరుమాకామల్ నిరపేక్షరాన దేవరీరేయెన్నుమామ్. (తత్) (౧)
“మమైవదుష్కృతంకేళ్ళిన్మహదస్తిసంశయః” ఎన్నిటపడియే ప్రథ
మమ్ అల్పత్వేనజ్ఞాతిమాయ్ ఫలానుభవదత్తైయిల్ బహుతమత్వేన
జ్ఞాతమాన పాపజ్ఞైయెన్నుమామ్.

ఇప్పుడి ఇనర్ విణ్ణప్పమ్ శైయితవాతే ప్రాప్తియుణ్ణాకిలుమ్ పాప
నివృత్తిక్కు శక్తరన్తోవేణ్ణవతెన్ను; (యతిరాజ) పాపనివర్తనశక్తి
యన్తో దేవరీరుక్కు బౌద్ధుల్యకరమెన్గితార్. అస్తి క్కే, ఇనరిప్పడి
విణ్ణప్పమ్ శైయితవాతే ఇనరుడైయ పాపనివృత్తియిలే యత్నిత్తమై
తోర్దవిరుక్కు మిరుప్పైక్కణ్ణ ఇతువన్తో దేవరీరుక్కు ప్రకాశ
కరమెన్గితారాకవుమామ్. (శీఘ్రమ్) అత్తలైయిల్ ప్రాప్తియైయుమ్
శక్తియైయుమ్కణ్ణ శీఘ్రమెన్మత్తు త్వరిక్కితార్.

అస్తి క్కే, (౨) “నిష్ట వానిల్లా నెజ్జెనైయుడైయేన్” ఎన్నిటపడియే
దేహాత్మాభిమానియాయ్ దేహత్తినుడైయవిరుప్పిలే. రుచిపిత్తక్కై
క్కడియాన పాపజ్ఞైయుడైయ వడియేనుక్కు ఇవాభిముఖ్యమిరు
క్కుమ్ కాలత్తిలేయే దేవరీర్ ఇప్పొత్తైప్పొక్కి యరుళవేణుమెన్గి
తార్. ఇప్పొత్తు ఇవరాభిముఖ్యజ్ఞైచ్చిల్లుకిటతు అవర్ పణ్ణమరత్తు
ణత్తుక్కు హేతువాకవన్తు; అతుపురుషార్థమాకైక్కాక; పురుషనాలే
అర్థిక్కప్పడుమతేతే పురుషార్థమ్. (యతిరాజశీఘ్రమ్) అత్తలైయిల్
వైరాగ్యత్తాల్ నన్ పుకరైక్కణ్ణ అతు తమక్కుముణ్ణాకవేణుమెన్మ
పతటుకితారాకవుమామ్. “ఆచారేస్థాపయత్యపి” ఎన్నిటపడియే
శిష్యన్ తన్నిలైయిలే నిజుత్తుకైయుమ్ ఆచార్యకృత్యమితే; మోక్ష
ముమ్ పరమసామ్యావత్తియితే.

“శీఘ్రంహర” ఎన్ఱు పాపనిన్పత్తి ప్రార్థనై యన్ఱో శాబ్దమాక
త్తోర్ ధుకిఱతు. స్వరూపప్రాప్తియన్ఱే యెన్నిల్, అతు అప్పడియే
యాకిలుమ్ దేహత్తిల్ రుచిజనకమానపాపమ్ కథ్రియవే దేహత్తిల్
రుచికథ్రియమ్; అతుకథ్రియవే రుచిసిర్నిషయమాయి రామైయాలే
ఆత్మస్వరూపత్తిల్ రుచియున్ఱామ్. అతు ఉన్ఱానవాతే స్వరూపాను
రూపసిద్ధోపాయ స్వీకారమున్ఱామ్. అత్తాల్ స్వరూపమ్ నిఱమ్
పెఱుమ్, ఆకైయాల్ విరోధినిన్పత్తియై ప్రార్థితపోతే తన్నడై యే
స్వరూపావిర్భావమ్ ప్రార్థితతాయ్విడుమ్. (౧౩)

పిల్లైలోకమ్జయర్ వ్యాఖ్యానమ్.

అవ.-“ఇప్పడి పాపారసభూమియుమాయ్ తత్ఫలమానదుఃఖా
నుభవత్తుక్కుమ్ స్థానమానశరీరత్తిలిరుపై ఎత్తివిర్తుక్కుళ్ళమా
ట్టిరో?” ఎన్ఱు ఎమ్మెరుమానార్ కుత్తిరువుళ్ళమాక ; ఎన్నుడై య
పాపాతిశయత్తాలే శరీరనిన్పత్తియి లపేఱైపిఱక్కిఱతిల్లై, తాదృశ
పాపత్తై దేవరీర్ తామే శీఘ్రమాక పోక్కియరుళవేఱుమెన్ఱితార్.

వ్యా:- (తాపత్రయీత్యాది) ఇతి లనుభవిక్కిఱ దుఃఖ
ద్దాన్ ఒన్ఱిరన్ఱాయ్ అన్ఱైక్కథ్రిత్తు క్కుళ్ళాతోఱ్ఱికిఱిలో; కర్మమ్ ఏక
విధమాకిలితే తత్ఫలమానదుఃఖముమ్ ఏకవిధమాయిరుప్పతు; కర్తా
నుగుణమాక అనుభావ్యమానదుఃఖమ్, ఆధ్యాత్మికాదిరూపేణ త్రివి
ధమాయిరుక్కుమ్; ఇతిల్, ఆధ్యాత్మికద్దాన్-శారీరమెన్ఱుమ్ మానస
మెన్ఱుమ్ ఇరన్ఱువకై; శారీరద్దాన్-జ్వరాధివ్యాధికళాలే అనేకవిధ
మాయిరుక్కుమ్; మానసమావతు - కామక్రోధాదికళాలే వరుకిఱ
వ్యసనమ్. ఆధిభౌతికమావతు - మృగపక్ష్యాదికళాలే వరుకిఱవ్యస

నమ్. అధిదైవికమావతు-శీతోష్ఠాదికళాల్ వరుకిటన్యసనమ్. ఇష్పడి మూన్తువకై పుట్ట తానసమూహజ్గళాలేయున్దాన దుఃఖసాగర త్రిలే ఉత్తరోత్తరమ్ అవగాహియానిఱ్కుచ్చెయ్ తేయుమ్.

(దేహస్థితౌ మమరుచిః) “దుఃఖం మాభూవమ్” ఎన్నిట లాకి కర్పడియిమ్ కడనిరుక్కిటవెనక్కు, దుఃఖాన్పదమాన శరీర తైక్కు టైసఱనోక్కి కొళ్ళుకైయిలేయాయిల్లు ఇప్పోతురుచి. (తు) లాకికర్పడియిల్ తమక్కున్దాన విశేషమ్. (నతన్నివృత్తా) అన్దరుచి ఇతినుడైయ నివృత్తియిలుమ్ ఒరుకాలున్దాయిల్లు తాకిల్ ఇటై విడువిత్తుకొళ్ళలాయిల్లుక్కిడిల్!

(ఏతస్యేత్యాది) ఇతుక్కు క్కారణముమ్ నాన్ వణ్ణిన పావమేయి తనై, ఐయో.. (నాథ)ఇతు అనాథవస్తువాయ్ త్తానిజ్జనే యెలివరవుపడుకిటతో? (త్వమేవేత్యాది) ఇస్సమ్మన్తైప్పార్తు “దుఃఖ తైయుమ్ సుఖమాకవిరుమ్మకిటవివన్ మేమేలుమ్ అనర్థజై విళైత్తుకొళ్ళుమ్” ఎన్దు శడక్కెన అన్దపావ తైప్పోక్కి యరుళ వేణుమ్. (౧౩)

సంస్కృతవ్యాఖ్యాసమ్.

అవః—సర్వస్యాపి పూర్వోక్తస్యదోషజాతస్య దేహానువృత్తి రుచి రేవహిమూలమ్, తా ఇన్దు దేహదోషానుసన్ధానేన త్వమేవజహీహీతి యతీన్ద్రాభిప్రాయమున్నీయాహ.

వ్యాః—(తాపత్రయీత్యాది) హేయతిరాజ, (తాపానామ్) అధ్యాత్మికాధిభౌతికాధిదైవికాత్మికానామ్, గర్భవాస, శీతోష్ణయా మ్యయాతనాలక్షణానామ్ (త్రయ్యా) త్రయేణ, (జనితేషు) ఉత్పాది

తేషు (దుఃఖేషు) ఉచ్చావచేషూపక్లేశేషు (నిపాతినోపి) నివతనశీల
స్యాపి; తాచ్ఛీల్యకణినిప్రత్యయేనచ పతనాజ్ఞమప్యత్పతనం నాస్తీత్యు
చ్యతే. అపిశ భేషచదేహదోషానుసన్ధానమకిచ్ఛిత్కరమితిలభ్యతే.

(మమతు) లోకవిలక్షణస్యమమ. లోకేహితద్దోషదర్శనం
తద్విరామహేతుః; మమతుతన్నేతిభావః. (దేహస్య) ఉపచయోపల
క్షితసర్వహేయవికారాస్పదస్య. “దిహఉపచయే” ఇతిధాతుపాఠః.
ఉక్తఞ్చ-“యదినామాస్యకాయస్య యదస్తస్తద్బహిర్భవేత్తదణ్ణము
ద్యయ్యలోకోయం శునఃకాకాంశ్చవారయేత్”ఇతి (స్థితౌ) నిత్యసత్తా
యామ్, (రుచిః) అభిప్రీతిః, భవతీతిశేషః.

(తన్నివృత్తౌ) తస్య-దేహస్య నివృత్తౌ - నాశే, నతునివ
ర్తన ఇతిభావః. నరుచిః-ద్వేషః భవతీతిశేషః, నఇత్రవిరోధివాచ
కః. అరుచిర్ద్వేషవీచ-స్వతోభావిన్యామపితన్నివృత్తౌ ద్వేషనతో
మమకుతః త్నిత్యభిరుచి నివర్తనమితిభావః,

(ఏతస్య) దేహస్థితిరుచేః, తన్నివృత్త్యరుచేశ్చ. ఏతస్యేతి
సామాన్యేనపుంసకమ్ జాత్యేకవచనఞ్చ. (కారణమ్) ఉత్తేజకతయా
హేతుః; దుఃఖజనకత్వలక్షణదోష దర్శనంహిరుచిప్రతిబంధకమ్.తత్సృ
తిబంధకస్తుపాపమేవ భవతీతి, ఉత్తేజకత్వంపాపస్యద్రష్టవ్యమ్, ఇదము
ద్దేశ్యసమర్పకమ్, (మమపాపమేవ) మదీయందురితమేవ. (నాన్యత్)
ఈశ్వరస్వాతన్త్యాదికమ్. ఇదస్తువిధేయసమర్పకమ్, భవతీతిచశేషః
(అహం) ఇతిదుఃఖాతిశయే, (తత్) దేహస్థితితన్నివృత్తిరుచ్యరుచి
నియామకంపాపమ్. కర్మ, (నాథ) శేషిన్, (త్వమేవ) శక్తః
ప్రాప్తశ్చత్వమేవ, సత్వశక్తోప్రాప్తశ్చాహమిత్యర్థః. (శీఘ్రమ్) ఉత్తర
క్షణవీచ, (హర) నాశయ. “హృష్కో-హరణే” హరణం నాశనమి

త్యుక్తమ్. శబ్దాదిభోగరుచి ప్రయోజకపాపాపేక్షయాపి దేహాను
వృత్తి రుచిప్రయోజకపాపస్య క్రౌర్యవ్యజ్ఞనాయాత్ర శీఘ్రపదం
ప్రయుక్తమ్. ఇథంప్రార్థయమానాయాప్యస్తైభగవతా యతిరాజేనా
ద్యైవదేహ నివృత్త్యకరణమనేకలోకోజ్జీవిషయేతిబోధ్యమ్. (౧౩)

వాచామగోచర మహాగుణదేశికాగ్ర్య

కూరాధినాథకథితాఖిల నైచ్యపాత్రమ్ ।

ఏషోహ మేవ న పున ర్జగతీదృశ స్త ।

ద్రామానుజార్య కరుణైవ తు మద్గతి స్తే ॥ ౧౪॥

పదపురై.

రామానుజ - మోక్షైకహేతువాన తిరునామ తైయుడైయ
వరే! ఆర్య- సర్వజ్ఞరాన వెమ్పెరుమానారే! వాచామగోచరమహా
గుణదేశికాగ్ర్య కూరాధినాథకథితాఖిల నైచ్యపాత్రమ్- ఇవ్వళవెన్దు
వాక్కాల్ పరిచ్ఛేదిక్కచ్చెన్ద్రాతపడి నిస్సీమమానజ్ఞానాది కల్యాణగు
ణజ్ఞైయుడైయరాయ్, ఆచార్యశ్రేష్ఠరాన కూర్తాత్త్వా నరుళిచ్చె
యేత సమ స్తదోషజ్గుక్కుమ్ ఆశ్రయభూతన్. ఏషోహ మేవ - కీర్త
చ్చొన్నదోష భూయిష్ఠనాన నామెరువనుమేయాయరుక్కుమ్; జగ
తి-ఇన్దలోక త్తిల్, ఈదృశఃపునఃన-ఇప్పడిప్పట్టదోష తైయుడైయానారు
వనుమిత్తై. (ఆకైయాలే) తే - దేవరీరుడైయ, కరుణైవ-కృపైయే,
మద్గతిః - ఎనక్కుచ్చుకల్. ౧౪.

మహాచార్య వ్యాఖ్యానమ్.

అవ;—కీర్త-“ అల్పాపి ” ఎన్దుతుడగ్గి ఇవ్వళపున్వరతమ్మ
డైయ ఆకిచ్చన్యతైయుమ్ అపరాధభూయ స్తవ్యతైయుమ్ విణ్ణప్పమ్

శెయ్తుమేలిరణ్ణ శ్లోకజ్జళాలేతమ్మడైయ అనన్యగతిత్వత్తై విణ్ణప్పమ్ శెయ్కితార్. అతిల్, ఇశ్లోక త్తిల్, ఇవర్ అల్పాపిముతలాక ఇన్వళ పుమ్ వర తమ్మడైయ దోషభూయ స్వత్తై విణ్ణప్పమ్ శెయ్త వాతే. సీరుమ్ ఆధ్వాన్బోల్వారి లొరువరెన్న; అజ్జనన్తు; అడియేన్ మెయ్యే, సీచన్నాకైయాలే అడియేనుక్కు దేవరీర్కప్పైయైయై మన్ద్రోగారు గతియైయైయైతార్. (వాచామగోచరేత్యాదియాల).

వ్యా;—(వాచామగోచర) (౧) “యతోవాచోనివర్తంతే” (౨) “మొట్టియొక్కడక్కుమ్” ఎన్నిటపడియే బ్రహ్మనన్దమోలే వాక్కాలే పరిచ్ఛేదిత్తుచ్చొల్ల అరియవైకళాయ్, (మహా) “అప్రాప్య మనసానహ” “పెరుమ్మక్కథ్రాన్” ఎన్నిటపడియే మనస్సాలుమ్ పరిచ్ఛేదిత్తు అఱియప్పెణ్ణాతవైకళాయిరుక్కిఱ (గుణ) దయాదిగుణజ్జళై యుడైయరాయ్;

ఉడైయవర్కాలత్తిలే ఒరునాల్ వరైయిలే ఆధ్వానైకదళీద శక్మన్తన త్తిలేనియమిక్క, అవరుమతు శెయ్యప్పుక్కు, ఆయుధస్పర్శ త్తాల్ జలమ్పొళియక్కణ్ణ మూర్చిత్రైన్మ ప్రసిద్ధమితే. ఇప్పడియే యాయిన్దు మన్ద్రైగుణజ్జళుమిరుప్పన.

బ్రహ్మగుణమోలే తదాశ్రితగుణజ్జళుమ్ అపరిచ్ఛిన్నజ్జళో వెన్న, ఆమ్, అపరిచ్ఛిన్నజ్జళే; (౩) “సఏకోబ్రహ్మణానన్దః, శ్రోత్రి యస్యచాకామహతస్య” (౪) “ఈఱిలిన్పత్తిరువెళ్ళమ్ యాన్మూ ధ్రికినన్” ఎత్తు బ్రహ్మత్తుక్కుణ్ణానవానన్దమ్ నిమ్మమనాన శ్రోత్రి యనుక్కుముడైనితే వేదపురుషన్ శొల్లిన్దైత్తుమ్.

(దేశికాగ్ర్య) (౧) “యోవైతాంబ్రహ్మణోపేదామృతేనామృతాంపురీమ్” * (౨) “విణ్ణే - వాఘ్త్తువర్” ఎన్నిటపడియే తామ్ అద్దేశవిశేషతైయటిన్దు, అతిన్ వైలక్షణ్యతైప్పిటర్క్కు ముపదేశిక్కుమవర్కళిర్ తలైవరాయరుక్కిఱ.

ఇవరుక్కు దేశికరిల్ తలైమైయాపతు - (౩) “అర్వాఞ్స్యోయత్పదసరసిజ ద్వంద్వమాశ్రిత్యపూర్వే మూర్ధ్నాయస్యాస్వయముపగతా దేశికాముక్తిమాపుః | సోయంరామానుజమునిరిపి నీవీయముక్తింకరస్థాయత్సమ్బుద్ధాదమనుతకథం వర్ణ్యతేకూరనాథః” ఎన్నిటపడియే స్వసమ్బుద్ధమాత్రత్తాలే పూర్వాపరగురూత్తారకరాన వెమ్మెరుమానారుమ్ ఇవర్ సమ్బుద్ధజ్ఞొణ్ణ తమక్కుప్పేఱుతప్పైత్తెన్దు అఱుతిరుడలాయరుక్కైఱ.

అన్తిక్కే, ఉడైయవరుక్కు శ్రీభాష్యకరణసహకారిత్వత్తాల్ వంద తలైమైయాకపుమామ్; శిష్యాచార్యలక్షణ నీమాభూమియాకైయాలే వందతలైమైయాకపుమామ్.

(కూరాధినాథ) స్వావతారత్తాలే అప్పురై సనాథమాక్కి, అతువే తనక్కు నిరూపకమామ్బడియరుక్కిఱ కూరత్తాత్వానాలే. (కథిత) (౪) “క్షోదీయానపి” ఇత్యాదికళాలే అరుళిచ్చెయ్యప్పట్టవైకళాయ్, “కథిత” ఎన్దెయాలే అవరరుళిచ్చెయ్తారిత్తనైపోక్కి అవర్క్కు ఇతిలైయెన్దిఱతు. (అఖల) అవరరుళిచ్చెయ్తతిలొన్దుకుత్తేయూత (నైచ్చ) నీచతైక్కు, (పాత్రమ్) కొళీకలన్, ఇఱు నీచతై

యావతు - అహజ్కారమ్. ఇతుతాన్ దేహత్వాభిమాన రూపమా
యుమ్, స్వాతంత్ర్యాభిమానరూపమాయుమ్, శేషత్వాభిమాన రూప
మాయుమ్, కర్తృత్వాభిమాన రూపమాయు మిరుక్తైయా లే
“అఖిల ” ఎన్నిటను.

(ఏహోహమేవ) ఇశ్వరీరవిశిష్టనానవడియేన్, ఇన్నిక్షేత్రత్రాలే
స్వనై చ్యుతిర్ పూర్వశరీరసమాప్తమాత్రా, ఉత్తరశరీరసమాపనీయ
మాతలితై యెన్నిటను. (అహమేవ) మద్బ్రూరువరిల్లే. (ఏహోహ
మేవ) మారీచన్ మృగవేషత్తైధరిత్రాప్సీలే శరణాగతవేషత్తై ధరి
త్తవడియేన్యెత్తార్. “ అహమేవ ” ఎన్టు అవధరిప్పానెన్, ఉష్టైప్సీ
ల్వార్ వేతే శిలరిల్లెయోవెన్న.

(సప్తసర్జగతీదృశః) ఇప్పడిక్కొత్తవన్ ఇజ్జగత్తిలేకిడై యాత
మాత్రమన్తి క్కే చతుర్దశభువనగ్గలిలుమ్ అణ్ణాన్తరగ్గలిలుమ్ కిడై యా
తెన్నితార్. అవ్యయానామనేకార్థకత్వమాకై యాలే “ఈదృశఃపునః ”
ఎన్టు స్వసదృశమజ్జేయ స్వేతరవ్యావృత్తియై చ్చొల్లుకిటను. అతా
వతు - తమైప్సీలే పరిపూర్ణనై చ్యపాత్రముమన్తి క్కే స్వేతరరై
ప్సీలే అల్పనై చ్యపాత్రమన్తి క్కే, కిష్టేన్నూన్యనయావన్నై చ్యపా
త్రముమాయిరుక్తై; గుణాధికమితే ఉపమానమావతు-తత్ప్రీపూ
ర్ణనై చ్యపాత్రమడియేనానపడియాలే అడియేనుక్కు ప్పుకలిడమ్ దేవ
రీర్ కృపైయేయెన్నితార్.

(తదిత్యాది) అడియేనై తపరిపూర్ణనై చ్యపాత్రమజగత్తికిడై
యామైయాలే దేవర్ కృపైక్కు ప్పుకుమిడమ్ అడియేనేయెన్నితార్.
(రామానుజార్య) (౧) “ నకశ్చిన్నాపరాధ్యతి ” ఎన్నుమ్ పిరాట్టియై

యనుసరిత్తు త్తిరువవతరిత్తు, అడియేనుడై యనై చ్యమ్ అడియేన్ శోల్. కొణ్ణటియ వేణ్ణాతపడి స్వతస్సర్వజ్ఞరానవరేయెన్ఱు సమ్బాధిక్కితార్. సీర్ పరిపూర్ణనై చ్యపాత్రమాకుమ్ కాట్టిత్ ఉమక్కు నమ్కరుడై పుకలిడమాక వేణ్ణియతెన్నెన్న, (రామానుజ) తమ్తెటత్తిల్ తీరక్కు ధీయ వపరాధజ్ఞలైచ్చెయ్త రాక్షసికశై తిరువడిచిత్రనధమ్పణ్ణ ఉద్యోగిక్కు, అప్పొతు అవనోడు మఱుతలైత్తు (౧) “కార్యంకరుణ మార్శ్యణ” ఎన్ఱు కుఱ్ఱ మేవచ్చెయాకరక్షిక్కుమ్ పిరాట్టియెయను సరిత్తన్ఱో దేవరీర్ తిరువవతరి త్తతెన్ఱితార్.

(ఆర్య) దేవరీర్ కృపై పణ్ణకైక్కు పోరుమ్బడియాన నైచ్య తై యటికైక్కిడాన సర్వజ్ఞతెయ్యెయ్యడైయవరన్ఱో దేవరీరెన్ఱితార్. ఇత్తాల్ దేవరీర్ కృపైపణ్ణకైక్కు, ఇవనుక్కు మేట్టుడ త్తణ్ణియన్ఱై న్నుమ్బడియానవిషయమ్; వేణ్ణియరున్దాలుమ్ అడియేనై కృపై శెయ్ తరుళవేణుమ్; దేవరీర్ తిరువవతారతై ప్పార్ త్తాలుమ్ అడియేనై కృపై శెయ్ తరుళవేణుమ్ ; దేవరీర్ కృపైయెప్పార్ త్తాలుమ్ అడియేనై కృపై శెయ్ తరుళవేణుమెన్ఱితార్.

(కరుణై వతుమద్గతిస్తే) దయసీయరైక్కణ్ణాల్ దయెపణ్ణియ ల్లతు ధరిక్కుమాట్టాత మృదుప్రకృతికరానదేవరీరుడైయ (కరుణై వతు) - దయసీయరైయొద్దీయ త్తనక్కువిషయమ్ కిడైయాత కృపైతానే (మద్గతి) దేవరీర్ కృపైక్కు పోరుమ్బడి కుఱ్ఱుజ్జలైచ్చెయ్యుమడియేనుక్కు పుకలిడమెన్ఱితార్. (తేకరుడైన) ఈశ్వరన్ కృపై పోలే స్వాతన్త్ర్యాభిభూతమస్తి క్కే త్తణ్ణిళివిజ్ఞియరుక్కుమ్ దేవ రీరుడైయకృపైయే అనన్యగతికనాన వడియేనుక్కు ఉపాయమెన్ఱి తారాకవుమామ్.

(మద్గతిస్తు తేకరుణైవ) అడియేనుడై యసాధనమ్ సాధనాన్తర విలక్షణమెన్నితార్. కర్మజ్ఞానభక్తికల్ అహజ్కారగర్భజ్ఞశాయ్ చేతన సాధ్యజ్ఞశాయ్ అపాయబహుళజ్ఞశాయ్ విశిష్ట్య ఫలప్రదజ్ఞశాయ్ స్వరూప విరోధికళుమాయిరుక్కుమ్. ప్రపత్తినిరహజ్కారమాయ్, స్వతస్సిద్ధమాయ్ అపాయగన్ధరహితమాయ్ అవిశిష్ట్య ఫలప్రదమాయ్, స్వరూపానురూపమాయిరున్దతేయాకిలుమ్ ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యగర్భమాయ్ భయజనకమాయిరుక్కుమ్. అడియేనుడై యపుపాయమ్ అహజ్కారగర్భమన్తి క్కే ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యత్తాల్ వరుమ్ భయము మన్తి క్కే యిరుక్కుమ్.

అతు యద్రూపమెన్నిల్, (తేకరుణైవ) ఈశ్వరకరుణైయై ఉల్ కొణ్డిరుక్కుమ్ దేవరీరుడై యకరుణైయే వడివాయిరుక్కుమెన్ని తార్. ఆచార్యన్ ఈశ్వరపరతన్త్రీనాకై యాలుమ్, ఈశ్వరనుక్కు అభిమతవిషయమాకై యాలుమ్, ఆచార్యకృపై స్వాతన్త్ర్యపరాహతి గన్ధమన్తి క్కే ఈశ్వరకరుణా గర్భమాయిరుక్కుమెన్నిఅతు. (౧౪)

పిల్లైలోకమ్జీయర్ వ్యాఖ్యానమ్.

అవ.—“ ఇప్పోతుమ్ భయానుతాపాదికళు మన్దులు పాపారనత్తిన్దుమ్ మీళాతపడియై యుడైయరాయ్ శరీరనివృత్తియిలు మపేత్తైయిన్తి క్కే యిరుక్కిఆవుమక్కు నమ్మాలే తద్దేతువానపాప జ్ఞలైప్పొక్కవెన్తాల్ పొక్కప్పొమో? ఆనపిన్బు నీర్ తామే ఉమ్ముడైయ రక్షణత్తుక్కు వట్టిప్పొర్క్కవేణుజ్గాణమ్ ” ఎన్న; దోషమే వేషమానవెనక్కు దేవరీర్కృపైయొట్టైయ వేలుగతియిలైయెన్నితార్ మేలిరణ్ణుళొకత్తాలే.

అతిర్, ముతర్ శోకత్రాలే. సర్వజ్ఞరాన కూరత్తాగ్రావ్ వర
దరాజ స్తవాదికలిలరుళిచ్చెయ్ తదోషజ్ఞభుక్కెల్లామ్ ఏకాశ్రయమాన
అడియేనుక్కు దేవరీర్ కృపెయ్యెట్టియ వేలుగతియై యెస్తితార్.

వ్యా.—(వాచామగోచరేత్యాది) (౧) “ మొట్టియైక్కడ
క్కుమ్ పెరుమ్ పుకథాఁ ” ఎన్నిటపడియే - ఇవ్వళవెస్తు వాక్కాల్
పరిచ్చేదిక్క పుణ్ణాతపడి యిరుప్పతాయ్ నిస్సీమమాన జ్ఞానశక్త్యాది
కల్యాణగుణజ్ఞుడై యుడై యరాయ్, తఱతిటత్తిలే తీరక్కట్టియ వప
చారమ్ పణ్ణి నాలూరానై యుమ్ పెరుమాళో డొరుతలైయాక మ
న్టాడిరక్షిక్కుమ్ పరమకృపావానాకైయాలే ఆచార్యశ్రేష్ఠరుమా
యుళ్ళ కూరత్తాగ్రావనరుళిచ్చెయ్ త అన్ద నై చ్యత్తుక్కుమ్ పాత్రమ్,
కీర్ త్ చొన్నన్వభావతై యుడై యనాన నానోరువనుమే యాయిరు
క్కుమ్.

(సమస్తగతీదృశః) ఆరాయ్ న్దుపార్ త్తాఱ ఇజ్జగత్తిలే ఇప్పడి
ప్పట్టదోష తైయుడై యానోరువనుమిల్లె. (తద్రామానుజేత్యాది) దేవ
రీర్ కృపైక్కు వయిటు నితైయుమ్బడి క్కీడానదోషపూర్తి ఎనక్కు
ఉణ్ణాకైయాలే, దేవరీర్ కృపైయే ఎనక్కుప్పకళ. (ఆర్య) ఇవ్వ
ర్థమ్ దేవరీరతియామల్ అడియే విణ్ణప్పమ్ శెయ్యవేణుమో?. (రా
మానుజ) దేవరీర్ కృపై యళపుమ్ పోక వేణుమో? మోక్షైకహేతు
వాన చాతుర్యతైయుడై య * చతురక్షరియాన తిరునామమేపారా
లో? (౨) “ నచ్చేద్రామానుజేత్యేషా చతురాచతురక్షరీ ” ఎన్న
క్కడవతితే.

సంస్కృత వ్యాఖ్యానమ్.

అవ. — ఏతావతాప్యధారేణ స్వదోషః కియానపినోక్త ఇత్యభిప్రాయేణ “అదభ్యససమ్భూతోహిరణ్యగర్భ ఇత్యప్తే” ఇతివత్ పూర్వాచార్యప్రబంధం దోషకథనమత్రపతనీయమిత్యాహ.

వ్యా. — (వాచామిత్యాది) హేరామానుజార్య (వాచామగోచరాః) అపరిచ్ఛిన్నాః, (మహాంతః) ప్రత్యేకమపినిస్సీమానః (గుణాః) క్షమాదయాద్యాత్మగుణాః, యస్యసతతోక్తః, తథావిధశ్చాసా, (దేశికానామ్) వేదాంతప్రపచనమూర్ధాభిషిక్తానామ్, (అగ్ర్యః) శ్రేష్ఠః, సచాసా (కూరాధినాథః) శ్రీవత్సచిహ్నమిశ్రః, తేన (కథితస్య) పశ్చింతవ్యాం విస్తరేణోక్తస్య (అఖిలస్య) అశేషస్య (నైచ్చస్య) హతకత్వాదేర్నిచధర్మస్య (పాత్రమ్) ఆశ్రయః, (ఏహోహమేవ) పూరోక్తదోషాశ్రయోహమేవ (ఉదృశ్యపునః), ఏతాదృశస్తు (జగతి) లోకేనాస్తి, యతఏవం (తత్) తస్మాత్, (తేతుకరుణైవ) కారుణికత్వే విశ్వవిలక్షణస్యతవ కృపైవ (మద్గతిభవతి) విశ్వోత్తిర్యదోషనిధేర్మమ ఉజ్జీవనోపాయోభవతి. భవతీతిచాఽధ్యాహరః. ఏవకారాన్యనిషేధాదార్థ్యాత్.

వాచామగోచర మహాగుణేత్యాది విశేషణోపాదానశ్చతమ క్తనైచ్చస్యత్రనివేశాసామర్థ్యాత్, ఆనంతర్యమచోదనేతిన్యాయేన యోగ్యేమయ్యుత్కర్షణివ్యజ్ఞనాయ స్వస్యతద్యోగ్యతావిష్కరణాయతు ఏషఇతి విశేషణమ్. “దేశికాగ్ర్య” ఇత్యత్రచ “అద్యం యతీంద్రిశిష్యాణామగ్ర్యం వేదాంతవేదినామ్” ఇత్యేతదనుసంధేయమ్. (౧) “కృతావరాధస్యహితేనాన్యత్పశ్యామ్యహంక్షమమ్ । అంతరే

కాశ్చలింబద్ధ్యా లక్ష్మణస్వప్రసాదనాత్ ” ఇత్యుక్తదిశాసాపరాధజన
సజ్జీవనోపాయప్రసాదవత్త్వం రామానుజస్వైవప్రాప్తమిత్యభిప్రా
యేణ రామానుజార్చ్యేతినిర్దిష్టమితిబోధ్యమ్. అత్ర (౧) “ హాహస్త
హస్తహతకోస్మిఖలోస్మిధిక్షామ్ ” ఇత్యాదికం పఞ్చస్తవీగతంశ్లోక
జాలమనుసంధేయమ్. (౧౮)

శుద్ధాత్మయామునగురూత్తమ కూరనాథ
భట్టాఖ్యదేశికవరోక్త సమస్తనైచ్యమ్ ।
అద్యాఽస్త్వసంక్కుచిత మేవ మయీహలోకే
తస్మా ద్యతీప్త్య కరుణైవ తు మద్గతి స్తే ॥ (౧౯)

(పదవురై)

హేయతీప్త్య-యతిపతియే ! శుద్ధాత్మయామునగురూత్తమకూ
రనాథ భట్టాఖ్యదేశికవరోక్త సమస్తనైచ్యమ్ - పరిశుద్ధాంతకరణ
తాన శ్రీఆళవందార్, ఆచార్యోత్తమరాన కూరత్తాఘ్వాన్, ఆవర్
తిరుమకనారాసభట్టర్, ఇవర్కళ్ న్వప్రబంధజిల్ అరుళిచ్చెయేత
వెల్లా నీచకృత్యజ్ఞఘమ్, ఇహలోకే-ఇంద్రలోక త్తిర్, అద్య-ఇక్కాల
త్తిర్, మయిపవ-ఎన్నిడ త్తిలేయే, అనంకుచితమ్-కుటైవటి, అస్తి-
వర్తియానిస్తతు; తస్మాత్-ఇప్పుడి దేవరీర్ కృపైక్కు పోరుమ్బడియాన
దోషపురప్పైయుడై యనాకై యాలే, తేకరుణైవ - దేవరీర్ కృపై
యే, మద్గతి-ఎనక్కురక్షమ్. (౧౯)

మహాచార్య వ్యాఖ్యానమ్.

అవ;—“కూరాధినాథకథితాఖలనై చ్యపాత్రమేహహమేవ”
ఎన్టు ఇవర్ విణ్ణపుమ్ శెయ్తవాతే, ఇవ్వళవేయో ఉమక్కుళ్ళనై చ్య
మ్; మల్లవర్ కళనునన్దిత్తు ఉమక్కుళ్ళైయోవెన్న; అడియేన్
అత్తానై ఉపలక్షణమాకక్కుణ్ణ విణ్ణపుమ్ శెయ్తే నిత్తనై పోక్కి
అవ్వళవిలే పర్యవసితనన్తు? అనై వరుమ్ స్వగతమాక అనునన్దిత్త
నై చ్యమెల్లామ్ కుత్తవళక్కిడప్పతు అడియేనిడత్తిలెన్దితార్ (శుద్ధే
త్యాదియాల్).

వ్యా;—(శుద్ధాత్మ) ఆత్మశబ్దమ్-మనోవాచియాయ్, శుద్ధ
మాన తిరువుళ్ళత్తెయుడై యవర్ కళాయ్; తిరువుళ్ళత్తుక్కు శుద్ధియా
వతు-దేహత్తిలుమ్ దేహానుబంధికళిలుమ్, ఆత్మావిలుమ్ ఆత్మానుబంధిక
ళిలుమ్ సక్తమన్దిక్కే ఈశ్వరనిడత్తిలుమ్ తదనుబంధికళిడత్తిలుమ్
సక్తమాయరుక్కై; ఇతితే, (౧) “నకామకలువంచితం మమతే
పాదయోస్థితమ్|కామయేవైష్ణవత్వస్తు సర్వజన్మసు కేవలమ్” ఎన్టుమ్,
(౨) “ఉల్లల్లోమేయావ్రామునక్కేనామాచ్చయ్వ్రామ్” ఇత్యా
దికళిలే శొల్లప్పడుకిటతు.

(యామున) ముత్కాలత్తిలే శ్రీమన్నాథమునికళ్ శ్రీబృహ్దా
వనత్తిల్ యమునాతీరత్తిల్, పెణ్ణళ్ పడిత్తుత్తెయైక్కాక్కైయాలే
అతువే నిరూపకమాయ్ యమునైత్తుత్తెవరెన్దిట తిరునామముడైయ
కణ్ణనై సేవిత్తుక్కుణ్ణిరుక్కైయాలే అవరిడత్తిల్ ప్రేమమతలైయెడుత్తు
అవర్ తిరునామమ్ శాత్తత్తిరువుళ్ళమాయ్ ఈశ్వరమునికళైక్కుటి
త్తు, ఉమక్కు ఒరుకుమారరుణ్ణాకప్పోకితార్; అవరుక్కు యము

నైత్తుతైవరెన్టు తిరునామమ్ శాత్తుమెన్టు నియమి తరుళ, అవరుమ్
అప్పడియే శెయ్తరుళుకై యాలే యమునైత్తుతైవరెన్టు తిరునామ
ముడైయ శ్రీఆళవన్దారాలుమ్,

(గురూత్తమకూరనాథ) స్వోపదేశాదికళాలే స్వాశ్రితాజ్ఞాన
నివర్తకరాన ఆచార్యరీకళిల్ తలైవరాన ఆభ్యాసాలుమ్, ఇవర్ కు
అజ్ఞాననివర్తకరిల్ తలైమైయావతు - ఉడైయవర్ తమక్కుముట్టుడ
అశిక్షణీయరాన అముతనారై త్తామనువర్తిత్తు నశీకరిత్తు ఉడైయవర్
శ్కాళాక్కుకై. ఆకైయితే, అముతనారుమ్, (౧) “మొట్టయొక్క
డక్కుమ్” ఎన్నరుళిచ్చెయ్తతు.

(భట్టాఖ్యదేశికవర) విష్ణుపరత్వస్థాపకమాన శ్రీవిష్ణుపురాణ
ప్రవర్తకరాకై యాలే మహాపకారకరాన శ్రీపరాశరరిడత్తిలుపకా
రస్సత్తియాలే అవర్ తిరునామమ్ శాత్తత్తిరువుళ్యమాయ్ అతుశె
య్యప్పెతాతే తిరునాట్టుక్కెల్లున్దురుళిన శ్రీఆళవన్దార్ కుత్తైతిర ఉడై
యవరాలే ఇవరుమ్ శ్రీపరాశరభగవాన్ బోల్వారొరువరెన్టు తిరువు
ళ్యమ్పల్లీ శ్రీపరాశరభట్టరెన్టు శాత్తప్పట్ట తిరునామముడైయరాయ్
ఇవ్విభూతియిలిరున్దే అవ్విభూతియిలనుభవత్తై అనుభవిక్కుమవర్క
ళిల్ శ్రీష్ఠరాన శ్రీపరాశరభట్టరాలేయుమ్.

ఇవరుక్కు దేశికరిల్ కై స్త్రీమహావతు-భట్టర్ తిరువవతరిత్త
పిన్బు పరమపదత్తుక్కుమ్ లీలావిభూతిక్కుమ్ ఇడైచ్చువరిల్లెయెన్ను
మ్మడియాయరుకై. (ఉక్త) స్వస్వప్రబంధజిల్ స్వగతమాక అను
సద్ధిక్కప్పట్టతాయ్, ఇత్తాల్ ఇవర్కళో శుద్ధాత్సాక్కళాకై యాలే
అవర్కళుక్కు నై చ్యమిల్లెయ్తయ్యాకిలుమ్ అవర్కళో స్వగతమాక

నై చ్యతైయనుసంధిక్కిటతు-స్వసమ్మన్దియానవడియేన్ నై చ్యమే స్వ
నై చ్యమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యెగ్గిటతు.

(౧) “ ధిగశుచిమవిసితం నిర్దయంమామలజ్జమ్ ” (౨) “అప
రాధసహస్రభాజనమ్ ” (౩) “ అమర్యాదఃక్షుద్రశ్చలమతిరనూయా
ప్రసవభూః ” ఎన్టు శ్రీఆశవన్దారుమ్, (౪) “ హాహన్తహన్తహతకో
స్సిఖిలోస్మిధిజ్జామ్ ” (౫) “ అద్యాపినాన్త్యుపరతిస్తివిధాపచారా
త్ ” (౬) “ హైనిర్భయోన్త్యవినయోస్తి ” (౭) “ విద్వేషమాన
మదరాగవిలోభమోహాద్యాజానభూమిః ” ఎన్టు ఆధ్వానుమ్, (౮)
“ అతిక్రామన్నాజ్ఞాంతవవిధినిషేధేషు భవతోఽప్యభిద్రుహ్యన్వాన్ధీకృ
తిభిరపిభక్తాయనతతమ్ । అజానాజానన్యాభవదనహసీయాగసిరతః ”
ఎన్టు భట్టరుమ్ అరుళిచ్చెయ్తారితే.

(సమస్త) అఖిలమానవెన్నుతల్; ఒన్టోడాన్టు పిన్దైత్తుక్కొండు
కిడ్కిటవెన్నుతల్; ఇత్తాల్ తనిత్తనియే విభజిత్తటియవొణ్ణాతెగ్గిట
తు. (నై చ్యమ్) ఒరువిశేషమ్ శొల్లామైయాలే ఏకవచనమ్ జాత్యభి
ప్రాయమాయ్ నై చ్యత్వావచ్చిన్నమెల్లామెగ్గిటతు. (అద్య) దేవరీ
రై శరణమడైకిటవిక్కాలత్తిలే; స్వదోషతైమున్నిట్టితే శరణమ్
పుకుకిటతు. (౯) “ రావణస్యానుజోభ్రాతా విభీషణతిశ్రుతః ” ఎన్టు
స్వదోషతైమున్నిట్టితే శ్రీవిభీషణాధ్వాన్ శరణమ్పుకున్నతు, శరణా
గత్యనన్తరమ్ (౧౦), “ నిర్దోషమ్ ” ఎన్టెయాలే నై చ్యమిక్కిడైయాతెన్టు
కరుత్తు.

(౧) స్తా-ర-

(౨) స్తా-ర-

(౩) స్తా-ర-

(౪) వైకు-స్త-౨౨

(౫) అతిమా-స్త-౫౯

(౬) వర-స్త-౩౪-

(౭) వర-స్త-౩౬-

(౮) ర-స్త-

(౯) రా..య-౧౭

(౧౦) సౌత్వ-సం

(అద్యక్షహలోకే) (౧) “ పల్లుయిర్ కువీడళిప్పాన్ విణ్ణిన్ తలై నిన్దు ఇమ్మణ్ణిన్ తలత్తుతి త ” ఎన్నిటవడియే సర్వచేతనరై యము త్తరిప్పిక్క దేవరీర్ తిరువవతిరి త్తరుళిన ఇద్దేశ త్తిలేయెన్నుతల్. ఇక్క ర్మభూమియిలే యెన్నుతల్. (ఇహమయి) శరణమడై కిటవడియే నిడ త్తిలేయెన్నుతల్. గత్యన్తరశూన్యనాన వడయేనిడ త్తిలేయెన్నుతల్; “ అఖలనై చ్యపాత్రమెహోహమేన ” ఎన్దు తన్నెఱ్ఱుణర పాపజ్జలై చ్చె య్తు, అత్తుతనై ఎయేతన్ వాయాలే శొల్లవల్ల నానవడియేనిడ త్తిలే యెన్నుతల్. (ఇహోద్యమయ్యున్ది) ఇద్దేశత్తుక్కాక ఇక్కాలత్తుక్కాక అడియేనిడ త్తిలేడిణ్ణు.

(అనఙ్కుచితమేవాన్ది) నై చ్యమ్ కుత్తైవఱవేణుమాకిల్ సజ్జో చమన్దియే అడియేనిడ త్తిలేయెన్దొన్దితార్. (అనఙ్కుచితంనై చ్యం మ య్యదై వాన్ది) ఉత్తరకాలత్తిల్ “ స్వాత్ ” ఎన్దు ప్రార్థితాలుమ్ కిడైయాతు. (మయిఇహైవాన్ది) అడియేనిడ త్తిలే నై చ్యముళ్ళతు ఇవ్విభూతియిలేయే; మేల్ గన్తవ్య దేశమ్ దేవరీర్ తిరువడికళాకైయా లే నై చ్యమ్ కిడైయా తెన్దితార్. (మయ్యేవనై చ్యమనఙ్కుచితమ్) అనఙ్కుచితమాయుళ్ళతు అడియేనిడ త్తిలేయే; మన్ శ్చైయారిడత్తిలే యున్డాకిల్ సఙ్కుచితమాయ్ క్కాణుముళ్ళతు. అనఙ్కుచితమాకై యావతు-కుత్తైత్తలిన్ది క్కేయిరుక్కై; కుత్తైత్తలావతు-నై చ్యత్తిల్ శిఱితంశమిల్లామై; అతున్డావతు-ఆశ్రయాన్తరమున్డాకిలితే. పుటమ్బు ఆశ్రయాన్తరమిల్లామైయాలే నై చ్యశబ్దవాచ్యమెల్లామ్ కుత్తైవఱక్కి డప్పతు అడియేనిడ త్తిలేయేయెన్దితార్.

(ఇహోద్యమయ్యున్ద్యేవ) దేశమో ఇరుళోతరుమాళాలమాన ఇద్దేశమ్. కాలమోసత్వవిరోధియాన కలిసామ్రాజ్యమ్ పణ్ణుక్కాలమ్.

పాత్రమో (౧) “ సోహంతుద్రతయా ” ఎన్నిటపడియే అతిక్షుద్రనాన పడియేన్; ఆకైయాల్ ఇవనిడత్తిల్ కుత్రైపటనై చ్యముణ్ణోఇల్లైయో వెన్టు సంశయిక్కవేణ్ణాతపడి అవశ్యముణ్ణైన్ఱితార్; “ ఇహోద్య ” ఎన్టు దేశకాలజ్ఞులై విశేషిక్కైయాలే దేశాన్తరేకాలాన్తరే తన్మృశవిల్ అసజ్కుచితనై చ్యమిల్లామైయాతల్, ఆశ్రయాన్తరత్తిలుణ్ణాకైయా తల్ తోథ్ మిమితే, అత్తైవ్యావర్తిక్కిటతు ఏవకారిమ్.

అత్తెజ్జనేయెన్నిల్, దేశాన్తరత్తిల్ ఓరాశ్రయముణ్ణాయ్ ఇజ్జి శిటితువిజాతీయనై చ్యముణ్ణాకిల్ ఇవనిడత్తిల్ నై చ్య మసజ్కుచితమాక క్కుడాతు. కాలాన్తరత్తిల్ ఓరాశ్రయముణ్ణాయ్ అజ్జిమ్ శిటితు వి జాతీయనై చ్యముణ్ణాకక్కుడుమాకిల్ అతుఇవర్క్కు ఇప్పోతిల్లామై యాలే ఇవనిడత్తిల్ నై చ్య మసజ్కుచితమాకక్కుడాతు. ఆకైయా లే దేశాన్తరకాలాన్తరజ్జులిలుమ్ అడియేనుత్తనై చ్యాశ్రయమిల్లయె న్నుమివ్వర్తై ఏవకారిమ్ తోథ్ మివిక్కిటతు.

(తస్తాత్) ఇద్దేశత్తిలిక్కాలత్తిలిన్ఱిక్కే- దేశాన్తరత్తిలుమ్ కాలాన్తరత్తిలుమ్ అడియేనుత్త నై చ్యాశ్రయమ్ కిడైయామైయా లే, (తేకరుణాతుమద్గతిరేవ) ఇవనత్తనై నీచర్రిల్లయెన్నుమవనై కటా షీక్కత్తిరుపుళ్ళప్పిల్ శ్రియిరుక్కిట దేవరీరుడైయసమ్బన్ధినియాయ్, ఈశ్వరకరుణైపోలే స్వాతన్త్ర్యపరాహతిగన్ధసంశయమాతల్, రత్వో పేత్తోప్రతీక్షైయాతలన్ఱిక్కే, విలక్షణైయాన కరుణైయానతు. (౨) “ అరుళుక్కుమ్మోతేపుకల్ ” ఎన్నిటపడియే అడియేనైయే విషయ మాకపుడైత్తాకానిన్ఱు.

రుళిచ్చేయేత ప్రబంధజగిత ప్రతిపాదితదోషజగితైయ ఎనక్కొరువ నుక్కుమేయుడ్డానపిన్ను దేవరీర్కృపైయే ఎనక్కు ఉపాయమెన్ని తార్. దోషమకనక్కక్కనక్క ఎమ్మెరుమానార్కృపై తమ్మళవిలే ముద్దుమడైకొళ్ళుమెన్నిరుక్కితార్.

వ్యా., (శుద్ధాత్మేత్యాది) పరిశుద్ధాంతఃకరణరాన ఆశవన్దార్, ఆచార్యోత్తమరాన కూరత్తాత్వాన్, అవర్ తిరుమకనారాసభట్టర్, ఇవర్కళ స్వస్వప్రబంధజగిత (౧) “అమర్యాదః” (౨) “బుధ్వాచ నోచ” (౩) “అతిక్రామన్నాజ్ఞామ్” ఇత్యాదికళాలే అరుళిచ్చేయేత వెల్లనైచ్చుముమ్.

(అద్యాస్తీత్యాది) ఇందలోకత్తిర్ ఇక్కాలత్తిలే నానెరువన్న క్కలిలుమే శురుక్కుమఱ వుడ్డాకానిస్తతు ఎన్నతుయాతోస్తు; ఆకై యాలే, దేవరీర్కృపైయే యెనక్కుఉజ్జీవనోపాయమ్. (ఇహలోకే) లోకాన్తరత్తిలుడ్డాకిత్ తెరియాతు. (అద్య) కాలాన్తరత్తిలుడ్డాకిత్ తెరియాతు. (అనన్యుచితమ్) ఉడ్డాయిల్లూకిలుమ్ ఇప్పడిక్కుతైవఱ వుడ్డాకక్కుడాతు; ఆకైయాలే ఇజ్జనోత్తవిషయమ్ దేవరీర్కృపై క్కువేటిల్లై; అడియేనుక్కు దేవరీర్కృపైయైయియ వేఱువుకలిల్లై యెన్వపడి. ఇత్తాల్-“ (౪) నికరిన్దినిన్వవెన్నీశతైక్కు నిన్నరుళిన్దణన్ది ప్పుకలొన్దుమిలైయరుట్టుమ్మిలేవుకళ ” ఎన్వతైచ్చొన్నపడి. (౧౫)

సంస్కృత వ్యాఖ్యానమ్.

అవః—పునరపిప్రబంధాన్తరస్థం తద్దోషకథనమత్రానుసంధేయ మిత్యాహ.

(౧) స్తో-రత్న-౯౨.

(౨) వర-స్తవ-౭౯.

(౩) ర-స్తవే-౨-౯౧.

(౪) ఇరా-నూ-౪౮.

వ్యాః—(శుద్ధాత్మేత్వాది) హేయతీంద్ర (ఇహలోకే) సాప
రాధజనభూయిష్ఠ్యభూలోకే, (అద్య) కలిసామౌజ్యకాలే, (శుద్ధః)
స్వానుసంహితదోషశూన్యః (ఆత్మా) స్వరూపమ్-యేషాం తేతథోక్తాః
తథావిధైః; శిలాపుత్రకస్యశరీరమితివత్, శుద్ధాత్మేతిబహువ్రీహినిదై
శః (యామునగురుః) యామునాచార్యః. (ఉత్తమకూరనాథః) ఆత్మ
గుణపూర్ణేషుసర్వోత్కృష్టైః, శ్రీవత్సచిన్తామిత్రైః. (భట్టాఖ్యదేశికవ
రః) తత్సతః, శ్రీరఙ్గభర్తా స్వయంభట్టపరాశరేతిఫణితః, సర్వపూ
ర్వాచార్య ప్రకృష్టవైభవాభట్టార్యః! ఇత్యేతైః (ఉక్తమ్)స్తోత్రతత్త్వ
సప్తస్తవోఃప్రతిపాదితం (సమస్తమ్) - అఖిణ్డమ్, (నైచ్యమ్)-అమ
ర్యాదత్వాదికం నీచధర్మజాతం (మయ్యేవ అనఙ్కుచితమస్తి), అన్య
త్రతుసఙ్కుచితమేవాస్తి,

యతఏవంతత్తస్మాత్, (తేకరుణైవతు) వైపుల్యాతిశయేనవిశ్వ
విలక్షణాత్వత్కృపా, (మద్గతిరేవభవతి) అహంగతిర్విషయాయ
స్యాస్మాతథోక్తైవభవతి; యామునగురుప్రభృత్యనుసంహితదోషజా
తంహి నిహీనతమత్వేన సర్వలోకవిదితేష్వపిమద్వ్యతిరిక్తేష్వాత్మ
సుకేషుచిత్సఙ్కుచితమేవవర్తత ఇతి తేషుప్రసరస్తీవరఘవిపులా
త్వత్కరుణా “గుణలవనహవాసాత్త్వత్త మాసఙ్కుచస్తీ”ఇతిన్యాయే
నస్వయమపిసఙ్కుచితాస్యాత్; మయితుఉక్తదోషజాతమసఙ్కుచిత
మస్తీతిత్వత్కృపాయా అహమేవవిషయ ఇతిభావః; త్వత్కృపాయా
అపేక్షిత మసఙ్కుచితదోషత్వం మయ్యస్త్యేవేతి త్వత్కృపాయా
అహంవిషయఏవేతివార్థః; అద్యత్వేవకారోఽసఙ్కుచితమేవేతి స్వ
స్థాన ఏవతిష్ఠతి ; కరుణైవైత్యేవకారశ్చయోజనాద్వయేపి భిన్నక్రమ
స్సౌ మద్గతిరేవేతియోజనీయః.

యద్వాతాస్త్రోక్తాధికారవతాంహితాస్త్రీయోపాయోగతిః.
మమతూక్తదోషభరితస్య త్వత్కృపైవగతిరితి సోపిన్వస్థానపవాన్వే
తవ్యః. అత్రాపిశుద్ధాశ్చేతి విశేషణం యోగ్యస్థలోత్కర్షకల్పక
స్వస్థానేయోగ్యతా విరహంబోధయితుమితిద్రష్టవ్యమ్; ఉత్తమకూర
నాథేత్యత్ర “సకమహత్పరమోత్తమోత్కృష్టాఃపూజ్యమానైః”
ఇతినూత్రేణసమాసః. (౧౫)

శబ్దాదిభోగవిషయా రుచి రస్మదీయా
సప్తా భవత్విహ భవద్దయయా యతీన్ద్ర !
త్వద్దాసదాసగణనాచరమావధౌ య
స్తద్దాసతైకరసతాఽవిరతా మమాఽస్తు || ౧౬||

పదవురై.

యతీన్ద్ర-యతిపతియే ! అస్మదీయా - అనాదివాసనైయా లే
ఎనక్కుణ్ణాయరుక్కుమ్, శబ్దాదిభోగవిషయా-శబ్దాదివిషయానుభవ
విషయమాన, రుచిః-ఆశైయానతు, భవద్దయయా - దేవరీరుడైయ
పరమక్పపైయా లే, ఇహ-ఇచ్చరీరత్తోడే యరుక్కుమళవిత్, సప్తా
భవతు-ఉరుకాణవొణ్ణాతపడి నశిక్కవేణుమ్;విరోధిక్కున్దవశస్త్రి క్కే
త్వద్దాసదాసగణనాచరమావధౌ-దేవరీరుక్కు శేవభూతర్ పరమ్మ
రై యినెల్లెనిలత్తిలే, యః-యావరూరువర్, నిట్కితార్, తద్దాసతైక
రసతా-అవర్ తిరువడికళిత్ కలప్పర్దదాస్య రసత్తైయుడైయనాకై
యే, అవిరతా-అవిచ్చిన్నమాక, మమ-ఇతువే చరమప్రాప్యమెన్దిరు
క్కిఱ వెనక్కు, అస్తు-ఉణ్ణాక-వేణుమ్. (౧౬)

మహాచార్య వ్యాఖ్యానమ్.

అవః-కీర్తిరణ్ణశ్లోకజ్జళాలుమ్ అడియేనుక్కు దేవరీర్ కృపై యొట్టియ మత్త్రాదు పుకలిడమిత్తయెన్దు ఇవర్ తమ్ముడైయ అనన్య గతిత్వత్తై విణ్ణప్పమ్ శెయ్తవాతే, ఉమక్కు నామ్ శెయ్యవేణ్ణియ తె న్నెన్న, కీర్తివాచేత్యాదియాల్ తామ్ ప్రార్థిత ప్రాప్యత్తినుడైయ చరమావధియై విరోధినివృత్తిపూర్వకమాక చ్చెయ్తరుళవేణుమెన్ది తార్ (శబ్దాదీత్యాదియాల్)

వ్యాః-(శబ్దాదిభోగవిషయారుచిః) (౧) “నిదిధ్యాసితవ్యః” (౨) “ఆచార్యదేవ్రాభవ” (౩) “దేవమివాచార్యముపాసీత” (౪) “అతిధిదేవ్రాభవ” (౫) “గురుపాదామ్బుజంధ్యాయేత్” (౬) “ఆగతం వైష్ణవంసాక్షాద్విష్ణుచిత్తభిచిన్తయేత్ । తత్కృపాదత్తచరణౌమూర్ధ్విపాలేద్యశోర్హృది । విన్యస్యభక్తిపూర్తస్తుతౌశయేద్గన్ధవారిణా” ఎన్దు ఏవమాదిప్రమాణజ్జళాలే భగవద్భాగవతాచార్యవిషయజ్జళితే అభిహితైయాన భక్తియానతు అడియేనుక్కు, (౭) “విషస్యవిషయాణాశ్చాదూరమత్యన్తమన్తరిమ్ । ఉపభుక్తంవిషంహన్తివిషయాన్తన్తరణాదపి” ఎన్దిపడియే ఉపభుక్తమాన విషమౌప్బితే శరీరమాత్రనాశ కమన్తిక్కే స్మరణమాత్రత్తాలే అచ్ఛేద్యమాన వాత్మస్వరూపత్తుక్కుమ్ నాశకజ్జళాయిరుక్కిట శబ్దాదివిషయానుభవత్తిత్ కిడీర్ ప్రవణమాయ్ తైన్దితార్.

(శబ్దాదిభోగవిషయారుచిః) శబ్దాదివిషయానుభవతైయిట్టు తనై ౨ నిరూపిక్కుప్పడియాయ్త్తు రుచి-శబ్దాదివిషయజ్జళితే ప్రవ

(౧) బృహదా-౪-౪-౫.

(౩)

(౫)

(౨) తె-౩౫-

(౪)

(౬)

ణమాయ్ తైన్నితార్; విషయప్రకాశపురస్సరమాకవితే జ్ఞానమ్ ప్రకాశిష్పతు; రుచితానుమ్ జ్ఞానవిశేషమితే.

రుచితాన్ తనక్కు విహితమానవిషయ తైవిట్టు అవిహితజ్ఞాన శబ్దాదివిషయానుభవ త్తిల్ ప్రవణమాకైక్కడియెన్నెన్న, (అస్సదీయా) రుచియానతు జ్ఞానవిశేషమాకై యాలే (౧) “తత్ జ్ఞానమ్” ఎత్తుమ్, (౨) “ఒణ్ణామరై యాళి కేశ్వనెరువనై యేనోక్కుముణర్ పు” ఎత్తుమ్ శొల్లుకిఱపడియే తన్నడైయే ప్రాప్తవిషయ త్తిలే మణ్ణెయిరుక్కుమతు అవిషయ తైవిట్టు శబ్దాదివిషయజ్ఞశిలే ప్రవణమాకైక్కడి స్వతః వరువతోరుహేతువిల్లామైయాలే ఇని చేతనన్నడైయ కర్మమాక వేణుకైయాలే అడియెన్నడైయ సమ్మన్దమే అతుక్కుక్కారణమెన్నితార్.

ఇనిచ్చెయ్యి వేణ్ణియ తెన్నెన్న. (సప్తాభవతు) అతు ఇరన్దవిడమ్ తెరియాలే స్వరూపేణ సశిక్క వేణుమెన్నితార్. ఇవర్ తామ్ ఆస్మశంస్యప్రథానరాకై యాలే ఉపాసకరైప్పీలే తమ్ పుణ్యపాపజ్ఞభుడైయ అన్యసజ్జమణ తై సహిక్కమాట్టారితే. ఆకై యార్ (౩) “వానోమటికడలోమారుతమోతీయకమో కానోవొరుడ్డిత్తుమ్ కణ్ణిలమార్” ఎన్నిఱపడియే పోనవిడమ్ తెరియాలే పోక వేణుమెన్నితార్. ఇత్తార్ ప్రపన్నుడైయ పుణ్యపాపరూపకర్మత్తుక్కు స్వరూపేణ నాశ మొట్టియ అన్యసజ్జమణమిలై యెన్నిఱతు.

ఇట్లు ఇప్పుడి రుచిస్వరూపనాశ తై ప్రార్థితారాకిల్ “తద్దాసతై కరసతావిరతామమాస్తు” ఎత్తు అతు తన్నైయే ప్రార్థిక్కుక్కుడు మో వెన్నిల్, ఇట్లు విషయానుభవతై యిట్టాయ్ త్తు రుచియెనిరూపి

త్తతు; నిరూపకత్వేయ్యైర్నిరూప్యసిద్ధియిల్లామైయీలే నిరూపక
మానవిషయానుభవమ్ సశిక్తవేతన్నిరూపితైయానరుచితన్నడైయే
సశిత్తతామితే. “స్వగ్రీర్హస్తః” ఎన్యుముడ్డతే; మేల్ ప్రార్థిక్కప్పడుకే
అతు-దాస్యైకనిరూపితైయాన రుచియాకైయాలే కూడుమ్; విశే
షణభేదజ్ఞోన్లు విశిష్టభేదమ్ శొల్లుకై సర్వసమ్మతమితే.

ఇతువాకిల్ దేశవిశేషత్తిలేయాకిటతెన్న, (ఇహ) అజ్ఞనన్తి
క్కే ఇద్దేశత్తిలేయాకవేణమ్. శబ్దాదివిషయానుభవత్తుక్కే కాస్త
మానవిద్దేశత్తిలే అవ్యిషయానుభవత్తైక్కాట్కడైకొణ్డు వకుత్త
విషయత్తిలేచరమానధిబాస్యత్తిలే ప్రవణమా యిరుక్కైయన్తో
దేవరీర్ నమ్మన్తికళుక్కుళ్ళ వైలక్షణ్యమెన్తుకరుత్తు. (౧) “కలియుమ్
కెడుమ్ కణ్ణకొణ్ణిన్ కడల్ నణ్ణన్ పూతజ్జళోమణ్ణేల్ మలియప్పకున్దిశై
పాడియాడియుత్తరక్కణ్ణోమ్” ఎన్నిటపడియే దేవరీరుమ్ దేవరీరాలే
లబ్ధనత్తాకరాన దేవరీర్ నమ్మన్తికళుమాక పులావుకిటవిద్దేశత్తిలేయె
న్నుమామ్; ఇత్తూల్ త్వదీయానుభవవిరోధియాన విషయానుభవరు
చియైప్పొక్కి యరుళవేణమెన్తు కరుత్తు.

ఇతువౌ దేశత్తైపార్ త్తాలుమ్ ఉమ్మైప్పార్ త్తాలుమ్ విషయజ్ఞ
ళైప్పార్ త్తాలుమ్ దుష్కరమ్. దేశమౌ పుణ్యపాపజ్గళుడైయ ఫల
మాన సుఖదుఃఖానుభవత్తుక్కే కాస్తమానదేశమన్తిక్కే పుణ్య
పాపమ్ వృద్ధియడైయుమ్ దేశమ్. ఉమ్మైప్పార్ త్తూల్, “ఏవంకాలంన
యామి” ఎన్నుప్పుడి పాపమ్ శెయ్ కైయిలే కైయ్యైర్నియాతవర్,
విషయజ్ఞళైప్పార్ త్తూల్, (౨) “విణ్ణళార్ పెరుమాట్కడిమై శెయ్ వ్వా
రైయుమ్ శెణ్ణుమైమ్బులనివై” ఎన్నిటపడియే అయర్వణునుమరర్క

భుక్కుతిపతియాన విశ్వరనుక్కుడిమై శైయవాదై యుమ్ బాధిక్కువల్ల
మిడుక్కుడై యవై కళి; ఆకై యాలే దుష్కురిమెన్న.

(భవదయయా) ఈస్కాడయైపోలే చేతనకర్మప్రతిబద్ధమన్తి
కీ పరదుఃఖమ్పోక్కియల్లతు ధరిక్కుమాట్టాత మృదుప్రకృతి
యాన దేవరీరుడై య కృపై యాలే శైయతరుళ వేణుమెన్దితార్. పర
దుఃఖై కనిరూపణయైయాన దేవరీర్ కృపై యాలేయెన్ను మామ్. నిరూ
పకమానదుఃఖమ్ అడియేనిడ త్తిల్ కిడకై యాలే అడియేన్ దేవరీర్
కృపైక్కు విషయమెన్దితార్. ఇరణ్డాకారత్తాలుమ్ దేవరీర్ దయా
గుణమొన్తెయుమేసార్ త్తు అడియేనుడై య విషయానుభవదుచియై
పోక్కియరుళ వేణుమెన్దితార్. (భవద్దయయా) అనిష్టనివృత్తిక్కాక
వాల్, ఇష్టప్రాప్తిక్కాకవాతల్, అడియేనుక్కురు కైమ్ముతలిత్తై.
ఇరణ్డుమ్ దేవరీర్ కృపై యాలే యాక వేణుమెన్దితార్.

దయైయుణ్డాకిలుమ్ శక్తియిల్లావిడిల్ శైయవతెన్నెన్న. (య
తీన్ద్ర) ఇన్ద్రియజ్జళై జయిత్తవర్కభుక్కుత్తలైవరన్తో దేవరీరెన్ది
తార్; ఇన్ద్రియజ్జళై జయిక్కైయావతు-అవత్తై శబ్దాదివిషయజ్జ
ళినిష్టుమ్ మీట్టు భగవద్విషయ త్తిలే ప్రవణజ్జళాక్కుకై. ఇత్తాల్
ఇన్ద్రియవశ్యతై తవిన్ద ఇన్ద్రియజ్జళై స్వవశమాక్కిక్కుళ్ళుమ్ విర
కటియుమ్ దేవరీరే అడియేనుడై య ఇన్ద్రియవశ్యతైయై తవిన్ త్త
రుళ వేణుమెన్దితారెన్తు కరుత్తు.

ఇవ్వళ వేయో ఉమక్కుచ్చెయ్ వేణువతు, మత్తై యే తేనుము
ణ్డొవెన్న, ఉణ్డెన్దితార్. (త్వద్దాసదాసే త్యాదియాల్) (౧) “అడియా
రడియార్ తమక్కుడియారడియార్ తమ్మడియారడియొజ్జళే” ఎన్నుమ్,

(౧) “ తొణ్డర్ తొణ్డర్ తొణ్డర్ తొణ్డన్ శడకోపన్ ” ఎన్టుమ్, (౨) “త్వద్భృత్యభృత్యపరిచారకభృత్యభృత్యభృత్యస్యభృత్యఇతిమాంస్మరణోకనాథ” ఎన్టుమ్, పరమాచార్యరాస వాత్వోర్ భగవద్విషయత్తిలే ప్రార్థితాప్సలే ఇవర్ ఇవ్విషయత్తిలే ప్రార్థిక్కితార్; విషయప్రేమమ్ తలై యెడుతాల్ సమ్మన్దిసమ్మన్దిసమ్మన్దికళళవుమ్ శెల్లుమితే; ఇప్పడియాకాతవన్తు ప్రేమత్తుక్కుక్కొచ్చెయామితే.

దేవరీర్ సమ్మన్దిసమ్మన్దిసమ్మన్దికళుడైయ పరిగణనాచరమావధియిలేయావనెరువన్; “ఇవ్వురుక్కు ఇతెత్తై” ఎన్నుమాపోలే “ఇవనళవాయ్తు ఎమ్మెరుమానార్ పరమ్మరాసమ్మన్దిమరుప్పతు” ఎన్నులామ్మడియిరుప్పాన్ యావనెరువన్, అవనుక్కడిమైయాయరుక్కైయిలే, (ఏకరసతా) కలప్పల్లై ప్రీతియుడైతాయరుక్కైయానతు, అతావతు-ప్రీతియానతెన్ట పడి; కలప్పలుకై యావతు-భగవద్విషయత్తిల్ పాతియుమ్ భాగవతవిషయత్తిల్ పాతియుమాకై యన్తిక్కే శ్రీశత్రుఘ్నాద్వానుక్కుప్పోలే తదీయవిషయత్తిలేయాయరుక్కై; పెరుమాళిడత్తిల్ భక్తియుమ్ సాన్దర్యముమితే శ్రీశత్రుఘ్నాద్వానుక్కు అఘత్వేనవుమ్ నిత్యశత్రుత్వేనవుమ్ కట్టియుణ్ణిటతు.

(అవిరతామమాస్తు) ఇచ్చరమావధిదాస్యరుచియానతు తమక్కత్వన్తమ్ భోగ్యమాయరుక్కైయాలే అవిచ్చిన్నమాకవేణుమెన్దితార్. (మమ) (౩) “ఎవర్ తిన్నె తిన్నె వలిత్తెన్ ధిక్కిన్టనర్” ఎన్దిటపడియే ఇన్దియన్ణళాల్ పోరనెరుక్కుణ్ణపడియేనుక్కెన్నుతల్. (౪) “తొణ్డొక్కొణ్డేనవన్ తొణ్డర్ పొన్ద్రొళిత్” ఎన్దిటపడియే అతిలాశైయు

దైయ వడియేనుక్కెన్నుతల్, (మమాస్తు)త్తపూర్తన్ తణ్ణిర్ తణ్ణిరె
న్నుమాపోలేతామ్మరిక్కెక్కు దాస్యమ్ వేణుమెన్గితార్; శేషత్వ
మిల్లాతపోతు స్వరూపమిల్లెయితే. సిద్ధత్తుక్కు వ్రార్థనై వేణుమో
వెన్నిర్, రసముణ్డాకిలుమ్, తదేకరసమిల్లామైయాలే వేణుమ్.

(అవిరతాస్తు) ఆకిర్ శెయ్కితోమెన్జ వాతే, విషయానుభవ
త్రాలుణ్డాన పుతాపుతల్తీర్దు ధరిత్రారాయ్, ఇనిఒరుకాలుమ్ విష
యానుభవమ్ నడైయాడతపడి ఇతుక్కురువిచ్చేదమిన్జిక్కే నిత్య
మాయ్చెల్ల వేణుమెన్గితార్. (మమ)అతిన్ వాశియటియునుడియేను
క్కెన్నుమామ్. (అస్తు) అడియేనుక్కుళ్ళతు వ్రార్థనైయితే. ఇతు
స్వరూపాన్తర్గతమాత్తయాలే సాధనమాకమాట్టాతు. ఆకిర్ సాధన
మెన్నెన్నిర్, “భవద్దయయా” ఎన్జు కీర్తించెన్నదయైయే సాధనమ్:
(౧) “ఉపాయోపేయభావేన తమేవశరణంప్రజేత్” ఎన్నక్కడవతితే.

(మమావిరతాస్తు) “శబ్దాదిభోగనిరతః” ఎన్జు శబ్దాదివిషయా
నుభవ తైయిట్టు నిరూపిక్కుమ్మడియాన వడియేనుక్కు, “ఇవనైయో
శబ్దాదివిషయప్రవణనెన్నలావతు” ఎన్నుమ్మడి దాస్యమేనిరూపకమా
కవేణుమెన్గితార్; వడేటికట్టిందొర్ దాస్యమ్ స్వరూపమాయ్త్తో
బ్బుమితే.

(౧౬)

పిళ్ళైలోకమ్ జీయర్ వ్యాఖ్యానమ్.

అవ.-ఇప్పడి దోషబాహుళ్యతైయుమ్ దోషభూయిస్థరాన
తమక్కు ఉజ్జీవనోపాయమ్ ఎమ్మెరుమానార్ కృపైయేయెన్నుమత్తై
యుమ్ ఇవరరుళిచ్చెయ్తవాతే, ఎమ్మెరుమానార్ ఇవరైవిశేషకటా

కుమ్ పణ్ణియరుళి “ఉమక్కు అపేక్షితమెన్?” ఎన్ఱు కేట్టరుళ; “వాచా యతీన్ద్ర” ఎన్ఱుమ్ “అల్పాపిమేన” ఎన్ఱుమ్ కీర్న్ ఇరణ్ణుశ్లోకత్తాలుమ్ ప్రార్థిత అనిష్ఠనివృత్తియైయుమ్ ఇష్టప్రాప్తియైయుమ్ ఇశ్లోక త్తిర పూర్వోత్తరార్థజ్ఞా లే ప్రార్థితరుళుకితార్.

వ్యా.- (శబ్దాదీత్యాది) తృతీయపద త్తిటొన్ఱు అనన్యభోగ్యశ్య త్తుక్కు శబ్దాద్యనుభవరుచియితేవిరోధి; అకై యాలే అవిద్యానివృత్తి యై యపేక్షియామల్ విషయప్రావణ్యనివృత్తియై యపేక్షిక్కి తార్. (అన్సదీయా) ఇన్దరుచియా లేయన్ఱో అనాదికాలమ్ స్వరూ పానురూపపురుషార్థై యిన్ద్ర తెన్ఱు అతిక్పేర్ శొల్లపుమ్ అసహ్యామా యిరుక్కిఱతాయీన్ఱు. (సప్తాభవతు)(౧) “యాతుశతధావినాశమ్” ఎన్ఱు మాపాలే ఉరుక్కాణమొణ్ణాతపడి నశిక్కువేణుమ్; దేహావసా న త్తిలే తన్నడైయే నశియాతోవెన్న (ఇహ-సప్తాభవతు) ఎన్ఱితార్- ఇశ్వరీరత్తోడే యిరుక్కిఱకాల త్తిలే నశిక్కువేణుమ్; అన్ఱి క్కే, పేరళ పుడై యవర్కళై యుమ్ తక్ కీర్తేయాక్కి శబ్దాదికళో తనిక్కోల్ శెలు త్తుకిఱ వివిభూతియిలే యెన్నపుమామ్.

అనాదికాలమేపిడిత్తు క్కరమ్బేటిక్కిడక్కిఱవితు నశిక్కు మ్మొత్తై క్కొరుపేతువేణ్ణాపూవెన్న అరుళిచ్చెయ్కితార్ (భవద్ద యయా) ఎన్ఱు. “నమక్కు శేషమాయ్ వైత్తు ఇవ్వన్ఱు ఇవ్విషయ జ్ఞలికకాలిలే తుకై యున్బుతే!, ఇతిక్కైయిర్ ఇనియివక్ నలిపు పడాల్మొవ్వా ” ఎన్ఱు దేవరీర్కృపైఁణ్ణిల్ పిఱ్ఱైక్కలామిత్తనై. కృపామాత్రజ్ఞాణ విషయరుచియై త్తవిర్క్కపాపేమోవెన్న అరుళి చ్చెయ్కితార్ (యతీన్ద్ర) ఎన్ఱు; విషయజ్ఞళై తిరన్కరిక్కుమ్ శక్తిమా న్నళాన యతికళుక్కు త్తలైవరాన దేవరీర్క్కు ముడియాతత్తుణ్ణో?

“ఇవ్వశవ్రా? మహ్మ మపేక్షితముణ్ణా?” ఎన్న; “ఇతు ఆనువక్తికమ్; ప్రధానఫలమ్ వేతే” ఎన్న తమక్కిప్తమానపురుషార్థతై యపేక్షిక్కితార్ (త్వద్దాసేత్యాది) దేవరీర్తిరువడికళిత్ శేష త్వమే నిరూపకమాకవుడైయ శేషభూతరుడైయ పరమ్పరైయ నెల్లెనిలత్తిలే నిట్కిఅవర్కళి యావరూరువర్, అవర్తిరువడికళిత్ శేషత్వమొన్నిలు మొరుపడిపుట్టనతైయుడైయనాకైయే ఇడై విడమలెనక్కు నడక్కవేణుమ్. (మమాస్తు) “ఇతు వేపురుషార్థమ్” ఎన్న అతియిట్టిరుక్కిఅ వెనక్కు ఇతుణ్ణావతాక. ఇన్దపురుషార్థత్తిర్ రుచియిల్లాతార్మిన్దార్క శెన్దురుచియుడైయ వెనక్కు మిట్టక్క వేణుమో ? (౧౬)

సంస్కృత వ్యాఖ్యానమ్.

అవ.-ఇన్దం యతిరాజకృపాయాస్వ విషయత్వం సమర్థితమ్. అథ స్వవిషయతయాస్వస్యసమీహితం నిర్దిశతి.

వ్యా-(శబ్దాదీతి) హేయతీంద్ర(ఇహ) శరీరస్థితి దశాయామే, (అస్మదీయా) మదీయా, “అస్మదోద్వయోశ్చ” ఇత్యేక శ్వేబహువచ నమ్; యద్వా. “నిత్యం గురుంపరిభవామి” ఇత్యత్రాభిప్రేతైర సధికారి త్వేనస్వాభిప్రేతై స్సోపదేశపాత్రైస్సహ స్వాత్మనోఽన్మత్వ దేననిర్దేశః; (శబ్దాభిభాగవిషయారూఢిః) శబ్దస్పర్శాదిజన్య సుఖానుభవేచ్ఛా (భవద్దయయా) దుర్గత్యతిశయైకాలమ్భనయా త్వత్కృపయా (నష్టాభవతు) యత్రక్వాప్యదృష్టాభవతు, “ణశ-అదర్శనే”.

కీర్త్య:- (యః) భాగ్యాధికః, కర్తా, (త్వద్దాసస్య) తవక్రయవిక్ర యార్హస్య, (దాసగణనాయాః) దాససంఖ్యేనస్య, దాసావధికదాస తద్దాసావధికదాససంఖ్యానస్య (చరమావధౌ) స్వపూర్వక త్వేనతి

స్వోత్తర శూన్యరూపముఖ్యావధౌ, సతునైవక్షీ కావధావిత్వర్థః ।
 భవతీతి కేషః, (అవిరతా)నిత్యాః; (తద్దానంతైకరసతా) తస్య-త్వద్దాన
 దాసగణనాచరమావధిస్థితస్య, దాసతాయామ్, ఏకరసతా - రసా
 న్తరాసంస్పృష్టరసవత్తా, రసః - రాగోహర్షోవా, (భవద్దయయామ
 మాస్తు) ఏతావంతం కాలమప్రాప్తశేషత్వకాష్ఠానిష్ఠస్యనుమత్వత్క్రూ
 పయా ఉత్పద్యతామ్, స్వస్యచరమావధిస్థితంప్రతిదాసత్వే స్వదా
 సానాం తద్దానత్వమనుక్తసిద్ధమిత్యభిప్రాయేణాఽస్మాకమిత్యనుక్తిః,
 శబ్దాదిభోగరుచి వినాశస్తునైవ సిద్ధ్యతీత్యభిప్రాయేణాన్మదీయేత్యుక్తి
 రితిబోధ్యమ్.

౧౬

శ్రుత్యగ్రవేద్యనిజదివ్యగుణస్వరూపః

ప్రత్యక్షతా ముపగత స్త్విహ రజ్జరాజః ।

వశ్యస్సదా భవతి తే యతిరాజ తస్మా

చ్ఛక్త స్స్వకీయజనపాపవిమోచనే త్వమ్॥

౧౭

పదప్రకరైః.

యతిరాజ-యతిపతియే! శ్రుత్యగ్రవేద్య నిజదివ్యగుణస్వరూ
 పః-వేదాన్తజ్ఞశిల్ కేట్టటియవేణుమ్బడియాన తన్నుడై య అప్రాకృత
 మాన గుణస్వరూపాదికలై యుడై యరాయ్, ఇహ-తన్ వాశియటిన్దు
 ఈశుపడువారిల్లాత సంసార త్తిలే. ప్రత్యక్షతా ముపగతః-ఎల్లారుడై!
 యకణ్ణుక్కుమ్ విషయమామ్బడి (నినైన్దిట్టననాయ్)రజ్జరాజః-కోయి
 లిలే ఎఱ్ఱున్దురుళి సర్వశేషియా యిరుక్కుమ్ సర్వేశ్వరన్, తే-దేవరీ
 రుక్కు, సదా-ఎప్పోతుమ్, వశ్యః భవతి-విధేయనాయ్ రానిన్ఱాన్,
 తస్మాత్-ఆకై యాలే, త్వమ్-దేవరీర్, స్వకీయజనపాపవిమోచననే-
 ఆశ్రితజనజ్ఞశిన్ పాపజ్ఞలైప్పోక్కుకై యిలే, శక్తః-సమర్థరాకిటీర్.

మహాచార్యవ్యాఖ్యానమ్.

అవ.-నీరిప్పుడి నమ్మై నిర్బన్ధిక్కిఱతెన్ ? అనిష్టనివృత్తిక్కుమ్
ఇష్టప్రాప్తిక్కుమ్ ఈశ్వరిసన్తో కడవన్, అతు నమక్కు భూమో
వెన్న ; అవనుమ్ దేవరీరుక్కు శొల్లిల్లొచ్చెయ్యుమ్మడి నశ్యనా
యన్తో ఇరుప్పతు, అకై యాలే దేవరీరే శక్తరెన్దితార్ (శ్రుత్యక్రే
త్యాదియాల్).

వ్యా.- (శ్రుత్యగ్ర) ఎన్ఱ మొక్క సర్వరాలుమ్ గురుముఖేన కేట్ర
ప్పడానిన్ఱ శ్రుతికల్. శ్రుతికళావన- ఋగ్యజుస్సామాధర్వణరూపేణ
నాలువకై పుట్టిరున్దళ్ళ వేదజ్ఞల్, అవై కళువై య అగ్రజ్ఞభుణ్ణ-వేదా
న్దజ్ఞల్, అవై యావన-పురుషనూక్త నారాయణా నువాకాదికల్,
అవన్ఱాలే, (౧) “సహస్రశీర్షాపురుషః, సహస్రాక్షస్సహస్రపాత్”
“పురుషఏవేదం సర్వమ్” (౨) “అణోరణీయాన్సహతో మహీయా
నాత్మాగుహాయానిహితోన్యజన్తోః” (౩) “తమః పరమోధాతా
శబ్దచక్రగదాధరః” (౪) “ఏషసర్వభూతాన్తరాత్మా అపహతపాష్మా
దివ్యో దేవవకో నారాయణః” (౫) “సత్యకామస్సత్యసంకల్పః” (౬)
“పాదోన్యవిశ్వాభూతాని, త్రిపాదస్యామృతందివి” (౭) “తోల్క
ళాయీరత్తాయ్ముడికళాయీరత్తాయ్త్తుణై మలర్క్కణ్ణళాయీరత్తాయ్
తాల్కళాయీరత్తాయ్పేర్కళాయీరత్తాయ్” (౮) “అమవై యాయవై
యాయ్నిన్ఱ వవరే” (౯) “పరన్దతడో పరవైయుల్ నీర్ తోఱుమ్ పరన్ద
ళన్” (౧౦) “అడియేనుళ్ళానుడలుళ్ళానణ్ణత్త కత్తాన్పుటత్తుళ్ళాన్”

(౧) పురుషనూక్త-	(౨) తై-వా-	(౩) రా-య-౧౧౪-౧౫.
(౪) సుబా-౭౦.	(౫) ఛాన్దో-౮-౧౫.	(౬) తి-వాయ్-౮-౧౦౦
(౭) తి-వాయ్-౧-౧-౪.	(౮) తి-వాయ్-౧-౧-౧౦	(౯) తి-వాయ్-౮-౮-౨.

(౧) “ కరస్తశిలిడన్తోమిడన్దికత్ సోరుడోమి కరన్దెజ్జమ్ పరన్తు శన్ ” (౨) శూర్తస్థనల్ పెరియశుడర్ శానవిన్పుమేయో? ” (౩) “ మూ పులకుమ్వయిన్ శ్రిత్ కొణ్ణునిన్టొమ్మిన్దార్ ” (౪) “ అవై ముముతుణ్డపర పరన్ ” (౫) “ కునిశార్ జ్జమెన్ శజ్జతై వాళాత్రి యామెరువన్ ” (౬) “ అయర్వముమచుర్ కళతిపతి ” (౭) “ అమరర్ క శాతిక్కొమ్మనై ” (౮) “ పడర్ పారుల్ ముమువతుమాయవై యవై తొలు ముడన్మిశై యు యిరెనక్కరన్దెజ్జమ్ పరన్తుశన్ ” (౯) “ పరివతిలీశనై ” (౧౦) “ పరజ్జమోతి ” (౧౧) “ ఎణ్ణిత్తోల్ పుకత్ వానవరీశన్ ” (౧౨) “ వణ్ పుకత్ నారణన్ ” (౧౩) “ వాత్ పుకత్ నారణన్ ” (౧౪) “ అడన్దెజ్జిల్ శమ్మత్తడన్దక్కణ్ణీశనడన్దెజ్జిలపిత్తు ” ఇ త్యేనమాదిక శాలే.

(వేద్య) అతియత్తక్కవై కళాయ్; (౧౫) “ వేదేశ్చ సర్వైర హమేవవేద్యః ” ఎన్నక్కడవతితే; ఇత్తాల్ వేదాస్తజ్జల్ నిర్విశేషచి న్నాత్ర బ్రహ్మపరజ్జశ్చైన్దిఱపత్తుమ్ నిరస్తమ్; (నిజ) (౧౬) “ తొల్ పుక త్ ” (౧౭) “ స్వాభావికీ జ్ఞానబుక్రియాచ ” (౧౮) “ స్వాభావికాన వధికాతిశయాసక్త్యైకల్యాణగుణగణౌఘమహర్లవ ” ఎన్దిఱపడియే స్వకీయజ్జళాయ్; ఇత్తాలుపాసనదశైయిల్ గుణజ్జల్ బ్రహ్మనిష్ఠజ్జ శాయ్త్తోన్దుకిఱతిత్తనై పోక్కి స్వతః బ్రహ్మత్విగుణజ్జళిలై యెన్ది ఱపత్తుమ్ పుష్టస్తమ్.”

(౧) తి-వాయ్-౧-౧-౧౦

(౨) తి-వాయ్-౧౦-౧౦

(౩) తి-వాయ్-౮-౭-౯

(౪) తి-వాయ్-౧-౧-౮

(౫) తి-వాయ్-౮-౧

(౬) తి-వాయ్-౧-౧-౧

(౭) తి-వాయ్-౧-౭-౪

(౮) తి-వాయ్-౧-౧-

(౯) తి-వాయ్-౧-౬-౧

(౧౦) తి-వాయ్-౩-౧-౩

(౧౧) తి-వాయ్-౩-౩

(౧౨) తి-వాయ్-౧-౨-౧౦

(౧౩) తి-వాయ్-౧౦-౯

(౧౪) తి-వాయ్-౧-

(౧౫) గీ-౧౫-౧౫

(౧౬) తి-వాయ్-౩-౩-౩

(౧౭) శ్వే ౬-౮-

(౧౮) గద్యత్రయే

(దివ్య) హేయప్రత్యసీకజ్జళానవెన్నుతత్, స్వరూపవిగ్రహ ప్రకాశకజ్జళానవెన్నుతత్, (గుణస్వరూపః) ఇవ్వీరణ్ణమ్ మగ్గోత్తైయి రణ్ణక్కు ముపలక్షణమాయ్ స్వరూపరూపగుణ విభూతికలైయుడై యనాయెన్నిటతు.

గుణజ్జళావన-జ్జానానన్దామలత్వాదికళుమ్, జ్ఞానశక్త్యాదికళుమ్, వాత్సల్య సాశీల్యాదికళుమ్, సాంద్ర్య సాకుమార్యాదికళుమ్. స్వరూపమావతు-గుణవిగ్రహ విభూతికళుక్కుపాశ్రయమాయ్, (౧) “ పరజ్ఞోతిరుపసమ్మద్య ” (౨) “ పరజ్ఞోతీనీపరమాయ్ ” ఎన్నిట పడియే నిరవధిక తేజోరూపమాన దివ్యాత్మస్వరూపమ్; విగ్రహజ్జళావన - (౩) “ అజాయామానోబహుధావిజాయతే ” (౪) “ న ఉ శ్రేయాభవతిజాయమానః ” (౫) “ ఉచ్చాగృహీతాభిమతోరు దేహః ” (౬) “ పిటిప్పిలియాయ్ ” (౭) “ శన్దమ్పలపలశెయ్తు ” (౮) “ శూర్పరేపలపలవల్లాన్ ” ఎన్నిటపడియే కర్మత్తాలన్తియే తమ్ తిరువుళ్ళత్తాలే పరిగృహీతజ్జళాన అప్రాకృతదివ్యసంస్థానజ్జళ; విభూతికళావన-భోగలీలా సాధారణజ్జళాన నిత్యవిభూతియుమ్ లీలావిభూతియుమ్, “ శ్రుతిగ్రవేద్యనిజదివ్య గుణస్వరూపః ” ఎన్నెయాలే పరత్వమ్కొల్లప్పట్టతు. వేదాంతవేద్యనితేపరనాకితాన్.

(ప్రత్యక్షతాముపగతః) ఎన్ఱు మొక్క ఓలై ప్పుటత్తిలేకేట్టు పోక్కికై యన్ఱికే కణ్ణాలే కణ్ణాశ్రయిక్కలామ్బడి కణ్ణక్కువిషయ భూతనాన. “ ఉపగతః ” ఎన్నెయాలే దూరత్తిల్ సముదాయదర్శన

-
- (౧) ఛాన్దో-౮-౧౨-౨ (౨) తి-వాయ్-౩-౧-౩ (౩) ఆష్ట-
 (౪) యజు- (౫) వి-పు-౬-౭-౮౪. (౬) తిరునె-౧
 (౭) తి-వాయ్-౩-౧౦-౧(౮) తి-వాయ్-౧-౯-౨

మాకామల్ యావదవయవశోభైయైయుమ్ తనిత్తనియే కణ్డనుభవి
క్కుమ్మడి సన్నిహితనాయ్ కణ్డక్కు విషయమానపడియై చ్చొల్లు
కిఱతు.

ఇతుతాన్ పరమసామ్యాపన్నరాసనిత్యసూరికభుక్కోపెన్ని
ల్, (ఇహ) ఇరుళితరుమాఖాలమాన విద్వేషత్తిలేకిడిర్ అవన్ సకల
మనుజనయన విషయతాజ్ఞతనానపడి యెన్గితార్. ఇత్తాల్ సాలభ్య
ముమ్ వాత్సల్యముమ్ సౌశీల్యముమ్ శొల్లప్పడుకిఱతు. ఇన్నా రుక్కెన్దు
విశేషియామైయాల్ ఇత్తత్వమ్ సర్వసమాశ్రయణీయ మెన్గిఱతు.
(ప్రత్యక్షతాముపగతస్తు) వేదాన్తవేద్యనాయ్ సర్వస్థాత్పరనానవన్
కాణుమ్, ఇత్తత్వత్తుక్కు సాలభ్యమే నిరూపకమెన్నుమ్మడి అనైవ
రుమ్ కణ్డాశ్రయిక్కులామ్మడి ప్రత్యక్షవిషయమాన తెన్గితార్.

(రజ్జరాజః) పరమపదత్తిల్ నిన్దుమ్ సంసారిచేతనర్ క్కుకాట్సి
కొడుక్కైక్కాక అవర్ కళో కణ్డాలేకణ్డాశ్రయిక్కులామ్మడి సులభ
నాయ్ తిరువరజ్జత్తిలే శాయ్ న్దరుభుక్తయాలేవన్ద పుకరై యుడై యవ
నెన్నుతల్. సంసారికత్తై వశీకరిక్కైక్కవకాశమ్ పెన్ద్రోమెన్గిఱ
ప్రీతియాలేవన్ద పుకరై యుడై యవనెన్నుతల్; (రజ్జరాజః) అవన్ ఒన్దై
అభిమానిశ్చతు తనక్కునిరూపకమెన్నులామ్మడి కాణుమెన్గితార్.
(తజ్జరాజః) పెరియ పెరుమాళానవర్, (వశ్యః)(౧) ‘సజ్జోహంత్యత్ప్ర
తీక్షోస్మి’ ఎన్గిఱపడియే శొల్లిన్దు చ్చెయ్ కైయిలే కృతసమ్మల్ప
నాయ్ ఎతిర్ త్తలైయిల్ నియమన తై ఎతిర్ పార్ త్తుక్కొణ్డిరుక్కు
మ్మడికాణుమ్ వశ్యరాకితార్.

(సదా) ఇతుతాన్ ఒరుకాలవిశేషత్తిలన్దిక్కే సర్వకాలము
మెన్గితార్. (భవతి) ఇప్పుడి వశ్యరాయరుక్కై అవరుక్కు- సత్తై

పెద్దాపాపీలే కాణమిరుప్ప తెన్గితార్. (వశ్యస్సదాభవతి) ఇన్వ
శ్యతైక్కు ఊణకాలవిచ్చేదమ్ వరిలుమ్ అవనుక్కు, (౧) “సాహా
నిః” ఇత్యాదియిర్ శొల్లుకిఱపడియే సత్తై కుత్తైయుమ్బడి కాణ
మిరుప్ప తెన్గితు. (౨) “భక్తానామ్” ఎన్గితే అవనిరుప్పతు.

ఇతుతానాడుక్కెన్నిర్ (తే) మత్తై యాదేనుక్కు మానా
ర్ అడియేనుక్కుప్రయోజనమెన్. (౩) “ఉలకోర్కకళెల్లామ్ మణ్ణలి
రామానుశన్ వన్దు తోన్టి యవప్పూతే నణ్ణలుఱానమ్ తలైక్కొణ్ణ
నారణత్కాయినర్” ఎన్గిఱపడియే స్వావతారమాత్రత్తాలే సకల
చేతనైయుమ్ భవదీయరాక్కవల్ల శక్తియైయుడైయ దేవరీర్క్కె
న్నుతల్, (౪) దర్శనాదేవసాధవఃఇతే, (౫) “అనార్ద్రీమార్ద్రమ్”
ఎన్గతు-తదీయావతారత్తుక్కు మొక్కుమితే. (౬) “జ్ఞానీత్వాజ్ఞేనమే
మతమ్” ఎన్గిఱపడియే ఎమ్మెరుమానాలే తమక్కు ధారకరాకవభి
మానిక్కప్పట్ట దేవరీరుక్కెన్నుతల్.

(రజరాజస్తుతేవశ్యోభవతి) మున్సెల్లామ్ పరత్వాదికళై
యిట్టు నిరూపిక్కలామ్బడి యిరున్దవన్, ఇప్పోతు దేవరీరుక్కువశ్య
నాకిఱతు-మున్పుమ్ ఇతువే ఇవనుక్కు స్వరూపమెన్నుమ్బడి కాణ
మెన్గితార్. అన్గిక్కే “తే” ఎన్గ చతుర్థియాయ్, ఇవనిప్పడివశ్యనా
కిఱతు స్వార్థమన్గిక్కే దేవరీర్ ముఖవికాసమే ప్రయోజనమాకవె
న్నుమామ్. (యతిరాజ) అవనుడైయ రాజత్వమ్బాలేయో దేవరీ
రుడైయరాజత్వమ్. అవనుడైయరాజత్వమ్ రజనిరూపితమ్. దేవరీ
రుడైయరాజత్వమ్ జితేన్ద్రీయనిరూపితమ్. అన్గిక్కే (యతిరాజ)

(౧)

(౨) ౧-జిత

(౩) ఇరా-నూ-ర౧

(౪)

(౫)

(౬) గీ-౭-౧౮

ఇతువన్తో దేవరీర్ ఇన్ద్రియజయత్తాల్ పెన్న్ రాజత్వమ్; అతా
వతు - (౧) “నిరపేక్షం మునింశాస్తం నిర్వైరంసమదర్శనమ్ ।
అనువ్రజామ్యహంనిత్యం పూయయేదక్షి”రేణుభిః ” ఎన్గిటపడియే
ఇతరవిషయ త్తిల్ స్పృహైయిల్లాతవనాయ్ అత ఏవ భగవద్విషయ
మననశీలనాయ్, అత ఏవ శబ్దాదివిషయ ప్రావణ్యరహితనాయ్, “ని
రపేక్షంశాస్తమ్” ఎన్గిట విరణ్ణ విశేషణత్తాలుమ్ అస్తరిన్బ్రియబా
హ్యేన్ద్రియ నిగ్రహజ్జలై చ్చెల్లుకిటతు. అతఏవక్రోధరహితనాయ్,
(౨) “వాసుదేవస్సర్వమ్ ” ఎన్గిటపడియే తదీయత్వేనబ్రహ్మాదిస్త
వ్యుపర్యస్తమాన సమస్తవస్తుకళిలుమ్ సమదర్శనముడైయనాయి
దుక్కు మధికారియై అవనుడైయతిగువడికళ్ సమ్బన్ధికళాన పరాగజ్ఞ
ళాలే తాన్ పవిత్రనాకకడవనెన్దు సర్వనియన్తావాన తాన్ ఎన్దు
మొక్క అనుసరిత్తు సడవానిన్దెనెన్దు, అవన్ తానే శొల్లున్బుడి అవనై
వశీకరిక్కుమ్బుడి యాయిరుకైక్.

(తస్మాత్) సర్వస్సత్పరరాన పెరియ పెరుమాళ్ ఉభయ
విభూత్యైశ్వర్యజైయుమ్ దేవరీరుక్కుక్కొడుత్తు(౩) “పరవానస్తి ”
ఎన్గిటపడియే దేవరీరుక్కుపరతన్త్రాయిరుక్కిటపడియాలే(శక్తః)
సమర్థరాకిటీర్. దేవరీరుక్కు శక్తియిల్లామైయాలే తవిరవేణువతిల్లె
యెన్దుకరుత్తు; ఎతిలేయెన్నిల్, (స్వకీయజనపాపవిమోచనే) దేవరీర్
తిరుచ్చళత్తాలే మదీయనెన్దభిమానిక్కప్పట్ట జనత్తినుడైయ ప్రాప్తి
ప్రతిబద్ధక. సకల పాపవిమోచన త్తిలే యెన్దితార్. దేవరీర్ మదీయ
నెన్దభిమానిక్క, దేవరీరుక్కు భవ్యనాన వీశ్వరన్ ఇవనిడత్తిలే
మికపు మనుగ్రహత్తైప్పణ్ణమాకైయాలే తన్నిగ్రహ రూపమాన

పాపమ్ తన్నక్షైయేపామ్. దేవరీరభిమానియావిడిత్ శైయవతెన్న
స్తుకరుత్తు. (౧) “గురుణాయోభిమన్యేత గురుంవాయోభిమన్యతే”
తాపుభౌవరమాంసిద్ధిం నియమాదుపగచ్ఛతః” ఎన్నక్కడవతితే.

(త్వమ్) (౨) “కృపయానిస్సృహః” ఎన్నిటపడియే ఖ్యాతి
లాభపూజా నిరపేక్షరాయ్ కృపాప్రధానరానదేవరీర్; కృపైయిల్లా
విడిత్ శైయవతెన్నస్తుకరుత్తు. (త్వంపాపవిమోచనేశక్తః) ఘటాది
పదార్థజుక్కు కమ్బుగ్రీవాదిమత్పదార్థజుళిలే శక్తియాకితాప్సలే
దేవరీరుక్కు పాపవిమోచనత్తిలేయితేశక్తి. (౩) “గురురితిచపదం
భాతినాన్యత్ర” ఎన్నక్కడవతితే. ఇత్రాత్ ఇవరుక్కు పాపవిమోచక
త్వమ్ స్వరూపమెన్నిటతు. (తస్మాచ్ఛక్తస్సక్తియ జనపాపవిమోచనే
త్వమ్) శక్తియిల్లామైయైయిట్టు త్తవిరవైన్యాతు. స్వరూపమిల్లామైయై
యిట్టు త్తవిరవైన్యాతు, కృపైయిల్లామైయైయిట్టు త్తవిరవైన్యాతు.
ఆకైయాలే అడియేనుడైయ శబ్దాదివిషయానుభవరుచియైప్పోక్కి
దేవరీర్ సమ్బుద్ధి సమ్బుద్ధికళుడైయ చరమావధిదాన్యరుచియైయున్డా
క్కిత్తరవేణమెన్నిటార్.

౧౭.

పిళ్ళైలోకమ్జీయర్ వ్యాఖ్యానమ్.

అవ.—“ఇష్టజుళైక్కొడుక్కైయమ్ అనిష్టజుళై పోక్కు
కైయమ్ ఉపాయభూతనాన ఈశ్వరన్ కృత్యవన్తో, నమ్మాలతు
శైయతు తలైక్కట్టప్పోమో?” ఎన్న; (౪)* పల్లయిర్క్కుమ్ వీడ
ళిప్పాన్ - విణిన్తలైనిన్దు - మణిన్తలత్తుతిత్తు (౫) * శ్రీవిష్ణులోక

(౧)

(౨)

(౩)

(౪) ఇరా-నూ-౯౫.

(౫) థాటిఁఇచ్చకే-

మణిదుడ్డప మార్గదాయియాయరుక్మిణి దేవరీరుక్మ ముడియాతతు
 ణ్డా? ఆకిలుమ్ అవతారత్తిల్ మెయ్ ప్పట్టుక్కాక సర్వేశ్వరస్తలై
 యిలే ఏటిట్టరుళిసిరాకిలుమ్ అన్ద ఈశ్వరన్డా దేవరీర్క్కువశ్యనన్దో?
 ఆనపిన్దు, ఆశ్రితపాపవిమోచనత్తిల్ శక్తి దేవరీరుక్మేయళ్ళ తేన్ది
 తార్.

వ్యా.— (శ్రుత్యగ్రవేద్యేత్యాది) అపారుషేయమాయ
 నిత్యనిర్దోషమాన వేదాన్తతాలే వేద్యమానతన్నుడైయ కల్యాణ
 గుణవిశిష్టమాన దివ్యాత్మస్వరూపతైయడైయవః; స్వరూపగుణజ్ఞ
 తైయడైయవన్. స్వరూపగుణజ్ఞతైచ్చొన్న వితు-రూపవిభూతిక భు
 క్కు ముపలక్షణమ్. (దివ్యగుణస్వరూపః) ఎన్దు - కల్యాణగుణవిశిష్ట
 మాక స్వరూపతైచ్చొన్లుకిటతు-వస్తునిర్గుణమెన్నార్క్కు నావెడు
 క్కవిడమఱుమ్మడియాక; (౧) “నలముడైయవః” ఎన్నుమాపోలే;
 (౨) “నిర్గుణమ్” (౩) “నిర్జ్ఞానమ్” ఇత్యాదికళిల్ తోన్ద్రుకిట
 గుణసామాన్యనిషేధమ్ (౪) “యస్సర్వజ్ఞ స్సర్వవిత్ ” ఇత్యా
 దికళిల్ విధిక్కప్పట్ట కల్యాణగుణవ్యతిరిక్తహేయగుణ విషయమెన్దు
 తోన్ద్రుకైక్కాక, “దివ్యగుణస్వరూపః” ఎన్దితార్. ఇత్తాల్-అవను
 డైయ పరత్వమ్ శొల్లిన్దు.

ఇప్పడియెన్దుమ్ శాస్త్రజ్ఞులీలే కేట్టప్పొక్కైయన్ది కేక్ కణ్ణాలే
 కణ్ణ ఎల్లార్క్కు మనుభవిక్కలామ్మడి కోయిలిలేవన్దు కణ్ణళర్న్దరు
 లిన సాలభ్యతైచ్చొన్లుకిటతు (ప్రత్యక్షతాముపగతః) (౫) * ఎన్దే
 నుమ్ కట్కణ్ణాల్ కాణాతతక వడివై క్కణ్ణుక్కు విషయమాక్కిన

(౧) తి-వాయ్-౧-౧

(౨) ఆత్మోపనిష

(౩) కేన్-౬-౧౯

(౪) ము-౧-౧

(౫) పెరి-తిరువ-౨౮

పడి. (౧) “ ఇతి త్తా దేన డన్దనిన్దమ్ ” ఎన్నారై. పోలే తళవడి విల్ వాళియటిన్దు ఈడుపడువారిల్లాత సంసార త్తిలేకిడిర్ తళవడివై ప్రత్యక్షిప్పిత్తు!. (రిజరాజః) విశదృశమానదేశ త్తిలే వన్దాల్ తళవై భవమ్ కున్దుకై యన్ది క్కే తుడి త్తపడి. పరమసామ్యాపన్నర్ కు ముకజ్గొడుత్తుక్కొడ్డిరుక్కిట విరుప్పిలుమ్ ఇజ్జేవన్దు ఈరరతు తవిర్ త్తపిన్బాయిల్దు శేసిత్వమ్ నిలై నిన్దతు.

(వశ్యస్సదాభవతి తేయతిరాజ) ఇప్పడిమేన్దేన్దై ఇరన్దాలుమ్ పూర్ణరాన పెరియ పెరుమాళ్ దేవరీర్ కు ఎప్పొత్తుమ్ వశ్యరన్దో? (౨) “సమ్ శేవక నాన్ మరువియ పెరియకోయిల్” ఎన్దిపడియే-ఆశ్రి తర్ కు + కైయిలక్కైక్కుచ్చేవిక్కుమవనన్దో? ఉభయ విభూ త్యైశ్వర్యతైయుమ్ దేవరీర్ కుత్తన్దు, “ నామ్ పలపిటప్పప్పిటన్దు తిరుత్తప్పార్ త్తవిడత్తిలుమ్ తిరున్దాత సంసారికళోమురున్దై త్తీర్ త్తు నమక్కాళామ్బడి తిరుత్తిత్తరుకైక్కు ఇవరొరువరై పెప్పొల్దొమ్!” ఎన్దు నిరతిశయవ్యామోహ తైప్పణ్ణి, “ ఒరుకారియ త్తిలెప్పొలివర్ నన్దేనియమిప్పతు ” ఎన్దు అవసంప్రతీక్ష రాయ్ క్కొన్దు సర్వకాల ముమ్ ఇజ్జుక్కువిధేయ రాయ్ పోరానిన్దార్ ఎన్బతుయాతోన్దు.

(వశ్యః-భవతి) ఇప్పడి ఆశ్రితపరతన్త్రీరాయ్ అత్తాలేనన్దై పెల్దొపడి. (౩) “ఆత్మానం నాతివ రైధాః” (౪) “తేవున్దన్నైయుమ్” ఎన్నక్కడవతతే. నిరజ్కుశస్వతన్త్రీనానవక ఒరుక్కాలాకవిన్దైన్దు నిక్కిలోవెన్న (సదాభవతి) ఎన్దితార్. స్వాతన్త్ర్యత్తాలే తళనన్దై యన్ది క్కే తళస్వరూపస్థితియభీయ క్కారియమ్ పార్ కుమో!;

(౧) తి-వాయ్-౬-౯-౩- (౨) తిరుమాళై-౧౧ + కైయిలక్కై-అంబలి.
(౩) రా-అయో-౧౧౧-౬ (౪) తి-వాయ్-౨-౭-౪

దేవరీరళవిల్ వ్యామోహతా లే పరత స్త్రీనాకై యన్తి క్కేతన్వరూ
పస్థితీక్కాక పురత స్త్రీనాకై యాలే ఎప్పీతుమ్ ఇన్స్వభావత్తుక్కు
క్కులై తల్లిల్లై. (తస్మాత్) ఆకై యాలే, దేవరీర్ ఆశ్రితజన్గళిపా
పత్తై ప్పీక్కుక్కు శ క్తరన్తోవెన్దితార్. ౧౭.

అప — ఇత్థంకార్యకరణోపయుక్తాం దయాముపపాద్యతేదుప
యుక్తాం శ క్తిముపపాదయతి.

వ్యా.— (శ్రుత్యగ్రేత్యాది) హేయతిరాజ (శ్రుత్యగైః)
వేదాన్తైః, (వేద్యాని) శ్రవణేనజ్ఞేయాని (నిజాని) స్వాసాధారణాని,
(దివ్యాని) భోగ్యాని, (గుణాః) జ్ఞానశక్త్యాదయః, (స్వరూపమ్)
నియన్తృత్వమ్, ప్రణతపారతన్త్యంవా, యస్యతథోక్తః, (ఇహతు
ప్రత్యక్షతాముపగతః రజ్గరాజః) పరత్వాదిప్రకారచతుష్టయానధి
కృతేభూమణ్డలే పరత్వాదిప్రకారచతుష్టయసంభావిత దేశకాలకరణ
విప్రకర్షవిరహరూప వైలక్షణ్యయుక్తాం సకలమనుజనయన విషయ
తాం ప్రాప్తోరజ్గరాజః. కర్తా,

(తేనదావశ్యోభవతి) తవవిధిప్రతిషేధనిఘ్నో నిత్యమేవ
స్వసత్తాలాభంమన్యతే, యతఏవంతస్మాత్, (త్వమ్) స్వాధీనంజ్గ
రాజస్త్వమ్, తతఏవహేతోః, (స్వకీయానామ్) త్వత్స్వామికా
నామ్. (యేజనాః) త్వత్స్వామికా ఇత్యర్థః, తేషామ్, (పాపస్య)
స్వరూపోపాయ పురుషార్థయాధాత్మ్యసిద్ధి ప్రతిబంధకస్య (విమో
చనే) నిశ్చేషవిమోచనే (శ క్తః) సమర్థో, భవనీతి శేషః,

అనేనఃసచపురుషకారిభావకాష్టరూపమేవపఞ్చమోపాయ
స్యోపాయత్వమితి నిష్కర్షోనుసంహితోభవతి; శ్రుత్యగ్రవేద్య-ప్రత్య

క్షతామిత్యత్రచ-“శ్రుత్యనేషు శ్రుతంభాష్యే మతంధ్యాతం హృద
 మ్ముజే । లక్ష్మీపతింప్రపద్యేహం దృష్టం శ్రీరజ్జఢామని” ఇత్యే తద
 నుసంధేయమ్. అనిష్టనివృత్తే, ఇష్టం స్వతఏవసేత్స్యతీత్యభిప్రాయేణ
 “పాపవిమోచనే” ఇత్యేతావదుక్తమ్; దివ్యగుణస్వరూప ఇత్య
 త్రచ “దివ్యాహ్వామూర్తఃపురుషః” ఇత్యాదిశ్రుతిఃసాఢరితా; త్వ
 ద్దాసదాసేతి పూర్వానుసారాత్, స్వకీయానాంజనాఇత్యర్థ ఉక్తఇతి
 ధ్యేయమ్.

౧౭.

కాలత్రయేపి కరణత్రయనిర్మితాతి

పాపక్రియస్య శరణం భగవత్క్షమైవ ।

సాచ త్వయైవ కమలారమణేర్భీతా యత్

క్షేమ స్స ఏవ హి యతీంద్రి భవచ్ఛ్రితానామ్ ॥ ౧౮॥

పదపురై.

యతీంద్రి-యతిశ్రేష్ఠనే, కాలత్రయేపి - భూతభవిష్యద్వర్త
 మానకాలజ్ఞళిలుమ్, కరణత్రయనిర్మితాతి పాపక్రియస్య - మనోవా
 క్కాయజ్ఞళాన మూన్తుకరణజ్ఞళాలుమ్ శైయ్యప్పట్ట పాపకృత్యజ్ఞళై
 యుడైయ వెనక్కు, భగవత్క్షమైవ-ఎమ్మెరుమానుడైయ అపరాధ
 సహత్వమాకిట క్షమాగుణమ్, శరణమ్ - రక్షకమ్; సాచ-అన్తక్ష
 మైతానుమ్, త్వయైవ-దేవరీరాలే. కమలారమణే-త్రియఃపతియాన
 అర్చికియమణివాళన్ తిరువడికళిల్, అర్థితాఇతియత్-ప్రార్థిక్కప్పట్ట
 తెప్పతుయాతోన్తు, సఏవహి-అన్తప్రార్థనైతానే, భవచ్ఛ్రితానామ్ -
 దేవరీరై ఆశ్రయిత్తవర్కళుక్కు, క్షేమః - (నిర్భరరాయరుక్మై
 క్కుఱుప్పాక) రక్షకమాకానిన్తు.

౧౮.

మహాచార్యవ్యాఖ్యానమ్.

అన.—శాస్త్రజ్ఞశైల్లామ్ ఒరుతలైయాక సాపరాధచేతనర్ క్కు భగవత్తు మైయొట్టెయ మఱ్ఱొరువుక లిడమిలేయెన్దు శొల్లాని అన్ద నీర్ నమ్మై అపరాధజ్జళై ప్పొక్కిత్తరవేణమెన్దుమ్ దేవరీరుక్కు అతిర్ శక్తియుణ్డెన్దుమ్ నిర్భన్దియానిస్తిర్. ఇతునజ్జతమోవెన్న; అన్ద త్తమైతానుమ్ దేవరీరుడైయ ప్రార్థనాసిద్ధమాయ్ దేవరీర్ సమ్మన్దిక శుక్కు రక్షకమాయిరుక్తైయా లే సజ్జతమెన్దితార్ (కాలత్రయేపి త్యాదియాల్).

వ్యా — (కాలత్రయేపి) భూతభవిష్యద్వర్తమానరూపేణ మూన్దువకై ప్పట్టిరున్దుళ్ళ కాలత్రయత్తిలుమ్, (కరణత్రయ) మనోవా క్కాయరూపేణ మూన్దువకై ప్పట్టిరున్దుళ్ళ కరణత్రయత్తా లే (నిర్మితాతిపాపక్రియస్య) శైయ్యప్పట్ట మహాపాతకోపపాతకజ్జళై యుడై యువనుక్కు.

(కాలత్రయేపి) ఒరుకాలమిల్లా వైరుకాలత్తిలేయాకిలుమ్ సదనుష్ఠానమిన్ది క్కే ఎల్లాక్కాలత్తిలుమ్ పాపజ్జళై యే యాయ్త్తు ఇనన్ శెయ్వతు, (కరణత్రయ) అతుతాన్ ఒవ్వురుకరణత్తాలన్ది క్కే కరణత్రయత్తాలుమాయ్త్తు పాపజ్జళైచ్చెయ్వతు. (నిర్మిత) సజ్జల్పిత్తు విడుకైయన్ది క్కే అనుష్ఠానపర్యన్తమాయ్త్తుచ్చెయ్ వతు, అన్ది క్కే, ఆరవిభిత్తువిడుకైయన్ది క్కే ముట్టముడియవాయ్త్తుచ్చెయ్వతు. (అతిపాపక్రియస్య) ప్రాయశ్చిత్తానుభవవినాశ్యజ్జళాన పాపజ్జళైచ్చెయ్కైమాత్రమన్ది క్కే అవఱ్ఱొల్ సశియాతపాపజ్జళై యుమాయ్త్తుచ్చెయ్వతు, ప్రాయశ్చిత్తానుభవ నాశ్యమల్లాతపపా

అజ్ఞనుచున్ది క్కే- కాలత్రయమావతు ప్రాతర్మధ్యందినసాయ
స్తనరూపమాన కాలమాయ్, అపిశబ్దమ్ అనుక్తసముచ్చాయకమా
య్, “కాలత్రయేసి” ఎన్టు పళ్ళుకాలత్తిలుమెన్నుమామ్. (౧)
“బ్రాహ్మేముహూర్తేచోత్థాయ చిస్తయేదాత్మనోహితమ్” (౨)
“ప్రాతర్ద్యుతప్రసక్తేన మధ్యాహ్నే స్త్రీప్రసక్తః । రాత్రోచోరప్రస
క్తేన” (౩) “యత్సాయంప్రాతర్మధ్యందినమ్” ఇత్యేవమాదికళాలే
భగవద్ధ్యానారాధన గుణానుభవాదికభుక్కు ఉపయుక్తతయాశాస్త్ర
విహితమాన ప్రాతర్మధ్యందిన సాయ స్తనరూపమాన కాలత్రయత్తిలు
మెన్నుమామ్.

(౪) “పరేద్యుః పశ్చిమేయామే యామిన్యాస్సముపస్థితే ।
ప్రబుధ్యశరణంగత్వా పరాంగురుపరమ్పరామ్” ఎన్టుతొడక్కి, “తతః
ప్రత్యుపసిన్నాత్వా కృత్వాపార్వాన్హిక్కిక్రియాః । యతీన్ద్రీచరణద్వ
ద్వప్రవణేనైవచేతసా । అభరజ్జనిధిసమ్య గభిగమ్యనిజంప్రభుమ్ ।
శ్రీనిదానంశనైస్తస్య శోధయిత్వాపదద్వయమ్ । ఆరాధ్యశ్రీనిధిపశ్చా
దనుయాగంవిధాయచ । తతశ్చేతస్సమాధాయ పురుషేపుష్కరే
క్షణే । ఉత్తంసితకరద్వద్వ ముపవిష్టముపహ్వరే । తతశ్శుభాశ్రయే
తస్మిన్నిమగ్నం నిభృతంమనః । యతీన్ద్రీప్రవణంకర్తుం యతమానం
నమామితమ్” ఎన్టుమ్, (గి) “సాయ స్తనంతతఃకృత్వా సమ్యగారా
ధనంహరేః” ఎన్టుమ్ ఇప్పడియితే ఇవర్ విషయమాన దినచరియిలే
అప్పా పళ్ళుకాలపరాయణత్వతై యరుళిచ్చెయ్తతు.

ఇత్రాత్ అకృత్యకరణమాత్రమన్ది క్కే కృత్యాకరణరూపపా
పము ముణ్డెన్దిటతు. అజ్ఞనుచున్ది క్కే దేహ త్యాభిమానియాయురుక్కు

క్లాలముమ్ స్వస్మిక్ స్వాతన్వ్యాభిమ నియాయరుక్కు క్లాలముమ్, అన్య శేషమాయరుక్కు క్లాలముమెన్లు కాలతై విధ్యమ్ శొల్ల వ్రమామ్. అప్పోతు ఇమ్మాన్లు కాలత్తిలుమ్ త త్తదభిమానానుగుణమాక సాధ్యసాధనజ్జళితే స్వయమేప్రవర్తికై - నిష్కృప్తస్వరూపవిరోధి యాకై యాలుమ్, త త్తదధికారానుగుణ శాస్త్రాతిక్రమమ్ వరుకై యాలుమ్ పాపముణ్ణెన్లు కొళ్ళవేణుమామ్.

అన్తిక్కే తనుక్కు పూర్వకాలత్తిలుమ్ తమక్కు సమకాలత్తిలుమ్ తమక్కు ఉత్తరకాలత్తిలుముళ్ళ సాపరాధచేతనర్క్కు ఎన్లు మొక్క భగవత్తు మైయే ఇష్టానిష్టప్రాప్తిపరిహారిజ్జళుక్కు ఉపాయ మెన్లునుసన్నిక్కితా రాక ప్రమామ్.

ఇప్పడి యన్తిక్కే కాలత్రయమావతు - నాస్తి నాయ్ శాస్త్రవశ్యన్తిక్కే యరుక్కు క్లాలముమ్, ఆస్తికనాయ్ శాస్త్రవశ్య నాయరుక్కు క్లాలముమ్, జ్ఞానాధికనాయ్ స్వరూపవశ్యనాయరుక్కు క్లాలముమెన్లు కాలతైభేదిత్తు ఇమ్మాన్లువకై పుట్టిరున్లుళ్ళ కాలత్తిలు మెన్లుమ్ శిలర్ శొల్లువర్కళే; అవర్కళే పత్తుత్తిర్ నాస్తికనాన దశైయిల్ విధినిపే.ధజ్జళై యతిక్రమిత్తు వర్తికై యాలుమ్, ఆస్తిక నానదశైయిల్ విధిపరితన్త్రినాయ్ స్వరూపవిరుద్ధజ్జళై చెయ్కై యాలుమ్, స్వరూపవశ్యనాన దశైయిలుమ్ శాస్త్రవశ్యతైయిల్లామై యాలే విధినిపే.ధజ్జళై యతిక్రమిత్తు వర్తికై యాలుమ్ అపరాధ ముణ్ణెన్బర్కళే; అతుకూడాతు; స్వరూపవశ్యనాన దశైయిల్ శాస్త్రవశ్యతైయిల్లామైయాలే విధినిపే.ధాతిక్రమమ్ పాపమాకమాట్టా తు. అత ఏవదుమ్మృతాచరణత్తాల్ అనుతాపమ్పిఱవాతు. స్వరూప వశ్యనాకై యాలే స్వరూపవిరుద్ధజ్జళై చెయ్తు అనుతపిక్కిరికిల్లై. శాస్త్రవశ్యనుక్కు నామాస్యవిశేషన్యాయత్తాలే స్వరూపవిరుద్ధ

మాన విధ్యతిక్రమమ్ కుడుమ్, ఇవన్తనక్కు విధినిపేధాతిక్రమమ్
స్వరూపావిరోధియాయ్ రాగప్రాప్తమాకై యాలే తవిరివిరిక్తి.

స్వరూపవశ్యనుక్కు శాస్త్రవశ్యతైయిలైయెగ్గిటతుమ్ కూ
డాతు; స్వరూపవశ్యనుక్కు ప్రవృత్తినివృత్తికళుణ్ణతే. అనైకళుక్కు
విషయమ్ భగవదిష్టానిష్టజ్ఞైస్తుకొళ్ళుమళవిల్ అవశ్నై నేర్ కొడు
నేరేయటియప్పకామైయాలే శాస్త్రముఖమాకవే యటియవేణు
మ్. అప్పొతు శాస్త్రవశ్యతై తన్నడైయే యుణ్ణామాకైయాలే
నాస్తికత్వాదికలైయిట్టు కాలతైవిధ్యమ్ శొల్లుకై అసజ్గతమ్. శా
స్త్రవశ్యతై యుణ్ణాకిళితే విశేష శాస్త్రవశ్యతై యుణ్ణావతు.

స్వరూపవశ్యనుక్కుమ్ విధి పారవశ్యముణ్ణ; ఆకైయితే
“త్యజ ” “వ్రజ ” ఎన్తు త్యాగస్వీకారజ్ఞై విధి త్తతు; అనుకూల
జ్ఞభాయ్ త్తోన్దుకైయాలే రాగప్రాప్తజ్ఞభాయిగుక్కుమ్; ఆకై
యాలే నాస్తికత్వాదికలైయిట్టు కాలతైప్పిరిక్కుమొప్పతు ఇరణ్ణే
కొళ్ళవేణుమ్, ఆకైయాలే “కాలత్రయేపి ” ఎన్తు తుక్కు కీర్న్చొన్
న్నపడియే పొరుళాకక్కడవతు.

భవిష్యత్కాలమ్ శరణాగత్యుత్తరకాలమాకైయాలే అతిల్
బుద్ధిపూర్వాఘమ్ కొళ్ళుమళవిల్ శాస్త్రవిరోధమ్ వారాతోవెన్నిల్;
వారాతు; పూర్వమ్ మానసమాక సజ్కల్పితమానవశ్నై ఉత్త
రకాలత్తిల్ ప్రామాదికానుష్ఠానమ్ కూడుకైయాలే, అస్తికే, “జాతేపి” (౧) “కాటిలేన్తినతిశిక్షయాప్యనఘయన్ ” ఎన్నిటపడియే
బుద్ధిపూర్వకమాక ఉత్తరాఘత్తిలే ప్రవృత్తిక్కుమ్బడి మాదృశ
కఠినచిత్తరుముణ్ణాకైయాలే భవిష్యత్కాలత్తిలుమ్ బుద్ధిపూర్వాఘ
ముణ్ణేన్నుమామ్.

(౧) తిత్వసారే-

అతు శ్చమావిషయమస్తి క్షే శ్చమావిషయమాయనో శ్చొల్ల
ప్పడుకిటతెన్నిల్, అన్దశిక్షైతానుమ్ “లఘుర్దణ్డఃప్రపన్నస్య రాజపు
త్రాపరాధవత్” ఎన్నిటపడియే “కల్పకోటిశ తేనాపి నక్షమామివసు
న్ధరే” ఎన్నుమ్బడియానపాపతై ఇశ్వరీరత్తోడే అల్పకాలత్తిలే అను
భవిక్కుమ్బడి పణ్ణుకై యూలే శ్చమాకార్యమాకక్కడవతు.

ఆక కాలత్రయత్తిలుమ్ సాపరాధియాన ఇచ్ఛేతననుక్కు. (శి
రణమ్) అనిష్టనివృత్తిక్కుమ్ ఇష్టప్రాప్తిక్కుమ్ తస్మాత్తపుపాయమ్
(భగవత్ శ్చమైవ) ఆశ్రితకార్యకరత్తోపయోగిక శాన జ్ఞానశక్త్యాది
కల్యాణగుణజ్ఞలై యుడై యనాన సర్వేశ్వరనుడై య పొలుత్తోమ్బిట
శ్చమైతానే; ఏవకారత్తాలే ముద్భ్రాన్తిలై యెన్నిటతు, శరణాగతితా
నుమ్ శ్చమావ్యజ్ఞకమితే, ఇత్యైయితే (౧) “తామ్యస్యహోతదభి
సస్థినిరామమాత్రాత్” ఎన్తు ఆత్మాసరుభిచ్ఛయేతతు.

(సాచ) ఎప్పేర్ పుట్ట వపరాధజ్ఞభుక్కుమ్ పుకలిడమంకి ప్రసి
ద్ధమాన అన్దశ్చమైతానుమ్, (త్వియైవ) సునాదికల్ దుర్గతికణ్డపాటు
క్కమాట్టాతే, ఇవంకల్ దుర్గతియిల్ నిన్తుమ్ నివృత్తరాయ్ స్వరూ
పానురూపమాన దాస్యత్తిలే అన్వయిత్తు వాఘుమ్బడి ఎజ్జనేయెన్తు
కరై పురణ్డక్కుపైయెయుడై య దేవరీరాలేయే; ఏవకారత్తాలే ఇన్తు
ఒరున్ అతిపుడై యనాయ్ ప్రార్థిక్క వేణ్ణాతపడి స్వాశ్రితసకలచేత
నవిషయమాక దేవరీరాలే ప్రార్థిక్కప్పట్ట తెన్నిటతు.

ఇత్తాలే ఎమ్మెరుమానార్ తామే స్వసమ్బుద్ధి సర్వచేతనవిష
యమాక ప్రసత్తి శైయేతరుభుక్తై యాలే తనిత్తొరువర్ ప్రసత్తిపణ్ణ
వేణ్ణావెన్నిటతు. ఇన్వర్థమ్ ఎమ్మెరుమానార్ తమ్ చరమదక్షైయిల్

పెరియ పెరుమాళ్ తిరుముళ్ళైన్దు నేవిత్తునిట్టు అవ్వళవిలే పెరియ పెరుమాళ్ళుమ్ అరుళప్పాడిట్టు “ ఒన్దు శొల్వాన్బొలిరున్దాయా ” ఎన్న, నాయత్త “అడియేన్ సమ్మన్ది సమ్మన్దికళుమ్ దేవరీర్ త్తమ్మైక్కు విషయరాయజ్జీవిక్కుమ్బడి క్కప్పై శెయ్తరుళ వేణుమెన్న, పెరుమాళ్ళుమ్ అప్పడియే యాక్కడవ తెన్దు గ్రహితార్తైన్దు ప్రసిద్ధమితే.

నామ్ ప్రార్థి త్తమ్మైయుణ్ణు. అవన్ స్వాత స్త్యైత్తాలే శెయ్యూ విశిటే శెయ్ వ తెన్నెన్న, (కమలారమణే) దేవరీర్ శొల్లిత్తై మఱుక్కు మ్ విషయత్తిలేయో దేవరీర్ ప్రార్థి త్తతు, అవన్ దేవరీర్ ప్రార్థి త్తపడి శెయ్యూపిడిర్ పెరియపిరాట్టియార్ అవనుక్కు ముకమ్కొడుప్పాళ్ వేన్నుతల్, దేవరీర్ ప్రార్థనైయై శెయ్విక్కుమ్ సాక్షియుణ్ణైన్దుతల్, కమలత్తిల్ తిరువవతిర్క్కైయాలే కమలైయెన్దు తిరునామముడైయ పెరియపిరాట్టియారుక్కు వల్లభనాన వెమ్మెరుమాస డత్తిలే యెన్నుతల్.

“ కళ్ళచుళ్ళుకిమా. కమాలాతీతికమలా ” ఎన్దు ప్పుత్తత్తియాయ్ అత్తాలే సుఖప్రధాననాన వీళ్వరనైయుమ్ జ్ఞానప్రధాననాన చేతననైయుమ్ ఉపదేశత్తాలుమ్ సాన్దర్యాదికళాలుమ్ స్వపశమాక్కిక్కిళ్ళుమ్ పెరియపిరాట్టియార్క్కు వల్లభనాన వెమ్మెరుమానిడత్తిలే యెన్నుతల్.

(అర్చితా) “ మనోవాక్కాయైః ” ఎన్దిటచూర్ణైయాలే ప్రార్థి క్కప్పట్టతు. (ఇతియల్) ఎన్దిటతుయ్ తొన్దుణ్ణు, (సవవ) లిజ్జస్యత్వయమ్ విధేయప్రధాన్యత్తాలే ; స్వసమ్మన్దినర్వచేతనవిషయమాక దేవరీర్ “ మనోవాక్కాయైః ” ఎన్దు తొడగ్గి “కృతా క్రియమా

నాక కరిష్యమాణాంశ్చ సర్వానశేషతః క్షమస్వ" ఎన్ఱ ఇరువరు మాన శేర్ త్తియిలేప్రార్థిత ప్రార్థనై తానే.

(క్షేమః) రక్షై; రక్షైయానతు - స్వసమ్బుద్ధికభుక్కు సర్వాని ప్రిజ్జళై యుమ్ పోక్కి రక్షకమామాపోలే, దేవరీరుడైయ ప్రార్థనై యుమ్ దేవరీర్ సమ్బుద్ధికభుక్కు సర్వానిప్రిజ్జళై యుమ్ పోక్కితానే రక్షకమాకిటతు.

(భవచ్ఛ్రితానామ్) స్వానువృత్తి నిరపేక్షరాయ్ కృపామా త్రప్రసన్నాచార్యరాస దేవరీరై యాశ్రయిత్తవర్కభుక్కున్నుతల్; దేవరీర్ సమ్బుద్ధిపరన్నురై యుమ్ ఉజ్జివిక్కుమ్బడి భగవద్విషయాకా రమ్ పెన్దై దేవరీరై యాశ్రయిత్తవర్కభుక్కున్నుతల్. ఇత్తాల్ ఎమ్మెరుమానార్ సమ్బుద్ధిముణ్ణాక వే భగవత్తుమై ఇవన్ ప్రార్థిక వేణ్ణా తపడి తన్నడై యేయుణ్ణామెన్ఱిటతు. ఇత్తాల్ ఈశ్వరసమ్బుద్ధికభుక్కు స్వాపరాధజ్జళై ఈశ్వరీన్ క్షమిప్పనో క్షమియానోవెన్ఱు సంశయి క్కుచ్చమ్కూడుమ్. అస్సంశయముమిటై ఎమ్మెరుమానార్ సమ్బుద్ధికభు క్కెన్ఱిటతు, ఏవకారత్తాలే ఇదాసిన్ఱనప్రార్థనై రక్షక మ్మన్ఱిటతు.

(హి) ఇవ్వర్థమ్ అశియేన్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్యవేణుమో. " అ ర్వాఞ్చుః " ఇత్యాదియాలే ప్రసిద్ధమన్ఱోవెన్ఱార్. ఇత్తాల్ ఆచా ర్యాభిమానమే ఉత్తారకమెన్ఱిటతు. ఇన్నడి ఇవర్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్త వాతే సమ్మడైయ యత్తుమ్ సఫలమాయ్తెన్ఱు తిరువుళ్ళముకన్ఱడి యిరుక్కుక్కణ్ణు " యతీన్ఱ్ర " ఎన్ఱిటార్. (భవచ్ఛ్రితానామ్) స్వయత్నమే స్వాశ్రితరక్షకమామ్బడియిరుక్కిట దేవరీర్ సమ్బుద్ధికభు క్కెన్ఱుమామ్.

పిత్తైలోకమ్జీయర్ వ్యాఖ్యానమ్.

అప. — “ ఉపాయభూతనాన వీశ్వరక సమక్కు భవ్యనా
యిరుద్దాలుమ్, అనాదికాలమ్ తదాజ్ఞానూపశాస్త్రమర్యాదైయై ఉల్ల
ఘ్నితు కరణత్రయత్తాలుమ్ అతిక్రూరమానపాపజ్ఞులైక్కుడుపూరితు
ఇహోపీతు మతిలే ముతిరనడవానిష్టవనశివిల్ ఈశ్వరనుక్కుణ్ణాన శీర్
బై, అచన్తనైయేయిరన్దు కాఱ్ఱుట్టి యాత్రికొళ్ళవేణ్ణియన్తో
ఇవనుక్కిరుప్పతు” ఎన్తెమ్మెరుమానార్క్కు త్తిరువుళ్ళమాక; తా
మరున్దుకుడిత్తు ప్పిన్తై నోయైప్పొక్కుమ్ నత్సలైయాన తాయైప్పొ
లే, ఇన్దతాయాన దేవరీరుమ్ అశ్రితరానవడియోజ్ఞుభుక్కాక పిరా
ట్టిక్కు. వల్లభనాన వెమ్మెరుమాన్తిరువడికళితే “సర్వాపరాధజ్ఞులైయు
మ్ సొలుత్తరుళవేణుమ్” ఎన్దు ప్రార్థితరుళుకైయాలే అడియోజ్ఞుభు
క్కు అన్దక్కుఱైయిలై యెనితార్.

వ్యా. — (కాలత్రయేపి) భూతకాలత్తిలుళ్ళ పాపమాత్రమన్తి
కే. కాలత్రయత్తిలుమున్డానపాపజ్ఞుభుక్కుమ్ పొత్తెకొళ్ళవేణుమా
యిల్దు. (౧) “కృతాక క్రియమాణాక కరిష్యమాణాంశ్చ” ఎన్దు
తైవొన్న పడి. (కరణత్రయేత్యాది) ఒరుకరణత్తాపణినవల్దుక్కు
పొత్తెకొళ్ళుకైయన్తి కే. కరణత్రయోపార్జితజ్ఞాన వల్దుక్కు
పొత్తెకొళ్ళవేణుమ్. ఇత్తాల్ - (౧) :: మనోవాక్కాయై :: ఎన్దుతై
చొల్లుకిఱతు. (నిర్జిత) ఎన్తెయాలే - ఇవై తా. సజ్జుల్లిత్తమాత్ర
మన్తి కే. పత్తుమ్ పత్తాకచ్చయేతవైయెన్తె. (పాపక్రియ) ఎన్తెయాలే.
అకృత్యకరణతైయుమ్; (అతిపాప) ఎన్తెయాలే - భగవదపచారాదికలై
యుమ్ శొల్లుకిఱతు. ఇత్తాల్ - (౧) :: అకృత్యకరణ కృత్యాకరణ

భగవదపచార భాగవతాపచారా సహ్యపచార రూప నానావిధాన
స్తాపచారాన్” ఎన్టైన్వొన్నుపడి. (శరణం భగవత్తు మైన) ఇప్పుడి
ఋగుర్వేదశ్చ పాపశ్చైయుతైయవనుక్కు ఎమ్మెరుమానుడైయ అప
రాధసహత్వమాకిటత్తుమైయొత్తైయ వేణువుకలిత్తై. (సాచేత్త్యాది)
అన్దొసాత్తైతానుమ్, దేసరీర్తమ్మాలే శ్రియఃపతితిరువడికళితే (౧)
“ మనోవాక్కాయైః ” ఎన్టతుడణ్ణి “ సర్వానశేషతః తుమస్వ ”
ఎన్ట ప్రార్థిక్కప్పట్టతెప్పతుయాతోన్ట, అతు, దేసరీర్తిరువడికళైప్ప
న్దొన్దొయిరుక్కుమ్ అశ్రితజనజ్జభుక్కుప్పిట్టైక్క లొమ్బుడినైత్తత్తణ్ణిర్ప్ప
న్దలిజే.

(త్వయైవ) ‘ అభిమానాన్తర్భూతర్క్కు క్కార్యమ్ శెయ్య
వేణుమ్ ” ఎన్ట ఈశ్వరంకడే మన్తామమ్బుడియాన స్వరూప తైయుడై
యదేవరీర్న్తో ప్రార్థిత్తుగుళిన్దొ (౨) “ ఇని యాముతామై-అడియే
శెయ్యుమ్ విణ్ణప్పమ్-మెయ్సన్ట కేట్టరుళాయ్ ” ఎన్ట ప్రథమాచార్యర్
ప్రార్థిత్తుడికణ్డాల అవరడిపణ్డవివనర్క్కు మిళునన్దొసనుమానమ్.
(కమలారమణే) అహ్మదయనానపు క్తియైయన్ సహ్మదయనాన్
క్కార్యజ్గోభుమనభుమ్, అనలే తన్నెయు మతిశక్తైక్కి అశ్రితనై
నోక్కు మవనుమాన శేర్ త్తియిలే యన్తో ప్రార్థిత్తు. (అర్థితా)
తామ మననుమతిస్తతాక నెజ్జాలే యపేక్షిత్తవళనన్దొకే, పిన్పు
భార్క్కుమ్ ఇతుకొణ్ణునల్లక్కు ప్పేళలామ్బుడి పాశురిమ్మిన్దొ ప్రా
ర్థిత్తు. అర్థితార్ క్కాయ్ శెయ్ శేనిట్ర వేణ్ణుమ్బుడి పత్కాట్రియ
న్దొపొన్దతు (భవచ్చి)తానామ్ - సపవహి-తేమః) దేసరీరుడైయ
స్వభావతైయుమ్ అభిమానవిషయస్వభావతైయుమ్ ప్రాగ్నాప్రకా
రతైయు మనుస్థత్తాల, దేసరీర్తిరువడికళైప్పన్దొనవర్కభుక్కు

అనైక్కుఁగై లిరుప్పొరై పోలే నిర్భరాయరుకైక్కు కుఁబుప్పొన
రిత్తై యతువేయితే (౧౮)

సంస్కృత వ్యాఖ్యానమ్.

అసః— నాపూర్వంత్యయా రజ్జరాజోనుదర్థమపేక్షణీయః
తవత్వదభిమాన విషయాణాఞ్చత్వయావిరోధినివృత్తి ప్రార్థనాయా
రజ్జరాజేన తత్కరణసజ్జల్పస్యచ పూర్వమేనకృతత్వాత్; కిన్తుమ
యిమదీయఇత్యభిమానఏవత్వయాద్యకార్య ఇత్యభిప్రాయ వానాహ.

వ్యాః—(హేయతీన్ద్ర) (కాలత్రయేపి) భూతభవిష్యద్వర్త
మానేషుకాలేషు సర్వదాపి (కరణత్రయేణ) మనోవాక్కాయైః,
(నిర్మితాః) అనుష్ఠితాః, (అతిపాపక్రియాః) సర్వసహసస్వేనాపిదు
స్సహదురితకర్మాణియేనసః తథోక్తః, తస్య, (శరణమ్) అనిష్టనివృ
త్త్యుపాయః, (భగవతః) హేయప్రత్యసీకస్య కల్్యాణగుణాకరస్య
(శ్రుమైవ) శిక్షణక్షమేషుదణ్డాను పథాన సజ్జల్పయాపమాగస్సహ
త్వమేవ, భవతీతిచ శేషః, ఏవకారేణ శరణాంతరం నాస్తీత్యుచ్యతే,

(సాచ)భగవత్క్షమాచ, (త్వయం) సరమకారుణికేన భగవంతం
ప్రతివిధాయ కేనచత్వయా, ఏవకారేణ నాన్యేషామేవమర్థసంఘటత
ఇత్యుచ్యతే, (కమలారమణే) “ కారుణ్యరూపయా ” ఇత్యుక్తదిశా
దయాతోన్త్యాద్యుద్భావికాయాః, (౧) “సజీవేయంక్షణమపి” ఇత్యు
క్తివిషయభూతాయా శ్చియోరమణే, తదుద్భావిత గుణవత్తయా
నిరతిశయప్రియజ్గురేభగవతి, (అర్థితా) ప్రార్థితా, “మనోవాక్కాయైః”
ఇత్యాదినా“కృతాః క్రియమాణాః కరిష్యమాణాంశ్చసర్వా

న్” ఇత్యాదినా, “అద్యాపివర్తమానం వర్తిష్యమాణ ఇచ్చి” ఇత్యాదినా చప్రాక్తిః తేతియత్.

(సవ) విధేయానునారాత్పుంస్వమ్, (భవచ్చి)తానామ్) భవదభిమానవిషయాణాం (క్షేమః) సత్యసిద్ధసంజ్ఞావనోపాయః. “క్షేమమస్త్రియామ్” ఇత్యుక్తైః పుల్లిజ్జత్వమ్. భవతీతిచ శేషః, ఏవకారేణ త్వదభ్యర్థనమేవతామణమ్, సత్వస్వదిచ్ఛ్యచ్యతే; “వశ్యస్సదాభవతితే” ఇతి పూర్వముక్తమ్, అత్రత్వర్థితేత్యుచ్యతే; అనేనాజ్ఞాప్రతీక్ష్యంప్రత్యభ్యర్థనమవ్యభిచారకాన్తికరిమితిలబ్ధమ్; కర్మణవసాధికరణత్వవివక్షయా కిమిలంఘ్యః ఇతిసప్తమీ; అధికరిణస్యైవ అధికరిణత్వరూప విశేషవివక్షయా అకిథితిమిత్యనేన కర్మత్వాప్రాప్తేః ద్వితీయావరహదధికరణవివసప్తమీవా; “వివక్షాతః కారకవిభక్తయః” ఇతి శాబ్దికైః.

అత్రచైకతిస్సాధనాస్తరి విధాయక శాస్త్రప్రపంచాః; ఏకతిస్త్యాగపూర్వకసిద్ధసాధన స్వీకారవిధానమ్; ఏకతిస్తుసిద్ధసాధనస్వీకారవిధానమ్. ఏకతిశ్చరామానుజాభిమానోపాయత్వ న్యవస్థాపనమితి సిద్ధసాధ్యసాధనవిధాయక బహుశాస్త్రవిరోధ సమ్భావనయా తేషామన్యార్థత్వవ్యవస్థాపన పూర్వకమపైత్యవార్థస్య పాదేయత్వ నిర్ణయప్రయోజకో మహావిశ్వాసాస్మిన్నర్థే ప్రాయేణ దుర్లభ ఇతి వదన్తి; అత ఏవాయమర్థః పరమాస్తికైర్గ్రాహ్య ఇతినాత్రవిస్తరః క్రియతే, హియస్మాదేవం, తస్మాత్, భవద్దయయా శబ్దాదిభోగ రుచిస్మదీయా సప్తాభవత్వతి పూర్వేణాస్వయః

శ్రీమన్ యతీస్థి భవదీయపదాబ్జసేవాం

శ్రీశైలనాథకరుణాపరిణామదత్తామ్ ।

తా మన్వహం మమ వివర్ధయ నాథ తస్యాః

కామం విరుద్ధ మఖిలంచ నివర్తయత్వమ్ ॥

౧౯॥

పదపూరై.

శ్రీమన్ - భగవత్ప్రేక్ష్యజ్జ్యోతిర్యైయైశ్చైవనరే! యతీస్థి-
అన్దకైజ్జ్యోతిల్ స్వభోక్తృత్వబుద్ధియిల్లాతవరే! శ్రీశైలనాథకరు
ణాపరిణామదత్తామ్ - ఎన్దేతిరువాయ్ మొట్టిప్పిల్లైయిన్నరుళాల్ ఉప
కరిత్తరుళినతాయ్, తామ్ - అప్పడి ప్రథమప్రాప్యమాన, భవదీయ
పదాబ్జసేవామ్, పకుత్త శేషియాన దేవరీరుడైయ తిరువడికళిర్ నిర
న్తగానుభవమాకటినేవైయై, అన్వహమ్ - నాడోటుమ్, మమ -
అతిల్లావిశిల్ కెల్లాత్ప్రీతియైడైయ అడియేనుక్కు, వివర్ధయ -
ఉత్తరోత్తరమేతైత్తుచ్చెల్లున్బుడి వళర్ త్తరుళి వేణుమ్; నాథ - పకు
త్తస్వామియే, త్వమ్ - దేవరీర్, తస్యాః - అన్ద అనుభవత్తుక్కు
విరుద్ధమ్ - ప్రతిబద్ధకమాయుమ్, అఖిలమ్-విషయభేదత్తాలే బహు
విధమాయిరున్దుళ్ళ, కామమ్ - విషయప్రావణ్యరూపమానకామత్తై,
నివర్తయ - నవాసనమాకప్పొక్కి యరుళి వేణుమ్. ౨౦.

మహాచార్యవ్యాఖ్యానమ్.

అనః—కీర్తీ అల్పాపితోడగ్గి ఇవ్వళుమ్నరి తమ్ముడైయ
దోషభూయస్వయైయమ్. అశిష్టస్యాఃస్వగోత్వజ్జితైయమ్ పాప
నివృత్తిపూర్వక ప్రాప్యలాభత్తల ప్పెత్తైయైయమ్, పాపత్తైప్పొక్కి అ
శ్శేషితమ్ కెయ్కైక్కు అత్తలైయిల్ శక్తివిశేషత్తైయమ్, నిరసే

క్షోపకారకత్వతైయుమ్ విజ్ఞాపిమ్ శేయతవాణే తీరువుళ్ళముకను ఉమ క్కువేణువతెన్నెన్ను, ఇవరమ్ :: నిత్యంయతీన్ద్రా” ఎన్జిజ్జోకత్తిర్ ప్రార్థితపడియే తమతీరువసికళితే చిరతీశయకైజ్జుర్వత్తై త్తరవేణు మెన్ను, అతు మున్నే తీరుమలైయార్వార్ ఉమక్కు త్తనరుళినా రే యెన్ను. ఆకిలుమ్ అత్తై దేవరీర్ అనుదిన హభివృద్ధమామ్బుశిశేయతీ రుళి, అతుక్కు విరోధియాన యావద్విషయప్రాణ్యముమ్ పోక్కి యరుళవేణుమెన్జితార్. దాన్యతై అభివృద్ధమాక్కుకై యావతు - తదీయపర్యంతమాక్కుకై. ఇత్తైయితే (౧) “ఉన్తోణ్ణోకిక్కేయ న్నుత్తీరీరుక్కు మ్మిశి యెన్నై యాక్కియక్కాబ్బుశుత్తై” ఎన్దు అముత నార్ ప్రార్థితతు.

ఆకిల్ నిత్యమెన్జిజ్జోకిమ్ పోమ్వల్లియెన్నెన్నిల్, న చావెన్జి జ్జోకత్తిర్ తామ్ ప్రార్థిత తదీయశేవత్వమ్ తమక్కు అపో తాక సిద్ధియామైయాలే అతుక్కుమూలమాన తచ్చేవత్వముమ్పోన తాకక్కొణ్ణు అత్తై ప్రార్థితార్ తనై పోక్కి అతిల్ సర్యాప్తరాయ న్దు; ఇప్పడి కొళ్ళాతపోతు :: తద్దానత్తైకరసతాపం తామమాన్దు” ఎన్దు తోడు విరోధిక్కుమితే, ఆనాల్ ఇతుపుసరుక్తవన్తోవెన్నిల్, తదీ యశేవత్వమ్ తచ్చేవత్వవృద్ధిహామెన్నైయాలమ్, ఇతు తమక్కు క్కేవలరాగ ప్రాప్తమన్జిక్కే సమ్ప్రదాయప్రాప్త మెన్నైయాలమ్ పునరుక్తమన్దు; ప్రాప్యద్విత్విముమిలైయామ్

వ్యాః—(శ్రీమన్) స్వసమ్మన్ధమాత్రతాలే సర్వాపరాధిజ్జళై యుమ్పాటుత్తు సర్వచేతనరై యుమ్ సర్వేశ్వరీన్ (౨) “శేయత్త లైచ్చజ్జమ్” ఎన్జిజ్జోకీయే అనునర్చిక్కుమ్మిశి భగవద్విషయికా

రమ్ పెఱుకై యాలే వస్త శ్రీమైయుజ్జై యవశేయెన్ను తల్, (3)
 “రామానుజాయనమ ఇత్యసకృద్ద్రుణీతేయోమాన మత్సరమదస్మర
 దూషితోపి । ప్రేమాతురఃప్రియతమా మపహాయపద్మాం భూమా
 భుజజ్గళయన స్తమనువ్రయాతి ” ఎన్నిటపడియే తమ్ తిరునామతై
 చ్చొన్న మాత్రజ్జోణ్ణ శ్రియః తిరునానన్ అవళ తనై యుమ్నిట్టు
 ఎత్తనైయేరుమ్ తణ్ణియైయుమ్ అనువర్తిక్కుమ్మః భగవద్విష
 యీకారత్తుక్కు విషయమాన శ్రీమానేయెన్ను తల్.

అన్ని కే “క్షేమస్సపవహియతీన్ద్ర భవచ్చిత్తానామ్” ఎఱు
 ఇపర్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్తనాతే ఇప్పడి స్వప్రవృత్తిసామాన్యతైవిట్టు
 పరప్రవృత్తియే తజ్జమెన్దిరుప్పానారు అధికారియుణ్ణావతేయెఱు తమ్మి
 డత్తిల్ ప్రేమమ్కరై పురణ్ణిరుక్కుమిరుప్పైక్కణ్ణ “శ్రీమన్” ఎన్ని
 తార్. ఆచార్యనుక్కు శిష్యవిషయత్తిల్ ప్రేమమితే పరమమాన
 సస్పత్తు, శిష్యనైక్కణ్ణాల్, ఆభిమతవిషయతైక్కణ్ణాప్పలేయుమె
 ప్పితే ప్పిల్లైలోకాచార్యురుళిచ్చెయ్ తతు.

(యతీన్ద్ర) దేవరీర్ జతేన్ద్రియరీల్ తలై పరాయిరున్దమైయా
 లన్దో ఇవ్విషయీకారమ్ పెర్నైతు. జతేన్ద్రియరీల్ తలై మైయా
 వతు - తమక్కుణ్ణాన విన్ద్రియజయమ్ స్వసమ్మన్దిపరమ్మరైక్కుమ్
 పోరుమ్మడియిరుక్కై. ఇవ్వర్థమ్, (౧) “రామానుజాష్ఠీశరణోస్మి”
 (౨) “పితామహంనాథమునిం విలోక్య” ఇత్యాదికళాలే సుస్పష్టమ్.

ఇవరిప్పడి సమోధిత్తవాతే ఉమక్కుచ్చెయ్యవేణ్ణవ తెన్నె
 న్ను, (భవదీయదాబ్జసేనమ్) దేవరీర్ సమ్మన్దికళాన తిరువడిత్తామ

రైకభుడైయ నిత్యకై జ్ఞ-ర్యకై ప్రసాది త్తగుళవేణుమెన్గితార్. (భవదీయ) “పుణ్యామౌజవికానాయ” ఎన్గిటపడియే సర్వపాఃమూలమాన వహజ్జార్తైపాస్కి శ్రీకౌస్తుభస్థానీయరాన ఆత్మవస్తుక్కులై భవదీయరాక్కి అవన్ తిరుముఖమడ్డలకై వికసిప్పికైయే ప్రయోజనమాక వనతరిత్త దేవరీర్ సమ్మన్ధికళానవెన్నుతల్.

పరమప్రాప్యరాన దేవరీర్ సమ్మన్ధికళానవెన్నుతల్, ప్రాప్యత్తుక్కు పరమత్వమావతు. స్వాపేక్షాతిశయిత ప్రాప్యత్వమన్గి కేయిరుక్కై. భగవత్ప్రాప్యత్వమతిశయితమన్తో వెన్నిల్, అతువుమ్ ఇతిలే యన్దగతమితే; (తనదివ్య) ఎన్దు పాశమానపోతు “తవ” ఎన్గిటపడత్తుక్కు మున్ముళొన్న జే అర్థమాయ్, “దివ్య” ఎన్గిటపడత్తుక్కు స్వాశ్రితరై న్దునవిడామైయాల్ వన్ద పుకరై యుడైయనైక శైవగ్రమాకక్కడవతు.

(పదాబ్జ) సాగన్ధ్యాదికళాలే తామరై పోన్దు తిరువడికభుడైయ (సేవామ్) కై జ్ఞ-ర్యకై, “భవదీయపదాబ్జ” ఎన్గిటపోతు - ప్రాప్తజ్ఞాయుమ్ భోగ్యజ్ఞాయుమిరుక్కుమ్ తిరువడిక శైన్గిటతు; ఆక ప్రాప్తజ్ఞభూమాయ్ భోగ్యజ్ఞభూమాయుమిరుక్కిట దేవరీర్ తిరువడిత్తామరై కభుడైయ కై జ్ఞ-ర్యకై ప్రసాది త్తగుళవేణుమెన్గితార్.

(శ్రీకైలనాథకరుణా పరిణామదత్తామ్) ఆకిల్ ఇతుమున్నే తిరుమలైయాత్వారెన్గిట తిరునామముడైయ తిరువాయ్ మొట్టిప్పిల్లై తమ్ పరమకృపైయాలే ప్రసాదిక్కప్పట్టతన్తో వెన్న. “కరుణాపరిణామ” ఎన్దైయాలే అర్థిత్వనిర పేక్షమాక తమ్ కృపైయాలే ప్రసాదిత్తారెన్ను మిడముమ్, “శ్రీకైలనాథ” ఎన్దైయాలే తామ్ శోన్బియన్బి కే స్వాచార్యరాల తరప్పెన్దైయెన్ను మతువుమ్ శోన్బియన్బిటతు.

(తామ్) “ మమమద్భక్తభక్తేషు ప్రీతిరభ్యధి కాభవేత్ ” ఎన్ని అపడియే భగవత్కైజ్జ్యమ్ చరమావధియాక ప్రసిద్ధమానవెన్ను తల్. (౧) “ఆచార్యాధీనోభవ” (౨) “కుఃస్థమిన్ద్రిక్కుణమ్ పెరు క్కిక్కురు క్కుళుక్కు నుకూలరాయ్ ” ఇత్యాది ప్రమాణప్రసిద్ధమాన వెన్నుతల్. కైజ్జ్యత్తి భోగ్యతైయైప్పార్ త్తాల్ ఇయత్తానవచ్చి న్నమాకై యాలే “ తామ్ ” ఎన్నితారాతల్; ఆక ప్రమాణప్రసిద్ధ మాయ్ పరమభోగ్యమాయ్ భగవత్కైజ్జ్యమ్ సీమాభూమియాయ్ సమ్మదాయపరమ్మరా ప్రాప్తమాన దేవరీరుడైయ తిరువడిత్తామై క్కళిల్ కైజ్జ్యత్తై.

(అన్వహమ్) సర్వకాలత్తిలుమ్, ఇట్లు అహనై సయిట్టు కాల తైన్ప్పిల్లుకిఱతు తిరుప్పళ్ళియెల్లుచ్చి ముతలాక తిరుక్కుణ్ వళర్ త్తి యళనాకవుళ్ళ కైజ్జ్యజ్జల్లెల్లామ్ తనుక్కు ఉద్దేశ్యమాకై యాలే, అతియోష్టమ్ కుత్తాయామల్ అనుదినముమ్ నడక్కువేణుమెన్ను మగిప్రాయత్తాలే; అన్వహమ్నైయిలై దేశావస్థైళు ముపలక్షిత జ్జల్. ఆక సర్వదేశ సర్వకాల సర్వావస్థైళిలుమెన్నితార్, కైజ్జ్యమ్ తమక్కు నిరూపకమాకై యాలుమ్ భోగ్యమాకై యాలుమ్ ఇత రవిషయానుభవత్తుక్కు ఇదమ్ కొడామైక్కాకవుమ్ “అన్వహమ్ ” ఎన్నితారాకవుమామ్.

(మమ) అక్కైజ్జ్యమ్ నిరూపకమానవడియేనుక్కెన్ను తల్, అతిలొనైయైయైయవడియేనుక్కెన్నుతల్, విషయచపలనాన వడియేనుక్కెన్నుతల్. (వివర్ధయ) ఆతువే ధారకిపోయికి భోగ్యజ్జతా మ్మడి శైయ్తరుళవేణుమెన్నుతల్, అభివృద్ధమామ్మడి శైయ్తరుళవే

ణమెన్నుతల్; అభివృద్ధమంక్కుకైయావతు - తదీయపర్యస్తమా
క్తుకై; ఇన్నిస్థిత్తుక్కు నిదానమెన్నెన్నిల్,

(నాథ) దేవరీర్ స్వామియన్టో. అడియేన్ కార్యమ్ శెయ్యూ
మైక్కెగ్గితార్. (నాథ) యాచిత్తు పిటర్ కార్యమ్ శెయ్యుమవర్ కు
ప్రార్థనైమికై యన్టో వెగ్గితార్, కణ్ణనుమ్ నమ్మిమూత్తపిరానుమ్
శ్రీమాలాకారరై యాచిత్తు పూచ్చూడియ్-అవన్ స్వరూపమ్ ని
టమ్ పెఱుకైక్కాకవిత్తే.

అప్పడియే శెయ్కిఱ్మ, నీర్విషయప్రావణ్యత్తై త్తవిరుమె
న్న, అర్థజరతిన్యాయమాకామే అత్తైయుమ్ దేవరీరేపోక్కి యరుళ
వేణుమెగ్గితార్, (తస్యాః ఎన్ఱు తుడగ్గి), (తస్యాః) అడియేనుక్కు.
స్వరూపప్రాప్తమాయ్ భోగ్యమాయ్ త్వదీయపర్యస్తమాన త్వ
త్కైజ్జగ్యత్తుక్కు. (విరుద్ధమ్) తనక్కు భోగ్యతయాఅప్రాప్తజ్జ
కైయాతే విరుద్ధమాన, (కామమ్) శబ్దాదివిషయప్రావణ్యత్తై (అఖ
లంనివర్తయ) శిశితనుకూలమెన్ఱు వైయాతే ని శ్చేషమాః పోక్కి
యరుళవేణుమెగ్గితార్.

ప్రథమపర్వత్తిల్ కామముమ్ చరమపర్వత్తుక్కు విరోధియి
త్తే, “అనఘః” ఎన్ఱుతిత్తే శ్రీశత్రుఘ్నాగ్వానై; “తృణీకృతవిఞ్చాది”
ఎన్నక్కడవతిత్తే, (త్వమ్) ఇప్టమ్ శెయ్కైక్కు క్కడవరాన దేవరీరే
అనిష్టమాన కామత్తైయుమ్ పోక్కియరుళవేణుమెగ్గితార్; ఆక,
(౧) “ఉన్నిఱైదుల్తాశ్చెన్ఱుక్కుమతు, ఇరామానుశావివైయిన్ఱ
రుళే” ఎన్ఱుటపడియే త్వత్కైజ్జగ్యరూప పరమప్రాప్త్యత్తుక్కు దేవ
రీరే ఉపాయమాకవేణుమెన్ఱు విన్ఱ్ఱమ్ శెయ్యానిన్ఱుకొణ్ణ, కీర్త్ “క్రీ

వత్సచిన్తాశరణమ్" ఎన్టు ప్రస్తుతమాన పుపాయత్వతై ఇల్లోకత్తాలే నిగమిత్రాయత్తు. (౧౯)

పిల్లైలోకమ్జీయర్ వ్యాఖ్యానమ్.

అన.-ఇప్పుడి ఎమ్మెరుమానారుడై య దివ్యవైభవతై తమ్ముడై య ప్రేమానుగుణమాకప్పేళుకైయిలేయిఱిగ్గీనవివర్, ముతలి రణ్ణుళ్లోకత్తాలే - ఆధ్రోర్కళళవిలుమ్ అవర్కళు కన్దవిషయమాన వెమ్మెరుమానళవిలుమ్ ఎమ్మెరుమానార్ కుణ్ణాన ప్రావణ్యాతిశయ తైయుమ్ స్వాశ్రితర్ కు ప్రాప్యపాపక భూతరాయిరుక్కిఱపడియై యుమ్ పేళి, మేల్ మూన్టుళ్లోకత్తాలే- తమక్క పేషీతజ్జళాన పురుషార్థజ్జళై అవర్ తిరువడికళితే ప్రార్థిత్తు, అనన్తరమ్ శ్లోకత్తాలే-ఉడైయవర్ తిరువడికళితే ప్రేమాభావత్తుక్కుమ్ ఇతరవిషయప్రావణ్యత్తుక్కు మడియాన పాపతైప్పొక్కి యరుళవేణుమెన్టు విణ్ణప్పమ్ శెయ్ తు, మేలాఱుళ్లోకత్తాలే - పదత్రయార్థనిష్ఠైక్కు విరోధికళాన వక్ర త్యకరణాదికళైయుమ్ అపచారాదికళైయుమ్ పరక్కప్పేళి, మేలొరుళ్లోకత్తాలే - (౧) అనన్తకేశభాజనమాన దేహత్తోః పారున్దియిరుక్కైక్కడియాన పాపతైప్పొక్క వేణుమెన్టుమ్, అనన్తమిరణ్ణుళ్లోకత్తాలే .. యామునాచార్య ప్రభృతికళరుళిచ్చెయ్ త గోవనమూ హజ్జళుక్కెల్లామ్ కోళోకలమానవెనక్కు దేవరీరుడైయ కప్పైయై ధ్రియవేణువుకలివైయెన్టుమ్, మేల్ మూన్టుళ్లోకత్తాలే-అడియేనుడైయ వనిష్టజ్జళైప్పొక్కి ఇష్టతైత్తన్దరుళవేణుమెన్టుమ్, అవర్ తమ్ముడైయ కార్యజ్జళైచ్చెయ్ కైక్కు శక్తరెన్టుమ్, అవర్ గద్యత్రయత్తిల్ సర్వేశ్వరన్దిరువడికళిల్ వణ్ణిన ప్రపత్తియే తమక్కుప్పేర్ ముక్కుడలెన్టు మ

రుళిచ్చెయ్ తా రాయ్ నిన్టార్ కీర్త్; ఇసు మేలిగణ్ణుశ్లోకత్తాలుమ్ - ఎమ్మెరుమానార్ తిరువడికళిత సేనైయాకిట పరమప్రాప్యమే నిత్యాభివృద్ధమాన్ చెల్ల వేణుమెన్టుమ్, అతుక్కుప్రసాదభగ్గమాన దుర్విషయ సజ్జమ్ సశిక్కువేణుమెన్టుమ్ ఉడైయవర్తిరువడికళితే ప్రార్థిత్తు, ఇప్పిబద్ధముఖేన అడియేక విణప్పమ్ శెయ్ తవిత్తై సాదరమాక వగ్గీక రిత్తరుళ వేణుమెన్టు పేషీత్తు స్తోత్రత్తైత్తై కట్టుకితార్.

అతిత ముతల్ శ్లోకత్తాలే దేవరీర్ తిరువడికళిత సేనైయాకిట పరమప్రాప్యమే తనుక్కు సత్యాభివృద్ధమాన్బుశియాకవుమ్, అతుక్కు ఇడైచ్చువరాన ఇతిపిషయ సజ్జమణున్బుశియాకవుమ్ దేవరీర్ శెయ్ తరుళ వేణుమెన్టు ఎమ్మెరుమానారై ప్రార్థి త్తరుళుకితార్.

వ్యా.- (శ్రీమద్యతీంద్రోత్పాది) (శ్రీమన్) భగవదనుభవకై భగవ్యమాకిట నిలైన్టు సన్ముత్తైయుడైయవరే! (యతీంద్ర) అప్తస్వరూపానురూపమాన సన్ముత్తై భుజక్కుముళివీల ఎవక్కెన్టు నాక్కుసిట్టాతపడి ఇన్దియగ్గళై నియమిత్తుక్కొణ్ణ పోరున్బుడియైప్పల్లై (యతీంద్ర) ఎన్టు సమ్బాధిక్కితార్. (౧) “ ఆమ్ పరిశక్తిన్బుకొణ్ణ ” ఎన్టు ప్రాప్యమాన కైజ్గర్వత్తై చొన్న వనన్తరమ్, (౧) “ ఏముల నకత్తడక్కి ” ఎన్టు అతిలే స్వప్రయోజనబుద్ధియాలే ప్రపణమాకిట ఇన్దియగ్గళై నియమిత్తుక్కొణ్ణ పోరున్బుడియై చొల్లిన్ద్రోతే. అన్దిక్కే, తమక్కుపేక్షితమాన ప్రాప్యత్తైత్తరుకై క్కీడాన జ్ఞానాదిన మ్ముత్తైయుడైయవరెన్టుమ్ అతుక్కువిరోధియైప్పొక్కవల్ల శక్తియుడైయవరెన్టుమ్ నిలైత్తు “ శ్రీమద్యతీంద్ర ” ఎన్టు సమ్బాధిక్కితారాకవుమామ్.

(భవదీయపదాబ్జసేవామ్) తమ్ముడై య ప్రాప్య మేమిరుక్కి
 అపడి; వకు త్త శేషియాన దేవరీరుడై య నిరతిశయభోగ్యమాన తి
 రువడికళిల్ నిర స్తరానుభవమాకిట సేనైయై (౧) “ఇరామానుశ
 శరణారవిన్దమ్ నామ్మన్ని వాహ్” ఎన్టుమ్ (౨) “నమతలై మిశై యే
 పొణ్ణియకీర్తియి రామానుశ నడిప్పుమన్న వే” ఎన్టుమ్ పిల్లైయము
 తనార్ ఉపక్రమోపసంహారజ్జలిలే పేళినప్రాప్యత్తైక్కిశిక్కిటతు.

“ఇన్దప్రాప్యమ్ నీరుమ్ముడై య యత్తు త్తాలే సాధిత్తు పెన్ద్ర
 యతో?” ఎన్న ; అన్దు, దయాప్రాప్తమెన్దితార్ (శ్రీశైలనాథ కరు
 ణాపరిణామదత్తామ్) ఎజ్జళుడైయ ఆచార్యరానపిల్లై తామెప్పో
 తు మనుభవిత్తుక్కొణ్ణుపోరుకిట ఇన్దపరమప్రాప్యత్తై యుపకరిత్తు
 కొణ్ణేనిల్లు వేణ్ణుమ్బడి తడైయటప్పెరుకుకిట తమ్ముడై యనిర్దేతు
 క కృపైక్కుప్పోక్కు వీడాక, ములైక్కు మప్పాలే పాలై త్తరైయిలే
 పిచ్చుమాపోలే, ఎనక్క పేత్తైయిన్ది కేయిరుక్క తమ్ముడై యపేతాక
 సర్వస్వదానమ్ పణ్ణియరుళినార్; అత్తాలే ఎనక్కు వన్దుకైకూడిన్దు.

“పిల్లైయరుళాలే పెన్ద్ర శ్రీరాకిల్ ఇప్పోతునమ్మక్కలపేక్షి
 క్కిట తెక?” ఎన్న ; అరుళిచ్చెయ్ కితార్ (తామన్వహం మమవివర్ధయ)
 ఎన్దు; దేవరీరిప్పోతు పుతుక్క వైన్దుణ్ణాక్క వేణ్ణువతిలై, పిల్లై అరుళాలే
 యుపకరి త్తవన్ద్రై నాళోతోటుమ్ వళర్ తరుళుకై యేయుళ్ళతు.
 అవరుమ్ “అప్పడియే శెయ్యక్కడ పోమ్” ఎన్ను మిడమ్తోన్ద్ర కరు
 ణామృత పరిణామరూపకటాక్ష వృష్టికళాలే కుళిరవర్ధియప్పొక్క,
 అత్తాలే నిర స్తనమ స్తదుఃఖరాయ్, పూర్ణమాక పుపకరియానిన్దుకొ
 ణ్ణు ఉత్తరోత్తమ్ తత్తైత్తుచ్చెల్లుమ్బడి వళర్ తరుళ వేణ్ణుమెన్దితార్
 (తామన్వహం మమవివర్ధయ) ఎన్దు.

ఉపరిక్కిల ప్రాప్య త్రిగౌరవమాతల్, ఇవ్వుపకారత్తు
క్కిలక్కాన వెన్నుడైయ లాఘవమాతల్ పారాతే తమ్మివిలే
యువకరి తరుళువతే!" ఎన్ఱు విధరాకితార్ (తామ్) ఎన్ఱు. ఇప్పుడి
శైయ్యవేణుమ్ నిర్బన్ధమెన్నెన్ఱు నరుళిచ్చెయ్ కితార్ (నాధ) ఉడైమై
యానతి కాఱియజ్జెయ్ కై ఉడైయననుక్కే భరిమితే. "సర్వాశ్రి
తసాధారణరాన నమక్కు ఇనమెరుననైయుమ్ పార్ త్తిరుక్కప్పో
మో?" ఎన్ఱుఉపేక్షి తరుళాతే దేవరీర్ తిరువడికిలనుభవత్రాలల్ల
తు శెల్లాత వెన్ఱు ప్రకృతియై త్తిరువుళ్ళన్ఱు పత్తై శ్రియరుళి ఎనక్కారునను
క్కుమే మున్ఱు ముప్పామ్మసి యవ్వనుభవత్తై యిడై విజామల్ వర్ధిప్పి
త్తిరుళ వేణుమెన్ఱితార్.

ఇప్పుడినామ్ అనుభవత్తై వళిర్ త్తుక్కొడుక్కులుమ్ ఇతుక్కిడై
చ్చువరాన విరోధియై తానే త్తుక్కొళ్ళుకితా నెన్ఱు విరోధినివృత్తిక్కు
ఎకైయిలేయెన్నై క్కాట్టి త్తిరువుళ్ళాతు, అతువుమ్ దేవరీర్ తామే
శైయ్ తరుళ వేణుమెన్ఱితార్ (తస్యా కామం విరుద్ధమఖిలంచ నివర్త
యత్వమ్) ఎను. దేవరీర్ తిరువడికిల సేవై యాకిట విస్తరమప్రాప్య
త్తుక్కు విరుద్ధమాయ్ విషయభేదత్తాలే బహువిధమాయరున్ద విష
యప్రావణ్యరూపమాన కామత్తై సవాసనమాక పోక్కియరుళ వే
ణుమ్. ఇజ్జనట్టిక్కే, ఇతుక్కు విరుద్ధమానవై శ్వర్యానుభవమాకిట
కామత్తైయుమ్, ఆత్మానుభవత్తైయుమ్, భగవదనుభవమాకిట ప్రతి
బద్ధకర్ణ శెల్లానన్ఱు ధైయుమ్ పోక్కియరుళ వేణుమెన్ఱితార్ రాకవుమామ్.

ఇతిల్ ముట్ట ట్టయోజనైక్కు బౌదిత్యమున్లు, "శబ్దాదిభోగ
గుచిన్దహమేధతేహ" "శబ్దాదిభోగ విషయారుచిన్దహియా" ఎన్ఱు
శబ్దాదివిషయ ప్రావణ్యమే ఇతుక్కు ప్రతిబద్ధకమాక క్కిడై యరుళి

చ్చేయతతుక్కు చ్చేరుకై యాలే. ఇప్పడి ఎమ్మెరుమానార్ తిరువడి కళిలే తమక్కుపేషితమాయ్ స్వరూపానురూపమాన పురుషార్థత్తై, అనాదికాల మింద్రపురుషార్థత్తుక్కు ఇడైచ్చువరాయ్ ఇప్పోతుమను వర్తిత్తుప్పోరుకిఱ అర్వాచీనవిషయ ప్రావణ్యనివృత్తిపూర్వకమాక ప్పలపడియాక (ప్రార్థిత్తుక్కుణ్ణప్పోన్దార్. (౧౯)

సంస్కృత వ్యాఖ్యాసమ్.

అవ..వాచాయతీస్త్రీ నిత్యంయతీస్త్రీ త్యాభ్యాముపక్రాంతం
స్వాభిమతార్థముపసంహరితి

వ్యా.-(శ్రీమన్ని త్యాది) (శ్రీమన్) “అర్వాఞ్చోయత్పద సర సిజద్వస్త్యనూశ్రిత్య” ఇత్యాన్యక్తరీత్యా స్వపూర్వాపరసర్వ పూర్వాచార్యోత్తరీకత్వలక్షణానితరనాధారణ నిత్యసమ్మున్నః. (యతీస్త్రీ) (మమ) మే, క్రితైలనాధస్యమదాచార్యస్య (గుణాపరిణామేన) ఉద్యశమహాఫలవితరణౌపయికకృపాపరిపాకవిశేషేణ, (దత్తామ్) ప్రసాదితామ్, ఏతేన యతిరాజస్యైవ ప్రాప్యత్వం ప్రాపకత్వఞ్చ; స్వాచార్యస్యతుతత్సమ్మున్ద సమ్పాదకత్వమిత్యుక్తం భవతి; ఉక్తఞ్చవాదికేనరిభిః - “అస్మద్గురుదయాయాత యతీస్త్రీగ్రీక్రియాన్వయః” ఇతి.

(తామ్) పూర్వమేవమయివిద్యమానామ్, విలక్షణామితివా అర్థః, (తవ) చరమశేషిణస్తే, (దివ్యయోః) సూరిసేవ్యయోః, (పదాబ్జయోః) పావనత్వభోగ్యత్వాభ్యాం పద్మతుల్యయోః శ్రీపాదయోః (సేవామ్) పరిచర్యామ్; దివ్యపదాబ్జేత్యాదినా “సేవాశ్వివృత్తిరాఖ్యాతా” ఇత్యాదికమప్రాప్తదుర్భగసేవానిషేధ

విజ్ఞాపనం యదిద మద్య తు మామకీన
 మక్తికురుష్వ యతిరాజ దయామ్బురా శే ।
 అజ్ఞోఽయ మాత్మగుణలేశ వివరితశ్చ
 తస్మా దనన్యశఃణో భవతీతి మత్వా ॥ (౨౦)
 శ్రీమణవాళమామునిక శరుళిచ్చెయిత
 యతిరాజవింశతి ముద్ద్రణ్మిదు.

పరమిత్యక్తంభవతి, (అన్వహమ్) అత్రపరిత్రచాపినిత్యం (వివర్ధయ)
 త్వద్దాసదాస పరిచర్యాపర్యవసానరూపసాధ్యవివృద్ధిమతీంకురు.

(తస్యాః) వివృద్ధిమత్యాస్త్యత్పాదపరిచర్యాయాః (విరుద్ధమ్)
 ప్రతిబద్ధమ్, (అఖిలమ్) అశేషమ్, ఐశ్వర్యకైవల్య భగవల్లాభరూ
 పమ్, తస్యామేవస్వరసాన్వయరూపమ్, తదన్తరాయ సౌప్తర్యానుభ
 వరూపమవిద్యాకర్మవాసనారుచి ప్రకృతినమ్బుద్ధరూపజ్ఞా సకలమపి
 తత్ప్రతిబద్ధకం (త్వం) చరమశేషిభూతశ్చరమశరణ్యభూతశ్చత్వమ్
 (కామమ్) అధికం (నివర్తయ) నాశయ.

యద్వా. (తస్యాః) విరుద్ధమ్, (కామమ్) స్వరసమన్యచ్ఛాఖి
 లం నివర్తయేత్యధః; పరిచర్యాగత స్వరసన్యాత్యస్తత్యాజ్యత్వవి
 వక్షయానిర్దేశః, అత్రపాదానుచిన్తన పరఇతిపరిమోషక్రమోక్తస్యవి
 వర్ధయేతి పరిమోషసంహారః; నిత్యంయతీంద్రితవేత్వనన్తరో షక్రాన్త
 స్యచ దివ్యపదాబ్జనేవామితి తత్సూక్ష్మోపసంహారః ; వృత్త్యన్తరేస్తు
 విముఖమిత్యాదేశ్చ కామంవిరుద్ధ మఖిలజ్ఞునివర్తయత్వ మిత్యస
 సంహారిశ్చకృతఇతిధ్యేయమ్. (౧౯)

పదపూరై.

దయామ్బురా శే -పరదుఃఖానహిష్ణుత్వరూపదయైక్కు సిన్ధు
 వానవరే! యతిరాజ - జతేంద్రియరిత్ తలైయానవరే! అద్య-ఇహో

తు, మామకీసమ్-దేవరీర్ తిరుమున్నే అడియేన్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్తు
కొణ్ణ, యత్-యాతోరు, విజ్ఞాపనమ్-“వాచాయతీన్ద్ర” ఎన్నతుతుడ
న్ద్ర. “అఖలచ్చనివ ర్తయత్సమ్ ” ఎన్నతుముడివాన విణ్ణప్పముణ్డో ? ;
ఇదమ్-ఇన్దవిణ్ణప్పై, “అయమ్-ఇవన్, అజ్ఞః - నమైయెట్టియమన్
హ్రొన్దటియాతవన్; ఆత్తు గుణలేశవివర్జితశ్చ-నమ్కప్పైక్కు ప్రతిబన్ధ
కమాన ఆత్తు గుణలేశముమిల్లాతవన్ ; తస్తాత్-ఆత్తె యాలే, అనన్య
శరణః భవతి-నమైయెట్టియ వేటొరుపుకలిల్లాతవన్” ఇతిమత్వా -
ఎన్దుతిరువుళ్ళమ్మన్ద్ర, అక్లికురువ్వ-అక్లికరి త్తరుళ వేణుమ్. (౨౦)

పదవురై మున్ద్రీయ.

మహాచార్య వ్యాఖ్యానమ్.

అన.-నిగమ త్తిత్. “తామన్వహం మనువినర్థయనాధతస్యాః
కామంవిరుద్ధహఖలచ్చనివ ర్తయత్సమ్ ” ఎన్దు ఇన్దతమ్మున్ద్రయ ఉ
భయవిధాపేక్షితత్వై విణ్ణప్పమ్ శెయ్తువాణే ఇవంపేక్షితమ్ శెయ్తు
ల్లతు నిఱ్ఱు వొణ్ణాతపడియానకప్పై కరై పురణ్డరుక్కు మిరువైక్క
ణ్ణ ఇప్పుబన్ధరూపమానవడియేన్ విణ్ణప్పై దేవరీర్ తిరువుళ్ళమ్మన్ద్ర
యరుళ వేణుమెన్దు విణ్ణప్పమ్ శెయ్తువాణే ఇప్పుబన్ధత్వై నిగమిత్తరుళు
కితార్ విజ్ఞాపనమిత్వాదియాలే.

వ్యా.- (విజ్ఞాపనం యదిదమ్) అనాదికాలమేపిడిత్తు విషయ
చపలరాయ్ పొన్ద తమ్మెయుమ్ ఎత్తనై యేనుమతిశయిత జ్ఞానికల్
తన్ద్రుక్కు నరుత్తవిషయత్తిలే శెయ్యక్కడవతాన ఇవిజ్ఞాపనత్వై
యుమ్పార్తు, తమక్కుక్కిడై యాతతు క్కిడై తత్తెన్దు “యదిదంవిజ్ఞాప
నమ్” ఎన్దితార్ ; అన్ది క్కే, యచ్చబ్దమ్ ప్రసిద్ధపరామర్శియాత్తె యా
లే గ్రన్ధరూపేణ ప్రసిద్ధమాన ఇవిజ్ఞాపనత్వైయెన్దితార్.

(ఇదంవిజ్ఞాపనమ్) ఇప్సస్థానమాస విజ్ఞాపనః; మత్స్యో
రువిజ్ఞాపనముల్లాకలున్ అతుక్కు మేలెట్టుత్తియితే; కైయోలై
శెయ్ తుకొడుత్తతు ఇవిజ్ఞాపనఃయితే, (ఇదమ్)(౧) పాత్యేగేయేచ
మధురం ప్రమాదై స్త్రీభిరస్వితమ్” ఎన్టు స్వకర్తృకమాన శ్రీరామా
యణై శ్రీవాల్మీకిభగవాన్ కొణ్డాడినాప్పలే, ఇవరుమ్ ఇప్సస్థానమ్
తమక్కు భోగ్యమాయరుక్కైయాలే ఇద మెన్టుకొణ్డాడుకితార్.

ఇతు తానెప్పొత్తుణ్డాయ్ తెన్నిల్, (అద్యతు) కీర్తకట్టిన్దకాల
మోలే విషయానుభవత్తుక్కుమ్ తదలాభత్తాలణ్డాన దుఃఖానుభ
వత్తుక్కుమ్ పొన్దిరుక్కైయన్టిక్కే, దేవరీర్ తిరువడికళిల్ కై జ్జగ్య
త్తినుడైయ లాభాలాభజ్గళిలే మోదభేదజ్గళుణ్డామ్బుడియాన విక్టా
లత్తిబేయెన్టితార్. (అద్యతు) తమ్మెయుమ్ పార్ త్తు కాలత్తెయుమ్ పార్
ర్ త్తవాళే ఇతువుమ్ తమక్కు అలభ్యలాభమెన్టుతోన్ద్రీ “అద్య
తు” ఎన్టితార్. అన్టిక్కే, కీర్తకట్టిన్దకాలమోలే (౨) “ఘృతే పల
వకలుమ్ పోయిన” ఎన్టు నిన్దావిషయమాకనన్టిక్కే (౩) “అద్యమేన
ఫలంజన్మ” ఎన్టు శ్లాఘనీయమాన విక్కాలత్తిలే యెన్నుమామ్.

విజ్ఞాపనన్దానార్ శెయ్ కిటతెన్నిల్, (మామకీనమ్) అనాది
కాలమేపిడిత్తు విషయచపలనాయ్ పొన్దిన్దనడియేన్ అతిశ చాపలమ
త్స్య దేవరీర్ తిరువడికళిల్ కై జ్జగ్యత్తిల్ ప్రేమమేతలైయెడుత్తుప్ప
ణ్ణకిటతు. (మామకీనమ్) తామ్ మున్నిరున్దవిరుప్పుమ్ ఇప్పొత్తిరుక్కు
మిగుప్పెయుమ్ పార్ త్తు “నామిప్పడియానో మాకాతే” ఎన్టు (౪)
“ధన్యోహమ్” ఎన్నుమాపోలే తమ్మెత్తామేకొణ్డాడుకితార్.

(౧) రా-బా-౪-౪

(౨) ౧-తిరువ-

(౩) వి-పు-౫-౧౭-౪

(౪) వి-పు-౫-౯౧-౨౧.

అన్ని కేక్స్, తుశబ్దమ్ ఏవకారాధమాయ్ 'అద్వైత' ఎన్నితా రాకవుమామ్. ఉత్తరక్షణ త్తిలే నిలైయ్ యిరుక్కుమో ఇరాతో వెన్ఱు కరుత్తు. ఇత్తుక్కుడియెన్నెన్నిల్, (మామకీనమ్) అడియేన్ సమ్మ నియాకై యాలే యెన్నితార్, శబ్దాభిగ్రహితజ్ఞేతామ్; ఆకిల్ శెయ్యవేణ్ణియైతెన్నెన్న,

(అగ్గీకురుప్ప) ఇత్తైయోరవయవియాక్కి త్తరవేణుమెన్నితార్; అవయివియాక్కుకై యావతు - సఫలమాక్కుకై, అతావతు-
అప్పడియే శెయ్ కిటోమెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్ పర్దుకై. కురుప్ప వెన్నైయా లే-అగ్గీకారత్తాల్ వరుమ్మ ఫలముమ్ అత్తలై కేక్కుయెన్నితార్; అత్తలై క్కుకప్పాకవిత్తై కై జ్జుర్యమ్ శెయ్ వతుమ్. (మామకీనమగ్గీకురుప్ప) త్వద్దాసదాసచరమావధిదాసనాన వడియేన్ శెయ్ కిట విణ్ణప్పమాకై యాలే దేవరీరాల్ తవిరప్పికాతెన్నితార్.

ఇవరిప్పడి విణ్ణప్పమ్ శెయ్ తవాతే అప్పడియే శెయ్ తరుళువ తాక త్తిరువుళ్ళమ్ పర్దు (యతిరాజ) ఎన్ఱు సమ్బాధిక్కితార్; ఆశ్రి తకార్యమ్ శెయ్ కైయిల్ సజ్గుల్పమ్ దేవరీరుక్కుప్పక రెన్నితార్; అన్ని కేక్ తామిప్పడివిణ్ణప్పమ్ శెయ్ తవాతే తిరువుళ్ళతై తమ్మిడ త్తిల్ నిన్ఱుమ్ చలిక్క-వొణ్ణాతపడిపణ్ణి తమక్కురజ్జకరా యిరుక్కుయాలే "యతిరాజ" ఎన్ఱు సమ్బాధిక్కితా రాకవుమామ్; నీర్ శొన్న పడియే శెయ్ కిట్టోమ్; ఉమ్మిడ త్తిల్ గుణమేతెన్న. (దయామ్బురాశే) దేవ రీర్ దయాసముద్రన్ఱో, అడియేనిడ త్తిల్ గుణమొన్ఱుమిలై. కేవలమ్ దేవరీర్ కప్పైయాలే శెయ్ తరుళువేణుమెన్నితార్.

ఆకిల్ నీర్ దయనీయరోవెన్న, ఆమెన్నితార్ మేల్, (అజ్ఞోయమ్) అజ్ఞానమే నిరూపకమాయిరుప్పా నెరువన్ ఇవన్. అయోగ్య

నాయిరుద్దునైత్తు యోగ్యోప్రార్థిక్కుమ్ పురుమార్థత్తై ప్రార్థిక్కై-అ
జ్జత్తైయితే యెన్సిత్తార్, (అజ్ఞః) శాస్త్రజన్యజ్ఞానమిల్లాతవనెన్నుతత్;
సమ్మెయొట్టియప్పుఱమ్మే ఒగువిషయమటయూ తవనెన్నుతత్.

(అత్మగుణలేశవివర్జితశ్చ) అజీవిల్లావిడిటుమ్ అత్మగుణజ్ఞాన
శమదమాదికళితే ఏతేను మొచ్చుణ్డాకలామే, అతుప్రమిల్లాతానెరువ
నివనెన్సిత్తార్, (లేశవివర్జితశ్చ) శమదమాద్యాత్మగుణజ్ఞభుడైయ అ
ల్పాశముమిల్లాతమాత్రమన్విక్కే అతుకుడియిరుద్దవాసనైయు మి
ల్లాతానెరువనివనెన్సిత్తార్, చకారత్తాలే అనాత్మగుణపరిపూర్ణ నెన్సి
త్తార్.

(తస్మాత్) జ్ఞానముమ్ తన్ములమాన వాత్మగుణజ్ఞభుమిల్లా
తానరువనాకైయాలే (అసన్యశరణోధవతీతి) పరమదయాభువాన
దేవరీరైయొట్టియ మత్త్రోరుపుకలిడమిల్లాతానివనెన్న్తు (మత్వా) తి
రుపుశ్శమ్పత్త్రై; “మానుకీరం విజ్ఞాపనమక్లేకురుష్వ” ఎన్న్-మననము
మ్ అజ్ఞీకారముమ్ ఏకకర్తృకమాకిత్తోత్తుకైయాలే ఇత్తలైయిత్
స్వాయోగ్యతాను సన్ధానముమిలైయెన్సిటతు.

“అజ్ఞోఽయమాత్మగుణలేశవివర్జితశ్చ” ఎన్నెయాలే దయసీయ
త్తైశేల్లపట్టతు. దయసీయరాకిత్తార్ దుఃఖకళితే, అజ్ఞానత్తుక్కు
మేఱ్ఱుట్టదుఃఖమిలై.

అన్న్తి క్కే “అజ్ఞోయమ్” ఇత్యాదిక్కు, ఇవర్ “దయామ్బు
రాశే” ఎన్న్ వాతే, ఆకిత్ దయైయుణ్ణామ్బాతు శెయికితోమెన్న, దేవ
రీర్ దయైపణ్ణైక్కు ఇజ్జేతేనుమ్ ప్రతిబద్ధకముణ్ణోనెన్సిత్తార్. (అజ్ఞ
ఇత్యాదియాత్) “అజ్ఞః” ఎన్నెయాలే జ్ఞానయోగముమ్ తద్విశేష
మాన భక్తియోగముమిలై యెన్సిటతు. “అత్మగుణలేశవివర్జితశ్చ”

ఎన్నెయాలే కర్మయోగమిల్లయెన్నిటను. అతెజ్జనయెన్నిల్, శమదమా
దికళ్ ఇద్దియజ్జభుడైయ విషయోపరతిరూపజ్జళాకైయాలే, అన్వ
పరతి-రజస్తమోనివృత్తియాలల్లతు కూడామైయాలే రజస్తమోనివ
ర్తకమ్ (౧) “ధర్మేణపాపమపనుదతి” ఎన్టుమ్, (౨) “కషాయేకర్మ
భిఃపక్వే” ఎన్టుమ్ శొల్లుకిటపడియే పాపనివృత్తిద్వారా ధర్మవిశేష
మాన్య కర్మయోగమూకైయాలే. ఆశ్మగుణహాని-కర్మయోగా భావ
తైక్కాట్టుకిటతు; చకారత్తాలే ప్రపత్తియుమిల్లయెన్నిటను. అకిళ్ళన
నుక్కు ప్పకలిడమ్ ప్రపత్తియితే; ఆక సర్వోపాయశూన్యనెన్టపడి,

ఇవన్ద్రితీతేనుముణ్డాకిలితే దేవరీర్ దయైపణ్ణతిరుక్కులావ
తు. (తస్మాత్) దేవరీర్ దయైపణ్ణకైక్కు ప్రతిబంధకజ్జళాయరుప్పతిన్
గన్ధమిల్లాతానొరుచనాకైయాలే దేవరీర్ దయైయైత్తియ స్వయత్న
మాతల్, భగవద్యత్నమాతల్, మన్ద్రోయపుకలిడమిల్లాతా నెరుచ
నెన్టు తిరువుళ్ళమ్మన్ద్రితీ ఇప్పిబన్ధరూపమాన విణ్ణప్పతై అజ్జీకరిత్తరు
ళవేణమెన్డితార్.

భగవద్యత్నమ్ సర్వాధికారమన్తో, అత్తైయుమ్ కట్టిక్కులా
మోవెన్నిల్. అతువిసమ్మబాహుళ్య సాపేక్షమూకైయాలే అతిల్లా
తవనుక్కు అతుతన్నజ్జైయేనఱుపుమితే; ఇతువుమన్టిక్కే భగవద్య
త్నమ్ స్వాతన్త్ర్యానుకూలమాయ్ నిగ్రహానుగ్రహజ్జభుక్కు ప్పొతు
నాయరుక్కుమ్; ఆచార్యాభిమానమ్ ఇవ్విరణ్ణదోషముమిన్టిక్కే
యరుక్కుమ్, ఆకైయాలితే, “స్వతన్త్రినైత్తా నుపాయమాకప్పన్
మైమ్పొత్తితే ఇప్పిసజ్జనానుళ్ళతు” ఎన్టు పిల్లైలోకాచార్యరుళి
చ్చెయ్తతు.

ఆక ఇప్పుడన్నతూలే, సర్వోపాయశూన్యరాయ్ భగవద్విషయము
యత్తుక్కు మనధికారిక శాసన చేతనర్కు ఎమ్మెరుమానార్ తిరువ
డిక కేసరిణమెన్నతాయ్తూ, ఇప్పుడన్నరూమాన విజ్ఞానతైత్తిరుచ్చళ్ళ
మహల్ ప్రవేషమెన్నయాలే ఎమ్మెరుమానార్కు ప్రసాదజనకమ మ
ఇప్పుడన్నమెన్నతాయ్తూ (౧౦)

కృపయామతి రాజస్య మునేర్విరవరస్యచ ।
 ప్రసప్తతైయం కృతేన్ద్రస్థిస్సాన్దరం సముదీత్యతామ్
 శుద్ధసత్వమహాచార్య కృతేనాగుణభూషినా ।
 యతీశవింశతివ్యాఖ్యానలితాకిలితాబభౌ ॥

శ్రీశుద్ధసత్వ మహాచార్య గుర వేనమః.

శ్రీశుద్ధసత్యమ్ నామోద్దయాచార్య రమణిచ్చెయ్యత యతిరాజవింశతి
వ్యాఖ్యానమ్ ముద్రీతం.

పిల్లలొక మేజీయర్ వ్యాఖ్యానమ్.

అవ.-ఎన్నుడై యచాపలత్రా లే అడైవుకెన విణ్ణప్పమ్ శెయ్త
విన్దస్త్రత్తై, అడియేనుడై య దోషజ్జళైప్పార్త్తు ఉపేక్షియామ
లణ్ణీకరి తరుళవేణుమెన్దు స్త్రోత్తై నిగమి తరుళుకితార్.

వ్యా - (విజ్ఞానమ్) తమస్సుడై య వపేక్షితబ్ధుడై త్తిరువడికిళిలే విణ్ణప్పన్ శెయ్య అతుప్రబద్ధమాయ్ తల్లెకట్టిన్దు. (ఇదమ్) ఆరుక్కుమ్ సాదరమాశవిరుక్కిటవడి. (౧) “శెవిక్కినియ శెచ్చోల్” ఎన్నిటవడియ; ఒన్టనినైత్తోనై వొన్న తన్టక్కే సన్తవుమ్ శొలవుమ్ శేర్ న్దిరు

కుమ్మడి శొన్నతాయరుక్మే. (అద్యతు) పూవలరుమ్మోతుపో
 లే పేసుకీటదత్తైయిల్ శెవ్వియెచ్చొన్నపడి. ఇచ్చువడుపోనతల్కు
 మున్నే తిరుచ్చెవిశాద్ర్ణి, (౧) “ఇల్లైయపుళ కవితై” ఎన్నిటపడియే
 శబ్దార్థవిషయవైభవతై ఉళ్ళపడియటిన్దు పేసుకైక్కుత్తక్క జ్ఞాన
 శక్తికల్పిన్తి క్కేయిరుక్చచ్చయ్ తేయుమ్, తన్నుకప్పాకప్పణ్ణమ్ నై
 లక్షణ్యమద్ర్ణిరున్దాలుమ్ “నమ్మడియాన్ శొన్నతన్దో” ఎన్నుతిరువు
 శ్శముకన్దు కేట్టరుళత్తక్కతెన్దై. (అంగీకురుప్ప) ఆరుదైయప్రయోజన
 త్తుక్కార్ ప్రార్థిక్కితార్ ? “ఇనన్ వాక్కిలిప్పడికూడాతు, ఇతు
 క్కుకప్రిషణ్ణిప్పొన్దనమ్మతన్దో ప్రయోజనమ్” ఎను అణ్ణీరి త్తరుళవేణు
 మెన్దితార్.

(యతిరాజ) ఇత్తలైయిల్ దోషతైప్పొక్కవల్ల జ్ఞానశక్త్యాది
 కల్గుచ్చయవరన్దో దేవరీర్. (దయామ్బురాశే) శీటియెమత్తెటియుమ్బు
 డియానదోషమ్ ఇత్తలైయిలేయున్దానాళుమ్ తిరువడికల్లై పూణ్ణు
 కొళ్ళలామ్బుడి యిరుక్కిఱ అరుల్కుడలన్దో దేవరీర్. (అజ్ఞోయమ్)
 ఇవన్దాన్ స్వరక్షణత్తుక్కు నమ్మెయొచ్చియవేళు కైమ్ముతలుణ్ణెన్దిరు
 క్కునువనో? నమ్మెయొచ్చియమద్ర్ణోన్దైయటియుమో? (ఆత్మగుణ
 లేశ వినన్దితశ్చ) తనక్కుచ్చిల ఆత్మగుణమున్దాకన్దినైత్తు అతుతన్ పే
 ద్ర్ణుక్కుడలెన్దిరుక్కునువనో? నమ్కప్పైక్కుత్తణ్ణీర్ త్తురుమ్పాక
 చొల్లత్తక్కతొరుసద్గుణలేశమున్దో?

(తస్మాదనన్యశరణః) ఆకైయాలే ఇవనక్కు నమ్మెయొచ్చియ
 వేళుపుకలున్దో? స్వరక్షణత్తుక్కురు ఉపాయాన్తరమటిన్దిరు త్తన్
 శెయ్యత్తక్క జ్ఞానమిల్తాతననుమాయ్, సత్తుక్కశక్తీకరిక్కైక్కుఱు
 ప్పాన ఆత్మగుణసమ్మన్దరహితనుమా యిరుక్కైయాలే వేటొరుపుక

లిల్లాతవః (ఇతిమత్వా) ఇప్పటి భగవదనుభవాదికలి లన్యపరితేయై
తవిర్తు త్తిరుపుళ్ళమ్మన్ స్తీయకులి ఇత్తైయన్గీరి త్తరుళ వేఱువెన్ఱు
ప్రాక్తి త్తిరుళినారాయన్లు. (౨౦)

పిల్లైలోకమ్ జీయరళుళిచ్చెయ్త
యతిరాజవింశతివ్యాఖ్యానమ్ సంపూర్ణమ్.
పిల్లైలోకమ్ జీయర్ తిరువశికళే శరణమ్.

సంస్కృత వ్యాఖ్యానమ్.

అవ.- ఏవముపక్రమోప సంహారమస్త్యై గుపపాదితమర్థాహే
తునాదృశయతి

వ్యా.-(విజ్ఞాపనమిత్యాది) (దయాయాః) స్వాధ్ధానపేక్ష పర
దుఃఖానహిష్ణుత్వరూపాయాః (అమ్బురాశే) అత్యుద్ధభూతః; ఏ
తేనకృపాయా నిర్వాజ సిద్ధత్వం లభ్యతే; అత్ర “ దయైకసిన్ధో ”
“రామానుజార్య కరుణైవతు” “యతీన్ద్రకరుణైవతు” “ భవద్దయ
యా” “కరుణాపరిణామ” “దయామ్బురాశే” ఇతిదయాయా అభ్యా
సాద్భగవతో రామానుజస్య కృపామాత్ర ససన్నాచార్యత్వమిత్యు
క్తంభవతి. అయమర్థశ్చరీమోపాయస్థలయే అనునన్దయః

(యతిరాజ) (మామకీనమ్) మదియమ్, (యత్విజ్ఞాపనమ్)
“వాచాయతీన్ద్ర” ఇత్యారభ్య “విరుద్ధమఖిలజ్ఞునివర్తయత్వమ్” ఇత్య
న్తం విజ్ఞాపనమ్; అత్రభవతీతి శేషః; అత్రనర్తమానసామీప్యే నర్త
మానవదితి అవ్యసహితభూతేలట్, (ఇదమ్)యచ్ఛబ్దప్రతినిధీశఇదం
శబ్దోద్వితీయాన్తః; ఆస్యచ అక్లికురుష్యేత్యత్రాన్వయః, యద్వాయ
దిదంమామకీనం విజ్ఞాపనమితియోజనీయమ్, తదితిచాధ్యాహ ర్తవ్య
మ్, యత్తదోర్నిత్యనమ్బున్దాత్, (తత్) విజ్ఞాపనమ్. కర్త.

(అజ్ఞః) సమీచీనజ్ఞానశూన్యోజన్తుః (అయమ్) విశేషనిరైశా
 న్నర్హతయా బుద్ధిస్థత్వమాత్రేణనిరైశాన్వోహమ్; కింబు “ఆత్మగుణలేశ
 వివర్జితః, నాసాఽస్మద్దాస్యార్హ ఇతి” దూరా దేవత్యకౌజన్తుః; అయం
 బుద్ధిస్థోహంయతఏవమ్ (తస్మాదనన్య శరణోభవతి) స్వగతపరగత స్వీ
 కారశూన్య నిష్క్రిచ్ఛనజనై కాలమ్బనభూత మద్యవ్యతిరిక్తోపాయ శూ
 న్యోభవతి (ఇతిమత్వా) అజ్ఞోయమిత్యాదినా భవత్విత్యస్తేన సద్ధర్మే
 ణోత్పాదితజ్ఞానసమానా కారాభినద్ధిమాన్భూత్వా (అక్రీకురుష్వ) త
 ధాసమ్పాదన సజ్కల్పరూపస్వీకారివిషయంకురు; ఆత్మనేప దేనక్రి
 యాఫలం కర్తృగామీత్యుచ్యతే; తేనఫలస్య కేవలపరార్థత్వసిద్ధిః;
 అజ్ఞ ఇత్యుద్దిశ్య అయమితివిధానాత్, అయమేవ అజ్ఞఇతిలభ్యతే;
 తేనఆకించ్యరూపాధికారి పూర్తిర్లభ్యతే, అయమిత్యస్య అహమితి
 వ్యాఖ్యానేతు ఫలి తార్థకథనమ్; తేనభవత్విత్యస్యనానుపపత్తిః

అత్రాపిప్రపన్న నావిత్రితైలీ ప్రత్యభిజ్ఞాప్యతే; తత్రహి-ఉపా
 న్త్యగాధాయాం యతిరాజసమ్బాధనేన విజ్ఞాపనంప్రతిజ్ఞాయ, తదీ
 యదాస్యం ప్రార్థితమ్. అత్రాప్యపాన్త్యశ్లోకేవివర్ధయేతి తదీయదా
 స్యమర్థయిత్వా, తద్విజ్ఞాపనముపరితన శ్లోకేనిబద్ధమ్. తత్రశ్రీశబ్దార్థేన
 ఉపక్రమోపసంహారాకృతౌ. అత్రాపి, శ్రీమాధవేతి, శ్రీమన్నిత్యుప
 క్రమోపసంహారాకృతౌ; అనేనతచ్చైలీగద్ధిన్యస్మిన్ప్రిబద్ధతద్వదేవాద
 రోయతిరాజస్య భవేదిత్యభిప్రాయోప గమ్యతఇతిరమణీయమ్. (౨౦)

శ్రీమతేరామానుజాయనమః.

శ్రీవాఘాలవీరరాఘవార్య విరచితా

యతిరాజవింశతివ్యాఖ్యా సమాప్తా.

శ్రీవీరరాఘవ గురవేనమః.

